په ادارو کی څه تیریږي؟

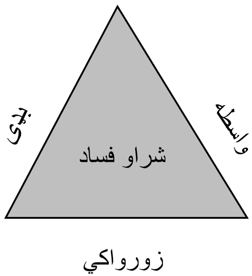

لیکوال: روبرت توماس (یوناما)

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فساد تر طالب خطرناکه دی.
(دناټو عمومي قوماندان السن)

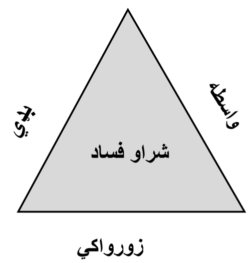

دکتاب نوم	:	په ادارو کي څه تيريږي
ليکوال	:	روبرت توماس (يوناما)
ژباړونکي	:	منصورعلي سيل بين
ديزاين	:	خادم حسين
کتاب خانه	:	حضرت علي کتاب چاپولو موسسه
تيراژ	:	۱۰۰۰ ټوک
کمپيوتر کار	:	احمد علي
کال او محل	:	۱۳۹۳ – پيشاور- پښتونخوا
حق محفوظه	:	ازاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریظ

ښاغلی سیل بین ته تبریکي وایم ، چي په ډیر دقت او پوره سنجیش یي مستند ناخوالي پیښي راټولي او تاریخ ته سپارلي دي او ډیر زحمت یي ایستلي او په پوره بي پري یي پیښي تعقیب کړیدي.

شر او فساد یو ټولنیز رنځ دي او هر رنځ په لومړی سر کي تشخیص شي او علت یي څرګندشي ، دوهمه مرحله یي اسانیږي، چي باید اصلاحات پکي راشي او درملنه یي وشي.

دلته ښاغلي منصور علي سیل بین زیار ایستلي، چي پیښي راټولي کړي او دراتلونکی نسلونو د پاره څرنګه چي ده محترم لیکلي دي، دعبرت او پند سبب شي. او دایي په ګوته کړي ، چي دهیواد دبدبختي لامل په څه کي دي او مقدس جهاد څنګه خراب او دمجاهد ارمان څه ډول تر خاورو لاندي شو ؟

په ډیر افسوس زموږ ولس د قاچاق، رشوت، اختلاس، غصب، اختطاف، لاري نیول، تجاوز، فریب، جاسوسي، زورګویي، تبعیض، جعل،تزویز، خیانت او بل هر ډول لوی او وړه قانون شکنی نه رنج وړي او د نجیب ولس د بدنامي لامل دي، د پرمختګ او د ولس د رفا لار یي ډب کړیده.

دسیل بین صیب دا یو پر ځای کاردي. کور یي ودان او زوی یي لوی.

په درناوي

ګل مرجان ودان

پښتونخوا ــ پیشاور

۲۰/ ۸/ ۱۳۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیلامه

بسم الله الرحمن الرحیم

حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ

وايي سيبل بين د پنځو وزيرانو عقل لري. ما دوطن ناخوالي په خپلو سترګو ليدل او يا اوريدل، تحليل به مي کاوه، رنج به مي وړي، مګر د اصلاح توان راسره نه ؤ او نه د مداخلي حق. ترڅو دامي قصد وکړ، چي دا ناخوالي د کال ۲۰۰۱ نه پيل او تر ۲۰۱۴ پوري ثبت کړم، چي دا جينائي پيښني د استاد برهان الدين رباني او مجاهدينو د دور دسکي کټ مټ بل مخ دي اويا دهغه عصر دوام دي، چي کارګردګان او هيروګان يي هم هغه کسان دي. تاريخ ته وسپارم ، چي څيري بربنډي دي او دجهاد د بدنامولو علتونو سره پيوند لري او قضاوت و ګرانو لوستونکو ته پريږدم.

کله چي دا څو پاڼي ليکل بشپړ شوي او دکتاب ډول يي غوره کړ، حيران وم چې څه نوم ورکړم، په لومړی سر کي هم د نوم په فکر کي نه وم، ولي چي لومړی بايد زوی پيداکړي او بيا يي نو د نوم په فکر کي شي.

کله به مي ويل چي (افغاني ويکي لکس) و نوموم، ولي چي افشاګيري پکښي وي. کله به مي دا ويل ، چي (جينايي کيسي) نوم ورکړم. کله به هغه د طالب اصلاح چي (شر او فساد) به يي باله غوره کړم.

او يا (دهيواد په ادارو کي څه تيريږي) تاسي ارجمندان چي هر نوم ورکوي. ما وکولای شوای، څو مستند د شر او فساد پيښني نمونه راټولي کړم او د پند او عبرت د پاره ستاسي حضور ته وړاندي کړم، چي دا څيري او دشر او فساد مرحلي و پيژندل شي او زموږ د هيواد دبدبختي علتونه په همدي مرحلو کي نغښتي دي، آن کورنی او اولادونه به يي پدي کړو وشرميږي.

همدا کړني چي په ادارو کي تيريږي ، چي د شر او فساد لامل ګرځيدلي دي.

سياسي بحث نلرم، مګر ولس بايد دا هم ومني او ورسره عادت وومي چي دا ديوي وړي سيمي (ولسوالی) په دولت کي يوه لويه برخه ورسيږي، که نه د لجاجت نه کار اخلي. او اورمره ددولت په سر کي به ځای لري، به غير ددي نه د مارشال فهيم خبره، د عدم قناعت په صورت کي به بيا غرو ته پورته شي. مثلاً :

د کرزي صاحب د لنډ مهالي او انتقالي دوره کي مارشال فهيم لوی مرستيال ؤ، د لومړي انتخابي دوري په وخت کي ضيآ مسعود، په دوهمه انتخابي دوره کي بيا مارشال فهيم ، د مارشال فهيم د وفات نه وروسته فوري دده ځای محمد يونس قانوني ته ورکړه شوو، اوس د احمدزی وخت کي ضيأ مسعود واجب الاحترام غير مسؤل او هر کاره، هغه بلي خواته ډاکټر عبدالله او ملګري يي ځای لری.

دا خپل حق بولي ، نه قانون مني او نه ديموکراسي. کومه قضيه چې ما اوريدلي ده، يا يي منبع باوري وه او يا يي مستند سازي کړيده. څه چې راغلي دي پر واقيعت او حقيقت ولاړ دي.

په درناوي

منصور علي سيل بين

۱۳۹۰ /۸ /۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان فهرست صفحه

مرام......1
له کانونو څخه غیر قانوني ایستني......20
جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي......21
ددرغلی یوه بیلګه......22
ستا نه یو زوی غوارم......23
دیوه پولیس دزړه حال......25
شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي......27
د داینمنتو غلا......28
داداري فساد د پاره عدم سیاسي اراده......29
چاته له بداخلاقي څخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کیږي......31
دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت......32
په ملي دفاع وزارت کي یو قرارداد......34
د اختلاس یوه نمونه......36
حاجي جمال قدیر......38
پرمنصور احمدزي تور......41
د وسله وال بغاوت یوه بیلګه......42
ددرغلی یوه نوی بیلګه......43
د زورواکی د چلولو یوه بیلګه......44
په پښتني بانک کي خیانت......46
سپیشل فورس......47
د شهید سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي......48
بي پوښتني او بي حسابه لګښتونه......50
دمور په مخ کي د زوی وژل......51
پروژي او دسیمي امنیتي مسوولین......52
جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي......53
خوش ګذران سفیران......54
دخمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه......55
جنرال محمد کبیر اندرابي......56

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیرمسلکي ډيپلومات 57
روسيي اوره 58
دووو مرموزو کمپنیو جګړه 60
عاطله او باطله وزارت خونه 62
دچاروکو غیر ضروري لګښت 64
مشاور وزیر 66
غصب او زورواکی 67
د شهر نا پرسان یوه قضیه 68
کابل بانک 69
په لوګر کي اختلاس 70
د زور واکي یوه بیلګه چي ځوک یي د پوښتني توان نه لري 71
د نکاح په جرم په شهادت رسیدل 72
اریانا افغان هوایي شرکت 73
د حاجیانو انتقال 75
کاستر او که پلانکوچ ؟ 76
د پوهني وزیراو د وکیلانو امر 77
قاچاقبران او قاضیان 78
د قضا استقلالیت 79
د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟ 80
د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس 81
د حاجیانو خرڅول 82
په پښتني بانک کي د اختلاس د یوي بلي قضیي بیلګه 84
د یو ترافیک بدي 85
ملي مشارکت 86
د ګلبهار تاور قضیه 90
دلوړپوړو چارواکو جعلي اسناد 93
شرین اقا قاتل او دده رواني تکلیف 95
دننګرهار په ګمرک کي دلرګیو چور 96
د عامي روغیتا په وزارت کي یوه درغلی 97
دحکم نه تنفیذ 98
دیو ي ښځي دسنګسار 99

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهرات ښاروال 100
دبلخ مستوفیت 101
د مهاجرينو دراستنولو پخواني وزير 102
زوريا زر 103
دماليي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضيه 104
دديزل جنراتورونو ترون 105
د بهرينو هيوادونو د خواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلګه 106
روابط مهم دي که ضوابط ؟ 107
د ملي دفاع وزارت او اختلاس 108
مسخه شوي قاضيان........ 109
چارواکي هم په ميخ وهي او هم په نال ؟! 110
د محصل تبادله 111
د اختلاس يوه قضيه 112
دګلاب الدين شيرزايي پور........ 113
دتيمورشاه اعدام 114
دالبيروني پوهنتون رئيس........ 116
عصمت الله دولت زی 117
د ۹۲۱ لاريو داوسپني قاچاق 118
بيدل شرکت........ 119
په بهرنيو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس........ 120
(I.S.S) شرکت........ 121
ليست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنيد 122
مصؤنيت که معافيت ؟ 125
جنرال عبدالرشيد دوستم........ 127
د صدر مارکيت 128
تورنجنرال اندرابي صاحب 129
دايي قباله په چا يي مني ؟........ 130
د نوي ښار پروژه 132
ظاهرشاهي سراي 134
شيطان بايد ورته ګوته په غاښ ونيسي........ 135
په بهرنيو استخباراتو پوري تړلي رسني........ 136

(c) ketabton.com: The Digital Library

میر عبدالاحد صاحبي... 138
یو شمیر چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي.. 139
وادي ګرګان... 140
په ولسي جر ګه کي څه تیریږي؟ 142
په سفارتونو کي چور.. 144
د لاجوردو په کان برید 145
کانونه او زورواکان.. 147
دکابل بانک فاجعه 148
د ولسي جرګي ۶۲ غړو درغلي.. 150
د ولسمشر پرخاي ، خوناوخته څرګندوني 155
دتښتوني یوه قضیه 156
د یو شمیر والیانو په اړوند رپوټ 157
په ګمرکونو کي ددرغلی یوه بیلګه.. 158
دحاجي اکبر دتښتوني قضیه 160
ایراني جاسوسان.. 161
دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد... 162
وزیر صاحبان... 163
دارزګان والي 165
دکابل دهوایي ډګر اختلاس 167
زاخیل وال تسلیم شو.. 168
که زما خان غواړي تر تا به یي قربان کړم 169
پلنګ در لباس ملنګ 171
پردی لاربنود 173
دکانونو درایستلو مخنیوی 175
دقروغ دغونډیو غصب 177
دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني.. 178
لیوني سپي.. 180
لمرپه دوو ګوتو 181
زورواکان او په ملیاردونو دالر زیان 182
ددو ماشومانو اختطاف قضیه چي پایله یي په برائت سره تمامه شوه 183
دکور غل... 184

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور حق دئ 185
وسیله او واسطه 186
د ۳ میلونه دالرو ورکیدل 187
نورستان او د غنمو ویش 188
دسردار محمد داؤد خان روغتون 190
لوړپوړي چارواکي به هیڅکله دعدالت میز ته راکش نه شي 192
دبریښنا په ریاست کي ناوړه کټه 193
د یویشتمي پیړی په لومړي لسیزي کي د خپلسریو یوه بیلګه 194
دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب 195
دنفتو شرکت په نامه یوه جالبه درغلي 196
دکرومایت د ډبرو استخراج 197
دتوطیي نمونه 198
دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري 199
عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب 201
ناوړه ګټه اخیستنه 202
دستري محکمي تجارت 203
د پنجشیریانو په نامه یو لیک 204
د ایران فرهنګي یرغل 206
انوردنګر : 209
د پردو دمبایلو دنمبرو څخه ناوړه ګټه 210
ګندم نما جو فروش 211
دجهاد اعلان 212
ابتکار په خیانت کي 213
غصب په ۱۱ راکټ لواکي 214
په بریښنا ریاست کي فساد 215
دولتي بي عدالتي 216
په نفتو کی درغلي 217
په فساد کي تخصص 220
د Anham کمپنی 222
د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه 223
دفواید عامي د وزارت بي کفایتي 224

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد او فساد.......... 225
قدم په قدم مفسد اجراات.......... 226
شیر پور چورشو.......... 227
چور لمان.......... 240
د فساد مخنیوي.......... 243

(c) ketabton.com: The Digital Library

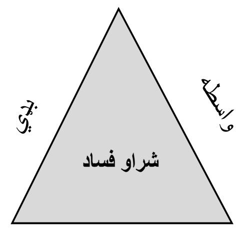

زورواکي

دپاک ځښتن تعلی په نامه

مرام

دا باید ووایم چي زه ولي دي ته اړ شوم، چي هلي ځلي وکړم ، چي د فساد په هکله د نموني په ډول څه مواد مسند را ټول کړم. ممکن د ټولني د ستونزو په تاريخ کي داهم د نسلو د پاره يو دعبرت درس وي او يا هغو کسانو چي دي ولس يي يي زړه سوی نه درلود، تاريخ ثبت کړی وي او يا زوی، لمسی او کورني يي پدي پوه شي، چي د راوړی شتمني باد نه ده راوړي، بلکي دناوړي ګټو د لاري په لاس راغلي ده او د نورو حق پايماله سويدي، لکه چي منتسکيو وايي:

« هر ځای چي لوړپوړي قصرونه ويني، بل ځای په هغه اندازه ځای کنده او چغور شويدي ».

په تاثر افغان هيواد کي په ډيره پراخه ډول فساد دود شو. کوم کسان چي د اخلاقو پر بنا او يا د خدای د بيري نه د فساد نه ډډه کول، يوازي دګوتو په شمار ؤ.

زه به چي ددي مزمن رنځ په هکله چي سيل بين ؤم د عواملو په برخه کي هم تماس ونيسم او روښنايي پر واچوم، پر علتونو بحث وکړم، ميتود او دمجرمينو او مفسيدينو په تکتيک هم خبري وليکم او پر ډولونو هم ليکنه وکړم، هيله ده ، چي ګټه ورسوي او په ويلو وارزي.

هڅه به مي همدا وي، رنځ تشخيص کړم ، نو بيا به يي درملنه او دارو لږ څه اسانه شي.

فساد دومره رسوايي ته ورسيد، چي په داخليانو يي چاره ونشول، بلکي بهرنيان د مرستي د پاره راغلل. کميته شفافيت، سيګار او MEC نه مي مطلب دي، چي په مخ نيوي کي مرسته وکړي.

فساد د څو کلو راهيسی داد او بيداد کوي او هر ډول فساد دود موندلي ؤ، بالاخره د هغه په نتايجو هم وړغيږو.

طالبانو خپل راتګ د فساد د منځ وړولو هدف وباله. هغو به فساد په ډير ساده ډول (شر او فساد) باله. واقعاً چي د طالبانو رژيم د وړاندي شر او فساد په لوړه کچه ؤ. هر ډول فساد لکه ، غصب، اختطاف، رشوت، قاچاق، تبعيض، جاسوسي، اختلاس، خويش خوري، غلا، تجاوز، لاري نيول په عام ډول دود شوی ؤ، چي پورتني ډول يو خبيثه مثلث تري جوړ ؤ. د شر او فساد تر ټولو مهم لاملونه فقط او فقط رشوت او بډي، واسطه، او زورواکی ؤ. جهاد د خاورو سره برابر شو، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهيدانو ارمان تر خاورو لاندي شو، د دوه نيم ميلونو شهادت عبث ، يتيم او بوره مور او کونډی بي عزته او خواره پاته شول. دجهاد ګټلي نوم بي عزته او سپک شو. ددي ټولو لامل شر او فساد ؤ او ټوله ولس د غواي اوم او د غواي اتم يو شاني بولي.

انسان يو عاصي مخلوق دي او پدي کي شک نشته. فساد او قانون شکني په هره ټولنه کي وجود لري، مګر هلته بازخواست شته، دلته بازخواست او تپوس نشته. تربل هر وخت شر او فساد د استاد برهان الدين رباني په وخت کي اوچت تللي ؤ او دود شو.

طالبانو هم د شر او فساد د ورکيدو تر شعار لاندي راپورته شول او هر يو يي پر ځای کيناوه. امنيت راغلی، فساد کم شو، د فساد عاملين تيښتي ته اړ شول. حاجي قدير ، حضرت علي او دننګرهار د جهادي شورا غړي مخ پر پيښور کړ. ګل اغا شيرزی کويټي کي ميشته شو، قوماندان خان محمد د کندهار نه زهدان ته ور واوښت، ملا نقيب اخند تسليم شو، جنرال محمد اسمعيل د هرات نه مشهد ته ورسيد، جنرال عبدالرشيد دوستم د خپلو بکسونو او ميرمن سره د ترکيي استانبول کي واړول، عطا نور او شمالي ټالوال او احمد شاه مسعود تاجکستان کولاک ته ورسيدل، ګلبدين حکميتار او حاجي عطا محمد سرکاتب زاهدان ته ورسيدل، د ملا نسيم او ملا غفار او ملا رسول د هلمند د قوماندانانو کورني هم ايران کي ځای پر ځای شول، استاد رباني خپل تخت په ځان پوري نيولي بدخشان ، کله يو ځای ، کله بل ځای اوسيده، پير ګيلاني او حضرت مجددي په اروپا کي اوسيدل ، سياف او مزاري هم تري تم شول. د هر چا ناموس او مال خوندي شو، غوڅ حکم او لنډه محاکمه دود شول، د ظالم لاس لنډ او پښه يي ور ټوله شول، شريعت جاري شو، (اګر او مګر) له منځه ولاړل، پلمي او بهاني ورکي شوي، مشکلتراشي او ميرزا قلمي له منځ ولاړي. د طالب لخوا هرڅه په سپين استدلال د شريعت په رڼا کي ترسره کيدل.

ايراني جاسوسان د ډيپلومات تر نامه د خپل اعمالو په سزا ورسيدل، کوم چې نن يي استاد عطا په نامه کوڅه نوموي.

پدي کي شک نشته چی طالبانو هم ستونزی درلودي ، مګر د امريکا غوښتنی ته تسليم نشول، افغاني ميلمه پالني دود يي رعايت کړ، اسامه بن لادن يي په لاس ورنکړ او خپل تاج او تخت يي په قمار کيښود، زه يي په نورو اړخونو تبصيره نه کوم، خو طالباني نظام تباهي ومنل.

تر طالبانو د وړاندي استاد برهان الدين رباني د رژيم په وخت کي نه يي خپله لياقت درلود او نه يي بل ته وار ورکاوه. په تخت پوري سريښ شوي. کله ، کله يوه پلمه او کله بله پلمه مخ ته کول، کله به يي حل او عقد جرګه د خپلي ګټي پر بنا جوړه کړه، کله به يي د خپل دوام د پاره د ستري محکمي د رئيس فضل الهادي شينواري فيصله تر لاسه کړه، هغه ستره محکمه چي غړي يي ده ټاکلي وه. کله به يي د جنرال محمد اسمعيل خان پواسطه په هرات کي جرګه د خپل بقا دپاره جوړه کړه او کومه فيصله چي لاهورپنډي د قايده رهبرانو لخوا د حضرت مجددي د پاره دوه مياشتی او دده دپاره څلور مياشتي وي. رعايت يي ونکړ، ګلبدين ورته ټينګ شو ، راکتونه يي ورته کش کړه. کابل په ناحيو وويشل شو. ده لومړی خپل تخت کاريز مير ته انتقال کړ، ارګ يي پوري اور کړ، کله چي نور هم فشار پر ډير شو، بدخشان ته وتښتيد ، اما تخت يي ټينګ په ځان پوري سريښ کړي ؤ. تفاهم ته حاضر نه ؤ. د کابل اوسيدونکو کوم چي د مهاجرت توان ورسره نه ؤ، ډير زجرونه او ظلمونه وليدل، ډيرو انجينو د تجاوز نه د ځان بچ کولو په خاطر تر بامو ځانونه وغورځول، د مړو ښځي په نکاح شوی، مګر استاد دا ټولي جدي نه نيول. يو دوست مي راته يوه تراجيدي کيسه کول، چي د زاړه ميکرويان په استادګاه کي مي څنګ ته يوه چادري داره ميرمن د يو لس کلن هلک سره ولاړه وه ، چی د مرجان د غونډي دوه ګلم جم راکوز او ميرمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

يي په زور کش او بو تله ، هلک چيغی کړي چي (خاله ام است) ، فايده يي ونکړه، نيم ساعت وروسته هغه ښځه بيرته را ورسيدل او هغه ګلم جم ورسره ؤ او وي ويل (اينه چه شد ؟ پس برايت اوردم) .

د هلکانو تجاوز، اختطاف او نڅا په شمالي خوا کي ډير دود شوي ؤ. داحمد شاه مسعود هم نور د وضعي نه خلق تنګ ؤ، د استاد عبدالرسول سياف له خولي چي يي ويلي ؤ ، کولای سم د طالبانو سره مقابله وکړم ، اما د چا دپاره ؟؟ ايا د استاد رباني د پاره ؟؟ تر چنګيز، روس، او انګريز نه د رباني حکومت د ظلم او ناروا ډک ؤ.

استاد رباني ډير محيل ؤ، کله دا بهانه ، کله دا پلمه ، هيڅ لار يي نه نيول، په عين زمان کي مادي ګټي ته سم چمتو ؤ.

طالب دده د وضعي نه را وزيږيدي، په لومړی سر کي ده خپله هم دا (يو خود جوشه حرکت) باله او څو لاري جعلي لوټونه يي کندهار ته ور وليږل. که طالب نه وای ، حالت به تر اوسه دوام درلودای. داستادانو ګټي ګرنټي ويي. دواړو استادانو ډيره په داخل او خارج کي سرمايه ګزاري وکړل.

استاف سياف څه زرنګ ؤ، دخپل حزب (اتحاد) په نامه سرمايه ګزاري کول، چي دا يوازي يو نوم دي، ګرچه د استاد سياف پر ويش د احمد شاه احمدزي سره چي دده مرستيال ؤ، څه لانجه راغلل.ښاغلی ارسلا د مولوی خالص د تنظيم غړی دافغاني سفارت غړی په مسکو کي په يو مجلس کي ووېل شول ، چی احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کوره په کابل کي لري، هغه ورته وويل، کله چي موږ کابل ته راغلو او دارايي مو ثبتول نو د احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کورونه حقيقت نلري، يوازي ۸۰ کوره لري. بل چا کيسه کول ، چي ما غوښتل د پخواني د دفاع وزير خان محمد خان کور په نوي ښار کي پر احمدشاه خرڅ کړم، ډګروال نافع وايي: سلا مو دا سوه ، چي اول به قيمت لوړ وواېو ، ورروسته به سوکه ، سوکه ورته راکښته شو، قيمت چي موږ ۲ لکه ۴۰ زره دالره ووايه ، په هغه لومړی ډز نوموړي چمتو شو. دوی خپلي باد راوړي پيسي محضي يو ځای بندولي. استاد رباني هم د ډيرو کورونو څښتن شو. په کابل او بدخشان کي پوره سرمايه ګذاري وکړه.

د جهاد پيسي نورو هم لکه حاجي قدير، استاد عطا نور، جنرال محمد اسمعيل خان ..... ټولو درلودي. که کوم چا ددي قوماندانانو نه درلودي، هغو چور، پاتک او غصب ته ژر لاس ورواچاوه.

عطامحمد نور ميلونر نه بلکي ميليارډر دي، چی د همدي شتمنيو په زور په سياست کي مطرح دي. ښارګوټی، مارکيټونه ، ترانسپورټونه، دوکانونه، دتيلو پمپونه، کورونه، شرکتونه، روغتونونه په لړ وخت کي خاوند شو. اما سوال به پاته وي چي پدي لږ وخت کي دا د قارون دنيا دکومي خوا شوه. ؟ په يو راپور کي راغلی دي چي:

بر اساس معلومات از املاک مزار شريف و بعد از بررسی ها بدست امده و الی بلخ تنها در شهر مزار شريف با قباله ی شرعی بيش از 500 جايداد دارد که يا به نام خانمش پسرانش و دخترش ثبت شده است.

1- شهرک خالد بن وليد اين شهرک که از جانب والی بلخ عرضه گرديده و هم اکنون 6000 نمره اش به فروش رسيده او هر يک نمره اين شهرک از 8000 دالر است در اين شهرک 200 نمره در موقعيت های اعلی وجود دارد که برای خود تخصيص داده است.

2- باختر مارکيت زير زمينی که 200 دوکان دارد.

3- نزديک سينا استديوم، مارکيت بادام که ملکيت خودش است.

4- به نام عجب خان يک مارکيت اسبق که هم اکنون کارش جريان دارد و گفته می شود که بيش از 500 دوکان در ان اعمار خواهد شد که ملکيت شخصی خانواده ی والی دانسته شده.

5- نور بزنس سنتر که هشت طبقه و 100 دوکان دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

6- مارکیت ادویه فروشی که مقابل شفاخانه موقعیت دارد.

7- کلینیک لایزری نور.

8- در منطقه دروازه بلخ شرکت تیل نور.

9- شهرک میترا نور که بیش ا ز 400 خانه دارد.

10- مقابل شاروالی مزار شریف یک مارکیت 10 منزله که کارش جریان دارد.

11- شرکت ترانسپورت میترا نور که بیش از 300 موتر باربری کاماز دارد.

12- در منطقه سینمای اسبق مزار مارکیت آریا که بیش از 1000 دوکان دارد.

13- در شاهراه مزار کابل سرای میترا نور.

14- در مناطق مختلف مزار شریف پمپ استیشن های خالد نور.

15- یک خانه به نام مولانا درجوار قوماندانی امنیه.

16- خانه ی چهار طبقه ی که همین حالا زیست مینماید به ارزش دو میلیون دالر ساخته شده.

17- منزل دو طبقه بنام دفتر سیاسی که در دروازه ی بلخ موقعیت دارد.

18- سرای که عقب منزل اختر ابراهیم خیل که استگاه شولگره در انجا موقعیت دارد.

19- یک بلند منزل در عقب ولایت در کوچه قاضیان شهر مزار شریف.

20-یک بلند منزل که عقب لیسه ی سلطان راضیه قرار دارد و به یک کلینیک به کرایه داده شده بنام خانمش ثبت است.

21- موسسه خصوصی آریا – مزارشریف که احمد ضیا مسعود نیز در ان شریک می باشد دارای منزل 5 طبقه ای است.

22- شرکت سرک سازی خاله نور که در سرای مهمان مزار شریف موقعیت دارد مارکیت خود والی است.

23- دو شفاخانه ها به نام های مولانا جلال الدین و الفلاح.

24- مارکیت سینا فر که بیش از 400 دوکان دارد.

25- ذخیره های تیل در شهرک بندری حیرتان شرکت وارداتی تیل بنام انترنشنل شراکت با کمال نبی زاده – تلویزیون به نام ارزو یک پرودکشن بنام شمال تلویزیون میترا شرکت بیل بورد ها بنام بلهیکا که تمام قرار داد های شاروالی را منحصر بخود ساخته است.

په همدي ډول د ننګ او ویاړ جهاد په بي ننګي واوښت . که دعلل او معلول فرمول درست وي، رهبران ددي عمل ملزم دی ، چی باید محاکمه شی. کله چي به د جهاد په وخت کي کوم هیوادوال دوي تیګداران بلل، زما به ورسره خوله شوه. په ډیر تأثر منم ، چی هغه حق په جانب ؤ، چي دوی پر وینو تجارت کاوه .

د رهبرانو خودخواهي منجر په خپل منځي جګړو سول، وطن تباه او د جهاد ویاړ په ډیر بي شرمانه ډول په خاورو ګډ کړه، ددي قرباني له برکته اتحاد جماهیری شوري مات او ډیر هیوادونه ازاد شول، اما د افغان ولس بدبختي پای ونه موند.

پورتني مطلب تائید دي، تر ټولو توره تیاره همدا ډول د استاد رباني دوران ؤ. دلته هیڅ سیاسي اړخ نه شنل کیږي، یوازي جنایي برخي ته پام را اړوم. عبدالعلی مزاري (رقص مرګ) رواج کړ، د پښتنو په سرونو کي یي میخونه ووهل، د ښځو سیني یي پري کړي. عبدالعلي مزاري هغه څوک دي ، چي نن یي حاجي محمد محقق د وژلو تجلیل کوي. عبدالعلي مزاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طالبانو ګير ته ورغي او وي وژي. د جناب مجددي هم شهادت په برخه نه ؤ، ولي چی د احمد شاه مسعؤد راکت د هغي الوتکی نه چی مجددي يي د اسلام اباد نه کابل ته راوستی بچ شو. مجددي هم د خپل بقا په هيله د ګلم جم مشر دوستم ته د خالد بن وليد لقب ورکړ.

په همدي دوره کي د قلم ، چمن او زرداد جنايات به د وطن په جينايي تاريخ کي تل پاتي وي. ګرچه زرداد د حقوق بشر دنقفي په جرم ونيول شو او په لندن کی په ۱۲ کاله بند محکوم شو .

زرداد يو انسان سپی کړی، چي د سروبي په لاري کي به يي انسانان په ډارل، د حزب اسلامي قوماندانان وه، د شمال پهلوانانو هم هر جنايت وکړ، پهلوان رسول او پهلوان ملک به هم څوک هير نکړي. د عبدالحکيم شجاعي په ارزګان کي په سلو کسان ووژل ، مګر د محمد کريم خليلي له برکته هيڅ چا محکمي ته راکش نکړای شوای.

په مزارشريف کي د مزارشريف او د کندز ولايت د طالبانو جنګي اسيران، د فارياب د ليلي په دښت کي تر دري زره ډير کسان په ډير وحشت او فجيع ډول د جنرال دوستم لخوا قتل عام شول. د حقوق بشر او جنګي جناياتو د قانون خلاف عمل دي. طالبانو هم خپل مخالفين په مزارشريف او باميان کي هيڅ زړه سوی ونکړ. زه يوازي دانه وايم چي افغان، افغان وژني، بلکي دا وايم چي انسانانو، انسانان وژل. د هغه کسانو وژنه زه يادوم، چي د جګړي د ميدان نه دباندي وژل شويدي. دجګړي پر مهال وژنه چندان څوک کيسه نکوي. داچي د جهاد د وخت نه وروسته جګړي ته ورليږل، د زور څخه کار اخيستل کيدو، په رضا هيڅوک مرګ ته نه ځي ، جنګ د مرګ لوبه ده، پداسي حال کي ، چي جهاد ته خلک د وطن د ناموس او دخدای د رضا د پاره په شوق داخليدل، مګر داجګړه په زور سره عملی کيدل. د طالبانو په بريدونو کي د پنچشير د فتح د پاره هم ددواړو خوا تلفات او وژنی ډيرؤ.

د طالبانو جلب او جذب ټوله په زور ؤ. اکثره ځوانان چي جنګ ته به په هيڅ ډول تيار نه ؤ، تعليم او تربيه به يي کمه وه، ترينينګ به يي نه وکړي، نو پدي خاطر تلفات به يي درانده وه .

په همدي تاريکه فضا کي ټوله بشري ، افغاني او اسلامي ارزښتونه تر پښو لاندی شول، هر چا د خپل ژوند د بقا د پاره په هرڅه لاس پوري کاوه. ټولنه پر دوو طبقو ظالم او مظلوم وويشل شوله. څوک چي د ظالمانو په کتار کي ودريدل، د ځان د شومو اهدافو د پاره يي ظروف هم برابر کړه، کسان يي پر ځان راټول کړ او تنظيم يي کړه، دا ډله اکثره هغه د جهاد پخواني قوماندانان وه . د جهاد تر عنوان لاندي هر روا او ناروا مرتکب شول، په سياسي ډګر کي هم دوي د جهاد د امتياز تر نامه لاندي هر جنايت لاس پوري کړ. تهديد ، اختطاف، تجاوز، غصب،وژني او تبعيض نه کار واخيست.

دوي د خپل ناکامي دليل دا وايي چي امريکا او غرب موږ تنها پريښودلو، دا يوه پلمه ده ، خپل کور په خپله څوک ودانوي، دبله ګيله پکار نده. تا ولي خپل کور پخپله خرابوه او ولي دی ورور وژنه کوله . او وايي چي امريکا د اسلامي نظام زغم نه درلود او خپله پړه پر بل ور اچوي.

استاد سياف د ا خپلي ناخوالي چي د کابل ښار دده او د وحدت د خودخواهي په خاطر ډيري خرابي په برخه شوي. دليل دادي، چي کفارو د سوچه اسلام د مخنيوي په خاطرزموږ وطن داسي خراب کړ. البته د پردو د لاس رول هم د هيريدو ندي.

استاده ! وايم چي تاريخ قضاوت کوي، کفارو زما وطن ندي خراب کړي، زما وطن تا او تا غوندي جهادي رهبرانو خراب کړ. انصاف پکار دي، توبه وباسه، ستا د خبره غوندي الحادي رژيم بقايا لکه ، کشتمند، سليمان لايق، دستګير پنچشيری، شهنواز تنی، محمد يونس فکر، نورمحمد نور،حسن سرق وغيره، غيره جنايت کارانو دا ټوله خپل خيانت او جنايت د ساړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ محصول بولي. داچي د سیوسیالزم د پلي کولو دپاره یي د حفیظ الله امین له خولي یوازي یو میلون کمونستان پکار ؤ، نور یا دپردو په صحراوکي اواره کړل ، یا قتل عام پروانه کول.

د جهادیانو او کمونستانو شعارونو تر منځ ډیر ورته والی لیدل کیږي او دواړو د ایدلوژي فکر درلود او دیو دیکتاتور نظام پلوي درلوده. مثلاً کمونستانو به دالحادي نظام وخت کي شعار ورکاوه ، چي (ګاریګران جهاد سره یوشي). مګر اخوانانو به ویل چي (اسلام مرزنه پیژني)، چی یو بل ته د مانا په لحاظ نژدي دي او یوه جهان بیني لري او د بل فکر زغم نلري.

زموږ هیواد هم دغو دوو مفکورو خراب کړ. استاد سیاف ؤ، چی اسامه بن لادن یي په جلال اباد کی پذیرایي کړ، مګر اوس یي پر امتیانو بد وایي او طالب غندي. خاطرات امرالله صالح په ماندګار کي کال ۱۳۹۲.

که نوره عادلانه محکمه یي په داد ونه رسیدل، تاریخی محکمه خوبه دوي محاکمه کړي او زوی او لمسي یي پري خجالت وباسي. یعنی دا هر جنایت کاره او خائین د ځان د پاره اوس هم د برائت لاري پلټي.

نو همدا جنګی جنایت کار ؤ، چي هیواد خپله شیرازه د لاسه ورکړه، د ظلم دسکي بل مخ را واوښت، اخلاق کمزوري شول، ظلم او تادا بل رنګ وموند. پر ولس ظلم وشو، چي دکیڼ خوانه ؤ او که د ښی خوا نه ، دظلم د پاره زمینه برابره شوه.

رشوت، واسطه او زورواکي ، شر او فساد اوج ته ورسید، شر او فساد دیو دري ضلعی هندسي شکل جوړ کړ، چي باید ورته د شراو فساد مثلث ووایو او هره ضلعه یي د یو خبیثه جرمی عنصر نه جوړوي، کوم چي پورته ذکر شو.

البته طالبانو هم ستونزي لري او عام ولس تري په عذاب کي ؤ.

که یو سړی رنځور وي روغ به شي، که غریب وی خان به شي، اما که یو څوک او یا یوه کورنی او یا یوه ټولنه اخلاق خراب شول، اصلاح یي اسانه نده.

شر او فساد دومره عام شویدي ، چی د ټولني په ټولو ابعادو کی ریښي ځغلولي دي. اصلاح یي غوڅ حرکت غواړي. ښه او بد سره ورک دي، په خیانت او قانون شکني برعلاوه چي نه شرمیږي، بلکي په مغروره کیږي.

د طالب نه د هر چا ډار کیده، مګر طالب امن راوست ، ناموس خوندی شو، شرعیت قایم شوو او زورګویي ختمه شوه ، دتجزیي مخه ونیول شوه او د فدرالیزم کیسه هیره شول، د کابل ښار چی د جهادي قوماندانانو تر منځ ویشل شوی ؤ خلاص شو.

زه سیل بین ترخپل توان پوري د خبیثه مثلث هره ضلع بیان او تشریح کړم.

شر او فساد مختلف ابعاد،انګیري او علتونه لری ، لکه اقتصادي ، اجتماعي ،تربیتي او داسي نور. زه یي د جرم پر علتونو بحث نکوم ، دلته دجرم تشخیص او د مجرم د نیولو او د جرمونو د مخ نیوي په هکله بحث کوم، چي زموږ ټولنه کی و دی خبیثه مثلث ته پام وشی .

۱ ـــ واسطه: **(إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤدُّواْ الأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَن تَحْكُمُواْ بِالْعَدْلِ إِنَّ اللّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا)**

د شر او فساد د مثلث یوه خبیثه ضلع واسطه ده. واسطه او وسیله زموږ هیواد یوه عام دول لري او چندان عیب او شرم نه دي. ګرچه اغیزه یي تر دوو نورو ضلعو لږ نده. زموږ د ټولني تشکیل او ساختار واسطي ته ډیر جوړ او مساعد دی. هیڅ کار بیله رشوته مخ ته نه ځي. که رشوته نه ؤ، نو واسطه ارومرو ضرور ده. هرچاته چي څوک وغواړي ، لار ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موندلای شی. کوم کس ته چي چا ورته کاربند دي، هغه ګاونډی ، همنصنفي، ملګری او وطن دار لري او ګوندی او کورنۍ سره اړيکي پيداکولای شي، که نورنه ؤ ، نو پردو هم لاس ارومرو لار ورته پيداکيدای . ټاکنی هم پواسطه دي ميعار مد نظر ندی، همدا سبب دی چي د مامورينو بي تفاوتي او بي پروايي سهل انګاري . بی مسؤوليتي لوی رول لري. دنا لايق مامور نه هم پوښتنه نشی کيدای، شاته پشتوانه لري. دشر او فساد لوی لامل همدا واسطه او وسيله ده. کار و اهل کار ته نه سپارل کيږي.

واسطه هم څوډوله ده ، مثلاً يو ساده سپارش وي او دکار د اجرا هيله تري کيږي، البته دا هيله سبا يو مجرايي هم لري. کار په کار دي او سپارش په سپارش، اسانه سپارش خو هغه دي، چی يو قانوني لار هم ولري. ځيني يو ستونزمن سپارش وي، يو څه مسؤليت هم بايد ومنل شی، چی مقابل لوري پدی ارزي او که نه .؟

هغه د سپاس او شکران د اداکولو وخت کي په ډير وياړ او ممنونيت سره دا وايي (چي والله يو غټ کار او غير قانوني زما سپارش يي اجرا کړ). دا نو کوم عوض او مجرايي هم لري، کار په کار دی ته وايي. بل هغه سپارش دي ، چی يا ستونزمن وي يا مامور صاحب نه غواړي، که څه هم لار لري ، داجرا نه يي ډډه کوي او خپه پدی وي، چی سپارښت او واسطي ته څه ضرورت ؤ، تر څو افغانيوي به تيرشوی وای. دي سرګرداني ته څه ضرورت ؤ، زما دي هم په خوله خاوری کړي. آن کله، کله نو بيا ورسره مشکلتراشي کوي؟

که واسطی ته ووايي او عذر کړی، چی دا غير قانوني عمل دي، په ډيره درايت وايي ، چي که قانوني وايم، نو زه نه راتلم، پدي خاطر راغلم چی غير قانوني کار راته وکړه. ناروايي هغه حالت دي، چی په هر ملحوظه چي ؤ، ونه غواړي، يا ونه کولای شي، چي سپارښت مثبت ځواب وايي. دی نو دتهديد سره مخامخ کيږي، توطيه ورته جوړوي او په غير مستقيم که کوم وخت دده کوم قانونی کار يا قانوني حق وي، هم نه اجراکيږی او پدي ډول مجازات کيږي، آن پروپاګند او تبليغ پسي کيږي.(در اين راه کشته ګان زياد است). څوک يي بازخواست هم نشي کولای، چي پدي لار کي قرباني شويدی. کيدای شي ، چي څوک رشوت رد او تري پرهيز وکړي، مګر د واسطي نه هيڅ چاره نشته، داسي يو محترم يا دوست به درته راولي، چي ته هيڅ ورته ويلای نشي، هغه تا ته ډير ګران وي. مراجعين يا عارض په هيڅ صورت طاقت نه راځي، چي کار په خپل نورمال او طبعي مسير ولاړشي،ارومرو په واسطه پسي ګرځي. دا کلتور اودا فرهنګ تر رشوت بدتر دی، مراجعه او سپارښت هيڅ عيب ندي. که څه هم يو انحرافي عمل دي او دا عمل په قانون کي منعه شويدي، مګر عملي ندي، پدی کار کي د شورا وکيل ډير ماهر او بي پروا اداره په اداره مؤکل ګفته وزی او ننوزي. دا به يي پلمه وي، کميشن خوبه اخلي. کار ديده، کار کوي او په ډله ګرځي.

مقرري او تبديلي پسله رشوته، اکثراً په سپارش وي، سپارش هم درجي لري، دلوړ پوړو سپارش اغيزه ډيره وي.

پخپله د قومی د ترکيب لاندي دا پخپله د واسطي لار هواره وي او اهليت به مد نظر نه نيول کيږی. هر مامور او يا وزير خپل ولي نعمت ته تسليم دی، نه حکومت ته.

مارشال فهيم په واسطه او سپارښت کي تر هرچا دمخه ؤ.

لږ ليدل کيږي، دغريب بچی د ښه موقيعت او موقف خاوند شی، که څه هم دلوړ لياقت او اهليت خاوند او پر معيارو برابر وي. پدي معيارو کي تقوا تر ټولو بي ارزښته صفت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپاربښ تل زموږ په ټولنه کي يو دود ؤ. دا دطبقاني ټولنه کي ډير وي. زموږ هيواد کي اکثرآ طبقه موجود ؤ، نو له همدي سببه قانون يکسان د تطبيق ستونزو سره مخامخ ؤ. په پاچاهی نظام کي مو سرداران او شتمن درلودل. په کمونستی رژيم کي بله طبقه رامنځ ته شول، کميټي مرکز او يوليت بيرو ؤ. د مجاهدينو په دوران کي د رهبرانو او لوړ پوړو قوماندانانو کورني د پخوا سردارانو ځای اشغال کړ.

سپارش دومره عمومي دی، چی تری يو ځای فارغه ندی، محکمه، ښونځی، د کانکور د ازمويني هيآت، روغتون، قراردادونه، د کورنيو او بهرنيو چارو وزارتونه او نور، نور.

تر اندازی دا موضوع يو بل سره تړاو هم لري، دولتي کارکونکی هم په نورماله ډول کار مخ ته نه وړی او مراجعين هم تلوار لري، حوصله نلري، چي بايد کار يي ژر او سم وشي، نو واسطي ته مراجعه کوي.

د هر جرم د بازخواست او تعقيب عدلي مخ همدا خبيثه مثلث دي، چي مخ يي نيسي، يعني يا به رشوت وي، يا واسطه او يا زور گويي. څرنګه چي مي وويل چي واسطه يو عمومی دود دی، مګر پدي برخه کی د ملی شورا غړي ډير مخ کي په ډير جسارت او حق په جانب ځيره ، اداره په اداره وزي او ننوزي، يو څه کميشن کاری په ګډه وي. ددوي په هکله ډير نيوکی ،پيغورونه ويل کيږي، مګر دوي يي جدي نه نيسي.

د وکيلانو نوم چی (چورلامان)هم بلل کيږي. لکه (اسپرين باير) د هر رنځ دوا ده. د زنا او لواطت نه نيولي تر قاچاق، رشوت،تروريزم او قتل پسي بيله شرمه روان وي. مؤکل ګفته دروازي ته ولاړ وي، دا ددوي په کرکتر کي نسته ، چی وايي چی دا کوم او دا نه ، ځيلی يي و شکيدي، وکيل صاحب بايد خپه نشي. په هيواد کي د تروريزم مخدر مواد، رشوت په څنګ کي د بدبختي لوی لامل پارلمان دي، چی ځان ته د ملت استازي وايي او پارلمان د ملت کور بولي، چی هيڅ ندي، هغه د ګوتو په شمير کوم کسان دي ، لکه محترم داکتر رمضان بشر دوست ، چی بايد د چورلمان نه نور ووزي. دملت دا استازی دوه سره خنجر غوندي کار کوي، هم واسطه کيږي او سپاربښت کوي، رشوت هم اخلي او زور هم چلوي.

دا بايد ووايو چي ښا غواړو په خدای سره.

څرګنده ده چي هر افغان يو وکيل لري، ځيني وکيلان ددي د پاره چی موثريت ثابت شي، په ډله ګرځي يو دبل د ناروا حمايي تعهد لري. وکيلان خپل منځ کي داد او ګرفت لري ، دجرګي رئيس او مرستيالان او دکميټنو رئيس هم بايد په جيب لاس ووهي . وايي ډم د ډم نه ، داکتر د داکتر نه پيسی نه اخلی ، مګر وکيل د وکيل نه پيسی او رشوت غواړي.

۲ـــ رشوت(بډي): « عَن امام الصادق قَالَ قَالَ رَسُولُ الله لَعَنَ اللَّهُ الرَّاشِي وَ الْمُرْتَشِي وَ الْمَاشِي بَيْنَهُمَا »

د خبيثه مثلث بله ضلعه رشوت دي. رشوت ډيره عامه معنی لري. د جزا قانون کی نقدي پيسی يا مال ، امتياز او يا ګټه په لاس راوړل رشوت دي. شرعي هم ناروا دی.

اخلاق او اسلاميت کمزوره کوی. په موږ کي عمومی شويدی. دکارونو اجرا د تور بازار ډول غوره کړی، تر څو مراجعه ورته وشی. هر مامور د خپل رسمي او دولتي موقيعت پر مبني د خپلي خولي په اندازه د رشوت ګوله پورته کوي، البته چي د مامور، مدير او رئيس اندازه توپير لري، د والي او وزير لقمه لويه وي.

رشوت په ترافيک ، ښونځي، ښاروالی، مستوفيت ، روغتون، پوليس، څارنوالی، قضا، ګمرک، په هر محل او ځای کی ليدل کيږی. په ادارو، سرکانو، کورونو، او هوټلونو کي اخيستل کيږي. اوس رشوت هم مدرن شويدي او يا د خطر دکميدو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر په دوبې کي اخيستل کيږي. دقاچاق ، گمرگ، تروريزم په څنګ کي رشوت د هري ملي پروژي که ساختمانی ، زراعتی او يا امنيتی وی ، چی رشوت او ناوړي ګټي پر ننوتی ، پروژه به ناکامه او ناقصه او په درد بخوره به نه وي.

رشوت (بډي) په دري ډوله دي:

۱ـ مراجعين او عارضين هم سړی تشويقوي، کله، کله يي نوم سوغات او تحفه پر کښيږدي، مګر مانا يي هغه يوه ده. رشوت د کار د اجرا او يا د نه اجرا په مقابل کي وي. يو هغه رشوت دي چي د قانونی کار د اجرا په مقابل کي وي، پدي مقابل کي شيريني ګفته يو څو روپی ورکړي، البته عارض، د کار اجرا ژر غواړي او خپله يي مراجعه کړي وي، د همدی کار اجرا مامور ته بي خاره او بي مسؤليته دي، خپله غوښتنه کوي.

۲ـ بل ډول يي دعارض د ناپوهی نه ګټه پورته کوي او قانوني کار ورته سخت کړي او د مارانو سرونه وربښکاره کړي، چي عارض خپله لار ورکه کړی او يا يي په بيروکراسی را وپيچي او نخود سيا پس روان کړی، دا کسان بيا هم د زغم نه کار اخلي او هيڅ مربوطه ادارو ته شکايت نکوي، ګرچه اعلانونه کيږي، مګر مراجعه نشته ، تر څو هغه و رشوت ته حاضر شي. او کله ، کله عارض د بزرګواري نه کار اخلي، د مامور د غوښتنی په غير يو څو افغانی د (چای پولي) په نامه ورکوي. که څه هم کار يي قانوني شکل نلري.

دغه دواړه ډولونه دود دي.

۳ـ بل ډول د دريا دلانو رشوت دي، چي د هيڅ نه ، نه ډاريږي، تور سپين کړي او سپين تور. ددي ډول اجرااتو په مقابل کي رشوت هم ډير دروند وي او جعل او تزوير هم په کار اچوي. برملاکيدو په صورت زندان او يا فرار هم مني او يا پخپله دروند تاوان ته چي هغه به د رشوت تاديه وي، چمتو کيږي. او يا په زور او تهديد رشوت غواړي ، لکه چی په ۱۳۸۶ کی عبدالجبار ثابت لوی څارنوال د خپل جهاد د اعلان په ترڅ کی و ولاياتو ته لشکر کشي پيل کړه، چي دلته زه يوازی د ننګرهار د خوا اجراات ليکم: ثابت صاحب خپل نظامي مرستيال چي په نادر چور مشهور ؤ د عملياتو امر وټاکی او پخپله په جلال اباد کی د حاجی ظاهر قدير پر ځای مرکز ونيوي، ميله چالانه شوه ، پسونه دی او کبابونه، پټي داني دی چی تااو بالا کيږي. چور نادر د سروبي نه تورخم پوري د تيلو ټوله پمپونه پدي نامه چي اوبه ورسره ګډي دي ، مهرولاک کړل، داچی اوبه لري او که نه په چا به يي ثبوت کړي ؟. موټرونه توقف وکړ او لاري دي چي ودريدلي . په ښار کي غوغا شول ، ثابت صاحب نه څوک ګوري او نه عرض اوري او نه د بل بازخواست مرجع شته. پداسي حال کي چي موضوع حقيقت نه درلود.

لنډه داچي جلسی او غونډي شوي ، هدف معلوم شو، چندي ټولي شوی او پيسي را غونډي شوي. هر يوه خپل حق ادا کړ. حاجي ظاهر څه وساطت وکړ، هرڅه سم شول. ثابت کابل خواته حرکت وکړ، مګر د نادر چور سره پر فيصدي لانجه راغلل. نادر چور پنځوس فيصدي غوښتل، ثابت و دی ته حاضر نه ؤ. بالاخره په ۲۵ فيصده فيصله وشوه ، مګر بيا هم د نادر پر برطرفي لانجه ختمه شول، مګر بازخواست چا ونکړ، نه مډيا څه وويل، نه پارلمان او نه امنيت ملي.

بل هغه ډول رشوت دي، چی ددواړو خواوو ګټي پکي تضمين شوی وي، لکه ګمرکات محصول کم کړی، د ګمرک مامور هم په حق ورسيږي او تجار هم . يا قراردادونو کی ، د دواړو خوا تر منځ تفاهم او باور راشي، ددواړو ګټی تضمين شي. ددوو تر منځ معامله ده ، دريم نه په خبريږي، دواړي خوا راضي ښکاری. دداسي معاملو کشف هم مشکل يا نا ممکن وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه مخکني ډولونو کي د شکايت او اطلاع امکان شته، مگر پدي ډول معامله کی شکايت او اطلاع موجود نه وي، يوازی دولت متضرر کيږي. دولت بيچاره وارث نلري. خريداري هم دهمدي ډول د دواړو لخوا موافقه وي.
په اوسني حالت کی ډير او ستر رشوت په مقرريو کي دي. کوم مامور نه غواړي، د واسطی له لاری مخ ته ولاړ شي، بی حقه به پاته وي. رشوت اسانه او بي خطر او بی زحمته لار ده. هر ولايت او هر پوست جلا قيمت لري. ښاروالي، د پوليسو قومندانی، ولسوالي، سرحدونه، محکمه او قضا، د ترانسپورت مامورين، د گمرک مامورين، بندروالی، مستوفيان، و غيره و غيره. هر ولايات هم په جلا قيمت دي. هره څوکی سرقلفی لري، کله دا معامله او تاديه مخ کي تر مقرري کيږي، کله په فرصت وروسته تر مقرري. د خدای دپاره ، د ضرورت او لياقت پر بنا مقرري ډيره کمه ده، يا به واسطه وي او يا رشوت.
د اطرافو رشوتونه اکثره د ارباب او ملک او قريدار لخوا په ولسواليو کی اجرا کيږي، چي د مامورينو د اعتبار وړ کسان دي او بي خطره دي . د شورا وکيلان هم پدي کارو کی تر نورو وړاندي دروازه د مراجعينو په مخ خلاصه وي، چی ژر څوک يوه درنده او د برکت ډکه موضوع ورته حواله کړي. کميشن کاران يوه بله بلا ده چي را دود شويده.
رشوت دومره زموږ په ټولنه کي ريښي کړيدي، چي يوه کړی تري جوړه ده. څرنگه مي د ځينو وکيلانو نه اوريدلي دي، چي موږ هم مفت او مجاني ډول رايه نه ده راوړي، دا مصرف بايد را وگرځوي او دبلي دوري د پاره هم بايد پس انداز ولري، د کميشن کاري په څنگ کي د وزيرانو نه د رايو او استحضاح په وخت کی خپل مصرف بايد پيداکړي. ډير وزيران همدا کار کوي. وامی وريدل چي د انجنير ضرار احمد مقبل د کورنيو چارو د وزات په وخت کي د استحضاح په مقابل په هغه يوه شپه ځلور لکه دالره و شيندل. دضرار احمل مقبل په وخت کی ، کله چی وزير ؤ، د کورنی چارو وزارت هر څوکی ، لکه سرقلفي خپل معين قيمت او اجاره درلوده. وزارت د راهنماي معاملات نوم گټلی ؤ.
وزيران ددي مصرف د پوره کيدو د پاره د مامورينو د مقرري پر مهال دا مصرف بايد راوگرځی. او مامورين د ولس نه . دا يوه لړی ده. ممکن که پام وشی ، تر ټولو ولس زيان گوري.
زما يو دوست په اداره کي يوه لوړه څوکی درلوده، زوی يي د پوهنتون نه فارغ شو او په يو مناسب ځای کي مقرر شو، دي زوی دومره ژر په رشوت او بډو پيل وکړي ، چي آن منوگراف يي لا نه و تمام کړی، د پلار خط تعقيب کړي.
لکه چي وړاندي اشاره وشول، هر يو دخپل موقعيت پر مبني کار کوي. ښوونکي د شاگرد په نمرو کي خپل کار کوي، قاضی په فيصلو کي ، د پوليسو مامور د قيمارخانو او شراب خانو او فاحشه خانو سره شريک وي، همدغه د فاحشو بيچاره گانو پيسي د کورنيو چارو لوړپوړو ته رسيږي، چي هغو د ځان په خرڅلاو پيداکړي دي.
د وطن د پاره د رشوت هر عمل جلا، جلا خطر لري. همدا سبب دي، چي د پوهنتون نا لايقه کسان فارغ او دواسطي يا رشوت پواسطه مهم ځای ونيسي. د نالايق او بد اخلاقه مامور چی پيل يي په رشوت کړيدي، نظام به څه هيله تري ولري .؟ بډي اخيستونکی دغله ، قاتل ، قاچاقبر او تروريست ملگری او شريک دي.
د پوهنتون استادان په خپل وار او امکاناتو او يا ادارو کي د ښځو او انجونو نه هم د بد اخلاقي او نامشروع غوښتني اوريدل کيږي. ولي چی رشوت يوه پراخه مانا لري.
د نظام يو مهم رکن مقننه په درغليو راغلل دي. چي تر بودن يي نبودن د ملت په گټه دي. د څراغ ورځپانه د چنگاښ پر ځلورمه او کال ۱۳۹۰ داسي ليکي : « اين شورا توام با تقلب و دستکاري، جلوسی زده، و تلاش دارند که به خود مشروعيت کسب نمايد .... ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهان داسي وايي « فساد زماني اوج میگرد، که روحیه خدمت گزاري تضعیف گردد و بالاخره جامعه به انارشي سوق میگردد .... »، چي زموږ په ټولنه کي صدق کوي. بل ځای وايي « چي فساد د قانون حاکمیت او عدالت مختلوي .. ».

د ناټو د قوماندان جنرال السن دا خبر د ویسا د ورځپاڼي په کال ۱۳۹۳ او غواي پر ۱۳ چي « فساد تر طالب خطرناکه دي » خپره کړي ده .

فساد هر وخت ؤ او په هره ټولنه کي لږ او ډیر شته. نورو هیوادونو کی بازخواست شته ، مگر زموږ هیواد کی ډیرو مسایلو ته سرسری نظر کتل کیږي، بي تفاوتي سخته مسلط ده. که دي موضوع ته په دقت وکتل شي، چی د بابای ملت او سردار داؤد خان په وخت کي رشوت ډیر کم ؤ او هغه هم د مامورینو په ټیټه طبقو کي. د هغه راوروسته د کمونستانو په رژیم کي هیڅ رشوت نه ؤ. که کوم چا به ناوړه ګټه واخیستل ، البته دمکرویانو یو پارتمان به ورسیدي. طالب د رشوت مخالف ؤ او په جدي مبارزه کی ورته ولاړ ؤ. د شرعیت او قانون په پلی کیدو ډیر جدي ؤ، مگر دربانی په دور کی هر ډول جنایت رواج ؤ . او دکرزي دورکی چي دربانی د وخت چاراواکي رویکار ؤ، البته په ډیر لږ تفاوت هره ناروا لیدل کیدل. ممکن عمده دلیل به هم د بهرنیانو موسسي او NGO گاني وی، چی بهرنیان هم پدي اختلاس او ناروا کی شریک ؤ. البته چي د ژوند سویه بدله شوه لوکس ژوند رواج وموند. دشیرپور کورونه، کروزین موتران او د دوبی چکرونه.

مگر طالبانو یوازي نکاحوي ډیري کولی ، مثلاً پخبله ملا محمد عمر څلور نکاحوي کړي وي او د رشوت په ضد ؤ.

د کرزی وخت رشوت او بي بازخواستي پدي کچه وي چی په اکثره ځایونو کي خلک دخپل بازخواست د پاره د خپلي سیمی طالب ته ورتلل او مشکل او دعوا به یي په حل کول. د طالبانو د اسلامی تحریک د ختم سره د استاد رباني د وخت مسلط قوماندانان په لومړیو کی ډار درلود، مگر د وخت په تیریدو بیرته ځان ونیوي. هغه آش هغه کاسه شوه.

البته د فساد د ډیروالی یو لامل د دفتر او دیوان نه درلودل او پر معیار برابر کارکونکی نه درلودل ؤ، چی دا دواړه په جنگونو کی له منځه تللي ؤ.

هرځای چي فساد وي، د وکیل صاحب نوم ورسره یو ځای اخیستل کیږي، مثلاً د لته د وکیلانو بي پروایي ددوي د غیرحاضري یو ښه ثبوت دي، لکه چي د ۸ صبح ورځپاڼه کال ۱۳۹۰ او د غبرگولي ۱۷ نیټه د هغو و کیلانو نومونه چي غیر حاضر ؤ، خپاره کړه، وکیل ددي شیانو پروانکوي. وکیلان بي کبره دی هیڅ کله د حق او نا حق، مظلوم او ظالم توپیر نکوي.

د هیواد یو لوی د عاید مدرک گمرکات دي، مگر د مربوطه رئیسانو سره والیان په ډیر جسارت شریکان او دولت ته یو لوی زیان دي، لکه د اسلام کلاه او تورغوندي، د وخت د والي محمد اسمعیل خان، حیرتان د استاد عطامحمد نور، تورخم د حاجی قدیر، بیا د حاجی دین محمد، سپین بولدک د گل اغا شیرزی او بیا د والي اسدالله خالد او نیمروز د عبدالکریم براوي په لاس او کنترول کي ؤ.

کوم کسان چی د استاد ربانی په وخت کی رویکار وه او یا کومه وضعه چی د استاد رباني په وخت کي وه، عیني وضعه او د هغو کسانو لخوا بیرته البته په یو لږ څه تفاوت مسلط شول، هغه اسمعیل خان ؤ، هغه استادان ، هغه مارشال او هغه حاجی قدیر، چي حامد کرزي ورسره مشت و گریبان ؤ، اما په هغه کچه چي د رباني په وخت کي ؤ، اوس هم دي.

گرچه د کرزی به تل دا وینا ؤ، چي د حکومت ستونزه پخپله د حکومت نه ده ، مطلب یي همدا کسان ؤ.

فساد او رشوت چي کوم د حامد کرزی وخت کي ؤ. او د رباني وخت کي ؤ، د پاچا او او داؤد خان او طالبانو آن د کمونستانو وخت کي نه ؤ. جهادي رهبران هغه نه ؤ، کوم څه چی به یي ویل، مگر کارمل او تره کي هغه ؤ کوم څه چي یي ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارمان ملي جريدي يو مضمون د ښاغلی مبشر په قلم تر (عجب است که بحران افرنيان، بحران زدايي مي کند) عنوان لاندي يو مضمون خپور کړي ، چي څو ټکي يي را اخلم : « فساد بحرانزا در کشور به زماني بر مي گرد که نجيب سقوط کرد ، ولي مجاهدين راستين از صحنه سياسي و نظامی کشور رانده گرديدند، و قدرت را زورگويان و شماری تفنگ سالاران قبضه نمودند، که امر ان گونه را تا امروز مردم بيچاره افغانستان به گوشت و پوست لمس ميکنند. »

فساد عمومي شو، هر ډول جنايت او قانون شکنی د يو څو بدماشانو لخوا مسلط شو، ولس به دا ويل چی د الحادي رژيم د (کور، کېږه، ډوډی) نه غواړو، اما ظلم ولي راسره کيږي ؟ بي عدالتی ولي عمومی شول.؟

په همدي مضمون کي بل ځای ليکي : « بد نه بزرگي از فساد را گروه های جهاد سابق تشکيل ميدهد، که اعضای جمعيت اسلامي با حضور پررنگ ان، خورد تا راس هرم، در تشکيل دهی آن دست مجال تري دارد .»

په جمعيت کي لوی لاس د نظار شوراؤ او شورای نظار د پنچشير نه عبارت دي.

بل ځای ليکي :

« جمعيت اسلامي که خودرا فاتح کابل حساب ميکردند، چنان برزمين دولتی، ساحات سبز و حتی خانه های شخصي مردم شکم افگندند. که شايد اين چنين واين گونه غارت ها در تاريخ کشور کم سابقه باشند.

که شايد از ياد استاد رباني رفته باشد، که چگونه خانه های مردم بدستان تفنگدارانش ويران شدند وتوسط ارجمندان و نزديکانش بتواند، در فساد را در دولت کابل گشود. و ازقانون شکني های و غصب و تاراج انان مردم اگاهي کامل دارند. تفنگداران غارتگر وحق ناشناس بلکه در (دراکولای) که از نوشيدن خون انسانهای و ازيت و ازار حظ می بردند و بدست اوردن هدف سوم خود که همانا غصب و تاراج دارايی مردم بود، چنانچه فاجعه و بحران در کشور دامن زد که بالاخره نظام استاد ربانی از اوج طوفان به پرتگا سقوط مواجع گرديد. خاطره های درد ناک رقص مرده ،ميخ کوبی ها ، سينه بری های ، گوش بريها، هنوز زنده استند ....

بخش عظيمی از فساد در کشور اعضای جميعت اسلامی دست دارند...

محترم مبشير په اخيرکي زياته وی:(در نظام کنونی گيريم ، اگر پنج چارک مسوليت به دوش کرزی باشد دست کم يک سير ان بدوش معاونان ان است ......»

څرنگه چی محترم مبشير پخپل پورتنی مطلب د ده مرستيالان مسؤل بولی. مرستيالان آن په ډيرو جناياتوکی لاس درلود. دده مرستيالانو د قانون د حاکميت مانع گرځيدل،په ارزگان کی د ډيرو کسانو په وژنو تورن، جنرال عبدالحکيم شجاعی د زندانی کيدو مخ محمد کريم خليلی ونيوی او هغه يی په يو ډول ، دډولونونه مانع شو. مارشال فهيم د هر جانی شاته ولاړؤ، اميرگل اوکمين د بغلان قاتلان ده خوشی کړل. د دوی دواړو ورونه حاجی نبی د کابل د جنوب د مځکو غصب د ده په حمايه دوام ورکړ. او حاجی حسين د مارشال ورور په هره سواستفاده کی ولاړ ؤ چی کابل بانک يي يو مثال دی.

په ربښتيا ټولي ناخوالي، چی تاريخ يي يادونه کوی، لکه چی د ربانی په وخت کی پردی هيواد راغلل، اوس يی هم د کابل د زړه غونډي په مرگ هم ونيول. د ده وخت کي ان تجزی خطر موجود ؤ. ورسره پدي نا خوالوکي، جنرال عبدالرشيد دوستمُ، استاد سياف، عبدالعلی مزاری څنگ ته ولاړؤ. ترڅو د (شر او فساد) چيغه پورته شوه.

کله چي ملا محمد عمر را ورسيد. دوی ټوله اواره. او وطن د لنډ مهاله دپاره د دوی د شر او فساد نه وژغورل شو. گر چه گلبدين حکمتيار د رباني د خود سری جلوگيری کوله. کله کله به يی راکټ ورته حواله کوله، مگر غوڅ حرکت د ملا عمر ؤ، چی دوی د وطنه وتښتی ته اړشول.

رباني تر دي اندازه محيل ؤ ، چي هغه يي وه چي د بن کنفرانس هم خراب و مختل کړي او د حامد کرزی درا تگ مخه ونيسی. کله دا پلمه او کله دا پلمه رامنځ ته کړي، البته پدي کی د محمد يونس قانونی، چی اوضاع او د امريکا او غربيانو په وضعه يوه شو تصميم اغيزه من واقع شو. د ده قصد همدا ؤ، چی وطن بيا په بحران کی ډوب کړي، مگر نور چا مجال ورنکړي. ضرورت ؤ، چی طالب نور ختم شی. طالب و وهل شو، البته پلمه يي هغه د (11سپتمبر) ؤ. داځلی بيا امتياز هغه يوه ډلی ته ورسيد، چي د رباني په وخت کي په لاس کي ؤ، مگر د بن کنفرانس عملي سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخلي د جهاد په نامه نه، ولی چی جهاد یوه عمومی پروسه وه. دا ځلی د مقاومت نغاره رامنځ ته سوله او امتیازونه، څوکی گانی، غصبونه، قدرت او ثروت، ویاړونه ټوله ورسره مل ؤ، کومه مرحله چی پنجشیر د طالب سره مقابله کړیوه.
په حقیقت د افغانستان فاتح او د طالبانو نسکوریدل b16 او b52 ؤ، نه شمال تالوالی، مګر امتیاز تلوالو واخیست.
د حامد کرزی دور پیل شو. هغه کسان ، هغه څیری او هغه سالنگی ، امان الله گذر، حاجی الماس، حاجی قدیر، جنرال اسمعیل خان، بسم الله خان، امرالله صالح ،عارف سروری ، مارشال، یونس قانوني او داکتر عبدالله چی تر پخوا نور هم تیز او تیزترشوی و. د هیواد شارگونه یی په منگولوکی ونیول. ټوله مادی او معنوی امتیازونه او ویاړونه په دوی پوری ورتپ شول.
گر چی د نړیوالی ټولنی طرحه د اوه، چی هیوادُ، سوکه ،سوکه د مدنیت ، قانون او عدالت خواته سوق شی. د یوناما دفتر جوړ شو. د وسلو ټولول، DDR او دایاک پروسه پیل شو.مگر په شمال کی دا پروژه ناکامه ؤ، غصب، زورگوی دوام و موند.
په شمال کي د پښتنو مځکی ونیول شویُ وسله تسلیم نه شول. دیو شمیر وطني خاینانو په مرسته د گاونډیانو لاسونه او فرهنگی یرغل نور هم شدت وموند.
د دي کتاب لیکنه مطلب ددی دور د فساد او شر لیکنه او تاریخ ته سپارل دی. او یا د دولت داری او فساد سره د مبارزي اجراات او کړنی لیکل دی، چی څنگه په هر اړخ کی د فساد شتون دی او څنگه هیڅ یوه پروسه بیله درغلی مخ ته نه ولاړه. دیموکراسی د ناکامی سره مخ شول، ان ټاکنوکی د شومه پدیدی په څرگند ډول شتون درلود. د ۱۶ دوری د ولسی جرگی انتخابات د درغلیوډک ټاکنی وی، د ولسمشری دواړي دوری داعتراضو په څپوکی لاهو شول.
استاد عطا محمد نور به کله د موازی حکومت چیغی پورته کړي او امرالله صالح به د ارگ ننوتل او تردیوالونو د اوښتولو د خپلی شبکی پواسطه اخطارونه صادرول. د 13 کالو دیموکراسی، شورای ملی تفاهم، د مدنی ټولنی ټوله نادیده نیول، چی دا ټوله د شر او فساد منحوسه څیره ده.
د خدمتگار ورځپانه د امرالله صالح په هکله لیکلی: (چی ته د خودمختاره اداری یو ناکامه مشروی اوپه جعل او تذویر کی سابقه لری، ان د 12 شهات نامه یي جعلی ده، د CIA سره ستا د خاصو اړیگو نه هر څوک خبر دی.)
کله چی کوم کس دا وایی، چي اوبه د سره خړی دی، مطلب یوازی حامد کرزی نه دی، بلکه دده چهار اطرافیانو نه مطلب دی، مثلا د ارمان ملی ورځپانه په 1388/9/30 نیته کی ښاغلی رومان لیکی « اقای ریس جمهور خانه از پای بست ویران است» مطلب د نورو نه هم دی، نه یوازی حامد کرزی نه.
داچی کرزی به اکثره وخت ویل، چی دولت مشکل پخپله دولت دی. دا رښتیا خبره ده، مگر واکداران یی دا مطلب ځان ته نه نیسی. د مارشال ورور حاجی عقیم په خیرخانه کی سپینه ورځ خپل دتجارت شریک پر یوه وړه خبره ووژی. وژنه په خود کشی بدله شوه، کوم مرد میدان دی، چی دده څخه تحقیق او یا د طب عدلی نظر واخلی. حق العبدی یی حل شوه، کیسه ختم شول، خلک به اعتراض کوی، چی ولی کرزی دداسی واقعاتو تعقیب نکوی. دا هم باید وویل شی، چی وطن یوازی د کرزی نه دی، هر لوی او واړه په وطن باید د حق او عدالت پلوی وکړی، ایا که دا پیښي تعقیب شی، نو مارشال به ارام کښنی، که به تردی نور خطر هم رامنځ ته کړی؟
یو بل مثال: یو ډاډمنی سرچینی بیان کاوه، چی جنرال عبدالمنان د کورنیو چارو د تروریزم ریس ته د شهزاده سرای صراف شکایت اوعرض وکړ، چی یو څوک یي تهدیدوی او تری جزیه غواړی. پلان جوړشو، صراف ته هدایت ورکړه شو، چی پیسي ورکړی، دوی به یی باالفعل ونیسی، سړی یا ډاکو یو لک دالر واخیستل، پولیسو په ملکی لباس کی تعقیب کړ، چی نور څوک ورسره دی او چیرته یی وړی، ترڅو ټوله شبکه کشف کړی، نفر شیرپورکی د بسم الله خان کورته ننوتی او یه ډیر جرائت او خندا یی د خدای په امانی لاس وښوراوه. کومه قدرت او کوم مقام به د بسم الله خان محمدی کورته چی هغه وخت لوی درستیزؤ، ورننوزی. یا د ضیاء مسعود ۷۰ میلونه دالر په غیر قانوني ډول په دوبی کي گیر شول ، اسناد یي نه درلوده ، ځان یي قرار ونیوي او خوله یي پټه کړه، پیسي هلته د ضبطیدو په حال کي دي.
پدی هکله څو پانی وړاندی ښاغلی مبشر مضمون له لوستونکی پام بیا راگرځوم.
پدی باید پوه شو، چی دهیواد رفاء او پرمختگ، نه دمیس عینک اونه دشبرغان گاز پواسطه ممکن دي، بلکي شخصیتونه دی چی وطن به اباد کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مگر کله چې چارواکی په فساد لړلی وی، دنور به څه هیله ولرو .
چې اسدالله خالد چې اصلی نوم یي عنایت الله دغزنی اوسیدونکی، د حاجي هاشم زوی او نری ملا یي درلوده، داتم ټولګی فارغ التحصیل. د داکتر نجیب خاد جذب او د مجاهدینو صفوفو ته ولیږی. شیرعلم د استاد سیاف قوماندان خوش کړ. و سید علم دشیرعلم وروړته یی خور ورکړه. د مجاهد ینو پوستوکی شپی سبا کولی، چی وروسته په مامور اسد مشهور شو،تیز او چالاکه انسان دی. خلیلزاد سره یی اړیکی پیدا کړی، د امریکایانوپام یی ځان ته راوګرځول، دغزنی والی شو. قاچاق چی تر ټولوشتمنی دپاره لنډه لار ده، لاس پوری کړ، نیول سوی تریاق یي دغزنی پر حاجی محمد علی خرڅ کړه، بیا دکندهار والی سو. د طالبانووخت کی تاجکستان ته و تښتیدی، هلته دقاچاق په تور بندی شو. دوزیر دپاره لوړ تحصیلات یه اساسی قانون کي اړین بلل شوی دی. نوموړی دزندان شپی په تحصیل کی ادعا وکړه، چی دولسي جرګی دخوست وکیل همایون خلقی، چي په اتحاد جماهری شوروی کي تحصیل کړی ؤ،په پارلمان کی تری وپوښتل، چی درس در نه تپوس نه کومه، یوازی دخپل یو استاد نوم ووایه. داسی یي نه ؤ زده ، مګربیا یي هم رایه یو وړي. لومړی دسرحداتواوبیاد امنیت ملی رئیس شو. بیکاره او بی کفایته دی، خرابه ځوانی یی تیره کړی ده. بي ناموسي يي په برملا ډول و. پدی لارکی چندان د چا پروا نکول. د پیسو په مقابل کی یي رایي واخیستي.
محمد حنیف اتمر : دخاد غړیتوب درلود. تحصیلات نلری پښه یي د جلال اباد په جنګ کی د مجاهدینو په جنګ کی د (الله اکبر) په ګولی ولګیده .تیز او رند دی ، په مهم وزارتونوکی یي دنده اجراکړه. څرنګه چی دخاد ترینګ او اصولی یي لیدلی، ډیرژر M6 سره اړیکی تینګی کړی. مادی او مالی حمایه یی څرکنده ده، دحق او عدالت ګوند یي تاسیس کړ. عبدالجبار ثابت دده د سرچینه پیسو تپوس وکړ، ترڅو هغه یي دګوند نه وشاړه او ثابت صاحب هم د داکتر عبدالله و خواته ولغړیدي.
شراو فساد بله د پارلمان د مدام العمر بیمه او امتیاز دی چي د خپل راتلونکی د پاره د مصؤنیت یو قانون پاس کړ، چي ددوي راتلونکی یي ګرنتی کوله او دایمی معاش ، بادیګارد، وسله او موتر به ورته حواله وای، مګر دا وړاندیز لومړی د مشرانو جرګي لخوا شوی ؤ. ولسي جرګي هم په غوڅ اکثریت تصویب کړ، مګر پدي هکله ددوي اخلاقو او ناوړو ګتو په هکله لیکني راغلي، لکه د عدالت او رفا ورځپاڼي د چنګاښ پر ۲۸ کال ۱۳۹۳ داسي لیکي: « این بار باالاخره تمام و فداکاري تام سر به استادان مقدس اختلاس ، چپاول و غارت بیت االمللي فرود اورد، و قلا ده ریا سرمایه اندوزی به ګردن می اویزند..... ثابت شد که پارلمان خانه ملت نه بلکي مرکز امن سود ګرايي است . »
او دا امتیازات د شریف الله کاموي لخوا جرګی ته وړاندي ، چی په اکثریت په نیته ۹۳/ ۴/ ۲۲ تصویب شو، مګر په انفرادي ډول چي به دي هر وکیل نه تپوس وکړ، جواب یي داؤ، چي زه نه وم .
د وکیلانو غیر حاضری نور دوي ته کوم د شرم کار نه ؤ. داچي دوی په کال کي یوازي (۱۰۲) ورځي کار کاوه ، بیا یي هم غیر حاضري کول او معاش یي پوره اخیست. کومه پټه خبره نه وه . په رشوت راغلي او په رشوت اخته، چي ولس ورته چورلمان نوم ورکړیدي اوچورلمان هغه دریمه قوه ده ، چي خبرو پر ځای، بوټونه او بوتلونه ویشتل یکي دود دي.
د ګاوندیانو بریدونه او د امریکایانو مخالفت ، حامد کرزی ملاحظاتو ته اړ ایست او د مشارکت ملی تر عنوان لاندي یو کمزوری حکومت په سرکي قرار درلود، چي خپل وزیرانو ورسره مخالفت او فریب کاوه .
دبلي خوا د پارلمان بي بندوباري او بدي اخیستل او د حکومت سره مخالفت ددولت د پاره یوه لویه ستونزه وه ، چی د ۸ صبح ورځپاڼه لیکي « نمایندګان برای ازد یاد درامد شان کمیشن کار ودلالي مینمایند..... »
آن ماندګار د چنګاښ پر ۲۳ کال ۹۳ د نمایندهګانو پر ځای ربایندګان بللي دي.
مقصد فساد په هره برخه کي لیدل کیږي ، لکه چي ویسا د غواي پر ۱۲ کال ۹۳ د کرومیات د تیرو د ورځي ۲۰۰ ټنو قاچاق خبر لیکلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا ډول د ارمان ملي ورځپاڼي کی په نيټه د لندی ۳۰ کال ۱۳۸۸ کي ښاغلي خليل رومان د (نامه سرگشاه عنواني رئيس جمهور) داسي ليکي: « پرسيده شود که ۱۰. ۱۵. ۲۰ سال اين مامورين چه داشتند، که گردن ملت از ستم و ظلم ، بی امني، ارتشا و اختلاس ، فساد سياسي، مالي ، اداري، بي عدالتی به کلی شکسته است ... ».

دپورتني مطلب داهم بايد علاوه شی، چي د سيگار (اداره باز رئيس عمومي امريکا برای افغانستان) يو راپور د اقتصاد هفته په ورځ پاڼه کي نيټه ۲۲ تله، کال ۱۳۹۳ د (رازهای که فاش ميشود) ليکي : چي ۱۰۴ ميليار دالره حيف وميل شويدي او ۲۰۳ زرو ۸۲۴ قبضه اسلحه ورکه شويده .

د سرنوشت ورځپانه په نيټه ۹۳/ ۲/ ۱۳ داسي ليکي:

« د اداري فساد په پراختيا کي امريکايانو هم مرسته کوله ، چي پدی برخه کی د (بلومبرگ) ورځپاني راپور ډير مستند ليکل شويدي. او زياتوي، چي همدا قراردادونه، جنگسالارانو د پياوړتيا سبب شو او يوازي امنيتي کمپنيو ته امريکا دوه ميلیارده دالر ورکړيدي. »

حميد د عبدالرحيم وردگ زوی د همدي امنيتي قراردادیانو نه دي، چي اوس د همدی درکه ميليارډر شويدي. نوموړي کمپنی چي به د ناتو يا ايساف مالونه ليږدول، دخپل پلار په مرسته به د اردو افرادو د هغو ساتنه او انتقال کاوه، مگر پيسي به حميدالله اخيستل.

کله چی په ارمان ملي په ۹۳/ ۲/ ۱۶ نيټه او ځراغ هم پدي نيټه ليکي: « او کله چي د کابل ښاروال محمد يونس نوانديش او قيس حسن د ولسي جرگي استازي يو پر بل باندي د فساد تورونه ولگول، دلته دولسي جرگي رئيس عبدالرؤوف ابراهيمي خبره هم راپورته شول ، چي د نوانديش په خبره ابراهيمي هم څو نمري مځکه غوښتل .»

دلته ډير شکايت پارلمان له غړو نه دی، چي پدي هکله ويسا ورځپاڼه په ۹۳/ ۴/ ۱۱ کي ليکي : « چي لوی قراردادونه ټوله د وکيلانو په لاس کي وي او يا ددوي د خپلوانو لخوا ... » . رشوت دود دي، هيڅ کار بيله رشوت نه اجراکيږي، چي د ولس ملا يي خم کړه. د سبا تشويش او د راتلونکي عدم تضمين يو لوی لآمل دي، چی دولت پدي برخه کي هيڅ پام ندي نيولي .

۳ـــــ زورواکي:

زورواکي د قانون د حاکميت د مخ نيوی لوی عامل دي. حکومت ددوي د اعمالو په مقابل کمزوري دي.

دا هغه کسان دي، چي د زور په ځنگ د يو قوي نفوذ خاوندان دي. دا هغه کسان دي، چي هر يو يي لوی نهنگ غوندي دي، دحکومت د اجرااتو مخه نيسي، لکه احمد ولي کرزی، استاد رباني، استاد سياف، مارشال فهيم، جنرال محمد اسمعيل خان ، استاد عطا محمد نور، جنرال دوستم، محمد کريم خليلي، استاد حاجي محمد محقق او څو تنه نور زورواکان او ددوي خپلوان او کورني.

د قدرت متعدد مرکزونه دي، چی د خپلو گټو د پاره ملي گټي په اسانه قربانوي، د ملي پروژو مخ نيسي، امتياز غواړي او يا بايد ورسره شريک شي. مثلاً د بريښنا په عايد کي شريکان دي، که نه د برق لين پري کوي. د مبايل د شرکتو نه خبل حق غواړي، د امنيت په خرابولو کی لاس لري. په ډيرو ځايونو کي د طالبانو سره شريک دي. همدا زورواکان ډاډ لري، د طالبانو تر نامه لاندي هر جنايت ته لاس اچوي او پدي ډول خپل حريفان هم ټکوي. حريفانو ته توطيي جوړوي، د نفوذ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار اخلي. په عمومي ډول زورواکان د زور منبع څلور ډوله ده : ۱- تفکسالار، ۲- وکیل، ۳- لوړپوړي دولتي چارواکي ، ۴ منفذین.

ددي ډلي نه منفیذین لکه پرازیت دنورو د خوا نه تغذیه کیږي. غلا او جزګیري کوي. پدي درو نورو ډلو پوري چسپیدلي دي. دهغو تر لاسه ورته راوزي، لوی عمده کمال یي د خولی صفایي ده. په کمیشن کاری ژوند کوي. په جاسوسي هم نه شرمیږي، پر دي زورواکانو باندي هیڅ قانوني امر پر اجرا کیدای نشي. د دوي د موافقي نه په غیر یوه عمراني او بازسازي پروژه عملي نده. او یا ددوي امتیاز باید پکي پروت وي. البته دا لیوان لکه حاجي ظاهر قدیر، الله ګل مجاهد، ملا تره خیل، ملا شیرمحمد اخند، کریم براوي، امان الله ګذر، ملا عزت، حاجي الماس، حاجي احمد خان سمنګاني او نور، په هر ولایت کي داسي لیوان شته، چي د نورو غوښی خوري ، دانسانانو مرګ ورته عادي کار بریښي. دغه لاملونه یو بل ته لاس ورکړي، چي د شر او فساد د یو بوي ناکه چټل ډنډ جوړ وي، چي د خپلو ګټو په خاطر د هر ډول پرمختګ او د ولس د سوکالي مخه نیسي او آن د دولت مشربه ویل چي ماته کاسه مي په لاس کي نیولي وه، چي تر دي ځایه مي را ورسول. چي همدا ډول هم وه.

هر دم د خطر سره مخامخ ؤ، ددي کسانو سره هیڅ ډول ملي او اخلاقي حساس نشته، هر ډول جنایت او ملي خیانت ته د خپلو ګټو د پاره چمتو دي. زامن او وړونه یي د هر امتیاز خاوندان دي.

(ماته کاسه هغه کاسه ده، چي د ۲۰۰۹ کال د ریاست جمهوري د کمپاین په وخت کي د یوي مناظري په ترڅ کي ښاغلي حامد کرزي د ملاحظاتو د ساتلو په هکله وویل).

لکه چي وایي : دولت عبارت د نفوس(ولس) ، جغرافیا(مځکه)، زور او وقت ولري، چي خپل مقررات او غوښتني تطبیق کړای شي، مګر زموږ هیواد کي دا دریم عنصر کم او ناقص دي. دولت خپل قوانین او مقررات نشي عملي کولای. ډیري سیمي نا امن دي او په ډیرو سیمو کي زورواکي او متنفذین د مقرراتو مانع کیږي. نوی دولت لا تراوسه ندي جوړ شوی.

دا هریوه د مافیا او دغلو ټولګي پر ځان راټوله کړی، چي دیوي خوا ځان په ساتي او دبلي خوا د نورو د تهدید وژنو او غیر قانوني اعمالو داجرا قومندي ته چمتو ولاړ دي. وسله وال کسان لري، لاري بند وي.

دا جنایي ټولګي د خان او یا رهبر، ریښي جوړه وي. خان پر دوي تکیه دي، هغه دده دپاره جنایات تر سره کوي، مګر رهبر مادي او ددوي سیاسي حمایه کوي. دا مافیایي تشکیل دي، چي د یو دبل لازم او ملزم دي.

دغه هر یوه رهبر او یا مشر په لسګونو وژنو او د بشر د حقوقو ناقضان دي، چي حامد کرزی د مدارا نه کار واخیست او ملاحظات یي ساتل، د حکومت زور نه په رسیدی،غوڅ اجراات نه لیدل کیدل او سازمان یافته ډول لري.

حامد کرزي هڅه دا ؤ، چي د مافیا یي کړی، دنامشروع قدرت د لاس راوړلو نه یي مخنیوي وکړی او سیاسي استقامت ته سوق کړي، چي ولسی او مشرانو جرګي ته ورمات شول، ځینو ته یي د مشاور وزیر مقام ورکړ، مګر دوی بالاخره لاري ته نه راغلل ، بلکي دواړي لاري خپلي کړی لکه ، امان الله ګذر، ملا عزت ، احمدخان سمنګاني، یونس قانوني، استاد محقق، استاد رباني، استاد سیاف، ملا تاج محمد، حاجي ظاهر قدیر، ملا تره خیل، الله ګل مجاهد، او نور شورا ته راغلل، مګر اصلاح نشول، اوس دواړي غاړي خپلي کړي او په دولت کي متعدد قدرتونه او یا واړه، واړه قدرتونو مرکزونه جوړ کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ هیواد هیڅ ډول په داخل کي سیاسي ناقراري نشته، کمونستان مات شول، بهرني پښتوانه او مربي یي پخپله له منځه ولاړل. بهرني عوامل لکه ګاونډیان دي چي د نا ارامیو لامل ګرځیدلي دي او وسیله یي همدا سرزوران دي.

نو زورواکي د همدي حالت نه ګټه پورته کوي. د قانون حاکمیت یي خدشه داره کړی او د پرمختګ مخه نیولي ده او دجرمونو د ارتکاب عاملین دي. مافیایي کړی جوړه کړیده او د عدالت مخه نیسي، ظلم رواج کړیدی او دولت یي تر اخیري کچی بی اعتباره کړیدي.

ولس قانع او صابره قوم دی، کور، کیږه، ډوډی نه غواړي، اما دا وایي چي ظلم باید ورسره ونه شي. همدا د قدرت متعدد مرکزونه چي بدماشان پر راټول ، تهدید د نورو د ازار سبب ګرځي، چي ولس ورته (کله خوران) وایی، کوم چي هند او پاکستان کي (ډاکو) ورته وایي.

دا کسان دومره امکانات لري، چي آن مدیا ته یي هم لاس ور واچاوه، هر یو یي تلویزون لري، لکه نورین، میترا، دعوت، او فردا داسي نور دي .

ددي مافیایي کړی، چي د جهاد نه،تغیر شکل ور کړ، ځیني یي په دولتي قدرت کي ورګډ کړل، چی د دولتي حیثیت په چوکات کي به دا صلاح لار ونیسي، مګر ګټه یي ونه رسول. استاد محمد کریم خلیلي، محمد قسیم فهیم، جنرال محمد اسمعیل خان، استاد عطا محمد نور، حاجي قدیر، دوی هغه زورواکي او مافیایي خویونو ته دوام ورکړ. کوم کسان چی په علم او اخلاقو اراسته ؤ، عملاً یي په جهاد کي برخه وانخیستل او کلاشینکوف یي په لاس کي نه ؤ نیولي، د خدمت چانس یي نه ورکاوه او دهغو د پاره په اتلامي دولت کي ځای نه ؤ. دا دولت یوازي د مجاهدینو حق ؤ، یوازي توپکسالارانو د پاره ځای دي.

د زورواکانو بل خصوصیت داؤ، چي په دولت کي دهر تنظیم او یا هر قوم سهم او برخه معلومه وه، چي د هغه مربوطه قوم و مشر ته په اطاعت مکلف ؤ، نه ولس مشر او یا مرکزي حکومت ته. او په ښکاره به یي ویل، چي دا وزارت د فلاني قوم دی او ځان به یي مرکزي حکومت ته مسؤل نه باله .

دا د قدرت متعدد مرکزونه د مرکزي دولت د کمزوري لامل ګرځیدلي. دبلي خوا څلور سرحدونه خلاص او کنترول نشته. چي د قانون تطبیق نه تښتي. دطالب جنګ هم امنیتي ځواکو نه مصروف ساتلي او د طالب سره په جنګ کي بوخت دي، اصلي دنده تري پاته ده. د حکومت غوڅ اجراات نه کول هم دا د زورواکانو مداخله وه. زورواکان عبارت دي د لوړپوړو چارواکو، توپکسالارانو، وکیل او سناتور او متنفذین دي. توپک سالار د جهاد پخواني قومندانان دي، متنفذین یا قومي مشران دي او یا سرمایداران. یو دبل ګټي ساتي او لاس د ولس پر ضد یوکړیدي.همدا لړ کسانو ولس ګروګان نیولي دي. د وکیل او یا توپکسالار، قومي مشران او سرمایدار ددوي تر سیوري لاندي نیولي دي او دا ددوي مالي اړتیاوي رفع کوي او تقریباً جزیه ورکوي، ترڅو ځان او سرمایه وساتي، البته دا دري ډلي د سرمایدارانو د بلا او د قوانینو مخ ته ولاړ دي. همدا سبب دي چي فساد عمومي دي او عدالت نه تطبیق کیږي. کله چي موږ متنفیذ وایو ، یوه پرازیت ډوله طبقه ده، چي د نورو د ګټو نه ژوند کوي.

بدماشان او زورواکان دي چي زور، واسطه، او وسیله چلوي او د تهدید ، تطمیع نه کار اخلي، سپین سترګي او بدماشي کوي، د خرابي لامل دي، مافیا یي سازمان دي.

متنفذین پخوا هم وه، چي د کمونستي رژیم سره څه ضعیفه شول، اما بیخي له منځه نه ولاړل. د طالبانو په وخت کي یي په داخل کي سر نشوای پورته کولای، پوره پټ شول. همدا طبقي او ډلي دي، چي قانون پري یو ډول نه تطبیق کیږي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدبختي لامل دي. په ټولنه کي برابري نشته. زورواکي کله، کله خپل موقیت تبدیلي وي. توپکسالار دي، کله چاراواکي شي او یا چاراواکي دي، کله وکیل شي او یا په وکیل پوري و تړل شي.

دا لړی داسي دوام لري، خان او متنفیذ ، وکیل جوړوي او وکیل وزیر جوړوي، نو ارومره به دا کړی دیو بل ګټي ساتي. همدا وجهه ده چي زموږ دیموکراسي بي خونده شوه.

چوکي پر قومي اصولو او خواستو باندي ویش ؤ، نه پر معیارونو باندي. که به یو وزارت د پښتنو ؤ، بل باید د تاجک قوم استحقاق رسیدي، یا د ازبک او هزاره، دي ته به یي قومي مشارکت او ترکیب باله، اما ضرر یي په اداري لحاظ ډیر ؤ.

ګرچه په لنډ مهاله او بیا انتقالي دوره کی کلیدي وزارتونه ټوله په شمالي ټلوالو تاجک (پنچشیریانو) پوري اړه درلوده، لکه وزیر دفاع مارشال فهیم، کورنیو چارو وزارت محمد یونس قانوني، بهرنیو چارو وزارت داکتر عبدالله، لوی څارنوال محمود دقیق، امنیت ملي لومړی انجنیر محمد عارف سروري او بیا وروسته امر الله صالح ؤ.

دټاکنو وروسته خو کله چي کرزی ولسمشر شو، نو بیا یي څه اصلاحات راوستل. زورواکی پدي کچه جدي ؤ ، چي د ۲۰۱۴ کال ټاکنو کي داکتر محمد اشرف غني شعار ؤ ، چي سهامي غوندي حکومت به جوړ نکړي، کله چي بریالی شو. د ټول ټاکنو د کمیسیون د اعلان له مخي یي ۵۷ په سلو کي راي وګټلي، مګر اړشو، چی داکتر عبدالله ته سهم ورکړي. دلته بله نړی ده او بل نظام چلیږي. زورواکي حق ده ، نو د استاد عطا نور اخطارونو ځای ونیوي، چي کله به یي عدم اطاعت اعلان کړ ، کله موازي حکومت. د حامد کرزی پر هر چا نظر ؤ او پر هر چا یي لاس راتیراوه. ۷۵ نفر چي قومي مشران او یا جهادي شخصیتونه وه، د مشاور وزیر په حیث په دربار کي ځای ورکړی، چي ځیني یي د دیني علما په نامه هم د علما سراسري شورا په نامه راټول کړي وه.

د هیواد په اساسي قانون کي د وزیر، د بهرنیو چارو د وزارت کارکوونکو او افسرانو نه دخارجی ښځو واده منع شویو. دا دهیواد د لومړی کس دپاره ، چا دا لغوه نسوای کولای . دا یو احتیاطي تدبیر ؤ. ملي احساس همدا وي، چي د وطن انسانان لا څه، بلکي کاڼی او بوټي یي هم پر ګران وي. هیواد کي هم ښکلي او اخلاقي پر معیارو برابر انسانان موندل کیدای شي.

په هر صورت دا د داکتر صاحب نصیب او قسمت ؤ او یا خپل کار، مګر دځینو سره دا تشویش شته، چی محترمه بي بي ګل (رولا) د یو داسي سیمي راغلي ده، چي هلته د موساد نفوذ ډیر دی. موږ په دي متل (زړه چي مین شي ښایست نه غواړي ، خوب چي راشي بالښت نه غواړي) بسنه کوو.

داکتر محمد اشرف غني احمدزي چي د احمدزی پسوند لیري کیدل غواړي، غوڅ اقدام، سخت دریځ، دقانون او عدالت په تطبیق کي قاطع دي، البته قانون د خیر په مانا دی او عدالت راوړي، مګر دده مخ ته غرونه ، دریابونه او رودونه دي او د تطبیق طریقه بي تدبیره ښکاري. داسي معلومیږي چي د افغانستان په جغرافیه کي نمره کمه ده. دریځ یي د تائید وړ دي، که وشي. دي ته چي دی پخپله پام وکړي، چي د چا پر اوږو راغلي. زموږ یو بل ښه پیژنو ، که څه هم بي وسه یوو. جنرال عبدالرشید دوستم ، محمد حنیف اتمر، حاجي دین محمد او داکتر حضرت عمر زاخیلوال په ټولنه کي پیژندل شوي څیري دي. هر یو یي جلا سابقه لري.

داکتر احمدزی په کمپاین کي ویل، چي سهمي شرکت نه جوړي. ایا (وحدت ملي) د سهمي شرکت په مانا ندي ؟ زور ته تسلیم شوو؟ ولي یي نشوای کولای چي استاد عطا محمد نور لاري ته راولي. دا وایم ، نشي چي تر بد، بدتره خواته ټیل وهل شوو. دا نیم بند نظام چي باید تدریجي رشد وکړي. د پخوا په شان نور هم خراب شي، ولي چی د افراط خوا ته یي لنګر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. خلګ وايي چي داكتر د معدي تكليف لري او نيمه معده يي نشته، يوازيني داخلي ارګان دي، چي نيغه په نيغه د عصاب سره ، سر او كار او رابطه لري، عصاب پر روح او روان تاثير لري، نو داسي ښكاري، چي داكتر صيب رواني تكليف لري. همدا ده چي وايي : (سليم عقل په سالم بدن كي دي).

زه دلته د ډيرو موضوعاتو له جملي نه چي ماته په لاس راغلي ګرانو لوستونكو ته د مثال په توګه يو شمير وړاندي كوم.

هر مامور چي د متنفيذيو د سپارش پر بنا كه حساب په نقده كي نه وي خلاص شوي يعني د قومي ، تنظيمي او يا نورو اړيكو پر بنا مقرر شوی وي، خپل حق په مياشتني او د ضرورت په وخت كي او يا په كلني معياد كي ادا كوي. مثلاً : زري كروزين وركوي ، كور ورته جوړه وي او نقدي په نقدو ور مجرا كوي. همدا سبب دي چي نور د اداري زور نه په رسيږي. مامور په خطر جمعي سره خپل ژوند مخ ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱)

له کانونو څخه غیر قانوني ایستنې

دالمان غږ راډیو د ۱۳۹۲ کال دمرغومي په دریمه نیټه یو رپورټ خپور کړ، چې په کې ویل شویدي:

" نن ورځ په ډیره غټه پیمانه دافغانستان کانونه، د لاریو موټرو په ذریعه له هیواد څخه ایستل کیږي، ځکه خو دافغانستان په طبعي زیرمو د څارني شبکه دهغو افرادو او شرکتونو په وړاندي د جدي کړنو غوښتنه کوي، چې په خپل سر او په غیرقانوني توګه کانونه راباسي."

حسین سیرت په دي اړه یو رپورټ لیکلي چې ستاسو پام ورته را اړوو.

دهیواد په کانونو دڅارني شبکه وایي، چې هره ورځ په زرګونو ټنه کاني توکي، دډبرو سکاره، کرومایت قیمتیي ډبري، دمرمرو ډبري، او نور کاني توکي په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستل کیږي.

دهیواد په کاني توکو دڅارني دشبکي غړي جاوید نوراني په کابل کي په یوه خبري غونډه کي وویل: "دفساد پدیده په افغانستان کي دنه کنترولیدو په ډول د ټولني په ټولو برخو کي ریښه لري او په هرځاي کي چې د اقتصادي عاید خبره کیږي، په هغه ځای کي خامخا دفساد نښي ویني او دکانونوزیاتره ایستني دلوړپوړو چارواکو له ملاتړ څخه پرته له امکان څخه لیري بریښي."

پرطبعي زیرمو دڅارني مسوولین وایي چې د افغانستان په یوزرو څلورسوو سیمو کي، شرکتونه او افراد دکانونو څخه په را ایستونکو توکو لګیا دي، چې د هغوي له دغه غیر قانوني کارڅخه مخنیوي نه کیږي.

دغه شبکه وایي، چې د کابل په شاوخوا کي له دري اویا کانونو څخه دغیر قانوني ایستنو کار جریان لري او دغه راز دسمنګانو په دري سوه شپږ اویا برخو کي دا ګړی په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستني دوام لري.

دنوموړي شبکي غړي په ډاګه کوي، چې دوي د یوشمیر اشخاصو نوم لړ په لاس کي لري چې په هغي کي دغیرقانونی معدن کارانو نومونه شته، چې دغه لیست هیڅکله هم د افغانستان د حکومت له خوا په ډاګه نه شو.

دغه راز په طبعي زیرمو د څارني دشبکي مسؤل محمد تواب ستانکزي، په دغه غونډه کي وویل: هغه اشخاص چې له سیاسي اړخه مطرح نه دي، دهغوي نومونه په ډاګه شوي خو هغه اشخاص چې له سیاسي اړخه مطرح دي موږ کولاي شو، چې د هغوي نومونه وانه خلو ولي یي نه شواخیستلاي ځکه چې د هغوي نوم لړ په دولت کي پټ پاتي شویدي. دغه نوم لړ یوکال دمخه جوړ شوي او دکانونو وزارت لخوا دچارو اداري ته استول شویدي، چې ښایي دهغوي نومونه په ډاګه شوي واي.

دغه شبکه وایي چې ددغو کانونو غیرقانوني را ایستلو څخه د میاشتي له شپږو څخه تر اوو ملیونو ډالرو پوري رسیږي چې دافغانستان دولت په زیان دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲)

جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي

ویسا ورځپاڼي دخپلي ۱۳۹۲ کال دغوایي دمیاشتي دیویشتمي ګڼه کي د رسنیو په حواله لیکلي دي، چي د افغانستان دبیا رغاونو په چاروکي د امریکا عمومي سر مفتش وایي چي د امریکا د متحده ایالتونو د مرستیي له پیسو څخه د افغانستان له یوه بانکي حساب څخه ورکي شویدي.

دافغانستان د بیارغاونو په چارو کي دامریکا د پلټني عمومي اداره یا ستیګار وایي: (چي د امریکا د مرستو څخه پنځوس ملیونه ډالر چي په یوه بانکي حساب کي یي تیرکال پیداکړي وو دفعتاً ورک شویدي)، په داسي حال کي چي دغه بانکي حساب دافغانستان دحکومت ترڅارني لاندي وو. دامریکا ځانګړي سر مفتش په یوه وینا کي له دي مطلب څخه پرده پورته کړه او دافغانستان حکومت یي په دي تورن کړي چي له ټیټ پوړي څخه ترلوړ پوړو کارمندانو یي په فسادکي لاس لري.

دازادي راډیو له رپورت سره سم د امریکایي مالیه ورکوونکو د پیسو حیف او میل په اړوند اخطار ورکړ او ادعا یي وکړه، وروسته له هغه چي دافغانستان حکومت دنوموړو پیسو بانکي حساب په کنګل کیدو موظف شو، ملیونونه ډالره ورک شول.

دامریکا دځانګړي سر پلټونکي د امریکن فونډیشن په نامه یوي موسیسي ته وینا کوله وویل: په لنډه توګه وایم چي پنځوسو میلونو ډالرو په حدودو کي غلا شوي پیسي دافغانستان په یوه بانکي حساب کي ساتل شوي وي، پیژندلي دي.

دنوموړي په وینا موږ دامریکا د متحده ایالتونو د محکمي حکم په لاس کي درلود چي له هغه سره سم د افغانستان حکومت دنوموړو پیسو د لاسته راوړلو او ضبطولو موظف شوي وو.

اما متاءسفانه څواووني وړاندي معلومه شوه چي دغه بانکي حساب د یو شمیر زورورو پیروکراتانو په واسطه دوباره پرانستل شوي او اواوس دنوموړو پیسو زیاته برخه ایستل شویده.

د سیګار مشرجان سپکو دغه راز وویل: دغه قضیه دیو زیات شمیر دغسي قضایاوو بیلګه ده چي دهغو له امله د امریکا حیاتي مرستي په تعلیق کي واچوي ، ترڅو پر کابل زور واچول شي چي دامریکا دمرستو په ساتنه کي لازم تدبیرونه تر لاس لاندي ونیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳)

ددرغلۍ يوه بيلګه

ديوي باخبري سرچيني په حواله ويل شويدي چي په ۱۳۸۴ کال کي غلام دستګير د نظام الدين زوي، چي عبدالرحيم دحاجي عبدالواحد د زوي دريوري يي پرغاړه درلوده ، دغلطو معلوماتو او درغلی په پايله کي چي ګواکي ستاسو موټرونه د هرات د قول اردو قوماندانۍ ته په کرايه ورکوي، ددغي درغلۍ پايله داشوه چي دحاجي عبدالرحيم نه لس موټرونه اخلي.

نوموړي له يو څه مودي وروسته په دغه درغلی بسنه نه کوي او په دي بهانه چي د هرات دقول اردو قوماندانی خپل داغمه وسايط پلوري او له حاجي عبدالرحيم څخه ۷۲۲۵۰ ډالر ترلاسه کوي.

ددرغلی په دغه لړي کي دهرات د قول اردو دمعاونيت ددفتر آمر خالق نور دپادشا ميرزوي هم له حاجي عبدالرحيم څخه سل زره ډالره واخلي.

کله چي حاجي عبدالرحيم پوهيږي چي ده ته غلام دستګير او خالق نور دوکه ورکړي، نوموضوع دڅو عرض پاڼو په ترڅ کي دهرات ولايت مقام ته وړاندي کوي او د نوموړو د در غلی ادعا کوي ، چي دهمدي دعوا له کبله موضوع ترڅيړني لاندي نيول کيږي اوتورن کسان په خپل جرم اعتراف کوي ، چي صرافان هم ددغو پيسو ورکړه غلام دستګير او خالق نورته تصديق کوي.

دتحقيق پلاوي د غلام دستګير او خالق نور دمسووليت په اړوند نظر ورکوي او د قضيي د څيړني پاڼي د هرات ولايت د محکمي دعامه امنيت ديوان ته سپاري.

نوموړي ديوان په خپلي ۱۳۸۶ کال د زمري د مياشتي په يو ديرشمي نيټي په ۱۶۰ مه فيصله کي تورن غلام دستګير او خالق نور په غيابي ډول په يو کال تنفيذي حبس محکوم اودغه راز غلام دستګير په ۷۲۲۵۰ ډالر او خالق نور د سلو زرو ډالرو په ورکړي حکم کوي.

د کابل دمرکزي محبس د معلوماتو په ترڅ کي څرګنديږي ، چي غلام دستګير نوم د تښتوني ، له دښمنانو سره دمرستي او دجعلي پيسو حيازت له امله په شلو کلونو بند محکوم او په محبس کي شپي او ورځي تيروي.

په همد ي بهير کي دهرات ولايت د استئناف ديوان خالق نور د پادشاه ميرزوي په پنځو مياشتو حبس تعديلوي او دغه راز دسلو زرو دالرو په ورکړي حاجي عبدالرحيم ته حکم کوي، چي سزا کمه معلوميږي او محکمي د جرم نه غلط تعريف وکړ.

دپام وړ موضوع دلته داده چي رسمي او دولتي چاراواکی هم په هرجنايت او جرم کي ګډيدلو نه ډډه نه کوي .

او بل د موټرانو د کرايي په پلمه ډير کسان همدا ډول دوپه شول ، دکرايي په پلمه موټر د جوازسير سره په لاس راوړي او بيا خرڅوي، چي دپوليسو د وخت ضايع کول او دخلکو دسرګرداني سبب ګرځي او يو نوی جرم منځ ته راغلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴)

ستا نه یو زوی غواړم

دیوي باوري با خبري سرچيني په رپورټ کي راغلي دي: پرسپوږمی جنسي تيري وشو، چي تر اوسه ځوریږی . ددي درکه چي خدای زوی ورکړ، نوم یی عبدالکريم شو.

د ۱۳۸۹ کال د لړم دمياشتي په اتلسمه نيټه ، يو تن چي ماهر اود تراب زوي دي اړوند مقاماتو ته خپل غوښتنليک وړاندي کوي، چي لور يي د سپوږمي په نامه دعبدالکبير رنجبر، دولسي جرګي پخواني استازي، رفيع، اوګی او رحمن الله په مرسته د يوه مخکني پلان له مخي ، دخشونت د کيسي تر نامه لاندي دکابل د ده سبز څخه ، د رحمن الله او ديوي ښځي په مرسته چي هوګی نوميږي ، د اوګی کورته بيول کيږي. او ديوي شپي له تيريدلو څخه وروسته کله چي عبدالکبير رنجبر ددي له پاره چي په راتلونکي کي له ستونزو سره مخامخ نه شي ، له خپل شخصي شناخت سره په ګټي اخيستني نوموړي د بشري حقونو کميسون ته د اوګي په سلسله او دنوم د بدلولو (ډيوه) معرفي کوي.

چي وروسته له يو څه مودي نوموړي د اوګي له خوا تسليميږي او دعبدالکبير رنجبر کورته راوړل کيږي، د سپوږمی د مالوماتو له مخي په کوکا کولا کي ورته شراب ورکول کيږي او وروسته د کبير رنجبر له خوا ورباندي جنسي تيري کيږي او اوګي له دغي قيصي خبره ده.

په رپوټ کي زياته شويده چي سپوږمی له تښتولو وروسته چي د عبدالکبير رنجبر په لاس کي لويږي هيڅ يوه امنيتي ارګان ته خبرنه ورکول کيږي او کورني ته يي هم نه سپارل کيږي.

سپوږمی په دغو مره وخت کي حامله او د رابعه بلخي په کلينيک کي ولادت کوي او وړکی دي.

اوپه مکرويان کي داوګی په کور کي دبندي په ډول ساتي، کومه شپه چي دعياشي محفل جوړ اوشراب نوشي په عمومي ډول رامنځ ته کيږي، سپوږمي وايي چي داکترصاحب عبدالکبير رنجبر او خور يي راضيه نومي او نور هم موجود وه، سپوږمی کيسه کوي چي زه يي نشه کړم، سهار چي راپورته شوم هرڅه بل ډول شويدي، تر څو پر رنجبرمي حمله وکړه چي په خوله کي مي ووهه، ترڅو ده دوه حلقي چلي (انګشتر) راوړاندي کړي، تر څو زما سره يي نکاح وکړه.

داکتر عبدالکبير رنجبر دولسي جرګي پخواني وکيل بل ډول کيسه کوي:

دحقوقو داکتر رنجبر پر سپوږمی په اجباري زنا اقدام وکړ، که عدالت وي بايد رجم شي، مګر دده جعلي نکاح خط محکمي په غير عادلانه ډول ومنی. دده داعمل دپغمان دعمل سره يوازی دا تفاوت لري، چي هغه دسته جمعي ؤ،مګردا ده په انفرادي ډول اقدام وکړ.

داکتر صاحب وايي ،چي سپوږمی زما نه زوی غوښت، چي همدا سي يو ګل مورګک پيداشو.

داکتر صاحب هغه کمونست دی، چي اسلامي او افغاني اصولي نه مني، نوموړی يوه روسی ميرمن هم لري.

(چي سپوږمي مي داوګی په کور کي وپيژندله، او زما نه يي يوه خاصه هيله وکړه ، چي زما نه يو زوي ولري..........).

چي داسي معلوميږي کله چي موضوع رسوايي ته راوځي داکتر صاحب رنجبر نکاح رامخ ته کوي، او بيا طلاق ورکوي.

او نکاح چي نه يي ملا معلوم دی او نه يی شاهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحکمي په ۲۸۳۱ ـــ ۹۰/ ۷/ ۲۵ لمبر فیصله کي اجباري زنا، تهدید او اختطاف د برآئت حکم کیږي، استیناف او تمیزیي هم تائید وي.

عبدالکبیر رنجبر کله چي دکمونستي رژیم په پوهنتون کي استادؤ ، هغه وخت کي یي پریوي بلي یتیمي شاګرد دکورنی کار ددرس په پلمه کورته غوښتي او بندي کړي یي وه، چي د میراکبر خیبر لخوا دحزب نه وایستل شو. دهغه وخت محصله فخریه نومیدل، جنسي تیری وکړ.

ددي دپاره چي سپوږمی ارامه شي، په میکرویان کي دیو پارتمان وعده هم ورکړه، طبعآ چي عملي نشول.

میر اکبر خدای دي یی وبخښی، تر فضیلتاب قاضی ښه ؤ، چي اقلاً دګوند نه داکتر رنجبر وایستی. او حق دعدالت په ګوند کي دمحمد حنیف اتمر څنګ ته تر اوسه په جګه غاړه ناست وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵)

دیوه پولیس دزره حال

بي بي سي راډيو ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي ددیارلسمي نیټي په خپله ماښامنی خپرونه کي یو رپورټ او یوه مرکه خپره کړه چي په کي راغلي دي:

د روغتیا نړیوال سازمان په رپوټ کي لیکل شوي ، چي په جنوبي آسیا کي افغانستان فاسد ترین هیواد دي. ددغه رپوټ په حواله د آسیا په جنوبي، منځني آسیا هیوادونو کي افغانستان فاسد ترین هیواد په ګوته شوي ، یاني ایران، پاکستان، هند، تاجکستان او ازبکستان د افغانستان په پرتله په ښه وضعیت کي قرار لري.

په هغو یو سلو اوه اویا هیوادونو کي ، چي فساد په کي څیړل شوي، افغانستان یو سلو پنځه او یایم او سومالیا د نوموړي لړ لیک په آخر او شمالي کوریا دریم ځاي لري.

په نوموړي رپوټ کي راغلی ، چي د تاجکستان وضعیت یوه څه ښه شوي او په دغه برخه کی بدترین هیوادونه سودان، جنوبي سودان، لیبیا، ازبکستان، ترکمنستان او سوریي هیوادونه دي ، چي په وروستي مقام کی ځاي لري.

خو دافغانستان فساد سره د مبارزي مالي او اداري مرستیال ښاغلی خرمجي دغه ارزونه نه مني او وایي چي دغه ارزونه په واقعیتونو ولاړه نه ده، دروغ هم اندازه لري، دا اداره هم لړلي ده، چي د فساد دفاع کوي.

دیوه پولیس مرکه وړاندي کوم:

د پولیسو یوه افسر چي ویي نه غوښتل خپل نوم واخلي وایي : چي یو ویشت کاله کیږي چي د پولیسي دنده اجرا کوي او څه موده وړاندي یي و غوښتل چي د ننګرهار په یوي ولسوالي کي د پولیسو قوماندان ځان مقرر کړي. او دغه مقام ته درسیدلو په موخه یي غوښتل چي اته لس زره ډالره بډي ورکړي.

هغه په داسي حال کي چي دغه پیسي یي هم ورکړي پرځاي یي بل څوک مقرر شو، ځکه هغه له ما نه زیاتي پیسي دکورنیو چارو وزارت چارواکو ته ورکړیدي.

له هغه نه مي وپو ښتل، بډي یي ورکړي؟ ځواب یي راکړ چي بلي، زه مجبور شوم چي دري ځله دولسوالیو د قومندان په توګه کاروکړم. او دري واره زه دپیسو ورکړي ته اماده وم، چي زه باید پیسي ورکړم، پرته له هغه نه ماته اونه زما مسلک ته ، چي د پولیسو لیسانس یم اونه زما یوویشت کلني کاري تجربي ته پام نه کیږي.

پوښتنه: څومره پیسي دي ورکړي چي امنیه قوماندان شي؟

ځواب: هر ځل مي له پنځلس زرو تر شلو زرو دالره ورکړي.

پوښتنه: دغه پیسي تا له کومه ځایه په لاس راوړي؟

ځواب: څرنګه چي ما یو ساختماني شرکت درلود، زه باید خپل مسلک ته د خپلو دغو امکاناتو څخه ګټه واخلم که څه هم زه یو پخواني او با تجربه افسر یم.

پوښتنه: تاسو چي پیسي ورکړي تر څو د ننګرهار ولایت په یوه ولسوالي کي امنیه قوماندان مقرر شي څرنګه نو تاسو پرځاي بل څوک مقرر شو؟

ځواب: له ما څخه یي زیاتي پیسي ورکړي. وزارت لکه د راهنمایي معاملات غوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: چاته او د وزارت کوم ځاي ته باید پیسي ورکړل شي؟

ځواب: په کورنیو چارو وزارت کی، د پیژنتون عمومي ریاست هري شعبي ته باید پیسي ورکړل شي.

پوښتنه: که تاسي وغواړي چي رتبه مو پورته ولاړه شي او امنیه قوماندان مقرر شي، څومره پیسي باید ورکړي؟

ځواب: هرولایت ځانته بیه لري، آن داچي ماته ویل شوي که اگر خواهش قوماندانی امنیه داشته باشید مثلاً فلاني ولایت ته دوه لکه ډالره، ننگرهار ته دري لکه ډالره، بدخشان یو لک ډالره.

پوښتنه: تاسو ته یوه ډاډمن شخصي ویلي دي؟ یا په کوڅه او بازار کي مواوریدلي دي ، چي امنیه قوماندانی دري لکه او دوه لکه ډالره بیه لري؟

ځواب: به شخص خودم گفته شده دولک دالر بدهید ، به فلاني ولایت و سه لک دالر بدهید براي فلاني ولایت.

پوښتنه: دغه پیسي پیژنتون اخلي یا تر هغه لوړ پوړي لکه وزیر، معین هغوته هم دغه پیسي رسیږي؟

هغوي له یو بل سره پوره اړیکي لري، طبعاً باید شل پنځلس زره خپله کمیشن کارهم واخلي.

پوښتنه: یو څوک چي قوماندان د یوه ولایت مقرریږي ولي باید پیسي ورکړي، حاصل یي څه شي دي او له دغه کار څخه څه گټه ترلاسه کوي؟

ځواب: طبعي ده چي شخصي موضوعات او ښه درآمد لري، هر مسلک خپلي لاري لري.

داوضعه په قضا کي هم شته اوپه ترانسپورت، مالیي وزارت او تقریباً په ټولو ادارو کي دود دي.

دپولیسو پیژنتون باندي خپلو پولیسانو دانجنیر ضرار احمد مقبل وخت کي د (رهنمایي معاملات) نوم ورکړي ؤ. پورتنی مرکه واقعیت لري، هر وزیر همدا ډول ؤ. وزیر هم اړ دی، چي د رایو په وخت کي او یا استیحضاح کي د وکیلانو ناف ورغوړ کړي.

او پیسي په همدي ډول دخپلو زیرداستانو واخلي، زیرداستان هم باید پیسي په همدي ډول پیداکړي.

رنځ او عذاب باید مظلوم ولس وکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶)

شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي! ؟

په هیواد کي کله چي د باد راوړو ګټو هنګامه خپریږي، نو د نورو ډول دوکه بازیو او درغلیو ترڅنګ ځیني ساختماني شرکتونه هم دګټوله پاره متي رانغاړي او پرته له دي چي فکر وکړي له هغه چا سره چي قرار داد کوي د قرارداد صلاحیت لري او که نه ؟ خو په پټو سترګو په ساختماني کارونو لاس پوري او یوازي په دي بسنه کوي چي مقابل طرف یي خارجي اتباع دي او بس.

موضوع د څو ملیونه دالرو ده.

قضیه داسي پیل کیږي چي دفلپین دوه اتباع چي کلا ریتو او جي جي نومیږي ، یو شمیر پروژي چي له بهرنیو هیوادونو څخه یي ترلاسه کړي دي ، ددویم لاس افغاني شرکتونو سره د آي سي آي شرکت په نامه چي اصلاً په هغوي پوري هیڅ اړه نه پیداکوي، قراردادونه لاسلیک کوي. کله چي افغاني ساختماني شرکتونه چي دشرکت برق رساني غرب الکتریشن، شرکت سرک سازي اړوند، شرکت ساختماني عمران هرات باستان، شرکت ساختمان رفاه سعادت ، شرکت ساختمانی یو بي جي، شرکت ساختماني آریانا استحکام، شرکت ریل ایفل، لابراتوار مواد ساختماني او داحمد مرید په نامه دکارونو ۸۵ سلنه کارسرته رسوي. د پیسو غوښتنه له آي سي آي شرکت څخه کوي، خو آي سي آي شرکت د پیسو له ورکړي څخه انکار کوي او په پاي کي داسي څرګندیږي، چي کلاریتو او جي جي د نوموړي شرکت عادي کارکونکي دي او دقراردادونو صلاحیت نه لري، کله چي محکمي ته موضوع راجع کیږي، دڅلورمي حوزي د ابتدائیه محکمي ریاست په خپل ۱۳۹۲ کال د لړم د میاشتي د څورلسمي نیټي په دیرشمه ګڼه قضایي قرار کي له دي امله، چي د نظامي موافقت نامي له مخي چي ایساف د نړیوالو ځواکونو او دافغانستان د مقاماتو سره لاسلیک شوي البته د ۲۰۰۱ کال د دسامبر د میاشتي په پنځمه.

چي دالف د ضمیمي لومړي برخه کي دریمه او څلورمه فقره کي یی داسي راغلي دي.

دریم بند: که چیري د آیساف پرسونل او یاله هغوي سره دمرسته کوونکو او حمایوي اشخاص ، که چیري له هغوي څخه جرمي یا انظباطي پیښه رامنځته کیږي، هغوي دخپلو ملي عناصر و پوري اړوند دي او موقته اداره د غړو هیوادونو سره د قضایي فعالیت په برخه که مرسته کوي.

څلورم بند: د آیساف او هغوي حمایوي پرسونل له نیولو اوبندي کولو څخه مصؤن دي او هغوي نه شي کولاي چي په افغانستان کي یي محاکمه کړي، او باید فوراً خپلو هیوادونه ته یی واستوي نو له دي امله نوموړي محکمه په خپله ۱۳۹۲/۸/۱۴ پریکړه کي له دي امله چي د موافقي د دریمي او څلورمي فقري له امله درسید ګی صلاحیت نه لري پریکړه ونکړه، محکمي دقرارداد نه غلط تعبیر را اخیستي دي. او افغاني شرکت په نخود سیا پسي ولیږل شو.

آن بهرنیان په موږ باندي چنګاو دي، هیڅ عدالت او منطق دانه مني، چي پردي دي دبل پیسي خوري، مګر مصؤنیت دي ولري. دا باید بین المللي محکمي ته شکایت وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷)

د داینمنټو غلا

که ددولت مخالفین په ترورو وژنو او بمي چاودونو لاس پوري کوي، نو دا د هرمخالف کړني دي چي غواړي په دغه ډول ځانونه دواک ګدئ ته ورسوي، خوکله چي ددولت په اډانه کی شامل اشخاص له دولتي دیپوګانو څخه انفجاري توکي او پټاقی باسي ، نو دا ډېري اندیښني او دتامل وړ خبره ده ، چي ښایي دیوي عادي قضیي په توګه ورته ونه کتل شي.

د باوري سرچینو په حواله د شبرغان د تفحصاتو رئیس قطب الدین قایم د ۱۳۹۲ کال دچنګاښ دمیاشتي په شلمه نیټه د قانون په نظر کي نیولو پرته په غیر رسمي وخت کي د سلطان کوټ دامر بسم الله په مرسته پنځوس صندقه داینمنټ، چي له هغو څخه په انفجارونو که کار اخیستل کیږي د محسن په دریوری دالکس موټر په واسطه او ددیپو ګانو د مدیر محمد فاروق په مرسته ایستل کیږي او دجنرال دوستم قوماندان ستارنومي ته سپارل کیږي. کله چي رسمیات رامنځ ته شوه، داینمینټ مسترد شول.

دغه انفجاري توکي چي دري زره څلور سوه ګرامه داینمنت له پټاقیو سره کیږي، د تفحصاتو درئیس په مرسته معامله شویده.

او دغه قضیه د شبرغان دابتدایه محکمي د ۵/ ۹/ ۱۳۹۲ فیصلي له امله چي ګواکي دتحقیق اسناد بشپړ نه دي دوسیه یي بیرته مسترد شویده، ولي چي ددوستم نه تحقیق ندی شوي.

ددوستم نه څوک تحقیق نشي کولای، دا نور هم باید محکمه معاف کړي، دا یوه بهانه ده.

که څه هم د نوموړي موضوع د څارني او عدلي تعقیب په اړوند منډي تړړي خورا چټکي وي ،خو داسي اټکل کیږي چي په سیمه کی دزور واکانو د شتون له امله یي د عدلي تعقیب پروسه په ټپه دریدلي او بیا چاسر وربادي نه دي ګرولي.

کار پیژاندي وایي که چیري دغي قضیي ته داړوندو ارګانونو جدي پاملرنه ونه شي، دا به ډیري زره بوږنونکي پایلي ولري.

په داسي حال کي چي زورواکان په سیمه کي وسله وال تشکیلات لري ، نو د قانون تنفیذ ارګانونه نشي کولاي چي په زور واکانو قانون تطبیق کړي او سرغړوونکي سزا ووینی.

مال ورک دي او غلا شویدي، غل یی هم معلوم دي. داچي جنرال عبدالرشید دوستم باندي دچا وس نه رسي، نو دانور هم باید معاف شي. که داسي ووایو، چي زورور حق لري، نو دکمزوری حق ولي نشته، هغه باید دقانون منګلو ته ورکړو . چي معافیت عمومي شي. زورور ته خدای زور ورکړي، باید سیالي ورسره ونه شي. وایي چي دګل د رویه، اغزي هم اوبه خوري.

په ټولنه کي قاضیان یوه مسخه شوی طبقه ده، چي ولس نه اعتماد پري کوي او نه ورته احترام.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸)

داداري فساد د پاره عدم سياسي اراده

په هيوادکي په لوړه کچه ناوړه ګټه، او اداري فساد او رشوته هغه وخت مطرح کيږي ، چي په لوړه کچه يعني دلوړپوړو چارواکو لخوا پشتوانه ولری يا شريک وي او يا پخپله دده له خوا اجرا کيږي.

دا په داسي حال کي چي اداري فساد او اختلاس په نړيواله کچه دافغانستان پرستيژ او حيثيت ته زيان اړولي او زموږ هيواد ته يي دفاسدترين هيواد لقب ورکړيدي.

موږددي ادعا له پاره دفساد يوه بيلګه چي پايله يي تر وزير پوري رسيږي. او دقانو له مخي ځرنګه چي د لوړپوړو چارواکو څخه تحقيق ، پلټنه دځانګړو محکمو له خو اسرته رسيږي ، نو زموږ په هيواد کي چي يو شمير وزيران په اختلاس او فساد تورن شويدي ، تراوسه يي يو هم محاکمه او پوښتنه ور څخه نه ده شوي او داځکه چي ، زموږ يو زيات شمير وزيران او لوړ پوړي چارواکي له بهرنيو هيوادونو سره تړاو لري ، نو د قانون د تنفيذ ارګانونه خو څه چي د جمهوري رياست مقام هم په زغرده د هغوي د محاکمي حکم کولاي نه شي.

دهغه باوري سرچيني د خبر له مخي چي زموږ لاسته راغلي داسي حکايت کوي: دافغانستان داسلامي جمهوريت دوزيرانو شورا د ۳۸ مي فيصلي پر خلاف د هيواد د څلورو هوايي ډګرونو (کابل، هرات، مزار شريف او کندهار) په امنيتي تړون کي فساد او د پيسو حيف و ميل اودترانسپورت وزارت له وظيفوي واک څخه په تړون کي ګټه اخيستنه له يوي کمپنی سره چي د او ليف ګروپ سره شوي په ډاکه شويدي.

په ريپوټ کي څرګنده شويده ، چي دداو طلبي په لومړي سرکي ، د هوايي ډګرونو چاري ، امر سترينګ په ۷۶۳۶۴۲۵ امريکايي ډالرو، ايور ګرين په ۶۰۹۲۵۰۰ ډالرو او اوليف ګروپ په ۸۹۱۸۹۵۱ ډالرو لوړه بيه وړاندي کړي وه.

دترانسپورت وزارت د خپل ځان له پاره د حيف ميل زمينه برابروي او دري مياشتي وروسته دافرله خلاصولو وروسته ديوه مکتوب په ترڅ کي، له او ليف ګروپ څخه غوښتنه کوي چي په خپله بيه کي کموالي راولي ، چي دا په خپله د ناوړي ګټي ثبوت بلل کيږي او يو جوړجاړي دي.

بله داچي دنوموړو څلورو هوايي ډګرونو تړون پرته له تفکيک څخه يو ډول شويدي چي دهر هوايي ډګرله پاره د شپږو مياشتو په بهير کي ۱۷۳۷۵۰۰ امريکايي ډالره ، حال داچي د هوايي ډګرونو تر منځ زيات تفاوت شته.

دغه راز د ترانسپورت وزارت ددويم ځل له پاره د ۳۸ مي مادی پرخلاف چي په نهمه فقره کي راغلي دي: دهوانوردي دامنيت رياست جوړول په پرنسيپ کي تاييد دي، دترانسپورت وزارت موظف دي ترڅو د هوا نوردي دامنيت تړون ديوه بل کال له پاره له دولتي بوجي څخه وروسته قطعي تړون دګلوبل شرکت سره لاسليک کړي، د ترانسپورت ، کورنيو چارو اومالي وزارتونه موظف دي، چي د امنيتي تخصصي او تخنيکي تدبيرونو په نيولو سره، د يوه کال په دوره کي، د هوانوردي امنيتي خدمتونه دترانسپورت وزارت او يابل ارګان ته وسپاري.

دترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره بيا هم ، د هوايي ډګرونو د امنيت چاره د ۲۰۱۳ د مي د مياشتي له اوومي څخه د ۲۰۱۴ کال د مي دمياشتي تراوومي پوري ديوه کال له پاره بيا هم د اوطلبي ته وړاندي کړ او دافرونو دخلاصولو په پايله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي څرګنده شوه چي اوليف ګروپ ۱۸۷۵۸۴۱۶ ډالر لوړه بيه او د ام سترينګ کمپني ۱۳/۵ مليونه ډالر ديوشمير تخنيکي ماشينونو او وسايلو په ګډون ټيټه بيه وړاندي کړه او برنده وبلل شو.

خو بيا هم د ترانسپورټ وزارت د شخصي ګټي له پاره له اوليف ګروب څخه د مقرري پرخلاف غوښتنه کوي ، ترڅو په خپله بيه کي کموالي راولي، چي په پايله کي نوموړي ګروپ د بيي کموالي مني او دترانسپورټ وزير نجفي شخصاً سپارښتنه کو ي چي له اوليف ګروپ سره تړون دوام پيداکړي او ديوه کال له پاره په ۱۳۵۷۳۳۰۰ امريکايي ډالره له اوليف ګروپ سره تړون کيږي.

په دغه بهير کي هغه مامورين چي دفساد په برخه کي مخالفت کاوه ،د قانون پر خلاف له خپلودندو څخه د خدمتي په ډول نورو ادارو ته وليږل شول.

ددغي قضيي پلټل چي ښايي د ترانسپورټ له وزير نجفي څخه پوښتنه و شي. نو څرنګه چي په سريزه کي مو ورته اشاره وکړه چي د لوړ پورو چارواکو څخه پوښتنه له يوي خوا د ځانګړو څانګو رامنځته کولو اړتياده اوله بله اړخه په اداري فسادکي ښکيل يو شمير کړی چي د هغه ننګه کوي، نو ښايي چي ددغي قضيي عدلي تعقيب او څارنه بي پايلي پاتي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹)

چاته له بداخلاقي ځخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کیږي

یوي ښځي چي ژړغوني حالت یي درلود او په زړه کي یي د غوسي علامي له ورایه معلومیدي، مخامخ شوم او ورڅخه مي وپوښتل چي موري خیریت خو به وي، ولي دي حالت خراب دي ؟ هغي هیڅ ځواب رانکړ، خو ما بیا پوښتنه ځیني وکړه چي څه خبره ده؟ زه کولاي شم چي له تاسره مرسته وکړم؟

زما دبیابیا غوښتني له امله خپله د غوسي کیسه راته داسي پیل کړه، چي زما نوم قندي ګل او دمرحوم وکیل عبدالرحمن لوریم او همدلته په لومړي مکرویان کي اوسیږم. او د ۱۳۸۶ کال د کب د میاشتي پرپنځمه، د شپي پرڅلوربجي شاجهان نومي له خپلي خور او وسله والو ساتونکو سره زموږ پرکور برید وکړ زما میره سید عبدالله او نیلوفر نومي لورمي، ووهل او وډبول او په وسله یی راته ګواښ وکړ، چي وژنودي، چي دغه پیښه د بلاک اوسیدونکو اووکیل ته معلومه اوآن داچي زما دمیره عریضه په امنیتي حوزه کي شته.

او دغه راز بیا ۱۹/ ۱۲/ ۱۳۸۶ نیټه دورځي څلور بجي وي، په داسي حال کي چي له موټر څخه کښته کیدم دشا لخوا په سوک سره پرسر ووهل شوم او پرځمکه پریوتم اووروسته د بي هوښی په حالت کي یي په خیټه په چاقو ووهلم، چي په پایله کي ټپي او شفاخاني ته یووړل شوم او ټپونه مي عملیات شول ،څلور سوه بستره بیزه روغتون کي بستروم، کله چي روغتون څخه ووتلم له هغه راهیسي معلول او معیوبه یم چي دغه برید دصفي الله د خاکسار زوي ، عزیز شا د خواجه نظر او محمد عمر د حاجي فدا زوي له خوا چي د کابل اوسیدونکي دي، پرما وشو.

له دغي پیښي وروسته په ۱۶/ ۱/ ۱۳۸۷ نیټه نوموړو بیا هم زموږ پرکور برید وکړاو د کوردروازه یي ماته کړه اوزما میره یي په وژني وګواښاوه.

ددغو پیښو اصلي لامل دولسي جرګي غړي فوزیه کوفي ده ، چي ما اوزما میره او خپلوانو هغي ته توصیه کوله چي خپل ناروا اړیکي له صفي الله نومي سره پریکړه.

دیادولو وړده چي فوزیه کوفي پنځه کاله کیږي، چي صفي الله سره ناروا اړیکي لري چي زموږ ټول خپلوان له هغي څخه خبر دي. او زموږ دټولو د بي عزتي لامل شویدي.

له همدي امله فوزیي کوفي له ما څخه وغوښتل چی له خپل میره چي یو باعزته او باناموسه شخص دي طلاق واخلم په داسي حال کي چي نهه تنه او لادونه لرم.

څرنګه چي ما دنوموړي غوښتنه ونه منله له دغه مصیبت سره مخامخ شوم. د قندي ګلي بازخواست چا ونکړ.

دلته هم دزور او نفوذ موضوع مطرح ده. قندی ګلي یوي رسنی ته بیان وکړ، چي پد ي هکله مي د شکایت پاڼه د ولسي جرګي رئیس ښاغلي یونس قانوني پر میز هم پرته ده. فوزیه پخپله په قاچاق کي لوی لاس درلود، آن د بدخشان د امنیتي قوماندانانو په تغیر او تبدیل کي دي رول درلود. دوه وړونه یي په قاچاق کي باالفعل په بند محکوم شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰)

دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت

دزور واکانو په وړاندي مبارزه بي پایلي پاتي کیږي.

دهشت صبح ورځپانه دویکي لیکس د خپرونو پربنیاد پخپله ۱۳۸۹ کال د لیندۍ د میاشتي د اووه ویشتمي گڼه کي د مخدرو توکو قاچاقبرانو د خلاصون ترعنوان لاندي لیکي: چي پام ورته اړول کیږي، کله چي باخبري سرچیني د هشت صبح ورځپاني لولي ، نو په دغه برخه کي ځیرني پیل کوي او دي پایلي ته رسیږي، چي دمخدره توکو په وړاندي دمبارزی ریاست د ۱۲۳,۵۰۰ کیلوگرامو هیروئینو په گمان هر یو بلال احمد دو لي محمد زوي، سید ببرک د سید میرزا زوي، امرالله دمحمد رحیم زوي، شهزاده دگل داول گل زوي او شاملنگ د مختارزوي دبرخلیک له پاره دمخدره توکو په وړاندي دمبارزي ځانگړی محکمي ته د شرعي انفصال له پاره سپارل کیږي. دغه محکمه په خپله ۱۴۰ – ۱۳۸۶/۸/۲ فیصله کي په اتفاقي توگه هریو په اته لسو کلونو بند او دوه ملیونو افغانیو نقدي جریمي په جزا محکوم او شاه ملنگ یي په شپاړلسوکلونو تنفیذي بند او یو ملیون لس زرو افغانیو جریمي په جزا محکوم کړل، خو په حکومت کي دځینو مافیایي کړیو د مداخلي له امله دهغوي جزا وبښل شوه.

په نوموړي دوسیه کي ځرگندیږي چي دمخدره توکو دقاچاق په برخه کي ، داتمي سرحدي لوا قوماندان حاجي ظاهرقدیر هم گډون لري چي تراوسه یي دنامعلومو د لایلو له امله له عدلي تعقیب څخه پاتي شویدي.

دنوموړي قضیي په تورنیول شوو کسانو د پلاوي د پوښتني په ځواب کي ویلي وو ، چي دوي قاچاقي توکي د حاجي ظاهر له کورڅخه بارول او تخار ته دده قومنداني ته وړل.

دنیوني پلاوي داهم ځرگنده کړي وه چي بلال نومي د جنرال ظاهر د ترور زوي او په غیر رسمي توگه یي د نظامي قطعي د سکرتر په توگه د جنرال ظاهر لخوا گمارل شوي و، ورته ویلي و چي له موږ سره مرسته وکړئ او دمرستي په بدل کي درته سل زره ډالره درکوم او د شلو دقیقو په موده کي درته سپارم.

نوموړي چي دمیاشتي شپږ زره افغاني تنخوا درلوده ځرنگه یي کولای شول ، چي موږ ته په شلودقیقو کي سل زره دالره راکړي. له دي څخه جوتیږي چي نوموړي سل زره ډالره دحاجي ظاهر لخوا په شلو دقیقو کي ترلاسه کول.

دنیوني پلاوي داهم ویلي وو، په هغه صندوق کي چي مخدره توکي ځاي پر ځاي کیدل، کیلي یي د حاجي ظاهر د ترور زوي بلال سره وه . نو دغه ډول په اثبات رسیږي چي د قاچاقبرانو سرداران په خپله مخدره توکي نه لیږدوي ، بلکي دغه چاره په خپلو باوري کسانو د قاچاق لیږدونه پرمخ بیایي.

له دغو ځرگندونو څخه دي پایلي ته رسیږو ، چي قاچاقي توکي چي له ننگرهار څخه په حکومتي موټر کي و تخارته هغه قوماندانی ته چي حاجي ظاهر یي قوماندان دي لیږدول کیږي. او داحقیقت په ډاگه کیږي چي د هیواد شمالي ولایتونه د قاچاقو د لیږدوني د گودر حیثیت لري.

په رپوټ کي زیاته شویده چي د سرحدي اتمي لوا قوماندان حاجي ظاهر له خپلي واکوالی څخه په گټي اخیستني سره ، دوه تنه افسران هریو سید اسدالله او محمد صادق چي ډیر باوریي وریاندي درلود، د سوء استفادي او رشوت اخیستلو له پاره یي دشیرخان بندر په کمیسارۍ کي گمارلي وو چي هغه نقلیه واسطي چي دنوموړي بندر له لاري تاجکستان ته لیږدول کیدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له محصول څخه ولېږدوي او پیسي یي په خپلو جیبونو کي واچوي، داپه خپله ښيي چي نوموړي نه یوازي دقاچاقو په جرمونو کي لاس درلود بلکي په په مالي جرمونو کي یي هم لاس درلود.

کله حاجي ظاهر قدیر نه دامریکا سفارت مربوطه څانګي تحقیق کاوه، ده به ژړل اوزاري به یي کولي او دابه یي ویل چي ټوله داکارکوي، لکه حاجي الماس، حاجي داؤد او مارشال فهیم او داسي نور.

دا دفساد او مافیایي کړیو د ځواکمنتیا یوه بیلګه ده چي قاچاق وړونکي بښل کیږي او داسي څوک نشته چي قاچاق برانو اصلي کړئ محاکمي میز ته کش او سزا ورکړي، ولي چي حاجي دین محمد لري.

حاجي دین محمد دننګرهار والي پاته شویدي او دحاجي ظاهر تره دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱)

په ملي دفاع وزارت كي يو قرارداد

تر څو چي په هيواد کي زورواکي او دفساد مافيايي كړي شتون ولري هيڅكله به مجرمين د عدالت منګلو ته ونه سپارل شي او نه به هم قانون په هيواد کي پلي شي.

دملي دفاع په وزارت کي د ۲۶ قلمو د فساد دوسيه ، چي جرمي وصف په كي څرګند دي تر اوسه يي عاملين په سرو سترګو ګرزي او ځوک ددي جوګه نه دي چي هغه محاكمه او دخپل جرم په سزا ورسول شي .

له دغي جرمي قضيي داسي اټكل كيږي ښايي په نوموړي وزارت کی په لسګونو داسي نوري قضيي شتون ولري خو ځوک يي د را برسيره کولو او پلټني ځواک نه لري ځکه په نوموړي وزارت کي زورواكي حاكمه ده.

دباوري سرچينو په حواله،کله چي دملي دفاع په وزارت کی د ۲۶ قلمو دقرارداد قضيه دولسي جرګي په كميسيون كي رابرسيره او دولسي جرګي د ملي دفاع د كميسيون غړي همايون، د ملي دفاع وزارت او له اداري فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيزالله لودين ترمنځ په اړودوړ بدله شوه نو د رسنيو دلاري د افغانستان ټولو خلكو غوږو ته ورسول شوه خو بيا يي د سزا په اړوند په رسنيو کي کوم ځوک ونه لګيد.

دغه موضوع داسي شروع کيږي: کله چي د ملي دفاع وزارت د ۲۶ قلمو داړتيا وړ توکو بيه په مجموعي توګه (۵۶۲۳۸۳۴۳۲۰) افغاني چي له (۱۱۲۴۷۶۶۸۶) دالرو سره برابريږي . دقراردادو له پاره تياريږي او ددغه وزارت د لوژستيک داړتيا د تثبيت له اداري څخه د ملي دفاع وزارت دپيريدلو رياست ته د ۲۳۴ ګڼه ليک ۳/۲/۱۳۹۱ په ذريعه استول کيږي.

دپيرودني درياست دقراردادونو مديرت پرته له دي چي په نوموړي تعيين او تثبيت شوي بيه مسولانه كتنه وكړي او د هيواد لوړي ګټي په پام کي ونيسي اعلان ته سپاري، كله چي په ۳۱/۳/۱۳۹۱ د افرونو پاکټونه خلاصيږي په هغي غونډه كي د ولسي جرګي ددفاعي كميسيون څلور تنه غړي هر يو همايون همايون ،شايسته بازناصري ،الحاج فتح الله قيصاري او الحاج محمد اسمعيل محمدي هم ګډون درلود. ګرچه دوي دعوت نه دي، مګرد شخصي ګټي پر بنا راغلي دي.

په دغه غونډه کي ۳۱ تنو ګډون درلود . داسي وانګيرل شوه چي د کابل کرستال شرکت ټيټه بيه به (۱۱۰) مليونو امريکايي ډالره ده او د قرارداد ګټونګي وګڼل شو.

د معلوماتو له مخي دولسي جرګي دا کسان دغه داوطلبي رڼه نه بولي او دملي دفاع وزير ته سپارښتنه کوي چي بيايي اعلان ته وسپاري. دا ځل دافرونو دخلاصولو غونډه کي ۳۷ شرکتونو ګډون کړي وو.

په داسي حال كي د افر خلاصولو پروسي دوام درلود چي د فايف ستار شرکت چي دداو طلبا نو له ډلي څخه وو او تضمين پيسي يي هم راوړي وي، له غونډي څخه وزي او له بيا راتلو سره له داوطلبي څخه خپله تيريدنه اعلاموي.

دملي دفاع وزارت د پيريدلو رياست د نوموړي د تيريدني موضوع د وسلوالو تهديد په ګوته كوي. وروسته له تا ويلو او ما ويلو څخه د نوموړي شرکت تيريدنه مني پرته له دي چي افر يي خلاص شي او غونډه دوام مومي دا ځل هم دکابل كرستال شركت ددوونورو شرکتونو سره يو ځاي چي دقيس روهيد او ارو په نامه ياديږي مشترکاً په ۳۳۸۷۷۸۸۷۳۸۰ چي د ۶۷۷۵۵۷۴۷ ډالرو معادل دي يعني د ۴۷ مليونو دالرو په شاوخوا کي له مخکني بيي نه لږ ګټونكي اعلانيږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په داسي حال کي چي ددوارو غونډو په بهير کي کوم کمي او کيفي بدلون په کي نه ؤ راغلي . خو دا ځل له فساد سره دمبارزي د عالي اداري پلاوي چي دافر خلاصولو په غونډه کي ګډون درلود . دغه افر خلاصونه يي رټه ونه بلله او غونډه يي د اعتراض په توګه پريښوده او دغونډي رپوټ يي خپلي اداري ته ورکړ.

سربيره پردي دفايف ستار شرکت رئيس هم دافر خلاصوني غونډه رټه ونه بلله او خپله عرض پاڼه يي له فساد سره د مبارزي عالي اداري ته وسپارله. او د قضيي دڅيرني غوښتنه يي وکړه.

له فساد سره د مبارزي عالي اداري له ملي دفاع وزارت څخه وغوښتل چي د فايف ستار شرکت افر خلاص او يا بيايي دداوطلبي له پاره اعلان ته وسپاري. چي بالاخره د ملي دفاع وزارت دغه پريکړه مني. خو په دغه ترڅ کي دداو طلبي برنده شرکتونه خپله عرض پاڼه دولسي جرګي دفاعي کميسيون ته وړاندي کوي او دغه کړنه غير قانوني بولي. په دغه بهير کي دولسي جرګي دد فاعي کميسيون غړی محترم همايون او له فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيز الله لودين تر منځ موضوع تريخوالي پيداکوي او يو بل په فساد تورن کوي.

بالاخره ددريم ځل له پاره اعلان ته سپارل کيږی او د ماليی وزارت د تدارکاتو رياست ته دنده سپارل کيږی ترڅو له خپلی لاری قرارداد وکړی، په پای کی د ۲۶۰۸۸۰۴۸۸۰ افغانيو په ارزښت يانی ۷۷۸۹۸۲۵۰۰ افغانی په کمه بيه له دويم افر خلاصولو له غونډی څخه بيا هم د کابل کرستال شرکت او شريکان يی برنده ګڼل کيږی.

په پاي کي داسي ارزول کيږي چي د بيو له ابتدآ څخه تر قرارداد پوري (۳۰۱۵۰۲۹۴۴۰) افغاني تفاوت راځي.

ديادونی وړ ده چی دبډو اخيستل اوناوړي ګټي تر ټولو په قراردادو کي او بل په ګمرکاتو کي شتون درلود او شتون لري، مخنيوي هم ستونزمن او کشف يي ناممکن ښکاري . دا يو مثال ؤ. په ټولو قراردادو کي همدا حال دي.

خو ښاغلی لودين پر ښاغلي همايون دناوړي ګټي ادعا لري، برعکس ښاغلی همايون پر لودين ادعا لري.

په اداره کي چي په هره اندازه هيآت او هيآت بازي ډيره شوه، په هغه اندازه به بډي هم اوچتي شي. هر هيآت به خپل حق غواړي. په ځينو مواردو کي متنفيذو د کلاه برداري نه هم کار اخيست ، کله چي به په کار او يا معامله پوري اړه نه درلود او يا به د نفوذ نه کار اخيست ، واسطه به کيدي، مثلاً د خولي په صفايي او چالاکی وعده ورکول، د کابل د ولسي جرګي وکيل جميل کرزی په يوه نامه او بل نامه د حاجي حفيظ الله صراف نه ۵۰ زره دالره پورته کړل او ورور يما کرزی د کابل بانک مرستيال خليل فيروزی نه ۳ لکه دالره قرض واخيست.

وکيل ميرداد نجرابي هم د بل زره کرزين تر لاسه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲)

د اختلاس يوه نمونه

د باوري خبري سرچينو په حواله او د هغو ګردي ميزونو،چي د رسنيو په څپو کي خبري شوي، يو شمير ژورنالستانو ديته ملا وتړله تر څو د جمال الدين بدر د نورستان د پخواني والي په اړوند کره معلومات ترلاسه او هيواد والو ته يي وړاندي کړي.

1. دنورستان پخوانی والی د هغو دولسو لکو افغانيو، چي ددولت له خوا هره مياشت د واليانو په لاس ورکول کيږي ، له خلګو سره مرسته وکړي او خلک د حکومت پلوی ته راواړوي ، چي نوموړي دغه پيسي د جعلي اسنادو په جوړولو سره په کال ۱۳۸۸ کي ټولي (۱۶۴۰۰۰۰۰) افغاني حواله او هغه ددي پر ځای چي پرځای ولګيږي ، له خپلو شريکانو سره په خپلو جيبونو کي اچولي دي چي دمصرف سند نلري.
2. د خلګو دشکايت له مخي کله چي ۳۶۲۰ بوريْ د کرني دتخم د غنمو او کمياوي سري، چي د برګ متال ولسوالی له پاره سهميه وه دغه توکي ددي پرځاي ،چي خلګو ته وويشل شي دجلال اباد د ښار او کنړ ولايتونو کي يوه بوری په (۱۹۰۰) افغانيو پلورلي ده ، چي له دغه درکه (۶۸۷۸۰۰۰) افغاني د جمال الدين بدر او شريکانو له خوا حيف و ميل شويدي.
3. په جمال الدين بدر باندي تور لګيدلی، چي نوموړي او ددفتر رئيس يي عبدالغفور نومي چي د کا کا زوی يي کيږي ، يو کور د ۱۳۸۹ کال د وری د مياشتي څخه د يوه کس په نامه کرايه نيولی او پيسي يي په جيب کي اچولی ، چي دغه موضوع د نوموړي ولايت ددارالمعلمين له خوا تاييد شويدي.
4. د نورستان امنيه قومندان جنرال شمس الرحمن زاهد د ۱۳۹۰ کال دوري او سنبلي په مياشت کي د پنځوسو و سيمه ييزو پوليسو په نامه شپږ مليونه اوولس زره اته سو افغاني حواله او اسناد يي د جمال الدين بدر له خوا امضآ شويدي او پيسي يي حيف و ميل شويدي.
5. ۱۳۹۰ کال د چنګاښ،زمري او دوړي د مياشتو دمندول دولسوالی د پوليسو معاشونه دجمال الدين بدر او د امنيت امر له خوا حيف و ميل شويدي.

دغه راز د نوموړي په اړوند په سيمه کي داسي ګونګسي دي چي نوموړی له لشکر طيبه سره اړيکي لري.

او بله داچي کومي پيسي چي د سړکونو د جوړولو له پاره دنورستان ولايت ته تخصيص ورکړل شوي و، د جعلي اسنادو په جوړولو سره يي پيسي حيف و ميل شويدي. د محکمي له خوا تير شوی بند کافي وبلل شو، نور مجازات نه شوو.

رپوټ ورکونکي دي پايلي ته رسيږي چي نوموړي ټولي شپږ څلوېښت مليونه نهه سوه پنځه اويا زره پيسي اختلاس او حيف وميل کړيدي.

دغه راز په نوموړی ولايت کي اوازه ده ، چي دري عرادي وسايط د امريکايانو له خوا د نورستان ولايت ته ورکړل شويدي چي رښتيا به وي او که دروغ ؟

دغه راز په يوه بل رپوټ کي راغلي دي چي دنورستان د امنيه قومنداني دپرسونل دمعاشونو قضيه د ايستناف محکمي له خوا څيړل شوي او په پايله کي چي دخپل ۱۳۹۲ کال د غوايي د مياشتي په پنځه ويشتمه نيټه د ۳۴ ګڼي کي داسي پريکړه کړيده:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څارمن مجیب الرحمن،څارمن عنایت الله ، سمنوال سلطان محمد او دویم څارن محب الله په اړوندیی د ابتداییه محکمي پریکړه تایید او د محمد حسن د محمد هاشم زوي چي په فیصله کي یي برائت اخستي وو تایید او د جمال اللدین بدر په اړوند یي دابتدایه محکمي فیصله نقض شوي او په شمس الرحمن زاهد دري کاله تنفیذي حبس حکم کړیدي .

داچي په دغو نورو قضیو کي د هیواد محکمي او د قانون د تنفیذ ارگانونه څه کوي دابه په راتلونکي معلومه شي . خو موږ یوازي ددي له پاره چي په هیواد کي د اختلاس او اداري فساد لړي څخه قضیي له حا فظي څخه پاتي نه شي دغه رپوټ مو خپور کړ.

زموږ هیواد کي ځیني جرمونه ملي حیثیت لري او ځینی یی دیوه ناروا عمل په توگه ارزول کیږی لکه : یوه کیسه بر دچا دجیبه زر یا دوه زره افغاني کیسه بري وکړي، شرعي او قانوني یو ناروا عمل دي، مگرپه حقیقت کي که ورته گوري هغه پیسي دیو افغان دجیبه بل افغان ته ولاړي، مگر چي جمالدین بدر دسربازانو اعاشه او معاشات وخوړل، سربازان وتښتیدل ، پاکستانیان راغلل د نورستان دري ولسوالي یي ونیولي،دا یوه ملي موضوع ده. اما بدر له دي کبله چي دمشرانو جرگي درئیس مسلمیارپه موټرکي ورسره ؤ چا نشواي نیولاي، او داستاد سیاف هم لاس پري پروت ؤ، ولي چي دتنظیم ورور یي ؤ. او دسناتور حافظ قیوم حمایه لري.

د هیواد په ټولنیز ژوند د مافیایي او اداري فساد پوري د تړلو کړیو تسلط هیواد د اداري فساد او ما فیایي کړیو په منگلو کي د یوه هیواد دوست او ملي گټو ته ژمن شخصیت یادښتونه د هیواد په اوسني روان حالت ښایي چي د اوښکو پر ځاي ویني وژړل شي .

افغانستان د زورواکو ، او اداري فساد او مافیا یي کړیو په منگلو کي پروت دي.

ځینو ته چوکی او قدرت تر هرڅه مهم دی، کله چي سیاف د ریاست جمهوري په کمپاین کي هیڅ رایه تر لاسه نکړه او غني احمدزي هم په قدرت شریک نکړ، اخطارونو ته یي ملا وتړل. احمدزی هم په ډیر تکلیف چوکی تر لاسه کړل، چي دده او امیر عبدالرحمن تر منځ چندان توپیر نشته، که کوم توپیر هم وي، هغه به جزي وي. امیر عبدالرحمن د قدرت د پاته کیدو په خاطر د ډیورنډ کرښه لاس لیک کړه او احمدزي و قدرت ته د رسیدو په خاطر د دوستم لمن ونیول او د اخلاقو تر سري کرښي ور تیر شو. د زرو وژلو او جنایاتو نه یي سترگي پټي کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳)

حاجي جمال قدير

د باوري سرچينو په حواله د يوي زورواکی د جايدادونو او پيسو د غصب رپوټ زموږ لاسته راغلي چي موږ يي لنډيز د هيوادوالو د خبرولو په موخه خپروو.

د ننگرهار ولايت د يو شمير هيوادوالو د بيا بيا شکايتونو له مخي ، چي وايی له يوي مودي راهيسي يو شمير غير مسول وسله وال گروپونه او باندونه د خپلو وسلو په زور زموږ د هيوادوالو مال او دارايي غارت کوي او ځيني وخت دپيسو ښښتنان ددي له پاره ، چي له هغوي څخه پيسي تر لاسه کړي هغوي تښتوي. او زموږ دجلال اباد ښاريان ددغو وسله والو باندونو له ويري او د خپل عزت او ابرو د خوندي کولو له امله له ويري نه شي کولاي چي شکايت هم وکړي.

نو کله چي يو جرمي پيښه رامنځ ته کيږي نو کشفي او امنيتي ارگانونه د فاعلينو د نيولو هڅي پيل کوي چي له هغي ډلي څخه يو گروپ وسله وال چي خلک يي تر پوزي راوستلی وو او ددوی شته او مالونه يي په زور ور څخه اخيستل او تښتونو کي يي لاس درلود هغه د حاجي جمال قدير په نامه د ننگرهار ولايت د ولايتي شورا رئيس وو، چي په وړاندي يی د جرمي پيښنو پوره اسناد او شواهد موجود و، کله چي نوموړي خبريږي او له سيمي څخه تښتي .

بالاخره د خلگو په مرسته هغه نيول کيږي او توقيف خونه کي اچول کيږي.

دجلال اباد ښاريان کله چي خبريږي چي اوس عدالت تامنيږي ، نو د حاجي غلام فاروق،حاجي شاه لالا ،مجاهدين او محمد اقرار په نومونو او يو شمير نورو د جلال اباد ښاريان د نوموړي دجرمونو د ارتکاب لکه تښتوني، برمته نيوني، وهل او ډبول تهديد او د جايدادونو د غصب په اړوند امنيتي ارگانونو ته عارض او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي.

له هغي ډلي څخه يوه پيښه چي په ۲۴/۱۰/۹۰ نيټه د حاجي جمال قدير د حاجي قدير زوي او د ولايتي شورا رئيس دي، د حاجي غلام فاروق د يخ جوړولو په فابرکه وسله وال بريد کوي.

حاجي غلام فاروق ادعا کوي چي د وسله والو بريد له امله يي د برښنا ترانسفار او دوو موټرونو د مرميو لگيدولو له امله زيانمن شوي. او دمحافظينو لس ميله وسله ،دوه تنه محافظين او څلويښت مليونه افغانی يی له ځان سره وړي او دده زوی احمد بيگ مشهور په ولي د تښتولو قصد هم درلود.

څرنکه چي د سيمي د پوليسو ارگانونه دهغوي د ويري له امله يي له نيوني څخه عاجز او ناتوانه او د سيمي د قانون د تنفيذ ارگان نونونه شواي کولاي، چي د عدالت له پاره يی محکمي ته وسپاري .

حاجي ظاهر هم دتليفون بکس چي په جعلي ډول دپردو تليفوني دستگاه څخه گټه اخيستل عبارت درلود، چي دا کار يي په کابل او جلال اباد کي کاوه، په جلال اباد کي مافيايي جرم په سرکي ابرار وکيل مقرر ؤ.

د هغه اووه تنه وسله وال لکه ، نورزي ابرار، محمد حيدر دشرين اغا زوي ، نجيب الله د نصرالله زوي، عبدالحق د تاج افضل زوي سليم د زلمي زوي، رحيم الله د حبيب الرحمن زوي او حسن خان د مير زا شرين زوي په نومونو له کلا شنکوفونو ، شا جوررونو، پرتلي او مرميو سره د حاجی جمال قدير دجناياتو ملگري دي، چي د حاجي فاروق فايريکه يي ورانه کړيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي شا لا لا هم داسي ادعا کوي: په ۱۸/۹/۱۳۹۰ کال چي زه له بيت الله شريف د حج له اداکولو څخه وروسته راغلی وم د شپي ۹:۴۰ بجي وي د حاجي جمال اته تنه له دوو پيکپ موټرونو سره راغلل او ما ته يي وويل ، چي حاجي جمال غوښتي يي ، په داسي حال کي چي له ما سره شل تنه ميلمانه وو ما ورته وويل: چي زه ميلمانه لرم ،هغوي تليفون له حاجي جمال قدير سره رخ کړ چي زما کور ته راشه ډير وخت مي نه يي ليدلي. ساتونکو يي ورته وويل : چي مجاهدين هم ورسره دي ،هغه ورته وويل چي دواړه راولي.

موږ دواړه يي بوتلو، کله چي کور ته ننوتلو موږ يي ډير ووهلو او وډبولو او حاجي جمال قدير موږ ته وويل : چي دوه سوه پنځه اتيا لکه کلداري راکړي، موږ چي له هغه سره کومه معامله نه درلوده او د نوموړو پيسو د ورکړي توان مو هم نه درلود ورته ومو ويل: چي نه يي شو کولاي . هغه بيا ووهلو تر څو چي له حاله ولويدو ان داچي د لاس نوکان هم زما له منځه ولاړل، نو مجبور شو چي خبره يي ومنو او ورسته يي ددپرشو لکو کلدارو خط له موږ څخه واخيست ، کله چي له کور څخه راووتلو ډاکټر ته ولاړو او د عدلي طب اسناد په لاس کي لرو.

دغه راز حاجي شالالا دا خبري تائيدوي او نوموړي جريان کيسه کوي.

په همدي ډول حاجي عبدالرحمن چي د سيبو تاجردي ادعا کوي چي زه د سيبو تاجر يم کله چي حاجي جمال قدير د ولايتي شورا رئيس و د نوموړي په اشاره قهار چي د نوموړي ورور دي د سيبو په سراي کي يي ووهلم او راته ويي ويل: چي د سيبو په هر موټر به لس زره کلداري راکوي او يا به دغه دنده پريږدي او د پاکستان په خاوره کي د نادر خان ترازو سره يي پاټک اچولي وو او خلک به يي ويرول او ماته به يي شکنجه راکوله ، چي اوس هم دقطاع الطريقي په نا مه يي اته تنه دپاکستان په محبس کي بندي دي .

دغه راز هريوه جنت ګل ، زراب کل،حاجي اسلم ، منګل،عبدالغفار او حاجي ميرزمان هم دجمال قدير او ظاهر قدير له خوا د هغوي د جايداد ونو د غصب قضيه، چي د سرخرو د ولسوالي د خير اباد په کلي کي شتون لري ادعا لري.

او په دغه لړۍ کي د غلام دستګير او محمد اقرار په نومونو پر حاجي جمال قدير د اختطاف او برمه کيدني ادعا لري او وايي چي له موږ څخه يي پيسي اخيستي دي.

محمد اقرار وايي: چي په ۱۳۸۰ کال کي زه او زما ورور عالم دين ، حيات الله دريور چي د صرافي له بازار څخه مو شپږ مليونه او پنځه سوه زره کلداري له ځان سره واخيستي او د جمعه بازار په لور روان وو، دحضرتانو په سيمه کي حاجي جمال قدير موږ د خپل مرکز په لور بووړو، لومړی يي زموږ موټر تلاشي کړ بيا وروسته زموږ پيسي واخيستي او په خوړو خبرو يي موږ غولولو، ترڅو شپه راشی او تياره شي ،موږ پوه شوو ، چي موږ دشپي ساتي نو له موږ څخه يو تن له ديواله ځان واچاوه او د حاجي حضرت علي مرکز چي نږدي وځان ورساوه، وروسته يي زموږ فاميل او خپلوان خبر کړل، هماغه وو چي زموږ پلرونه او مشران راغلل ، حاجي ظاهر يي خبر کړ او موږ يي خلاص کړو، کله چي موږ د پيسو غوښتنه وکړه ويل يي چي حاجي جمال پاکستان ته تللي هر وخت چي بيا راغلي بيا به خبري کوو، کله چي حاجي جمال راغلي ويل يي چي زه پيسي نه لرم که چيري ځمکه اخلي زه وکالت درکوم ،نوهغه و چي د کور نيو چارو وزارت ته مو عريضه وکړه، ددي له پاره چي حاجي دين محمد د کابل والي و، وويل چي موضوع به جرګه فيصله کوي او حاجي ظاهر ته يي وويل چي نوموړي پيسي جبران کړه . خو هرڅه مو چي وکړه کوم شی لاسته رانغله او دجلال اباد د ښار دنوموړي په اړوند بلا بيلي قضيي چي وايي د زورواکی له کبله هري دروازي ته چي ددريدلو کومه پوښتنه مو ونه شوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرنګه چي نوموړي زوروالی او ورور يې دولسي جرګي لومړي مرستيال وو نوله بند ځخه خوشي او تر اوسه يې د محاکمي هيڅ چا پوښتنه ونه کړه، په داسي حال کي چي د نوموړي په اړوند کافي اسناد او شواهد شته.

دکارپيژاندو په اند د زورواکو په وړاندي مبارزه خو اوس هيڅ امکان نلري او زيات ليدونکي پرته له دي چي دخدای (ج) دربارته ددعا لاسونه پورته کړي او د هغو د واک د چپه کيدلو غوښتنه وکړي بله لار نلري.

دحاجي قدير زامن همدا ډول يو ډول يابل ډول ډاکوګان به وي، چي ننګرهار ټوله تري په عذاب کي دي .اويو مافيايي حرکت کوي، او دجنايت کارانوکړی يې جوړه کړيده او ابرار غوندي کسان پر ځان راټول کړيدي، چي ابرار هم دولايتي شورا غړی دي. البته جمال هم د حاجي ظاهر او حاجي دين محمد په زور خيزک وي. کله چي عبدالجبار ثابت دوخت لوی ځارنوال ته خلګو شکايت وکړ، دهغه جواب داؤ: « چي دخدايه يي غواړي » ، نو ثابت به څه وکړي، چي دظاهر قدير په ميلمستون کي دورځي دوه، دري پسونه ورته ويرته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴)

پرمنصور احمدزي تور

منصوراحمدزی دجان محمد زوی ، دکرزی هوايي ډګر دالوتکو دتګ او راتګ محاسبه په لاس کي اخلي او ياداشتونه ليکي چي څومره ملکي او څونظامي الوتکي پورته او کښته کيږي.

کله چي دډګر هوايي مامورين يو شخصي اوبي مسؤليتی ته پام کيږي منصور احمدزي نيسي.

لومړی منصور دولسي جرګي له ادرس بالاخره دقيس حسن ، چي دنوموړي ترانسپورت کميسيون رئيس دی ځان معرفي کوي، مګر دشورا اداري هيات خپل بي خبري بيانوي. معلوميږي، چي دا هدايت دقيس دی.

دقيس حسن او منصور دا ډول اجرآت يو جرمي عمل دی چي دوسيه کيږي.

۱۳۹۱ کال د وږي د مياشتي د نهه ويشتمي نيټي په قضايه غونډه کي له دندی څخه د ناوړي ګټي په تور په څلورو مياشتو تنفيذی حبس او دشپيتو زرو افغانيو د ورکړي په نغدی سزا محکوم شو او قيس حسن يي د عدلي تعقيب وړ بللي دی. خو څرنګه چي دغه سزا د نوموړی له جرم سره تناسب نه درلود چي داړوند ادارو له خوا وشوه . کله چي قضيه د استيناف محکمي ته ځي نو په خپل د ۱۳۹۱ کال دلړم د مياشتی په پنځمه نيټه په ۳۷ قضايي قرار کي په دي دليل چي د تحقيق هيات دکشف و تحقيق قانون د څلورمي او جزايي قانون د ۲۳ مي مادي په اساس کړني نه دي تر سره کړي ، نو د ابتدائيه محکمي حکم دي . خو دا چي قيس حسن د ولسي جرګي غړي دي تراوسه د تحقيق د پاره نه حاضريږي ، نو د موضوع څيړنه او مجرم ته سزا ورکول په ټپه دريږي.

چي ابتدايي محکمي منصورد مالي مجازات په څنګ کي په بدني مجازات هم محکوم کړ

مګر دکابل استناف محکمي د قيس حسن تحقيق پلمه راوړه. دابتدايي محکمي د ۴۰۱ ــ ۹۲/۷/۷ حکم نقض کړ، او پدي ډول يی دواړه له مجازاتو خوشي شول. کله چي قاضي وغواړي، چي حکم ونکړي نو يو زورواکي پلمه راوړي، چي کمزوري هم نجات پيداکړي.

دلته دصلاحيت نه ناوړه ګټه مطرح ده، پارلمان هم پدي هکله کوم العمل ښکاره نکړ. داهم روښانه نشول، چي محترم د ولس استازي دنظامي او ملکي الوتکو تګ او راتګ چاته او دڅه د پاره ورکاوه.

او دمحکمي بي عدالتي دوي دواړو ته دقانون نه دفرار زمينه برابره کړه.

وکيل صاحب قيس کومه بله قضيه دمځکي غصب چي منجر په وژنو وسول هم شکيل دي، چي څوک ورته څه نشی ويلای، ولي چی مصؤنيت لري.

دهيواد ډير بدماشان په شورای ملی کي راتول شويدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵)

د وسله وال بغاوت يوه بيلګه

په پښتو کې يوه لنډۍ ده چې وايي: ستا د ښايست ګلونه ډير دي ـ ځولۍ مي تنګه زه به کوم کوم ټولومه .

له هغي راهيسي چي بهرنی ځواکونه هيواد ته راننوتي جرمي قضيي ، وسله وال بغاوتونه ، زورواکي، د مخدرو توکود قاچاق قضيي او پيښي دومره زياتي دي چي نه شي کولاي ټولي راټولي او د هيوادوالو غوږو نو ته يې ورسوو.

نو زموږ پريکړه داده تر کومه ځايه چي زموږ لاس رسيږي تر هغه ځايه به خپل مسوليت اداً کړو او سيل بين بيله هغه دپنځو وزيرانو عقل لري.

کله چي د ملي اردو دري تنه د مرکزي بغلان په ولسوالی کي ووژل شول، نو رسنيو خپله دنده وګڼله چي نوموړی پيښه وڅيړي او حقيقت خپلو هيوادوالو ته په ډاګه کړي.

د وژني اصلي عاملين چي د مرکزي بغلان پخوانی ولسوال امير ګل او امنيه قومندان کمين خان دي، چي تر اوسه محاکمه شوي نه دي.

که څه هم د قتل دغه پيښه محکمو او د قانون دتنفيذ د ارګانونو له خوا لاس په لاس شوي ، خو د زورواکی او داچي قاتلين د محکمي ميز ته راکش کړي يوازي دکندز نظامي محکمي دومره کړي دي چي په خپل ۲۴/۵/۹۲ په ۲۱ قرار کي يوولس تنه چي په نوموړي وژنه کي تورن بلل شوي و او تر توقيف لاندي وو، هغوي بري الزمه او قومندان اميرګل او کمين الله يي د عدلي تعقيب وړ بللي دی.

کارپوهان د قضيي تاريخي بهير ته په کتو سره چي زور واکي او صلاحيت لرونکي چارواکي د پيښي تر شا شتون لري، نو ګمان نه کوو چي قاتلين به محاکمه کړل شي.

وايي چي هر علت معلول لري اوهر معلول علت.

په عام ډول علت معلوم دي او په رسمياتو کي څه ثبوت نلرم ، کوم اجرات چي پدي هکله دبغلان دامنيه قومندان اسدالله شيرزاد، دکورنيو چارو دوزير ښاغلي پتنګ په امر وکړه ، موضوع دومره جدي شوه چی دمارشال فهيم دجدي مخالفت سره مخامخ شول. دپيښي عدلي تعقيب په ټپه ودريد. د مارشال صاحب تر سيوري لاندي دده جهادی ملګرو په هر ډول جنايت لاس پوري کاوه.

البته پدي کي شک نشته چي د راتلونکي عدم تضمين او د آينده نه تشويش يو عمده لأمل دي، چي د دولت لخوا اقلاً يو جزوي تدبير په نظر کي ندي نيول شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۶)

ددرغلی یوه نوی بیلګه

قضیه داسي پیلیږي، چې د سراج شرکت رئیس سرور د سید خان زوي، څو ځله له پښتني بانک څخه د لعل مارکیټ په تضمین سره ، چې په محمد جان خان واټ کې موقیت لري یو ځل ۱۹۷۰۰ ډالره، بل ځل ۱۹۶۰۰ دالره ، دریم ځل ۴۰۳۰۰۰ دالره او د څلورم ځل له پاره ۳۰۲۱۷۰۰۰ افغاني او د پنځم ځل له پاره ۱۰۷۱۷۰۰ افغاني اخلي. کله چې نوموړی پورونه په خپل وخت نه اداکیږي نو پښتني بانک تصمیم نیسي چې نوموړی جایداد وپلوري.

کله چې د شرکت نور غړي هر یو صدیق احمد د عبدالکریم زوي ، حبیب الرحمن د عبدالقادر زوي او محمد قاسم د الف الدین زوی خبریږي، خپله عرض پاڼه اړوندو مقاماتو ته وړاندي کوي. په داسي حال کي چي د شرکت رئیس پنځوس سلنه سهم په نوموړی جایداد کي لري، پرته له دي چې د پور اخیستلو په وخت د شرکت نور ګډونوال خبروي، له پښتني بانک څخه پور اخلي.

چي وروسته له ډیرو منډوترړو د تجارتي ابتدایي محکمي ریاست له خوا په ۱۶۷ قضایي قرار چي د ۱۳۹۰ کال د زمري د میاشتي د لومړي نیټي کي صادر شوي ، پریکړه کوي ، چي نوموړی جایداد دي و پلورل شي او پنځوس سلنه چي ددري تنو دي هغوي ته خپل حق ورکړل شي او پنځوس فیصده نوردي د بانک د قرضي په پور کي ورکړل شي.

که چیري له پور څخه د پنځوس سلني جایداد پیسي زیاتیږي هغه دي په یوه امانت حساب د سراج الدین په نامه واچول شي

.

داډول درغلي ښایي چي زیاتي وي خو موږ یوازي د یوه رپوټ په توګه، چي زموږ لاسته راغلي خپروو.

مطلب دادي : داسي اجرآت فقط درشوت خورو مامورینو دناوړو ګټو په موخه اجرا کیږي. مامورین دخپلو څوسوو اویا څو زور بډو په خطر یو لوي مبلغ په خطر کي اچوي، او پیښه دومره مغلق او پیچلي کړي چي بالاخره نه دقاضي سر پري خلاصیږي او نه د محاسب او څارنوال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۷)

د زورواکۍ د چلولو یوه بیلګه

تر څو چي د پوښتني او با زخواست "ابی" مره وي او زورواکي په څوکیو ناست وي،هیڅکله به هم په هیواد کي قانون واکمن نه شي او نه به هم په هیواد کي سم سمکي را شي . موږ ددي ادعا د ثبوت له پاره یوه بیلګه وړاندي کوو.

یو لیک چي د افغانستان داسلامي جمهوریت د ولسمشر په نامه لیکل شوي؛ موږ هغه کټ مټ خپرو، تر څو زموږ هیوادوال قضاوت وکړي چي آیا زموږ د هیواد په برخلیک زورواکان حاکم دي او که قانون ؟

په کمیسون کي دزور واکي نمونه:

نیټه د ۱۳۹۲ کال دغبرګولي ۱۳ مه

دافغانستان اسلامي جمهوري دولت جلالتمآب ولسمشر محترم مقام ته !

سلامونه اونیکي پیرزویني :

موضوع : دټاکنو دخپلواک کمیسیون رئیس په لاربنوونه دهغو ساتونکو له خوا دمامورینو او داداري توهین :

قدرمن جلالتماب جمهور رئیس :

له هغي ورځي څخه چي تاسو د دي خاوري دیوه بچي په توګه، پرما دخدمت او عدالت راوستو په اړه باور کړي دي ورسره جوخت مي د کمیسیون په چارو کي ، ټول مسایل دشفافیت او عدالت پر بنسټ پر مخ بوولي او دهغه کسانو مخه مي نیولي ده ، چي په کمیسیون کي یي فساد، نژاد پرستي، تعصب او سوء استفادي ته لاره هواره کړي وه.

په کمیسیون کي دګومارني موضوع هغه مهمه او اړینه موضوع ده، چي دبیلابیلو کمیټو او شفافیت له لاري مو په هیواد مین، تکړه او بي پري استعداد ونو د وړتیا پر بنسټ ګومارلي او دهمدي ګومارنو له امله دیو شمیر کسانو هاغه نامشروع هیلي او ارمانو یي چي درلودل نه دي پوره شوي، چي له امله یي وخت ناوخته زموږ دقانوني چاروپه اړه د خنډ او ځنډ سر بیره دمامورینو حیثیت او دولتي حاکمیت یي تر پښو لاندي کړي دي.

قدرمن جلالتماب جمهور رئیس ! دروان کال دغبر ګولي (جوزا) په ۱۲ نیټه ، دکمیسیون دمشر فضل احمد معنوي دبشري منابعو رئیس احمد منصور فرید خپل دفتر ته په (۲:۳۰) بجو ورغوښتي و او هغه ته یي ویلي وچي سکتورټي په ګارډانو کي زما (۲۰) تنه او دکال سنتر دپوست له پاره زما (۳۱) کسانو لست چي دارالانشآ ته مي لیږلي و، ولي نه دي استخدام شوي ، دبشري منابعوي رئیس ورته ویلي وچي جناب معنوي صیب دکسانو استخدام د دارالانشاء د رئیس په لاربنوونه د ازاد رقابت له لاري ترسره شوي دي او بریالي شوي کسان ټول د وړتیا له مخي راغلي دي ، په دي صورت کي معنوي مداخله کړي ده او ورته یي ویلي دي، چي زه دلته دکیسیون دمشر په توګه ناست یم، چي زما کسان استخدام نه شي دا پروسه در سره نه منم ، په همدي وخت کي معنوي دبشري منابعو په رئیس باندي دریموټ ګوزار کړي او ویشتلي یي دي، کله چي رئیس دمعنوي خوني څخه را وځي ، دهغه سلاکار خیرخوا پري رارسیدلي او له ستوني یي نیولي دي اوپه سوکانو او لغتویي وهلي، په دي وخت کي دمعنوي بادیګارډانو هم په رئیس ګوزارونه کړي او په ټیل وهلویي ، دټولو مامورینو په مخکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيرون ويستلي دي ، په همدي وخت کي دمعنوي په لاربنونه دهغه مسلحو باديګاردانو لومړي د کمسيون دبشري منابعو رئيس کاري دفتر ته ننوتي او ټول اسناد يي دالماري او ميز څخه په زور راخيستي دي او ځيني يي شکولي دي او بيا دبشري منابعو دکار کوونکو دفتر ته ورغلي او هغوي ټول يي يو خواته و درول او بنکنځلي او بدي ردي يي ورته ويلي او ټول اسناد يي راټول کړي دي او له ځان سره يي وړي دي .

وروسته دمعنوي د باديګاردانو دکميسيون دامنيتي بخش مسول مصطفي يي، دخلکو په مخ کي ترلاسه نيولي او په ټيلو ټيلو يي دکميسيون دبيروني دروازي څخه ويستلي او سپکي سپوري يي ورته کړي دي.

د معنوي باديګاردانو د دارالانشاء شا او خوا لوي سرک ټول کلابندي کړي و او خپلو وسلو ته يي مرمي ورتيري کړي وي چي په دي کار سره دکميسيون ټول کارکوونکي شاهدان دي او دکميسيون ارامه فضا د معنوي د باد يګاردانوله خوا په يوه نظامي پوسته او دجنګ په ميدان بدله شوي وه.

دمعنوي دا ډول غير معقول عکس العملونه يوازي دهغه دشخصي ګټو څخه سرچينه اخلي او کله هم چي غير معقولي غوښتني يي ونه منل شي نو داستدالال، منطق او قانونيت پرځاي په ټوپک پورته کونه او جنګ او جدل ته مخه کوي .

جناب جمهور رئيس ! دټاکنو کميسيون ځوان او با استعداد ټيم، شپه او ورځ زيار ويستلي دي ترڅو راتلونکو شفافو ټاکنو ته ټول اړين چمتوالي ونيسي او دمعنوي دا ډول غير معقولي کړني دراتلونکو شفافو ټاکنو پر وړاندي يوه ستره ننګونه او خنډ او ځنډ څخه بله مانا نلري .

پورته ټول جريان ستاسو جلاالتماب محترم حضور ته کتې مټ وړاندي شو.

په درنښت

ضياولحق امرخيل

دټاکنو د دارالانشا رئيس

داسي بدماشي او په زور او غير قانوني خپلي غوښتني نه يوازي د فضل احمد معنوي نه ليدل کيږي، بلکي دشمال ټلوالو داکثرو غړو نه ليدل کيږي. داولمپيک مشر ځارنوال اکرام امرين او استاد عطا نور داسي بدماشان دي، چي پر معنوي صاحب به شکر وباسو. د ځارنوال اکرام الدين د بدی رويي او د ناوړو ګټو سروصدر هر خواته پورته شو، مګر چا بازخواست ونکړ. د معنوي د دا ډول چلند، اقلاً يوه پوښتنه هم ونه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۸)

په پښتني بانک کي خيانت

عبدالسميع د محمد يعقوب زوي چي په درغلي سره يي ځان د وليد عبادت شرکت رئيس معرفي کوي او د ۸۴ ـــــ ۲۷۷۳ ۱۳۸۶ کال دسلواغي ددويمي نيټي شرعي قبالي، چي په درغلی سره جوړه شوي او مثني ۱۷۱۳ ــــ ۱۳۸۴ د يو جايداد چي په څلورمه ناحيه کي يي شتون ذکر شوي، په داسي حال کي چي اصلاً نوموړی جايداد شتون نه لري له دوو بانکونو څخه د يوه جعلي جواز چي د ايسا په اداره کي ثبت شويدي لومړي ځل له ملي بانک څخه ۱۷۰۰۰۰ امريکايي ډالره اوله پښتني تجارتي بانک څخه (۵۴۵۰۰۰۰۰) افغاني د پښتني تجارتي بانک په مرستي سره تر لاسه کوي . خو کله چي د قرضي وخت پوره کيږي او نوموړی تر جلب لاندي نيول کيږي، يو اوږد داستان رامنځته کيږي او هغه په دي ډول چي ځيني ملکيتونه چي د افغان نساجي و هغه يي هم ددرغلي په پايله خپل ملکيت ګڼي، چي موږ يي د موضوع د اوږدوالي له امله صرف نظر کوو .

په پايله کي د نوموړی اختلاس او درغلی ثابتيږي او داستيناف محکمي د ۳۴ ګڼه ۲۸/۸/۱۳۹۱ نيټي قضايي قرار له مخي ګرم بلل شويدي .

دا د هغو اختلاسونو او درغليو د لړي برخه ده چي په پښتني تجارتي بانک کي رامنځته شوي او ددغه بانک مليونونه ډالره چي په سر کي يي حيات الله دياني قرار لري.

دلته که په سرسري ډول پام وسي دايسا جواز او دکور ملکيت دواړه جعلي دي، دا دواړه د تجربي له مخي ساده کار ندي، بلکي يوه اوږده پروسه لري او تر څو بندرونو يعني په ادارو بايد تيرشي ، مګر داړوندو مامورينو په مرسته په ډير سهولت طي مراحل کيږي . بالاخره څو کاله وروسته که يوڅوک ورته پام کوي ، خو کار تر کار تير وي او بانک سم متضرر شوي وي.

هرڅه دبانک دمامورينو په مرسته ترسره کيږي. دبانکونو مامورين حقيقي کار بيله پيسو نه اجراکوي، په جعلي او تزوير اجراتو کي ددوي ونډه سمه درنده وي.

اداري فساد پدي کچه لوړ تللي دي، چي دلته اجازه غواړم يو بلي پيښي نه هم يادونه وکړم، چي هغه د کورنيو چارو د وزارت ښاغلي رشا قراردادي دي ، چی په ۲۰۰۴ کي يي د ۱۱ ميلونو حواله په جعلي ډول سره په تکرار طی مراحل پيسی وايستلي . د پنجشيري چاروکو په زور، پدي بهانه چي د مقاومت سره يي مرسته کول.عدلي تعقيب په ټپه و دريد. که به کار په خواهش نه کيدی، پنچشيري وړونه به د سرزوری او بدماشي نه کار اخيستي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۹)

سپیشل فورس

ځرنګه چې ټولو هیوادوالو د رسنیو له لارې رپوټ تر لاسه کړ چې ۱۳۸۸ کال د چنګاښ د میاشتې اتمه نیټه د کندهار په ولایت کې دسپیشل فورس ځواکونو په خپل یو څلوېښت کسیزه پرسونل سره له روحاني نومي افغان تبعه سره د مفاهمې په پایله کې داسدالله په نامه چې د سپشل فورس پخواني غړي و او ددرغلي په یوه جرمي پېښه کې تر تعقیب او تحقیق لاندې وو ، دخلاصون په موخه د کندهار په استیناف څارنوالي برید و کړي.

نوموړی برید چې د سپیشل فورس قوماندان اتل نومي په قومانده چې دملا محمد عمر دکور قطعه ؤ په رڼا ورځ پیل شوي وو چې موږ یې د لیکنې د زیاتوالي له امله له تفصیل څخه تیریږو ، خو یوازې دومره وایو چې دغه برید د سپیشل فورس د ځواکونو له خوا د قانون او پوځي اصولو پرخلاف د کړنې یوه بیلګه چې د امریکایي ځواکونو له ملاتړ څخه په الهام اخیستو سره زموږ په هیواد کې ترسره کیږي او په پایله کې یې بې ګناه انسانان د ښځو،ماشومانو او سپینږیرو د مړینې لامل کیږي.

په دې قضیه کې د سپیشل فورس ځواکونو له خوا برید ددې لامل شو چې په پایله کې دکندهار امنیه قوماندان جنرال مطیع الله ، جنایي مدیر څارمن عبدالخالق همدرد، عجب ګل، فضل احمد، غلام رسول چې سربازان و شهیدان او هر یو جاوید، عبدالصمد، محمداقبال،عبدالوهاب ، محمد حسین او مولاداد ټپیان کیږي.

دا دبې پروایې یوه نمونه ده چې دلیونتوب سرحد ته رسیږي.

دا تنکې ځوانان دیو بې پروا او مغرور قومندان اتل لخوا استعمال او په لوړ مجازات محکوم شول، چې ددواړو خواوو کورونه تباه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۰)

د شهيد سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي

د تاند تر نامه لاندي يو ايميل ، چي د افغانستان د خلګو او د کورنيو چارو وزارت په ادرس استول شويدي په کي ويل شويدي، چي د شهيد سردار محمر داود خان قاتل، د ناروي هيواد په پاسپورت له خپلي کورنۍ سره، ديو شمير مفسدواو وطن خرڅوونکو په منځ او ډاډ کابل ته راغلي دي.

نوموړی چي د سردارمحمد داود او ټوله کورنۍ يي په شهادت رسولي ده په خپله ځو واره ويلي دي چي هغه يي وژلي دي.

امام الدين چي د لوګر ولايت اوسيدونکي دي د ثور د اوومي خونړۍ کودتا د وژنو بنسټګر بلل کيږي . د همدوی په اصطلاح انقلابي عمل له امله دجنرالي لوړي رتبي ته ورسيد، د نوموړی نيونه او محاکمه کول دافغانستان دخلګو له لويو غوښتنو ده.

ويل کيږي چي امام الدين په يوه ماشيندار نه يوازي سردار محمد داؤد ،بلکه دده د کورنۍ واړه او زاړه غړي لکه سردار محمد نعيم، زينب داؤد، دده ميرمن شينکي زرلښته، عمر،خالد، فيروزدحارث زوي،عايشه ، بلقيس خيايشنه، دسردار زوم نظام، وايګل، هيله، غزال، صفورا او زرمينه ضربه کړل، شهادت دي قبول او روح دي ښاد وي، مګر امام الدين ژوندی او ارام ګرځي. همدا ډول د ۱۳۹۲ کال کی د محمد هاشم ميوندوال وژونکي عبدالصمد ازهر هم کابل ته راغلي ؤ چي چا تري پوښتنه ونکړه. افغان ولس تر اوسه البته پدي توان کي ندي، مګر ددوي مخ به تر قيامته تور وي او کورنۍ به يي تر قيامته دا ننګه وړي .

ولسه زار، زار ستا پر حال.

کينې او ښۍ جنايات کار سره ائتلاف وکړ او دولسي جرګي له لاري قانون پاس کړ، چي ټوله جنګي مجرمين او وطن فروشان له بنده خوشي شي او عدلي تعقيب نشي، که څه هم دا قانون ولسمشر تو شيح نکړ.

په غازي ستدويم کي رباني، استاد سياف، نورالحق علومي، سيد محمد ګلاب زوی د استاد محقق څنګ ته غاړه په غاړه ليدل کيدل. داسي فيصلي د ولس حق دی، نه د څو متهيمينو، چي لاسونه يي په يو ډول او بل ډول د ولس په وينو سره دي. د عضوی قانون د ولسي جرګي لخوا، خو رئيس جمهور کرزي توشيح نکړ.

داسي ځرګنديږي، چي دا ټول جهاد او قرباني بيهوده وي. ګلاب زوی ته يو چا وويل، کله چي ته رباني او سياف ته ورتلی، نو دا دومره وژني د څه دپاره وي، ده وويل، زه او يا موږ نه يو ورغلي، دوی موږ ته راغلل.

کله چي دسردار داؤد خان او دده د ورور سردار محمد نعيم خان جنازه په درندو، شاندارو نظامي مراسمو د ارګ نه پورته کيدل، پدي مراسمو کي ګلاب زوی او نورالحق علومي، چي دولسي جرګي استازی وه هم حاضر وه، پوه نه يم ، چي دده دقاتلانو په زړه کي به څه ورګرځيدل ؟.

دوی دواړه د غوايي دانقلاب فعاله غړي وه.

باچاګل وفادار کوم وخت په مجلس کي په لوړه غاړه اعتراف وکړ، چي د ټولو لاسونه په وينو سره دي، د چا ده، تر خيږي او دچا ده، تر څنګلي پوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد ولس د ورځپاڼي خبره چي د بریتورو او زیرورو ائتلاف دي ، چی د هیواد په خرابیو کی دواړه ډلي یو تر بل پښیمانه وه. داکتر غني احمدزی زاړه جنایت کاران ، لکه جنرال دوستم ، حنیف اتمر ، علومي ، روفي پر ځان را ټول کړل، چي د پولتیاریا په خدمت کي قرار درلود .

دخلقي او پرچمي قوماندانانو د تجربي کله کله بحث کیږي. همدا قوماندانان ؤ، چي د دوی حمایه ګیري روسي قوت بیا هم ونشوای کولای، چی د نجیب رژیم وساتي او د هیواد خپلواکی یي تر پوښتني لاندي راوستل.

دا ناکامه جنرالان بیا رویکار شول، لکه عبدالحق علومي. دا باید وویل شي، چي داسي جنرالانو کارمل او نجیب ته څه خدمت وکړ، چي شل کاله د خپلو هیوادوالو باندي اعلان نا شوي جنګ اعلان کړي ؤ، چي د غوایي د اوومی کودتا داکتر عبدالصبور سیاسنګ پخپل کتاب اواڅکه روز باراني بود، دا تور مخي لکه علومي افشا کړیدي.

عبدالوهاب اصفي د وخت د معدن وزیر په یو خصوصي بحث کی د غوایي د اوومی ورځي خپل د سترګو لیدنه د علومی په هکله داسي ویل: چي زه د سګرټ څکولو د پاره د ګل خانی د مانی نه د باندی را ووتلم، ه چي په هغه ورځ د کابیني غونډه وه، همدا علومی ؤ چی د کودتا چیانو الوتکو ته لارښوونه کول، ما تري مرسته او جدي دفاع وغوښتل، ده په درغو راته وویل، چي لومړی مرمی به زما پر تټر مښلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۱)

بې پوښتنې او بې حسابه لګښتونه

ویسا ورځپاڼې د ۱۳۹۲ کال دلړم د میاشتې په اوه ویشتمه نیټه د اې اس اې د مسلم لیګ په طرف داري د پیپلیز حزب پر خلاف لیکلي چې د پاکستان ستري محکمې د میرزا اسلم بیګ چې د پاکستان داردو پخواني لوي درستیز اسد درانی ، چې د هغه وخت د اې اس اې رئیس ؤ، حکم کړي دي.

په رپوټ کې ویل شویدي ،چی په هر هیواد کې ،چې د اوپراتیفی تر نامه لاندې پیسې لګیږي، هغه چک او کنټرولیږي .

البته د موضوع د محرمیت له مخې د یوه پلاوی له خوا.

لکه چې دامریکا د جمهور رئیس او د انګلستان د صدراعظم دولتي مصرفونه کنټرولیږي، خو زموږ په هیواد کې هغه زیات لګښتونه ، چې داوپراتیفي تر نامه لاندې دکورنیو چاروو وزارت او دملی دفاع او ملي امنیت له خوا کیږي ، حساب او کتاب یې معلوم نه دي. اودقبایلو وزارت هم داسې بودجه لري.

جناب اتمردکورنیو چارو وزیر پنځه زره ډالر ددیکوریشن او اووه زره ډالر د جندر په نامه دوو تنو ښکلو میرمنو ته حواله کړي.

دغو دوو ادارو ته تر دونیم سوه ملیونو زیاتې پیسې دځانګړو لګښتونو له پاره تخصیص ورکول کیږي چې پایله یې نه احساسیږي.

ملي شورا ته ښایي چې په دغه برخه کې تدبیرونه ونیسي.

داسی لیدل کیږي چې د پاکستان له ټولو ستونزو سره په دغه برخه کې پوښتنې کیږي ، خو زموږ په هیواد کې نه دولت داسې اعتراضونه اوري او چاره یې نه کوي. دي ته وایي شهرنا پرسان.

په ډیرو هیوادونو کې خصوصي لګښتونه ، د خصوصی پلاوي لخوا بررسي کیږي، آن د ولسمشرانو رسمي مصارف هم بررسي کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۲)

دمور په مخ کي د زوی وژل

دباوري رپوټونو په حواله د ۱۳۹۲ کال دلړم دمیاشتي په څوارلسمه نیټه انجنیر جاوید د نور محمد له خوا چي د نذیر محمد زوي او دبدخشان ولایت ښاروال دي وژل کیږي.

کله چي انجنیر جاوید وژل کیږي او خلک له وژني څخه خبریږي ددي له پاره چي خلک دبدخشان د ښاروال دزوي نورمحمد له کړووړو څخه ډیر په تنګ شوي وو، نو دولایت پر خوا لاریون کوي او د ښاروال د زوي نورمحمد دسزا غوښتنه کوي ، چي ددغه لاریون له امله د ولایت د یو شمیر ادارو ته زیان هم رسیږي .

نورمحمد او ورور یي په بل قتل هم متهم دي، د بدخشان ولایت امنیتي چارواکي ددي جوګه نه دي چي هغه ونیسي او محاکمي ته یي راکش کړي. دوی قدرت او ثروت لیونیان کړیدي چي دلیوه غوندي برخورد لری.

دانجنیر جاوید دوژني جریان داسي دي ، چي انجنیر جاوید دخپل ورور دواده د مراسمو له پاره له خپل ورور او کورنۍ سره دخپلي موخي پر خوا روان ؤ، د افغاني په نامه واټ کي، نورمحمد نومي خپل موټر ددوي په مخ کي دروي او انجنیر جاوید له موټره څخه کښته کوي او دچړي په واسطه یي د انجلي دمور او خوندو په مخ کي وژني، داځکه چي له هغه څخه دسمیټو او ریګو غوښتنه کړي وه او هغه نه وه ورکړي.

لنډه داچي د نوموړی دوژني شهادت دخلګو او دانجنیر جاوید دکورنۍ له خوا ورکول کیږي او نوموړی محبس ته لیږل کیږي . په محبس کي هم غوغا جوړوي او دمحبس مسولین هم په وژلو ګواښوي .

کله چي دامنیتي مسوولینو له خوا د قاتل د جرمي سوابقو پلټنه کیږي، معلومیږي چي نوموړی د یوه وسله وال برخورد له امله دوه تنه پولیسان دذکریا او همایون په نومونو دتفنګچي په کارولو سره له پښو غورځوي ، خو د قاتل دپلار چي دبدخشان دښاروال د زورواکی له کبله څوک نه شي کولاي چي هغه ونیسي او سزا ورکړي .

شاهپور دښاروال بل زوي په ۱۹/۸/۱۳۹۲ نیټه دخپل بې نمبر پلیټه موټر په واسطه دوه تنه موټرسایکل چلونکو سره تصادم کوي ، هغه دواړه وژل کیږي او شاهپور تیښته کوي او دوسیه دښاروال دنفوذ او زور له امله په ټپه دریږي.

دبدخشان دمحبس مسولین په دي اقرار کوي چي نوموړی قاتل موږ نه شو ساتلای ځکه دی زورواکی دي او کیداي شي چي دځان او نورو بندیانو له پاره دفرار زمینه برابره کړي.

زور واکان یا زر لري او زور – دیو مافیایي کړي او ساختار لري.

دمرکزي چارواکو ګټي په ولایاتو کي ساتي . او برعکس ددوي ګټي په مرکز کي ساتلي دي.

دنذیر قومندان چي ښاروال دي مارشال صاحب فهیم یي پر سر ولاړ ؤ. البته چي دخدای تر امانت دیو فاسد بنده خوشحالی دوي ته ارزښت لري . ممتاز اغا د استاد سیاف لخوا حمایه کیږي، چي په بدماشي کي نوم لري.

دنزیر صاحب لوی امتیاز همدا دي، چي دشمال تلواکي غړیتوب لري.

بدماشي او سرکشي زموږ پدغه یوه طبقه کي ډیر لیدل کیږی.

کله، کله دبسم الله محمدي زوی دجنرال جرآت دزوی سره هم ښکر په ښکر شي. داسي زور ازمایي ډیر لیدل کیږي.

کله ، کله داسي شخړي، زرګری بنه لري، ملا تره خیل (لیوني ملا) هم دحاجي الاګل سره غواړي پنجه نرم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۳)

پروژي او دسيمي امنيتي مسوولين

بهرني خاصي خپروني د ۱۳۹۲ کال د ليندۍ د مياشتي په يولسمه نيټه په يوه رپوټ کي د کليو دبياجوړونو او پرمختيا وزير له خولي، چي امنيتي ځواکونو د باج اخيستلو له وجي ددغه وزارت پرمختيايي پروژي له ستونزو سره مخامخ کړيدي.

دکليو د پراختيا وزيرښاغلي برمک وويل : په ځينو ولايتو نو کي د امنيتي مسولينو مداخلي چي دبيا رغوني کارونه په ټپه ودريږي . دمخاليفينو له خوا يوازي تښتوني او ګواښل ددي لامل نه دي ، چي پروژي له ستنونزو سره مخامخ شي بلکي امنيتي مسولينو، چي دنده يي دپروژو امنيت دي د پروژو د مخنيوي په لار کي لويي ستونزي دي ، چي دغه کار دپروژي په کيفيت باندي ناوړه اغيزه کوي او ځيني شرکتونه اړايستل کيږي چي له هغوي سره جوړ جاړي وکړي .

که څه هم دکورنيو چارو وزارت دغه ادعا نه مني او وايي که چيري موږ ته کره اسناد په دغه برخه کي په لاس راشي له متخلفينو سره جدي برخورد کوو.

دسيمه ايزو خلګو له خوا دکليو بيارغوني او پرمختيا يي چارو دوزير څرګندوني تاييدوي او وايي څنګه کيداي شي چي د پروژو قراردايان خپل کارونه په ټپه ودروي او د امنيتي مسولينو سره دويري او ډار سره ددوسيي د پرمخ بيولو له پاره دفتر په دفتر وګرزي ،تر څو چي دکورنيو چارو وزارت مقام ته دشهادت اسناد برابر کړي . دا څومره د افسوس خبره ده. په ليرو سيمو کي دمخابراتي شرکتو نه بيا دخپلو پايو دساتني د پاره دطالبانو سره دجوړجاړي قرارداد لري.

اونوري پروژي هم زورګويانو او چارواکو ته حق ورکوي، او دولتي چارواکي لکه والي،وکيلان صاحبان او قومندانان غړيتوب . په دي ډول اجراتو لړلي دي.

دا بايد ووايو او بايد ومنو چي زموږ په هيواد کی لمر په دوو ګوتو پټيږي.

استاد عبدالرسول سياف وايی: چي نه يي څوک وژلي او نه يي د چا امر صادر کړيدي. آيا د دشت برچي جنګ څنګه پيل شو او څومره هزاره ځوانان شهيدان شول ؟ د کابل د داخلی جنګونو اصلي او لومړي عامل دی ؤ. نوموړي خپل دروغ هم جدي نه نيسي، وايي چی زما زوی او يا ورور ما ندي مقرر کړيدي. ايا نياز محمد اميري د لوګر والي، حمادالدين د نورستان والي د چا په سپارش مقرر شويدي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۴)

جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي

د بي بي سي راډيو د ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي په یوولسمه نیټه په خپلې ماښامي خپروني کي یو رپوټ خپورکړ، چي داسي په کي راغلي دي:

د بشري حقونو د ساتني یوي نړیوالي مو سیسي په جمهور رئیس حامد کرزي تور ولګاوه، چي له هغو جنایتونو سترګي پټوي چي په دولت کي دمهمو چارواکو له خوا رامنځته کیږي.

دبشري حقونو دڅیړني سازمان د لاهي له نړیوالي محکمي څخه غوښتي چي خپلي هڅي په افغانستان کي دجرایمو ددوسیو په څیړنه کي تیزوالي راولي.

جمهور رئیس حامد کرزي ددي له پاره دیو شمیر چارواکو، چي په جنګي جرمونو تورن دي ځګه علاقه نلري چي په دولتي اړانه کي شریک دي، په داسي حال کي چي اوس هم دغه ډول جرمونه کیږي.

په کابل کي د بشري حقونو د سازمان یوه مسول محترم هیدر بار، جمهوررئیس حامد کرزي یي تورن کړ، چي د جنګي مجرمینو دتعقیب مخه نیسي او هغه د رپوټ خپرولو مخه ونیوله ،چي د افغانستان دبشري حقونو د کمیسیون له خوا برابر شویدي . هغه ددي له پاره چي زیاتره زورور کسان اوس هم په دولت کي کارکوي.

خو جمهوری ریاست دغه ادعا ردکړه او دغه ډول کړني د یو ډول فشار ارزوي،چي په جمهور رئیس حامد کرزي باندي واردیږي.

داسي اټکل کیږي چي دلاهي د نړیوالي محکمي له خوا اوس په افغانستان کي د بشري حقونو و ضعیت څیړي ،چي له ۲۰۰۷ کال څخه تر اوسه شویدي او په دي باور دي تر څو چي دولت عدالت رامنځته نه کړي، په هیواد کي سوله راتلاي نه شي. مګر لومړی امنیت راځی او بیا عدالت.

امنیت هغه وخت منځ ته راتلای شی، چی بدماشان له منځه لیري شي. بدماشان هغه وخت له منځه وړل کیدای شي، چي حکومت قاطع شي او د ولسي جرګي لاس د حکومت څخه لنډ شي. هغه ولسي جرګه چي د ۱۵ دوري د نیمروز وکیله (ملالي جویا) هغه " طویله " وبلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۵)

خوش ګذران سفیران

د تلکسي شايعاتو په خبر کي چي ۱۳۹۱ کال دچنګاښ د میاشتي په دريمه خپورشويدي زموږلاس ته راغلي او داسي په کي ليکل شويدي:

په دي ورځو کي ډهلي ته د ناصرضيا راتلل، چي دځلورمي سياسي مديرؤ او د نوي سفير له پاره ددغي نماينده ګي ، يو کور د مياشتي په لس زرو ډالرو ، چي له نورو لګښتونو سره شل زره دالره کيږي د سفارت له پاره په کرايي تر نيولو وروسته بيرته کابل ته ستون شو.

خو د تاسف ځاي دي د بهرنيو چارو وزارت ديوي سياسي شعبي رئيس د کابل د کنفرانس د جوړيدو په درشل کي وو ، له خپل ګډون څخه په کنفرانس کي تيريږي او په هند کي د نوي سفير له پاره کورونه لټوي.

دغه ښاغلي دهندوستان راجاګانو په څير کور وموند خو تاسف دادي چي دسفير استوګن ځاي دهندي له راجاګانوڅخه کم نه دي ، چي له پنځو جريبو زيات شين بڼ او دلويو خونو درلودل، چي دخوب خونه او لويه ميلمه پالني خونه او ټول امکانات او بيا هم زموږسفير تکليف نه باسي چي هلته ولاړشي تر څو نوموړی قصر کی استوګن شي؟

د هيواد سفيران تر کومه ځايه لاس رسيدي اوڅومره ناوړي ګټي يي پورته کړي؟ ناصر ضيأ په برلين کي ۱۳۰ زره يورو ، ماما رحيم شيرزی په لندن کي ۹۰ زره پونډه د سفارت د بودجي نه، اکليل حکيمي او هارون امين د توکيو سفيران د تعمير په رانيولو او ترميم په ميلونو دالره جيب ته پورته کړه، چي چا پوښتنه ونکړه. ولي امين د امين ارسلا زوم او حکيمي نازدانه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۶)

دځمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه

په دولتي ورځپاڼو کي مي ولوستل، چي د جمهوري ریاست مقام له خوا په پنځه څلویښتم ګڼه فرمان کي په مشخصه توګه یو شمیر دندي ددولت او حکومتي اداروته وسپارل شوي ، نودځمکو غصب په اړوند دملي شورا په مجلسونوکي يي هم مبارزه شروع شوه او دغي موضوع په چاپي اوغږیزو رسینوکي زور واخیست:

دانیس ملي ورځپاڼي په خپله 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یو ولسمه ګڼه کي دولسي جرګي د لومړي نایب حاجي عبدالظاهر "قدیر" له خوا دځمکي دغصب او یو شمیر پاټکونوپه پوستو جوړولو په اړوند د ننګر هار دسر خرود دولسوالي په خیر آباد کلي کي پرده پورته شوه.

د ورځپاڼي په نوموړي ګڼه کي د مشرانو جرګي د شکایتونو د اوریدلو کمیسیون مشر ښاغلیځلمي زابلي د خولي هم دننګر هار ولایت په سروخ ولسوالي کي د حاجي ظاهر قدیر له خوا د ځمکي دغصب موضوع راپورته شوه. دا په ډاګه ده، چي دمځکو غصب یو عمومي شکل لري او یوه لویه معضله ده.

د هشت صبح ورځپاڼي هم 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یوه لسمه ګڼه کي هم د ځمکي دغصب تر سرلیک لاندي د شپږسووزرو جریبونو دځمکوغصب د هیواد په شپږ ولایتونوکي ولیکله چي د ولسي جرګه د څانګري کمیسیون له خوا ، چي د ځمکو د غصب په اړوند ګمارل شوي و اوپه څانګړي توګه د نوموړي کمیسیون دغړي ښاغلي سلجوقي د څرګندونو له مخي یوولس غاصبین تثبیت او په ګوته شوي، لکن دي کمیسیون ونشوای کولای چي لست افشاء کړي.

په یو مجلس کي د مشرانو جرګي غړي انارکلي د خپل یو مؤکل د کور چي په جلال اباد کي دی، د غصب شکایت وکړ، یو چا تري پوښتنه وکړه، چي هندو غصب کړیدي او که مسلمان ؟ انار کلي په خپل زنانه نزاکت وویل، چي مسلمان نیولي دی. ښاغلی مجید خوګیاني د میدان وردګ والي وویل: چي دابه ارومرو حاجی قدیر وي.

کوم وخت چي دکورنیو چارو وزیر داکتر علي احمد جلالي استعفا کول، هم دقاچاق دلست خبري وي. هغه هم ونشوای کولای چي نومونه افشا کړي. دزورواکو زور په چاکي نسته.

حاجي ظاهرقدیر سره چا محاسبه او مقابله ونکړه . د کابل ښار پایتخت کي دپیکا او ده سکه سره ګرځي ، ګرچه زر او زور نه لري، فقط ښه ټینګه سپین سترګي لري، د حکومت پري زور نه رسیږي .

دمځکو د غصب موضوع عمومي ده، نور هم پکي اخته دي.

یوازي باید دا ووایم چي د افغان ولس دي خدای مل شي او ددي ظالمانو د منګلو دي خدای خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۷)

جنرال محمد کبیر اندرابي

په دو مره لوړه کچه په هیواد کي ترياک او هيروين توليديږي نو داخه کيږي؟ او څنگه بهر ته قاچاق کيږي. ؟

په داسي حال کي چي لاري او گودرونو د امنيتي چارواکو کنترول لاندي دي.

ځيني بيا پردي اند دي چي په زياته اندازه ترياک او هيروئين د بهرنيو پوځونو په هليکپترونو او طياروکي وړل کيږي او ځيني وايي چي دغه مخدر توکي د سرحدي او سرحدي ولاياتو د امنيتي مسولينو د جوړ جاړي له کبله، چي ددوي ترمنځ کيږي مخدر توکي بهرته رسيږي د يو رپوټ له مخي چي زموږ لاس ته رسيدلی دي.

د هيواد والو پردغه انگيرني چي گواکي مخدر توکي د امنيتي مسولينو د جو ړجاړي اوبډوله امله بهرته لير دول کيږي ، د تاييد مهر لگوي چي وايي: د کشفي او اوپراتيفي کارونو په لړۍ کي په ډاگه شوه چي د نيمروز امنيه قومندان پاسوال محمد کبير اندرابي او ورسره څوا افسران او سر بازان په دغه سوداگرۍ کي لاس لري ، نوموړي کله چي په کابل کي وواو له دغه موضوع چي کشفي ارگانونه دده له کاروبار څخه خبر شويدي ،نو غواړي چي هرات ته ولاړشي ، په هوايي ډگر کي نيول کيږي او د تلاشي په پايله کي له ده څخه 28000 افغانی دوه قطي بانکي کارتونه او يوه ژيړ رنگه کاغذ چي دري موبايلي شميره په کي ليکل شوي ،آيفون تيلفون اخيستل کيږي.

نوموړي د معينيت مبارزه با مواد مخدر د ۶۵۲ ـــــ ۹۲/۵/۲۰ ليک پواسطه جلب مگر بيا هم نه نيول کيږي، تر څوچي کله له ده څخه پلټني کيږي او د تيلفوني له لاري 81 اړيکي چي او ريدل کيږي ددي ثبوت ورکوي چي نومړي کله چي مخدر توکي نيسي پرته له هغه ، چي هغه ضبط کړي هغه پلوري .

دغه راز په يوه رپوټ کي راغلي دي : د هغو څلويښتو عملياتو په ترځ کي چي آيساف د ځواکونو او کشفي ارگانونو له خوا شويدي 27 سلنه ترياک او هيروئين له عاملينو سره نيول شويدي.

په رپوټ کي څرگنده شويده چي د نيمروز ولايت يو شمير لوړ پوړي امنيتي مسولينو له قاچاق وړونکو سره اړيکي لري.

دجنرال کبير په خلاصون کي... ډيري هلي ځلي کوي.

پاسوال محمد کبير اندرابي چي په ديارلسو مواردو کي تورن او ثبوتونه يي تر لاسه شويدي له قاچاق وړونکو سره اړيکي او د مخدرو توکو د پلورلو له امله گرم بلل شويدي. دده تکتيک داؤ چي لومړي دقاچاق برانو سره شريک ؤ، او خپل حق به يي اخيست.

او که به کوم نابلده په گير ورغلي، دپيسو په مقابل کي به يي خوشي کړ او ترياک به يي ترى راگرځول اوهغه ترياک به يي جلاخرڅول. بالاخره په لس کاله بند محکوم شؤ.

د پوليسو افسران ډير په قاچاق کی لاس درلود، مثلاً دل اغا ، د نميروز قوماندان امير سيلاب ، عبدالرازق د گرشک قوماندان ، په قاچاق کي د لاس درلودلو په جرم پنځه، پنځه کاله بند محکوم شول، مگر بند يي پوره نکړ او بيرته په وظيفه وگمارل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۸)

غيرمسلکي ديپلومات

دځراغ ورځپاني 1392 کال دلړم مياشتي په خپله يوويشمته ګڼه کي وليکل، چي ولسي جرګي په حکومت نيوک وکړه ، چي د امنيتي تړون کميسيون په سرکي يي داسي يو ځوک ګمار لي دي چي له دغه مسلک څخه لري او په فساد تورن دي.

په ولسي جرګي کي ديو شمير استازو په وينا ، د امريکا په متحده ايالاتوکي د امريکا سفير اکليل احمد حکيمي انجنيري دي او نو موړي په هيواد کي له امنيتي ستونزو څخه هيڅ خبر نه دي ، د ولسي جرګي رئيس ښاغلي عبدالروف ابراهيمي د ولسي جرګي په يوه غونډه کي وويل: چي د نوموړي کميسيون په راس کي داکليل احمد حکيمي ګمارنه د افغانستان په مصلحت نه ده.

ښاغلي ابراهيمي زياته کړه که چيري اړتيا وليدل شي چي د افغانستان او امريکا سره امنيتي تړون لاسليک شي، بايد د کميسيون په سر کي داسي ځوک وي ،چي په امينتي او حقوقي برخوکي تخصص ولري، امنيتي کميسيون مسووليت لري چي په نوموړي کميسيون کي يو امنيتي کار پوه غړيتوب ولري.

دغه شخص داسي څوک نه دي چي په امنيتي چاروکي تخصص ولري او د هيواد لوړي ګټي درک کړاي شي ، دا زموږ د هيواد په مصلحت نه دي.

دغه راز دولسي جرګي يوشمير غړي وايي، چي اکليل حکيمي له افغانستان ديپلوماتانو سره د فزيکي برخورد سره د افغانستان له پاره دنه وفا داري کار نامي لري، د نوموړو استازو په وينا د نوموړي د مالي فساد دوسيه د ولسي جرګي له خوا له لاري فساد سره د مبارزي عالي اداري ته استول شويده.

نوموړي انجنير دي ، چي دده مسلک د ديپلوماتي سره هيڅ اړخ نه لګوي . ممکن په سيخ ګول او سمنټو ښه پوه شي ، مګر دديپلوماسی سره نابلد دي ، آن سمه انګليسي يي زده نده او امريکايي تابيعت لري . دده په اړه موضوعات پارلمان کي دبهرنيو اړيکو په کمسيون کي د ښاغلي وکيل صاحب نور اکبري سره پرتي دي.

ولسي جرګي د همدی اعتراضونو سره د ماليی وزارت په تائيد باندي لاسونه پورته کړل.

او داسي يو څوک چي په ملي ژبو د پښتو او دري ژبو پوره بلدتيا نه لري، نو آيا کيدلاي شي چي ديپلوماتيک نزاکتونه او ادبيات په انګليسي ژبه سره ته ورسوي، چي دغه ستونزه د حکيمي په برخه کي پوره صدق کوي. همدا ده چي روابط پر ضوابطو مقدم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۹)

روسيي اوړه

په 1391 کال کې د روسيي دقونسلي له خوا مرسته شوي اوړه افغان لوري ته وسپارل شول ترڅو محتاجانو ته وويشل شي . زړه بوږه ونکي داستان په دي چې يو دلوړي مرى او بل يي ډوډی د لاسه باسي.

چې له دغواوړو څخه يوازي دوه زره او دوه سوه ټنه يي د هيواد دولسو ولايتونه ، ته هغه هم د څو مياشتو په تيريدو د 1391 کال د ميزان په مياشت کې وليږدول شوه . او وروستنۍ محموله، چې د دايکندي ولايت ته وليږدول شوه ددي له پاره چې هغه وراسته او له استفادي څخه وتلي وه،نو بيرته مسترد شول. او له هغو څخه پاتي اته سوه ټنه يي د حيرتا نو ددويم پورت په تحويلخانه کي پاتي شول.

په رپوټ کي راغلي چي دحيرتانو اداري دڅو ليکونو په ترڅ کي دمبارزي عمومي رياست ته ليکلي ، چي نوموړ و اوړوکي چنچي او حشري پيدا شوي او خپل پلاوي معرفي کړي .

ددي له پاره چي اوړه وراسته او له استفادي څخه وتلي و، نو يو شميرا دارو د هغو دليږ دولو مخه و نيوله ځکه که وليږ دول شي، د مسولينو په بي توجهي او غفلت خاوري اچول کيږي او پټيږي.

کله چي د جمهوري رياست دويم مرستيال خبريږي پلاوي ليږي او د نوموړي موضوع د پلټني امر ورکوي.

په دغه بهيرکي د حيرتانود بندري خدمتونو رياست د يوه وړانديز په ترڅ کي، چي تاريخ او د ثبت نمره يي نه در لوده ، دبلخ ولايت مقام ته ليکي چي نوموړي اوړه دانسانانو او څارويوله استفادي څخه وتلي دي .

د ولايت مقام دخپل 1392 کال د چنګاښ د مياشتي په يوديرشمه نيټه حکم کي يو مختلط پلاوي ته دنده سپاري، چي دروسته له پلټني څخه، که چيري اوړه له ګټي څخه وتلي وي وروسته له تلل کيدو څخه د هغو په له منځه وړلو اقدام وکړي. بيله دي پوښتني چي اوړه ولي خراب شول.

ليکن دحيرتانو بندري خدمتونو رئيس محمد يعقوب ځاځي ، ددي پر ځاي چي د ولايت حکم تر سره کړي، پرعکس ددويم پورت دعمومي مدير محمد شريف، د تحويلخانو عمومي مدير محمد اصف ، تحويلدار عبدالودود د خپلو شريکانو په ګډون، چي په هغو کي د حيرتانو پوليسو او دملي امنيت موظف کار کونکي په مرسته د شلو باروړ ونکو موټر په واسطه په 1392/5/7 نيټه وروسته له ماښام څخه غوښتل چي له بندر څخه وباسي.

په رپوټ کي زياته شويده ، چي لومړي يوه تن موټروان او وروسته د ثابت خان په نامه دملي امنيت کارمند او وروسته د تحويلخانه مدير محمد اصف د خروجي دروازي مامور شهاب الدين ته تيلفون کوي، چي راشي او موټرونوته دوتلو اجازه ورکړي، خو هغه ورته وړانديز او د ولايت د مقام ښيي او نه قانع کيږي او غواړي ، چي د حيرتانو رئيس ته تيلفون وکړي ، خو هغه د تيلفون ځواب نه وايي .

خو کله چي محمد آصف نومي محمد يعقوب ځاځي ته تيلفون کوي، تيلفون شهاب الدين ته ورکوي ، محمد يعقوب هغه ته امر ورکوي، چي موټرونه دوتلو اجازه ورکړی ، خو شهاب الدين هغه نه منی او بيرته خپل کورته ستنيږی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ددروازی ساتونکی وايي چي موږ ته خپل قوماندان ويلي چي اجازه ورکړي. وروسته موټر له دروازي څخه وزي اوهغه اوړه چي د وراستو نوم ورکړه شويدي، د مزار شريف په ښارکي پلورل کيږي او دملي امنيت د رياست له خوانيول کيږي، چي بيا وروسته دکرني رياست ته وړل کيږي.

او د مظنونينوله دِلي څخه يوازي دوه تنه خزانه داران نيسي او وروسته له تحقيق څخه يی محکمي ته سپاري .

محکمه هر يو په دولسو دولسوزرو افغانيو جزا محکوموي او نور مظنونين تر څارني لاندي دي، دا چي له هغو اوله هغه چا سره چی داته سوو ټنو اوړو د خرا بيدو او فاسيدو ګرم بلل کيږي، څه ډول چلندوشي دا به وخت ورته ځواب ووايي.

خو کار پوهان دفساد زياتيدوته په کتوسره په دي باور دي، چي هغوي به نه يوازي سزا و نه ويني بلکي تقدير به هم شي.

د پام وړ داده :

1. چي لومړي ولي ونه ويشل شول، پداسي حال کي چي په هيواد کي ضرورت ډير دي ، تر هغه پاته شول چي دوروستو پلمه ورته پلاس ورغله.
2. که وړه وراسته ؤ، نو بيا څنګه منډوي ته د خرڅلاو دپاره يووړل شول. وايي دبندر رئيس جناب ځاځي ورک دي، که ورک هم نه وي څوک دي چي ويی نيسي ؟

نړیَ حق لري چي دفساد لومړي درجه پر موږ ووهی. که وګورو دمرستي غوښتل دردونکی دي. او که په تيره داغوښتنه ددشمن نه وي، نور هم دردونکی ده. پدي قضيه کي تر ټولو دحوادثو دمبارزي لوی رئيس محترم کاکړ دي، چي دحيرتان نه د ډيرو ليکو دهدايت غوښتونو سره بي ځوابه، بی تفاوته پاته شو. دمحکمی وړ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۰)

ددوو مرموزو کمپنیو جګړه

ددولت په اړانوکي دننه ددوه اکمالاتي کمپنیو مرموزه جګړه.

استخبارات د یوه نظام کورنیو او بهرنیو چارو د پرمخ بیولو په لارکي د ستر ګو او غوږو په څیر ډیر زیات ارزښت لري. تجربو ښوولی ده چي د یوه نظام بریالیتوب او په تیره بیا د ملي ګټو په ساتنه کي مسلکي او وړ استخباراتو پوري تړلی او ارزښتمن خدمتونه سرته رسوي . او دولتي نظامونوکي استخباراتي ارګانونه د ملت خدمت بي طرفی او دهیواد له لوړو ملي ګټو څخه ساتنه یی یواځني دنده جوړوي.

خو دریغه چي زموږ استخبارات په تیرو بیلابیلو دوروکي ، د یوه خاص ګروپ ډلي په خدمت کي و، چي دغي تړلتیا له افراطي ډ لوسره ددي لامل شوي دي چي استخبارات تریوی اندازي د استبداد دوام او د بدبختي لامل وګرزي.

د 2001 کال پیښي وروسته زموږ د خلکو د امیدونو غوټی وغوړیدي او دداسي یو نظام چي په د موکراسي او ازادي بناوي، تاداو یي کیښودل شو ، خلک په دي باور شول چي اوس به دنورو ارګانونو تر څنګ د ملي امنیت ارګان د اساسی قانون په رڼاکي زیا ته پاملرنه وشي .

خو د نوموړي ارګان دسترو بریالیتوبونو او لاسته راوړنو سره سره د هغو د یو شمیر کارمندانو هلي ځلي ددي پر ځاي چي خپله بي طرفي وساتي ، د یو شمیر سیاسي ، قومي او اقتصادي ګټو په خدمت کي ولویدي.

لکه چي لیدل کیږي ددغه ارګان لوړ پوړي غړي ددي پر ځاي چي خپل وقت او ځواک خپلو اړوندو دندو ته وقف کړي چي هغه د تروریستا نو د دسیسو شنډول دي، برعکس خپل یو زیات وخت په تجارت او شخصي توطیوکي په کار وړل کیږي ، چي د بیلګي په توګه یي رسنیو یوه قضیه را سپړ لي ده، ریوټ کي راغلي دي:

زموږ هیواد وال پوهیږي چي له څو کلونو راهیسي د سوپریم کمپنۍ د بهرنیو ځواکونو د تیلو او غذایي توکو د لیږ دولو تړون ، چي ملیاردونو ډالر وته رسیږي، پر غاړه لري، دغه کمپنۍ سر بیره پردي چي زیاتي تخلفاتي قضیي لري په دویم لاس تړونونه د سیمه ییزو زورواکو ته ورکوي چي د همدغو دویم لاس تړونونو له برکته یو شمیر دولسي جرګي استازي او له لوړ پورو چاروکو خپلوان په یوه نه ایلیدونکي ځواکونو بدل شوي.

دغه قرار دادونه چي د فساد په رواجولوکي لوي لاس لري، آن داچي په هیواد د نظم او امنیت پرمخ کي هم ستونزي جوړوي.

کله چي د فساد ډنډوري په مطبوعاتو کي خپریږي ، امریکا دیته پام اړوي چي دسوپریم شرکت د یوه سندله مخي د یو ملیارد ډالر و په حدودوکي مکلف ګرزول کیږي ، چي بیرته یي د امریکا حکومت ته ورکړي.

نو کله چي د امریکا حکومت د سوپریم کمپنۍ په درغلیو پوهیږي ، خپل تړون ورسره پریکوي او د امریکا له یوي بلي کمپنۍ چي (آنهم) نومیږي تړون کوي ، چي دغه موضوع د دواړو کمپنیوتر منځ د اختلاف لامل ګرزي.

په ریوټ کي راغلي دي، چي دبهرنیو چارو پخواني مرستیال جاوید لودین، او پخواني سفیر په واشنګټن کي ښاغلي طیب جواد او دکانادا سفیر برنا کریمي تر استعفا وروسته له آنهم کمپنۍ سره یو ځاي کیږي او اوس ددغي کمپنۍ د مسوول په توګه دنده سرته رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر درو سرو د شعله جاويد ګمان کيږي.

ددغو دوو کمپنيو ترمنځ کشمکش ددي لامل شويدي، چی په پښتو سايت کي اجتماعي او مطبوعاتي اخلاقی برخی لري خپروني وشي. افغانستان دبهرنيانو دپاره دګټي او وټي جنت دي.

ددغو دوو کمپنيو ترمنځ اختلافات ددي لامل کيږي ، چي دسوپريم کمپني هلي ځلي وکړي ترڅو دغه تړون بيرته تر لاسه کړي ، نو دغي کمپنۍ ددويوم لاس تړون کوونکو پرمټ غواړي، چي يو شمير چارواکي په حکومت کي درشوت او پيريدلو له لاري دځان په ګټه و کاروي، ترڅو د هغوي دلاسليکونو او مخالفت له وجي له آنهم کمپنۍ سره د تړون مخه ونيسي، چي له همدي تړونو نو له امله له نورو کانالونو سر بيره د يوه مطرح قرار دادي چي د سوپريم شرکت د تيلو ليږدونه پرغاړه درلوده او عبيد الله صدر خيل نوميږي او خپل زيات وخت په دوبي کي تيروي ، چي ددولت له نورو لوړ رتبه چارواکو سره په شرکت کي د سوپريم يونټ قرار داد په لاس کي لري . چي يوه تجارتي نامريي اړيکه له داکتر ياسين ضيا دملي امنيت د اوپراتيفي مرستيال دي جوړوي ، چي د هر ډول اداري د ديپلوماتيکي او حکومت والی موازينو پرته د خپل صلاحيت څخه په کار اخيستني سره ، د کورنيو چارو د موافقي تر نامه لاندي يو ليک ملي امنيت له ارګان څخه راساً د امريکا حکومت ته د سوپريم کمپنۍ په طرفداري استوي.

د ملي امنيت اوپراتيفي مرستيال چي پنځه کاله د مخه ملي امنيت مرستيال په توګه دنده سرته رسوله. خپل پلار د اسلامي حزب غړي بولي او خپل ځان د استاد سياف د تنظيم پوري اړوند بولي . او په هر ځاي او قالب کي ځان اچوی ، چي ددغو ناروا اړيکو له مخي چي له سياسي پارلماني او دولتي چارواکو سره لري ځان داسي ښيي ، چي ګويا د تجارت فرشته دي. او محمد حنيف اتمر هم بي برخي نه پريږدي، تر څو دهغه سياسي حمايه تر لاسه کړي.

کله چي د نوموړی د ملي امنيت د حوزي د مرستيال په توګه دنده سر ته رسوله ، ددي توان يي نه درلود چي د خپل زوي دواده لګښت پوره کړي. او همکارانو يي له خپلو معاشونو څخه ورسره مرسته وکړه او اوس له مليونونو ډالر وخبري کوی او آن داچي کله کله د مالي توان او دولتي ځواک د ښو ولو او هم د بهرنيانو د ملاتړ، چي له ځانه سره لري په مجلسونوکي د بر طرفی په صورت کي د نظام د نړولو او د شمال وقيام خبري کوی.

دنوروځمکو غصب ترڅنګ دغازي امان الله دځمکو غصب چي دامان الله خان لور په يوه کنفراس کي له هغي څخه پرده پورته کړه، هم دده د اجرااتو دليل دي.

هغه د تجارانو ويرولوله لاري د پيسو لاسته راوړل او د مطبوعاتو ويرول ، چي حقايق خپاره نکړي او نور خلاف کارونه چي کوي د هغو يادونه نه کړو.

بايد ووايو دنورو عياشيوسره بيره دا تو جريبو غصب شويو ځمکه ، چي د شکر دري ولسوالی کي يي د دري مليونو ډالرو په مصرف سره يي ودانی د او بو حوض او دسيورو چترونه ددولتي محافظينو سره ځان د شمالي هيولا بدل کړيدي. بهرنيان د خپلو ناوړو ګټو د پاره څنګه زموږ لوړ پوړي په خدمت وګماري ؟

اوس قضاوت لوستونکو ته پريږدو چي زموږ دولتي اداري په کومي خوارواني دي او په څه باندي لګيادي.؟

په عمومي ډول د امنيت ملي لوړپوړي دلوړ امکاناتو نه برخورداره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۱)

عاطله او باطله وزارت خونه

د با خبره باوري سرچينو په يوه رپوټ کي ليکل شويدي: چي دابي حيثيته وزارت ټولو ته معلوم دي.

زموږ هيواد وال او په ځانګري ډول هغه هيواد وال ، چي له ديپلوماسيو سره سر او کار لري ورته مالومه ده ، چي د افغانستان د بهرنيو چارو وزارت ، د بهرني سياست رهبري او له ديپلوماتيکو اصولو سره سم ددغه سياست د عملي کولو له پاره ښايي ، چي د نوموړي وزارت کار کونکي هوښيار، وطنپال او د سياسی چارو پوهه ولري.

خود خواشينى ځای دی چي زموږ بهرنيو چارو وزارت کرار کرار په يوه بيکاره وزارت ، چي زياتره کارکوونکي يي غير مسلکي او دلازمي پوهي نه در لودونکی او آن داچي په سياسي الفبا خبر نه دی.

دغه کار کوونکي چي د حاکمه کړيو خپلوان او ياد زورواکانو د سفارښتنو او د بهرنيو چارو وزارت د لارښووني د پلاوي سره خپلوي او يا درشوت ورکولو او له لاري مقرر شويدي ، ددغو افرادو يواځنی هدف د زياتو تنخواګانو او لوړو امتيازونو تر لاسه کول دي.

چي د هيواد و په سفارتونوکي مقرر يږي.

دغه اشخاص چي د هيواد په ګټه کوم کار پرمخ بيولاي نه شي او آن داچي دوی د زياتي مودي په ترڅ کي هم په دي نه پوهيږي ، چي د وزارت په سر کي ، ناروغه، ناتوانه او استفاده جو اشخاص قرار لري. په هيڅ ډول يي ونه کړاي شول او يا يي ونه غوښتل ، چي په کدرونوکي يوڅه ښه والی راولي.

ښاغلي زلمي رسول چي د ورځي تر يو ولسو بجو پوري نيشه وي او زيات عمر يي د باباي ملت او دو ها بيانو په درملنه کي تير کړي دي.

ښاغلي عبدالحي حيدر اداري معين ، چي د پولند هيواد تابعيت لري تاجر پيشه او يوه ورځ يي هم په افغانستان کي ماموريت نه دي کړي چي له قانون او اداري څخه متاسفانه بي خبره دي او الحمد الله چي ښاغلي جاويد لودين چي کانادايي پاسپورت لري، اوس سياسي معين او مخکي د هيواد، د لومړي شخص تيلفونچي و اوله کورنيوستونز ووروسته په دوو کاري دوروکي د سفير په حيث هيڅ کارونه شو کړاي.

دبرق او ساختمانی انجنيران ديپلوماتان شويدي.

واسطه تر هرڅه لوی رول لري، بيچاره زلمی رسول دزورواکو په مقابل کي جينګه خوله نيولي او تسليم دي.

اما مطلق اکثريت ديپلوماتان ، چي په سفارت خونوکي مقرريږي يوازي د يوه فاسد دولت نماينده ګي کولاي شي ، نو دغسي ديپلوماتانو څخه څه هيله کيداي شي چي خپله د زياتو معاشونو درلودونکی وي او خلک يی په نس ووږي.

زه ددي نظر مخالف يم چي ديپلوماتان دي زيات معاش وانخلي، که وايي نخلي ممکنه ده چي د ميزبان هيواد د استخباراتي شبکو له خوا استخدام شي.

لومړي هغه اشخاص چي دپيسوپه بدل کي خپل هيواد پلوري، بايد دديپلومات په حيث مقررنشي، دويم داچي موږ د اسرارو د پټولو له پاره څه شي نه لرو، ځکه بهرني استخباراتي شبکي او سازمانونه په آسانی سره کولای شي چي د ارګ د لومړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس له کسانو څخه موثق معلومات په لاس راوړي، کله چې یو هیواد اردو او پولیس ونه لري او آن داچي کار کوونکوته یی د بهرنیو مرستو له لاري تنخوا ورکول کیږي، کوم بهرنی سیاست مطرح کیداي شي؟ او دغسي سیاست ته څوک ارزښت قایلیږي.

او په لنډه توګه په بهرنیو چاروورارت کي د قانون نقضولو ته اشاره کوم:

د بهرنیو چارو وزارت کي ترپنځه دیرش سلني زیات کار کونکي یي غیر مسلکی، لکه عسکری صاحب منصبان، انجنیران،داکتران لکه زلمی رسول جوړوي او دزیاترو دیپلومونه یي جعلي ، چي له پیښور، روسي، ایراني او دهیواد د ننه کي جوړ شوي، کار کوي.

- د بهرنیو اشخاصو تابعیت لرونکی اشخاص ، چي د افغانستان د نافذه قوانینو له مخي نشي مقررید لاي، ان چي ژبي لکه دري او پښتو باندي نه پوهیږي. اصلاً باید یوازي حقوق، اقتصاد، ژورنالیزم تحصیل کرده مقرر شي او په عین زمان کي د نړی د معتبرو ژبو نه یوه ارومره زده وي.
- ددیپلوماتانو د تنخواګانو څخه د مالیي نه وضع کیدل.
- ددیپلوماتانو د بیمي د قراردادونو نشتوالی.
- په سفارتونوکي دپیسو اختلاس او له دارایي څخه ناوړه ګټه اخیسته.

ما چي په لنډه توګه په بهرنیو چارو وزارت کي دبي قانونیو یادونه وکړه، یقین لرم چي د لاربنووني پلاوی یي د قانون ماتوني په برخه کي کړني نه کوي، ځکه چي په خپله ددغو قانون ماتونو عاملین دي ، خو زه دولسي جرګي او مشرانو جرګي له کمیسیونو نو او د فساد پرضد دعالی اداري څخه هیله کوم چي یو ځل ددغه وزارت څخه لیدنه وکړي او پورته ذکر شوي موارد وپلټي او عاملین یی په سزا ور سوي ، تر څود نورو له پاره د عبرت سبب وګرزي، کوم مسلکي معیارونه لکه : یو یا دوي خارجي ژبه زده کړه، پخوا یوازی اقتصاد، حقوق، او ژورنالیزم په وزارت کي منل شوي ؤ، نن دا معیار نشته. اکثره کسان د مسلکي معیارونو سمبول په واسطه ندی مقرر شویدي.

دداکتر عبدالله وخت یو اضطراري حالت ؤ، مګرد زلمي رسول دبي کفایتی په خاطر نور هم خراب او تراب شو او داشخاصو د استخدام د کچی په لوړوالي کي یی هیڅ ګام پورته نکړ. انجنیر او میخانیک ډیر دي چي مقرر شویدی.

زه پوهیږم چي داسي لیکنی ګټه نه رسوي. په مطبوعاتو کي همدا ډول اعتراضونه او وړاندیزونه ډیر دي، مګر تاریخ باید ازاد قضاوت وکړي. زه چي سیل بین او نوم مي هم سیل بین دي، چي په ویلو او لیکلو به خپله غاړه خلاصه کړم، که څوک ښه راته وایي او که بد.

پردي چوکي چي ډاکتر زلمي ډېره وهلي وه، یو وخت محمود طرزي، نور احمد اعتمادي او موسی شفیق ناست وه، نو د زلمي رسول د اجراآتو نه به په قبر کي رنځ وړي.

د کرزي صاحب په ۱۳ کالو کي هیڅ ډول اصلاحات رامنځ ته نشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۲)

دچارواکو غیر ضروري لګښت

خدمتګار: زیات لګښتونه به حکومت ړنګ کړي.

خدمتګار ورځپاڼي پخپله د ۲۰۱۳ کال دجنوري په شپږمه ګڼه کي ، ددولت دلوړ پوړو چارواکو له خوا زیاتو لګښتونو ته کتنه کړي او لیکلي یي دي، چي پرون دولسي جرګي یو شمیر غړو په دي اعتراض وکړ، چي دولسمشر کرزي مرستیالان هر کال یو ملیون ډالره دحکومت له خزاني څخه دکورنو دکرايي په نوم باسي.

دولسي جرګي مخکښ غړي او ددي جرګي دامنیتي کمیسیون مشري شکریي بارکزی، تیره ورځ دولسي جرګي په عمومي غونډه کي وویل : (دمارشال فهیم او کریم خلیلي دیوه کور او یوه میلمستون میاشتنی کرایه اوولس زره ډالرو ته رسیږي).

داپه داسي حال کي ده چي ویل کیږي، دوي په کابل ښار کي لوی او مجلل کورونه لري.

میرمن بارکزی همدا راز وویل چي ددي تر څنګ دښاغلی کرزی مرستیالان دمیلمستونونو، دجرګه ګیو ددفترونو او دخپلو ساتونکو دلګښت په نوم هم له دولت څخه ډیري پیسي اخلي . ایا میلمستون باید حتمي وي؟. او ولي ؟

دچارو شنونکي ددولت دکارکوونکو دامتیازونو تر منځ دومره توپیر ته په کتلو سره وایي، چي ددولتي کارکوونکو تر منځ دامتیازاتو توپیر پخپله فساد ته لاره هواروي.

دچارو شنونکي مطیع الله خروټي له خدمتګار سره په خبرو کي وویل ، که حکومتي چارواکي اضافي مصارف راکنترول نه کړي نو حکومت به ړنګ شي.

نوموړي زیاته کړه : امتیازاتو ګډوډي دي ته زمینه مساعده کړي، چي چارواکي په فساد کي ښکیل شي.

دولسي جرګي غړي وایي : چي په ملي بودجه کي دجمهوري ریاست دمرستیالانو دمصارفو په اړه کومه ځانګړي بودجه نه وي چي دوي یي په اړه دمالیي وزارت چارواکي و پوښتي.

دکابل ولایت استازي شیرولي وردګ له خدمتګار سره په خبرو کي وویل، ملي او عادي بودجه په ولسي جرګه کي تصویبیږي، خو یاده بودجه دځانګړو کوډونو لرونکي وي چي یوازي اړوند چارواکي پري پوهیدلاي شي.

نوموړي زیاتوي چي په ملي بودجه او ځانګړي ډول په عادي بودجه کي ددولتي ادارو تر منځ انډول نه مراعتیږي.

اغلي بارکزي په عین حال کي وویل: چي دالا هم دهغو ټولو پیسو لست نه دي چي دا دوه لوړپوړي یي ددولت له بودجي باسي، دوي تر دي زیاتي پیسي په یو او بل نوم اخلي.

دي وویل : ښاغلو خلیلي او فهیم د اعاشي او معاشونو په نومونو هم ډیري پیسي باسي: (خو ایا د دولت پیسي ددي له پاره دي چي چارواکي یي په دي ډول مصرف کړي؟ ایا هغه خیمي نه وینو چي دسړکونو په غاړه ولاړي دي ؟).

دولسي جرګي دامنیتي کمیسیون مشري دا هم وویل: چي په تیرو شپږ کلونو کي هر کال دولسمشر دچارو اداره دغو جګپوړو چارواکو ته دکورنو دجوړولو لباره پیسي ورکړي دي خو دوي لاهم له بیت المال څخه دقانون خلاف پیسي اخلي.

دکابل ښاریان وایي چي ځینو چارواکو نه یوازي دښار تر ټولو لوکس کورونه اخیستي بلکي ځینو یي حتي کوڅي په بیه رانیولي دي.

http: //www. Khedmatgar.com/news

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي کله چي هندوستان تازه خپلواک شو، وزيران به پر بايسکل وزارت ته تلل.

افغان چارواکو ته ، هر يوه ته دخپل اخلاص او موقف پر بنا بهرنيانو لخوا لاس ور اوږدکيدي، يوه ته په يوه نامه اوبل ته په بل نامه. همدا پيسي وي چي اړيکي په ټينگي شوي، البته پيسي نو مفتي نه وي، په مقابل کي بايد يوڅه وشي. محمد حنيف اتمر دمياشتي څلويښت زره دالره، دانگريزانو لخوا بيله جواب او حساب ورکول کيدي. يو څه به د دندي په نامه، مگر نوري خپلو خپلوانو ته لکه داکتر فاروق بشر، عبدالواسع اتمر. دکورنيو چارو وزارت کي هم ځينو ښځو ته دجندر په نامه مهرباني کيدل. يوناما هم امريکايي پيسي، بي نامه او نښانه، دپرچم او خلق غړو ته، د مشاورانو په نامه ځيني کسان لکه سليمان لايق، محمديونس فکور، احمد سعيدي لاس نيول کيدي. امريکا هم دست بيگران درلوده، لکه کوم وخت چي دامريکا سفارت په کابل کي اعلان وکړ، چي د ارگ نيم کارمندانو ته زموږ لخوا معاش ورکول کيږي.

کوم چارواکي او بدماشان چي د ځان د امنيت په پلمه يوه لويه ډله لنډغر ساتي، بايد مصارف يي د غصب ، پاټک او نورو ناروا لارو له لاري برابر شي. د الله گل مجاهد. اقبال صافي، ملا تره خيل ، حاجی محمد محقق، حاجي الماس، عبدالرسول سياف، حاجی قدير او داسي نور مثالونه ډير دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۳)

مشاور وزیر

ملامحمد دملا احمد زوي، چي د هرات ولايت دكرخ ولسوالي د لرګو د مسجد دکلي دي چي ۱۷/ ۶/ ۱۳۹۲ د تښتوني او با ندنتيزم په تور، د هرات د امنيتي ارګانونو له خوا نيول کيږي او له هغه سره يو ځاي ۹ميله وسله بيلابيل ډولونه سلا، مهمات او نظامي تجهيزات نيول کيږي نو د هرات ولايت د ښاري کورني او بهرني امنيت پرضد محكمي د ۱۵۸-۱۲/۹/۱۳۹۲ حکم له مخي هر يو په شل شل کاله بند محکوميږي.

کله چي قضيه محکمي ته راجع کيږي، ملا محمد د تحقيق په بهير کي څرګند وي چي ښاغلي احمد وحيد طاهري، چي مشاور وزير دي او پخوا دولسي جرګي وکيل ؤ، شپږ سوه زره افغاني ورته ورکړي وي چي سلا را ونيسي اوله خپلي سيمي څخه د مخالفينو د مخينوي له پاره ورڅخه ګټه واخلي ، خو څرنګه چي احمد وحيد طاهري د غربي زون کي د جمهوري رياست د مقام مشاور وزير دي ، لکه دنورو زورواکو غوندي دچا وس په ونه رسيد.

دخلګو دتهديد ،غضب، او زورګويي دپاره وسلوال ځواک جوړول لومړي ګام دي، احمد وحيد طاهري هم په دي کار لاس پوري کړ، مګر څه ناوخته دي.

دهيواد لويه ستونزه په هيواد کي دغير مسؤلو وسلوال قوتونه دي. البته DDR او داياک هم هغه پروګرامونه چي سم تطبيق نشوه، آن په پايتخت کي ددي غير مسؤولو کسانو لکه ممتاز اغا، ملا عزت، طوفان، وکيل حاجی اقبال صافی او داسي نور دي.

وحيد طاهري هم د ورور داکتر اسپنتا د نفوذ نه کار اخيستي. داکتر اسپنتا هم غوښتل چی د محيط سره نور بايد ځان برابر او اعيار کړي، ولي چي هر بدماشه چارواکي لري او چارواکی بدماشان دا يو ډول ناقدسه ائيتلاف دی، چي يو بل ته لازم او ملزوم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۴)

غصب او زورواکۍ

یو تن چي جهانګیر جوان نومیږي او د بغلان ولایت د ولایتي شورا غړي او وسله وال ساتونکي لري ،غواړي چي په رښتیا هم جهانګیري ته ملاوتړي او د ځمکي پرغصب سر بیره دا شخاصو په تهدید لاس پوري کوي.

قضیه داسي پیلږي چي جهانګیر نومي د خپل وسله والو په زورراوله دندي څخه ناوړه ګته پورته کوي، یوه توټه ځمکه چي د ښوونځي د جوړولو له پاره بیله شوي وه هغه غصب او سربیر پر هغې، د یوي نو مري ځمکي پرسر، چي د ولایت د مقام له خوا مولوي محمد ظاهر عثماني ته ورکړل شویده په خپل سر د قاضي عثماني کورته ننوزي او محمد ظاهر عثماني په وژلو ګواښوي. دا کار یو ځل نه او څو واره یی کوي، له خپل زور څخه په ګټي اخیستني سره د نوموړي دکور د یوال ورانوي ، کله چي د کورنیو چارو وزارت پلاوي له مرکز څخه استول کیږي، شاهدان شهادت ورکوي چي نوموړي نه یوازي د ښوونځي ځمکه غصب کړي ، بلکه د محمد ظاهر نو مي نمره هم د خپلي ښځي ملکیت بولي او سره بیره پردي نوموړي د مذهبي او نژادي تاوتر یخوال هڅوي.

لنډه داچي پلاوي د اړوندو ارګانونو له خوا له قانون سره سم نوموړی د سزا وړبولي او اړوندو ارګانونو څخه ورته د سزا وړاندیز کوي .

داچي بیاوروسته څه وشول ، موږ ترینه خبر نه شوځکه مودغه موضوع ولیکل، چي د اوسنی زماني د تاریخ له حافظي څخه بهر پاتي نه شي.

چی پدي وخت کی دقانون شکنی او بی تفاوتی نمونه ده .

څوک چي دبادیګارد په نامه څو تنه لنډغر پر ځان راټولوي، داخو ټوله مصرف او اعاشه غواړي، نو اړ وي چي ناروا ته ځان جوړکړي اودهغو د ژوند تضمین وکړي.

څوک به تپوس وکړي چي دا مصرف دکومي خوا راځي.؟ دوی مجبوره دي ، چي غصب، قطاع الطریقي او اختطافونه اجراکړي، زه بیچاره دیو سیل بین په حیث دهلکانو دمور په یوه ګوله مړی ته حیران پاته یم. تر هرچا او هره طبقه نه وکیل که دولسي جرګي وي او که د ولایتي شورا، دبدماشي نه کار اخلي. ولي چي دمصؤنیت په څنګ کي معافیت هم لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۵)

د شهر نا پرسان یوه قضیه:

د هیواد په یوه تلویزیوني پرده کي یوه پروګرام د شهر ناپرسان تر نامه لاندي خبریږي او ځیني صحني ښیي چي د خلکو باور وربانديي نه راځي ، خو کله یي چي د محمد عارف د جان محمد زوي قضیه و اوریدله نو په دي پوه شوم چي ربښتیا هم شهر نا پرسان دي.

محمد صادق د محمد عارف ورور دي ، پولیسو ته خپله عرض پانه وړاندي کوي او په کي لیکي : چي زما ورور چي پلنګي پطلون او ابرکوت اغوندي د پولیسو له خوا نیول شویدي او په توقیف خونه کي بندي دي .

ددي له پاره چي د خپلي کورني اعاشه ا و اباته پرغاړه لري نو د ضمانت په ورکولو دهغه دخلاصون غوښتنه کوي ، کله چي اړوند ارګان دهغه د توقیف کیدو لامل رپوټ غواړي. په رپوټ کي داسي راغلي دي : نعمت الله چي د پیر محمد زوي دي د امنیه قومنداني د استخباراتو ځانګي ته شکایت کوي چي د یو ځل مصرف توکو د واردولو شرکت لري او د کمپني په سیمه کي موقعیت لري ، کله مي چي غوښتل یو څه توکي د کابل منډوي سیمي ته یوسم د پل شیر دروازه په سیمه کي یوتن چي پلنګي دریشي په ځان کي لري او ځان د ملي امنیت کار کوونکي معرفي کوي له هر موټر څخه زر افغاني اخلي ، چي نوموړي موضوع د ۱۱۹ تیلفون له لاري د پولیسو استخاباراتوته رسیږي او د امنیتي قوماندانی پلاوي او نوموړي سرې ، چي ځان محمد شفیق معرفي کوي باالفعل نیسي، په دغه سیمه کي عبدالمالک ترافیک هم وایي : چي نوموړي ځان محمد شفیق معرفي کوي وایي چي دملي امنیت کارکونکي دي اوله باروړونکو موټرو څخه پیسي اخلي. او دغه راز محمداشرف چي دګذرګاه دسیمی د ګذروکیل دي اظهارات ورکوي.

کله چي دنوموړي دنیوني له پاره تصمیم نیول کیږي، نوموړي دکابل ښار سیند ته ځان اچوي او تیښته کوي خو دپولیسو دهوایي ټکان له امله درېږي اوتوقیف خوني ته وړل کیږي، چي بیا وروسته په پلټنو کي خپل اصلي نوم محمد عارف معرفي کوي اووایي چي ددریوري دنده لري.

نوتاسي قضاوت وکړي، چي دکابل ښار په زړه کي یوتن په غیر قانوني توګه له موټرو څخه پیسي اخلي او څوک ورباندي خبر نه دي، نو دکابل له ښار څخه بهر به د خلکو او باروړونکو موټرو څه حال وي؟ دجرایم سنګین اوملي امنیت ریاست څه دنده لري ؟

بیچاره ولس دظلم سره عادت نیولي، دهر ظلم زغم کوي.

دي ځاي کي دخلګو دنده هم مهم رول لوبولي شي، مګر چي همکاري نه کوي. وایي چي (شتره دیدي ویانه ؛؛) فرمول څخه کار اخلي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۶)

کابل بانک

دایو څرګند حقیقت دي، چي د عدالت په پلي کولو سره په ټولنیز ژوندکي امنیت او ثبات رامنځته کیږي ترڅو چي افغانان له خپل مشروع حق او آزادیو سره چي د اسلام مبارک دین کي ورته ورکړل شویدي تر لاسه کړي او د وسله والو زورواکانو مخه ونه نیول شي هیڅکله به هم موږ پرمختګ و نه شو کړاي.

موږ د زورواکي د یوي بلي بیلګي یادونه کوو، چي سلیم عقل ورته هک پک پاتي کیږي او هغه داچي د کابل بانک د قضیي اداره په خپل یوه لیک کي د قانون د تنفیذ یوه ارګان ته لیکي ، چي د کابل بانک دقضیي اختصاصي محکمی پریکړه کړیده چي د کابل بانک جایدادونه دي له قانون سره سم وپلورل شي، مګر فیروزي او شیرخان حمایه ګر لري.

کله چي د نوموړي جایدادونو چي د کابل بانک په تضمین کي دي ، هغه د شرکت مهرزاد انصاري او د جاویدان شرکت چي په بلخ کي موقعیت لري او دغه راز د زراعتي او مالداري شرکت ، چي په جوزجان کي موقعیت لري څوځله د خرڅلاو له پاره اعلان ته سپارل شوي ، خود زور واکو د اثر او رسوخ له امله څوک نه شي حاضر یدلاي چي هغه رانیسي او د نوموړو شرکتونو حسابونه تصفیه شي او له بله اړخه هغه څوک چي په نوموړو جایدادونو کي او سیږي هغوه دیته نه حاضریږي چي دغه جایدادونه تخلیه کړي. او په دغه برخه کي یي د قانون د تنفیذ ارګانونو څخه د مرستي غوښتنه کړیده. همدا ډول دولتي چوکی هم انحصار دي.

نو تاسي قضاوت وکړي چي زموږ په ملک کي تر څو چي دمحلي وسله وال زورواکانو زور او به نه شي. نه به عدالت پلي شي او نه به هم امنیت تامین شي. هیله ده چي دولت ټرټولو کارونو د مخه دغي ستونزي ته پام واړوي.

دا باید هم وویل شي چي کابل بانک دخلیل فیروزي او شیرخان فرنود دغلا اوناوړو ګټو نژدي یو میلیارد دخلکو سپارل شوي پیسي ضایع کړیدي چي اوس جایداد او ملک په اجباري ډول فروش ته اچول شویدي . دحکومت بي وسی نه بالاخره بي تفاوتي رامنځ ته کړیده.

څوک دوي دواړه دنژدي پیژني. شیرخان دخلګو په پیسو قمار واهه او خلیل فیروزي ، عیاشي او ډیر ودونه کوله . ددوی په هکله محکمه په ډیر بي پروایي،کرار، کرار وخت ضایع کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۷)

په لوګر کي اختلاس

د یوه باوري خبر ځاي په حواله د هغو لسو لکو دالرو اختلاس موضوع ،چي د ازري ولسوالي چي د لوګر ولایت پوري اړونده ده راپورته شوه.

وروسته له څیړني څخه څرګنده شوه، چي په نوموړي سړک جغل نه بلکي خاوري اچول کیږي او 567 کار ګرانو لست چي CADG موسسي ته ورکړشوي وو او یوازي له 250 تنو څخه تر دري سووتنو پکي کار کاوه او هر یوه ته یي دورځي اووه دالره ورکول ،چي د یو سلو شلو ورځو 270 تنو کار ګر، چي کاریي نه کاوه ټول 231000 دالر کیږي د څلورو تنو ترمنځ، چي عبارت دي له عبدالولي رئیس شوراي ولایتي لوګر ، انجنیر عبدالله د عبدالولي ورور، سید اقا د عبدالولي اوښي او حاجي کوچي د لوګر ولایت د ملي امنیت استازي ترمنځ حیف و میل شوي او د نوموړي د حاضر یدو له پاره، چي هر څومره هڅي شوي تر اوسه د موضوع د څیړني له پاره نه دي حاضر شوي او دغه راز (DAG) موسسي رئیس آقا محمد حسین (حسیني) له خوا هغه 674000 امریکایي ډالره، چي بیرته مسترد شوي ښایي نوموړي رئیس له خوا حیف و میل شوي وي.

نوموړي قضیه چي کشفي ارګانونه یي تر اوسه په حاضر ولو نه دي بریالي شوي لاینحله پاتي ده.

دیته وایي غله چي په لاس کي یي څراغ دي، ددي قضیي دحمایي شاته هم زور واکي او چارواکي ولاړ ؤ، چي دهغي جملي څخه محترم مارشال فهیم ؤ. دي غلو دمارشال صاحب دمهرباني نه ناوړه ګټه پورته کول.

اي سیل بین بیچاره !! چا ته عذر وکړي او چا ته باید وژاړي ، دلته نه یو کس شته، نه څارنوالي او نه دفساد دمبارزي اداره او نه امنیت ملي ، اختلاس کونکي یا غله، پیسي په جیب کي لري، یو څه خو به دوي شریکه وي، او یو څه واسطه او وسیله هم ورسره مل ده .

هر واسطه کونکي دحق او ناحق تپوس نه کاوه، بس ورسره روان شي، دانه وایي چي ولي دي داسي وکړه ؟؟ مارشال صاحب همدا ډول ؤ باید چي خلک خوشحاله وساتي.

احمدزي هم قصاب ته پنچه نه ورکوي، غواړي د همت په سره زور ازمایي وکړي.

دلته هم د سیاسي ارادي څنګ ته توان هم پکار دي.

وایي د ۱۳۹۳ کال د سیګار په راپور کي چي په ورځپانو کی خپور شوی هم دي، ۶ میلیارده افغانی موسسی او کسان د برق د مصرف له خاطره پوروړی دي، چي د پور د اخیستلو او جدی اجراتو د پاره اشرف غني احمدزی د ښاغلي صمدي نه لستونه وغوښتل، چي متاسفانه په سرکي د دوستم نوم لیکل شوی ؤ، چي یو ډیر درست قلم ؤ. احمدزي صاحب ژر ځان تیر کړي او ویی ویل، چي اوس دي وي. دی ته سیاسي اراده وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۸)

د زور واکي يوه بيلگه چي ځوک يي د پوښتني توان نه لري

د 1392 کال دوري مياشتي په نهمه نيټه نجيب الله رحيمي د نصر الله زوي چي د کاپيسا د ولايتي شورا غړي دی او کوريي د کاپيسا ولايت د تګاب ولسوالي په انار جوي کلي کي دي ، د امنيتي مسوولينو او د آيساف د ځواکونو د ګډو عملياتو په ترځ کي کور په داسي حال کي پلټل کيږي، چي ګواکي د طالبانو سره تړاو لري.

چي د پلټلو په پايله کي د نوموړي له کور څخه اوه ميله روسی کلاشينکوفونه بدون له جواز څخه ،يوه دانه تفنګچه ، څلور داني پرتلي سره له جبه خاني ، دوه داني کمپيوټرونه ،يو دانه دوربين ،يوه پايه مخابره، مترولا چارجر، دوه داني آيپته، پنځه داني لاسي بمونه او پنځوس زره امريکايي دالره لاسته راغلل ، چي ددغو وسايلو له جملي څخه پنځوس زره دالره يي د آيساف ځواکونو واخيستل. دلته هم ملاحظات زور شول، نوموړي چا بندي نکړ او ازاد ګرځي .

خلک ورته ګوری او دحکومت دا ډول اجراتونه ، په راتلونکی کی به پر نجيب ځوک مټ پر تاوکړي، او نور به هم بی پرواشي.

سيل بين په ښه سترګو ورته ګوری، دی هم لکه نور يوازی دا وايي چي خدايه رحم وکړي.

دمافيا لوړ پوړي غړي، لکه تيمور، حبيب استالفي او رئيس خدايداد سره هم دولتي لوړپوړي سرخوځوي، آن يو دبل باندي يي استعمالوي. دلته يوازي سپيځلي وجدان او ملي احساس پکار دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۹)

د نکاح په جرم په شهادت رسيدل

زموږ په هیواد کي ځيني داسي رواجونه دي، چي هغه نه له اسلامي ارشاداتو سره اړخ لګوي او نه هم داوسني زماني له غوښتنو اونه هم له بشري حقونو سره برابردي.

صفي الله مشهور په دادک ؤ اونجلي نعيمه نوميده، کله يي چي وغوښتل دنکاح په موخه له خپلو کورونو څخه چي د بغلان ولايت د احمد زيو دکلي د نوي ويالي له سيمي څخه د يوه کرولا ډوله موټر په واسطه دغوری دسمنتو د بلاکونو پرخواتيښته وکړي ، چي په خواشنيی سره موټريي د ناصر يو په سيمه کي د کنترول څخه وزي او چپه کيږي.

د۱۳۹۲ کال دلندي لسم داتحاد ورځپاني وليکل:

هغه خلک چي د نوموړي په تعقيب کي ووهغوي نيسي او کلي ته يي راولي په پايله کي علما او سپين ږيري د جرګي په ترڅ کي پريکړه کوي، چي بايد دواړه ووژل شي، چي له بده مرغه په 1392/9/3 نيټه د سهار په لسو بجو په ډير بي رحمانه دواده دجرم په ګناه اعداميږي.

په داسي حال کي چي د جزا او قانون 425 مادي له حکم سره سم ددغه ځوان هلک او نجلي وژل جرم بلل کيږي، نو هغه څوک چي په دغه وژنه کي لاس لري دقانون سره سم د سزاوړبلل کيږي، خو په هيوادکي عدالت دنشتوالي او زورواکيوته په کتوسره به هيڅکله هم مجرمين يي په سزاونه رسيږي.

دا دظلم يوه نمونه ده ، چي دا دوه تنکي درواج دنه پوره کولو له کبله خپل سرنوشت پخپل لاس کي ونيوله، غوښتل چي په خپله خوښه ايجاب او قبول په چوکات کي نکاح وکړي، مګر په شهادت ورسيدل، روح دي شاد وي او جنت دي ځای شي. دردونکي او دشرم ډکه پيښه ده ، دا لومړي پيښه نده . ولس داسلام تر نامه لاندي ډير نامسلماني يوړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۰)

اريانا افغان هوايي شرکت

داساسي قانون ۷۸ يمه ماده حکم کوي ،کله چي د کابيني برحال وزير د بشر په خلاف جرمونو ، ملي خيانت او نورو جرمونو متهم کيږي، نو د ځانګړي محکمي له خوا جرمي پيښي تر عدلي تعقيب لاندي نيول کيږي، نو له همدي امله عنايت الله قاسمي چي بر حال وزير دي د نوموړی ددرغلي قضيه په خپل حال باقي پاتي ده . وکتل شي چي په راتلونکي په دغه برخه کي څه کيږي دابه وخت اوزمان ځواب ورکړي.

د منابعو په حواله کله چي عنايت الله قاسمي د ترانسپورټ وزير او نادر اتش د اريانا افغان هوايي شرکت رئيس و پريکړه کوي، چي دوه با له چارتر طياري لمبر ۷۳۷ بوينګ طياري رانيسي. موضوع د وزيرانو عالي شورا ته وړاندي کيږي او د وزيرانو عالي شورا هم په خپله ۲۶ ګڼه مصوبه ، چي ۱۳۸۴ کال د تلي د مياشتي په څوارلسمه د تاييد وړ ګرځي.

په پايله کي نادر اتش او عنايت الله قاسمي له بو ينک شرکت سره دتړون له مخي ۷۳۷ بوينګ طياري له پاره ۲۷۹۰۰۰۰ دالره چي د مياشتي ددو بالو طيارو سره جمله ۲۷۹۰۰۰۰ دالره کيږي نوموړی شرکت ته ورکوي.

څرنګه چي د اريانا الوتنه بهر ته په تور لست کي راځي. نوموړی پرته له دي چي دغه موضوع په پام کي ونيبسي د تخنيکي دوه باله چارتر طياري تسليم او له امريکا څخه لندن ته ليږدول کيږي او دتخنيکي حمايي له پاره استرس شرکت ته ۱۳۲۸۱۸۲ دالره ورکوي ، خو بيا هم له تور لست څخه نه ايستل کيږي ، نو بيا نادر اتش ايکل اويشن فرانسوي کمپنۍ ته ۱۵۴۳۰۳۵ يورو او ۱۸۳۲۱۰۶ دالره ورکوي ، خو له نوموړو طيارو څخه ګټه نه اخيستل کيږي.

پرته له دي چي د نوموړو طيارو تخنيکي او توناژ او همدارنګه تخنيکي راجستريشن تايدي په پام کي ونيول شي، پورتني پيسي شرکتونو ته ورکړيدي اوالوتکي راونه رسيدي.

نو له دي امله ټولي ۸۶۵۰۷۸۰ دالرو او ۱۵۴۳۰۳۵ يورو يي ددولت بودجي ته زيان رسولي او د موضوع په اړوند ګرم بلل کيږي او په دغه برخه کي مسوليت يقني دي.

هيڅ ډول احساس او مسؤليت نشته ، پيسي دود شوي، نه نادر اتش ته چاڅه وويل او نه عنايت الله کش شوو. پيسي هم ولاړي او الوتکي هم را ونه رسيدي.

پردي سربيره عنايت الله قاسمي دځلورو المانيانو سره د اريانا شرکت دپښو درولو په خاطر قرارداد درلود، چي پر هيڅ انصاف او منطق برابر ندي. هيواد په همدي ډول چور او خراب شو.

ددي المانيانو سره دورځی دوه زره ډالره معاش قرارداد شوی ؤ، چي په اريانا شرکت کي بازسازي وکړي.

ايا څوک دي دامريکا د (اوباما) معاش پوښتنه وکړي، چي د ورځي څومره معاش لري؟

ای افغان ولسه ! خدای (ج) دي چاره او رحم درباندي وکړي. دلته هرڅه د (ازکيسه خليفه) ورکول کيږي.

استاد برهان الدين هم يوه الوتکه پر ايران خرڅه کړه. کله چي په يوه مجلس کي تري پوښتنه وشوه، جواب يي داؤ ، چي (يادم نه مانده).

کمونستي لوموړی وزير کشتمند هم د (کندهار) الوتکه پر ايران خرڅه کړه. دهيواد په بربادي کي د يوي ډلي او بلي ډلي تر منځ چندان توپير نه ليدل کيږي. بيچاره سيل بين په سرو سترګو ورته غڅ، غڅ ګوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داريانا افغان هوايي شرکت بيارغاوني

رپوټ داسي پيلږي چي دجمهوري رياست دمقام له خوا د ۲۷ ـــ ۵/۳/۱۳۸۳ گنه فرمان له مخي يو پلاوی، هر يو بسم الله بسمل، دترانسپورت پخواني وزير عنايت الله قاسمي، دجمهوري رياست دمقام مشاور نورالله دلاوري، دافغانستان بانک رئيس او نادر اتش دوخت داريانا رئيس په ترکيب گماري ترڅو دنوموړي شرکت په بيارغاونه کي کړني تر سره کړي.

خو پلای فرمان دامانت او دولت دګټو پر خلاف دلفتانزا شرکت سره يو تړون لاسليک کوي چي ددقت وړ او ډير بي زړه سوی شويدي.

1. دهر يوه بهرني مشاور له له پاره دورځي ۱۶۵۰ ډالره له نورو امتيازاتو سره ۶ تنه استخدام شول.
2. هغه تجارتي پلان چي جوړشوي ؤ عملي نه شو.
3. د سبر سيستم وصل کيدل چي غير ضروري او زيات لګښت سره
4. د ۳۰ تنو کارمندانو جذب درقابت له لاري، چي کورسونه ورته اماده نه شول.
5. دټکټونو دفروش نماينده ګي په زيات لګښت سره.
6. داريانا شرکت له تور لست څخه ونه ووت.
7. ۳۱۱۲۳۰۷ ډالره دهيڅ د پاره دولت ته زيان را واوښت، چا بازخواست هم ونکړ.

بي پروايي، چي انصافي هم تر سرحد تيره شويده، يو څوک دي ووايي چي څوک خپل کور پخپله خرابوي. ايا په نړۍ کي داسي مامور يا مستخدم شته چي د ورځي ۱۶۵۰ دالره معاش ولري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۱)

د حاجیانو انتقال

د افغانستان د اسلامي جمهوریت همیشه بې دریغه هڅه او هاند کوي ، تر څو د بیت الله شریف د حاجیانو له پاره مساعد شرایط برابر کړي او دغه موضوع ته یې د خپلو کړنو په سر کې ځاي ورکړیدي.

خو د خواشینې ځاي دي، چې ددولتي مقاماتو دغه هیله همیشه د ترانسپورت او دحج او اوقافو وزارتونو د مسؤلینو له خوا له ستونزو سره مخامخ کیږي.

د باخبري سرچینو په حواله په ۱۳۸۷ کال کې د ترانسپورت وزارت، چې وزیر یې حمید الله قادري و او د وزیرانو شورا له خوا د هر حاجي له پاره د لیږلو ټول لګښتونه محاسبه او پریکړه یې وکړه، چې په ټولنیزه توګه دي هر حاجي ۵/۱۳۶۸ دالره ثبت او هغه ۶/۱۳۱ دالره ، چې مخکې د ترانسپورت وزارت له هر حاجي څخه زیاتي اخیستي وي بیرته ورکړي.

د حاجیانو د لیږدولو له پاره د وزیرانو شورا له دیرشمي مصوبې سره سم، ددیرش زرو حاجیانو لیږدول د ګلوبل خدماتي او تجارتي شرکت سره تړون وکړ. او پریکړه یې وکړه، چې دغه پیسې به په درو مرحلو کې ورکوي.

خو د ترانسپرت وزیر پرته له دي ، چې د وزیرانو د عالي شورا مصوبه په پام کې ونیسي، سربیره پردي چې د حاجیانو پیسې یې ورنکړي نوموړی تړون تعدیل کړ.

حمیدالله قادري سربیره پر هغه وړاندیز چې اړوندو مامورینو د حاجیانو د انتقال د پروسې له پاره د ترانسپورت وزیر ته کړي وو، نه مانه او وروته ویلي یې و، چې زه په خپله دغه چاري پروړاندي وړم.

خو څرنګه چې نوموړی شرکت دپرواز اجازه له سعودي عربستان څخه پر وخت وانه خیستل شوه نو د حاجیانو د لیږد په بهیر کې ستونزي رامنځته شوي .

حمیدالله قادري په خپل دغه کار سره د افغانستان ملي او بین المللي حیثیت ته په معنوي زیان اړولو سره ۹۴۵۰۰۰ دالره مالي زیان دولت ته واړاوه او دغه کار ددي سبب شو، چې حاجیان په مظاهرو لاس پوري کړي.

وزیرصاحب قادري دمالیزیا هیواد دګلوبل او ناس کمپنۍ سره، د حاجیانو دانتقال قرارداد بیله دتضمین لس ملیونه دري سوه شپږپنځوس دالره پیشکي حواله کړي، چې دا شرکت اصلاً دترانسپورت سابقه او تجربه نه درلوده او داشرکتو پرزه فروشي کوله ، ددي هیواد څه کم یوولس ملیونه دالره په اوبو کې لاهو شوي.

حمیدالله قادري بې خاره خپل ژوند ته دوام ورکوي. او په ۱۳۹۳ کال ریاست جمهوري ته هم په سرو سترګو کاندید هم ؤ، خدای فضل وکړ چې دټاکنو دکمیسیون لخوا وایستل شو.

ریښتیا خبره ده چې دلته دخاین او خادم توپیر لږ کیږي. دي دسختي سزا وړ دي اما،اما ....

حمیدالله قادري یوازي نه دي . دحج او اوقافو وزارت او ترانسپورت وزارت ښه شګوم نلري.

پخوانی وزیرداکتر عبدالرحمن هم په قتل ورسید ، میرویس داسمعیل زوي هم ووژل شو، صدیق چکري په اختلاس لاس پوري کړ وتښتید، نعمت الله شهراني هم په یوه ورځ پنځه سوه زره دالره حواله ورکړه، تر اتهام لاندي شو.

چاورته څه ونه ویل، عنایت الله قاسمي دترانسپورت وزیر د بوینګ الوتکو په رانیولو کې ملت او دولت ته په ملیونونو تاوان ورساوه چې تفصیل به یې په بل ځاي کې راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۲)

کاستر او که پلانکوچ ؟

دشیر خان بندر ریاست خپل وړاندیز دسوداګري وزارت ته وړاندي کوي، چي یوه کاستر موټر ته ضرورت لري اودسوداګري وزات دمقام له خوا منظوریږي، په همدي حال بیا وړاندیز کوي چي د کاستر پر ځای پلانکوچ وپیرودل شي، بالاخره یوه عراده کاستر موټر په ۱۵۹۵۰۰۰ افغانۍ پیري، چي موټر باید نوي وي ، مګر برعکس موټر دزوړوالی له امله دشیرخان بندر مامورین شکایت کوي، چي دپیریدني په کار کي درغلي شویده، موضوع پلټني ته ځي، په پلټنه کي څرګندیږي چي ۵/۵/۱۳۹۰ کال دپیریدني دپلاوي له خوا پیردل شوی او تر ۱۶/۷/۱۳۹۰ د ګټي اخیستني وړنه ؤ او وروسته له دغه نیټي څخه په ډول ډول تخنیکي عوارضو سره ۲۵ ځله مخ کیږي چي په یو زیات شمیر پیسو ترمیم کیږي.

خو کله چي پوهیږي چي داختلاس دغه قضیه افشا کیږي ، نو موټر بیرته مالک ته سپارل کیږي خوبیا هم څلور تنه په نوموړي قضیه کي مسؤول بلل کیږي، داچي له مسؤلینو سره څه وشول موږ ورڅخه رپوټ نه لرو. کوم عراده موټر چي د ۱۰۴۴ نمبر تاریخ ۸۸/۷/۱ پواسطه دوزارت لخوا منظور ورکړه شویدي ، که څه هم یوه عراده موټرؤ ، مګر بیا هم په څرګند ډول پکي خیانت وشو، چي یو مثال ؤ.

کوم هدف او احتیاج چي ؤ هغه رفع نه شو، خیانت او ناوړي ګټي په نظام کي تر دي اندازي دود شویدي.پورتنیموټر آن پر لاري بندر ته لا نه وه رسیدلي چي خراب شو.عزیز الله دهیات غړی، چي کوم اعتراض لري، مګر دبندر رئیس هغه نه مني او اختلافات رامنځ ته کیږي. دا دود دي، چي دخریداري هیات لږ او ډیر خپله برخه پکي لاس ته باید راوړي. داچي وروسته څه کیږي، هغه نو پر خدای توکل دی. که کوم څوک داسي خریداري او یا قرارداد پیداکړي، چي درغلي او یا بډي پکي ندي اخیستل شوی، جایزه باید ورکړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۳)

د پوهني وزیراو د وکیلانو امر

هشت صبح ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۲ کال د لندي د میاشتي په شلمه نیټه د پوهني د وزیر له خولي ولیکل، چي ددولتي چارواکو د مداخلي له امله څه نشي کولای .

د پوهني وزیر فاروق وردګ ،چي د مشرانوجرګي په عمومي غونډه کي وویل: چي دده د شکایت سره یو والي له دندي ګوښه نه شو او د زورواکی له امله په خپل ځاي پاتي شو، که څه هم هغه د والي نوم و انخیست خو ویي ویل: چي د ځینو والیانواو چارواکو په مقابل کي عاجز دي.

د پوهني وزیر د معارف د رئیسانو د تبدیلي په برخه کي وویل: تر څو چي دي په وزارت کي دی، نو هغه رئیسان چي له مخالفینو سره لاس لري مقرریدلاي نه شي .

وردګ د ځیني هغو معلمانو چي په مدرسو او ښوونځیو کي دندي سرته رسوي او ادعا کوي چي په پاکستان او ایران کي یي زده کړي کړیدي، خو اسناد نه لري د مشرانو جرګي دغړو د واسطي له امله مقرریږي او نشي کولای د هغو دیني عالمانو د کامیابي او مقرري رد کړي چي د ملي شورا د غړو له خوا معرفي شویدي .

هغه دا هم وویل: چي ځیني سناتوران د پوهني د رئیسانو د تبدیلي په اړوند مداخله کوي، چي تصمیم یي له ستونزو سره مخامخ کوي.

د پوهني وزیر له سناتورانو وغوښتل، چي له ده سره د ستونزو په حل کي مرسته وکړي.

وکیلان او سناتوران نه یوازي د پوهني وزارت کي مداخله کوي ، بلکي دمؤکل تر عنوان لاندي په هروزارت او اداره کي په ډیره بي باکي او جسارت مداخله کوي.

په هیواد کي د ګډوډۍ او فساد لوي عامل همدا دوي دي او کمیشن کاري ورته مباح کار بلل کیږي .

د ۱۵ دوري وکیلانو چي قرضه او وسله اخیستي وه، او بیا بلي دوري کي ناکام شول ، نه یي وسله تحویل کړه او نه یي خپل پور ادا کړ. که ریښتیا خبري ورته وکړي ځان توهین شوي بولي او ادعا کوي چي ملت توهین شؤ.

په ډاګه باید وویل شي، چیرته چي فساد دي، وکیل په کي لاس لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۴)

قاچاقبران او قاضیان

دکشفي ارگانونو د هلو ځلو او خبرتیا له امله، هر یو حاجي لعل جان د نظر محمد زوی ، چي د هلمند ولایت اوسیدونکي، د مخدرو توکو لوي قاچاقچیان بلل کیږي د عملیاتو په بهیر کي نیول کیږي، د هغو دخالت په قاچاق کي په اثبات رسوي.

د پلټني په پایله کي ثابتیږي چي ۱۴۳ کیلو گرامو هیروئینو او د ۷۰۰ کیلو گرامو تریاکو،تور پوري شوي.

دغه راز ۲۴۸ کیلو گرامو هیروئینو او له ۶۰۰ کیلو گرامو څخه زیات تریاک، چي ۱۳۹۱/۹/۱۴ کال کي ونیول، چي تور يي په جان محمد پوري شوي چي په حاجي لعل جان حاجي امان الله او احسان الله پوري تړاو در لود، نو د اثباتیه اسنادو په درلودلو سره د مخدرو توکو سره د مبارزي د استیناف محکمي او ابتدائیه محکمي له خوا په ۲۰-۲۰ کاله تنفیذي بند محکوم شول ، مگر د ستري محکمي د عامه امنیت ددیوان په ۴۵۵ -۲۲-۳-۴ قضایي غونډه کي هر یو لعل جان ، امان الله او احسان الله پنځلس ، پنځلس کاله بند تخیف راځي، مگر پلان ورته جوړیږي.

ستره محکمه نرمش او تفاهم نیسي ، زور او زر دلته هم کار کوي. په بي نتیجي تجدید نظر اقدام کیږي. بالاخره په مشروطه خوشي کولو ئي هم لاس پوري کیږي. او لعل جان دکابل نه کندهار ته تبدیل شو.

دلته پوښتنه رامنځته کیږی چي نور به پدي هیواد کي پرچا اعتماد وشي ؟ د ښاغلي عبدالسلام عظیمي د ستري محکمي رئیس لاس پر پروت ؤ. پدي هکله ډیري ناروا خبري اوریدل کیږي، ممکن واقعیت ولري،البته په خصوصي محفلو کي اکثرأ خبري ریښتیا او بي غرضه وي .

۲۰ کلن محبوس په یوه بدنامه قضیه کي، قاضي القضات دهغه امر ورکړ چي خوشي شي، پیسو دلته هم خپل نقش بازي کړي ؤ. دکابل د ۴ مي حوزي قاضي يي امر ونه مانه ، برطرفه شو ، مگر دکندهار دابتدائیه قاضي تر تاثیر لاندي راغی. شل کلن بند د بند نه خوشي او فرار وکړ. لعل جان دنړی دهغو ۵ تنو نامتوقاچاق بر ؤ، لکه یو روسي او بل د جنوبي امریکا نه ؤ.

پداسي پیښو کي نه عدالت مد نظر ؤ او نه اخلاق ، همدا ستره محکمه وه چي نامتو وژونکي اسدالله سروري د نور محمد تره کي د وخت د اکسا رئیس ، چي زموږ د هیواد په زور څه ، آن په لکو بي گناه کسان ځیني د الوتکو راواچول او ځیني يي ژوندي ښخ کړل. د ابتدائیه محکمي حکم چي په اعدام محکوم شوی ؤ ، نقص کړ. د ستره محکمي دا د نقص فیصله د جنرال عبدالخالق قاضي لخوا ، چي ټینگه کمونستي سابقه لري ، پدي واسطه پدي ډول ادا کړ،صادره شوه، البته چي د قاضی القضات تفاهم شرط دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۵)

د قضا استقلالیت

روح الله خروټي چي د سپین ګل زوي او د ۱۹ کیلو ګرامو هیروئینو په تور په ۱۹/۲/۱۳۸۵ نیول کیږي او د مخدرو توکو سره د مبارزي د محکمي له خوا د (۱۵۷) - ۸/۹/۱۳۸۵ فیصلي له مخي بري الزمه پیژندل شوي، مګر قضیه د استیناف د محکمي له خوا څیړل کیږي د ۲۳ ــ ۱۴/۲/۱۳۸۸ فیصلي له مخي نوموړی غیا بآ په ۱۶ کلونو بند او ۱۵۰۰۰۰ افغانیو نغدي جریمي محکوم کیږي ، او په پاي کي د جمهوري ریاست د مقام د بیلا بیلو فرمانونو په ترڅ کي ټول دولس کاله او څلور میاشتي د بند تخفیف اخلي او عملاً دري کاله او اته میاشتي یي په بند کي تیري کړیدي .

روح الله خروټي چي په ۱۶ کاله بند محکوم ؤ ، په ازادانه ډول ګرځي. د ۱۶ مي دوري ولسي جرګي ته کاندید او کمپاین یي هم کاوه ، مګر چاونه نیوي، ابتدائیه محکمي چي دبرائت حکم ورکړي او استیناف او تمیز ۱۶ کاله، مګر ستري محکمي د تفتیش دقانون او منطق پر بنا دابتدائیه محکمي نه ددي پریکړي په هکله پوښتنه ونکړه ، ولي چي دقضا ازادي به خدشه داره شي.

دقانون نه فرار یوازي دروح الله خروټي هلي ځلي نه وي ،بلکه لوړپوړو چارواکو حمایه یي په څنګ کي وه، دی دخپلو پیسو په زور به یو ولایت نه بل مساعد او مناسب ولایت ته تش په نامه زندان ته په اسانی تبدیلي دي . سپارښت او واسطي په څنګ پیسو هم پوره رول درلود، مارشال صاحب فهیم هم ورسره خواخوږي درلوده .

دلته اعتراض دا ندي چي خروټي صاحب د ۱۶ کالو بند پر ځاي یوازي دري کاله بند تیر کړ، بلکه قاضیانو ته هم سوال راجع نشو، دحکم تفاوت ډیر لوړ دي، یا باید دابتدائیه قاضي ګرم او محکوم شي چي عدالت یي ندي تامین کړي . داستیناف قاضي یو ددي دو محاکمو نه بلید وپوښتل شي.

دلته طالع ورسره ملګري ونکړه، که چیري بریالی وکیل شوی وای لکه نور، بیا به دحکومت زور نه په رسیدای. په ګیر راغلي، مګر بیا هم ټول حکم په پوره ډول پر تطبیق نشو، دلته به هم ثروت کار کړیوي او یا د متنفذ قدرت.

عدالت چي پر اخلاقو ولاړ دی، زموږ هیواد کي بیله هغه کمرنګه دي. بازخواست نشته ، زور حق دي او حق زور ندي.

د ۱۳۹۳ کال په ورستیو کي بهرني مطبوعاتو د استاد عطا نور د قاچاق ، بدماشي، تروررونو او غصب په هکله ډیر څه لیکلي ؤ. اوس باید ومنل شي ، چي د اشرف رمضان قتل او خپل د امنیتي قوماندان خاکریزوال ته توطیه دده لخوا ثابته ده، چی هغه یي د قاچاق پطور بندي کړ. د ۱۳۹۳ کال د ریاست جمهوري په ټاکنو کي د ډاکټر عبدالله په پلوي ، جمعه خان همدرد ته لار ونیول، اقدام په وژنو سو، همدرد بچ او څلور تنه محافظین یي ور ووژل ، څوک دي چی بازخواست وکړي؟

دا یوازي استاد عطا ندي، بلکي زموږ هیواد د بدماشانو ډک دي. بل مثال ، دین محمد جرئت هم داکتر عبدالرحمن د ټولو په مخ کي په سپینه ورځ ووژي. د باباجان او وکیل رحماني په بګرام کي د ټاکنو پر محال هم خپل حریف د عصمت ورور مړ کړ، چي هیڅ رسنی خبور نکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۶)

د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟

د يوي باوري سرچيني په رپوټ کي ويل شوي، چي طارق حکيمي دعبدالوکيل حکيمي زوي د پوليسو افسر له خپلي ميرمني سره د۱۳۸۸ کال د مرغومي د مياشتي په شپاړسمه نيټه د يوه پوليس افسر چي نوم يي مير احمد شاه دي، د ميلمه په ډول ورځي اوتر سبا خپله ميرمن مرضيه هلته پريږدي، سبا شپه بيا هم له دوو تنو ساتونکو سره نوموړی کور ته ورځي او له ډوډۍ خوړلو وروسته خپله ميرمن د کور دهليز ته رابولي او ورته وايي، چي سبا ته له خپل ورور سره جلال اباد ته ولاړه شه او زه امريکا ته ځم ، د طارق ميرمن ورته وايي چي ته دروغ وايي بل کوم پلان لري ، په دي توګه ددواړو تر منځ ستونزه پيداکيږي، چي له همدي امله مير احمد شاه او ميرمن يي فوزيه نومي او سمينه دهليز ته راځي، ښځه او ميړه له جګړي څخه خلاصوي ، په همدي وخت کي طارق احمد شاه ته وايي، چي راضيه لور دي راکړه، وروسته له جنجال څخه د طارق دوه ساتونکي او په خپله ميراحمد شاه په زور يوي کوټي ته ننباسي او راضيي ته وايي چي له ما سره ولاړه شه که نه ټوله کورني دي وژنم .

هماغه وو چي راضيه نومي طارق په زوره بيايي او د شپي له نهو بجو څخه ۱۳۸۸ د مرغومي د مياشتي په اوه لسمه تر نهو بجو د ښاره ورکيږي ، چي وروسته طارق نومي نيسي او لور يي په لسمه امنيتي حوزه کي پيداکيږي.

مير احمد شاه هم د تحقيق په وخت دغه موضوع تائيدوي او راضيه هم په خپلو اظهاراتو کي چي په پورتني تاريخ دشپي اته بجي يي زه په زوره بوتلم او راته ويل يي، که ولاړه نه شي نو توله کورني دي وژنم ، او زه يي پنجشير ته بوتلم او د شپي دري بجي يي بيرته کابل ته راوستم په دغه موده کي سربيره پردي چي جنسي تيري يي راباندي وکړاو لسګونه نور زشت عملونه ، نوموړی وايي له دغي پيښي دري ورځي دمخه زما پلار د طارق په کور کي مبلمه وو او زما غوښتنه يي ورڅخه کړي وه او پلار مي ورته ويلي و چي درمي کړه. حکيمي ددي دپاره چي تجاوز اسانه شي راضيه ته چرس هم ورکوي او دمرګ په تهديد سره پري تجاوز کوي.

راضيه وايي: چي طارق زما فرج په خوله وځبيښي.

لنده داچي موضوع محکمي ته ځي او د کابل ولايت ددويمي حوزي ابتدائيه محکمه په خپله ۳۷ ـــ ۲۹/۸/۱۳۸۹ فيصله کي طارق حکيمي په پنځلس کاله بند محکوموي، خو د بهرنيو او کورنيو جرمونو پرخلاف د مبارزي استيناف محکمه هغه رد په خپله ۱۰۴ـــ ۲/۵/۱۳۸۹ فيصله کي طارق حکيمي په شپږو کلو نو دبند سزا محکوموي، وروسته د جزا د استيناف محکمه په ۱۳۴۱ــ ۱/۸/۱۳۹۰ فيصله کي نوموړی په يوه کال او نهه مياشتي او ديارلس ورځي محکوموي، او په دي ډول د زورواکي او اختطاف قضيه پاي ته رسيږي. او قضا پدي ډول ظالم ته نجات ورکوي.

دسيد احمد شاه کورني چي ظلم ورسره وشو، عزت او عفت يي پايمال شو، وطن ترک واهه ، چايي بازخواست ونکړ، دخپلي کورنۍ سره ژوندي ورک شول.

وګوري دا تفاوت، دلته به هم زور او يا زر پوره نقش لوبولي وي.

دلته طالباني شرعيت په کارؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۷)

د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس

" فساد ددي سبب کیږي چي یو غوره او ښه اداره او یا سازمان په یوه ناوړه سیاسي اداره بدله کړي".

د همدي مقولي پر بنیاد په ځینو ادارو کي فساد تر دي کچي رسیدلي دي، چي په خلاص لاس او پرته له دي چي د پوښتني په اړوند کومه ویره ورسره وي لاس پوري کوي. همدا ده چي اوښ د باره سره په بډه وهل کیږي.

د سرچیني په حواله د مالیي په وزارت کي د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو د اختلاس قضیه د اسي رامنځته کیږي :

د مالیي وزارت د خزاینو د ریاست او د محلي ارګانونو د خپلواکي اداري کارکوونکي، چي نومونه یي احمد سهیل، محمد طاهر ، محمد منیر، احمد صمیم ، محمد معصوم، ذبیح الله ،ضیأ الرحمن، اقامحمد، حمیدالله راحل، محمد سلیم لطیف، بشیر احمد ، او محمد ابراهیم یو بل ته لاس ورکوي او په اختلاس لاس پوري کوي.

خو کله چي د کال په پاي کي د قطعیي فورمي د کنترول او تفتیش داداري له خوا څیړل کیږي، په حساب کي تفاوت تر سترګو کیږي.

کله چي فورم په ۲۷ او ۳۳۵ ــ ۲۸/۲/۱۳۸۹ ګڼه چي ۳۵۶۶۹۷۲ افغاني په ۵۹۰۰۰۲ کود، د افغانستان دثبات پروګرام د فرخار ولسوالی له پاره د محلي ارګانونو داداري په ادرس تخصیص صادریږي، وروسته دغه فورمه د خزاینو د ریاست د انکشافي مسولینو له خوا سکن کیږي او نوم او تفصیل ته یي د نورو ولسوالیو په نامه تغیر ورکوي او شمیره یي هم تغیر ورکوي او په نتجه کي یي ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانی دبانک نه وزي او حیف و میل کیږي.

وروسته له څیړنو څخه داداري فساد پر خلاف د مبارزي د ابتدائیه محکمي د ۱۲۸ــ ۳۰/۱۰/۱۳۹۲ فیصلي په اساس هر یو احمد سهیل ثابت د عبدالصبور زوي د خزاینو د ریاست کارمند او محمد طاهر رشتیا د عبدالرسول زوي چي د ثبات د تحکیم داداري مالي مسؤل دي ددغه تزویر او اختلاس په اړوند په پنځو پنځو کلونو او د اختلاس شویو پیسو او د هغه معادل حکم کوي او محمد منیر د محمد انور زوي ، صمیم د محمد قاسم زوي د خزاینو د ریاست کارکوونکي په شپږو شپږو کلونو او د اختلاس شویو پیسو او دهغي په اندازه د جریمي د ورکړي په سزا او محمد معصوم فرهاد د عبدالحکیم زوي دثبات داداري پخواني رئیس او کنترولر ذبیح الله د محمد شفیع زوي ، د ثبات د تحکیم د اداري د مالي بخش کارمند ضیأ الرحمن د حبیب الرحمن زوي د نوموړی قضیي د اختلاس په تور په دري دري کاله تنفیذي حبس سزا محکوم او باقي کسانو برائت تر لاسه کړ. دایوه استثنایي پیښه وه، چي مجازات پکي راغلل. او قریشي ددي قضیي اصلی عامل د فرار په حال کي ژوند کوي. فکر نه کوم چي قریشي به ونیول شي، څه وخت وروسته نه څوک علاقه لري او نه دلچسپي ، کرار کرار به هیر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۸)

د حاجیانو خرڅول

د یوي باوري سرچیني په رپوټ کي ،چي د حج واو قافو د پخواني وزیر محمد صدیق چکري، سلګونو زرو ډالرو داختلاس د قضیي په اړوند لیکل شویدي په کي راغلي دي : نوموړی رپوټ چي ډیر اوږد دي نو موږ یي لنډیز را اخلو .

د هیواد امنیتي مسولین خبر تر لاسه کوي، چي دري سوه ۶۲ زره امریکایي ډالر او ۴۴ زره سعودي ریال چي په سعودي عربستان کي، د افغانستان د حاجیانو د اوسیدني د ځاي او د هر حاجي پر سر دوه سوه سعودي ریاله تر لاسه شویدي ، د حج و او قافو د وزارت خزانه دار محمد نور او د نوموړی وزارت د جنوب غرب د حوزي د مدیر فضل الله له خوا لیږدول کیږي .

کله چي نوموړی له طیاري څخه کښته کیږي او تلاشي کیږي، له هغوي څخه دري سوه او دوه شپیته زره دالره او څلور څلویښت زره ریاله تر لاسه کیږي.

لنډه داچي کله له نوموړی څخه تحقیقات کیږي، نو څرګندیږي چي د نوموړی وزارت په وړاندیز او د جمهوري ریاست د مقام په منظوري هر یو ډاکتر شفیق صمیم معین ، بریالي شریفي اداري رئیس، کرامت الله صدیق، حامد مرتضی، شاه اغا مرادي دبهرنیو چارو وزارت استازي ، عبدالصمد د مالیي وزارت استازي، فضل الله قاضي زاده د نوموړی وزارت د جنوب غرب زون مدیر، دملي امنیت د ریاست استازي او نجیب الله امین د چارو داداري استازي ګمارل کیږي، تر څو د حاجیانو د انتقال ترون په سعودي عربستان کي وکړي.

مخکي له دي چي نوموړی پلاوي سعودي عربستان ته ولاړ شي، محمد صدیق چکري او ددغه وزارت خزانه دار محمد نور ، قاضي مختار ، شریف رباطي او معصومي عربستان ته روانیږي .

چکري په خپل استوګن ځاي کي دداو طلبو شرکتونو له استازو سره ګوري ، خو عبدالرحمن لبني د افواج توبه شرکت رییس او یو تن د نوموړی شرکت استازي له چکري سره لیدنه کي پردي توافق کوي، چي د رشوت په مقابل کي به نوموړی شرکت ترون ګټي او د هر حاجي پر سر د ۱۵۰ ریالو ورکړي سره پایلي ته رسیږي او له یاد شرکت څخه یو سل پنځوس زره ډالره پیشکي اخلي او محمد نور خزانه دار ته یي سپاري.

چکري محمد نور خزانه دار ته داهم وایي چي نوموړی شرکت پنځه لکه دالر نور هم ور ته سپاري.

او سپارښتنه ور ته کوي، چي هغه به افغانستان ته راوړي ، وروسته یونس نومي د پنځو لکو دالرو تحفه وزیر ته په یو بکس کي ، چي د هوایي ډګر له تالاشي څخه تیرشوي دي محمد نور خزانه دار ته سپاري، چي په کابل کي چکري ته وسپاري ، چکري بیا هم محمد نور خزانه دار ته تلیفون کوي، چي کتابونه یونس نومي تاته وسپارل ، هدف له کتابو نو څخه پیسي دي ، چي په پایله کي ۳۶۲۰۰۰ دالره د محمد نور اطاق ته ور وړي او هغه ته یي سپاري ، هغه هم ددي له پاره چي تر څو چکري ته دغه پیسي ور نکړي هغه نوموړی شرکت ته دورکړي حواله نه امضاء کوي.

چکري کله چي د استاد رباني په واکداري کي د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر وو ، په بد اخلاقي شهرت درلود، په اطلاعاتو او فرهنګ کي میرمنو چي اوږده نوکان درلوده ، ده به ورته ویل چي استنجابه څنګه وهي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد نور نومي خزاندار په ۱۵ کاله بند محکوم شو . چکري لندن ته فرار وکړ، انګريزان پر ټينګ شول ،ولي چي انګريزي تابيعت يي درلود ، ښاغلي رباني دده دپاره دکرزي سره دملاقات زمينه مساعده کړه . چکري دجمعيت اسلامي دګوند دڅېه ورو کسانو نه ؤ چي ډير انتقادونه يي کول ، دولسي جرګي نه يي داعتماد رايي يو نه وړه ، مګر سرپرست پاته شوو. استاد سياف کوم ځاي کيسه کړيوه چي رئيس جمهور ته يي مشوره ورکړي وه ، ددي دپاره چي دچکري انتقاد خوله پټه شي وزارت دي ورکړي ، له همدي کبله چکري تغير جبهه وکړ. وايي دا دپيسو موضوع هم دجميعتانو لخوا دامرالله صالح پواسطه ورته جوړه شوه ،که څه هم واقعيت درلود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۹)

په پښتني بانک کي د اختلاس د يوي بلي قضيي بيلګه

ضيا احمد د صفي احمد زوي چي د پښتني بانک د مليو نو ډالرو په تور بندي دي، د خپل خلاصون او بي ګناهی په اړوند خپله عرض پاڼه امنيتي ارګانونو ته وړاندي کوي.

کله چي د هغه په اړوند څيړنه کيږي په پاي کي معلوميږي چي نوموړی د پښتني بانک د تجزيي او تحليل مدير وو او د نوموړی بانک د مليو نونو ډالرو د اختلاس شريک دي، نيول شوي او تر توقيف لاندي دي.

په پښتني بانک کي د اختلاس قضيه لکه چي زموږ ټولو هيواد والوته معلومه ده، چي د پښتني بانک د ځينو مسوولينو او د يو شمير شرکتونو او انجينرانو ددرغلی په پايله کي مليونونه ډالر اختلاس اوکوم جايدادونه چي د قرض په عوض بانک ته په تضمين ورکړل شوي ، نه جايداد وجود لري او نه هم کومه اداره د هغي مسووليت پر غاړه اخلي .

د نورو تورنو په ډله کي ضيا احمد نومي هم د ۱۵/۱۰/۱۳۹۲ کال د يوه قرار له مخي، د کورنيو چارو وزارت ددرنو جرايمو سره د مبارزي د پوليسو له خوا نيول کيږي .

نوموړی د طرز العمل پر خلاف د ميوند ميرکي شرکت رئيس ميوند د عصمت الله ميرکی زوی ته ددري سوو زرو امريکايي دالرو، چي د ۱۴۵ ـــ ۱۲/۱۱/۱۳۸۹ داداري فساد پر ضد د مبارزي دابتدائيه محکمي د قرار له مخي، چي په کي ويل شوي : هغه اشخاص چي په لاسليک يي پيسي اختلاس شوي وي، د عدلي تعقيب وړ دي ، نو ضيا احمد هم په هغه ډله کي دي، چي د نوموړی شرکت له پاره يي د قضيي د ورکړي وړانديز کړيدي .

دا يوازي ددغسي درغليو يوه بيلګه ده ،چي موږ يي ليکو، حيات الله دياني ددي بانک رئيس دنور ډيرو فساد په څنګ کي، د ميرکي داختلاس په قضيه کي هم تر تور لاندي دي .

تش په نامه دميوند ميرکي شرکت هيڅ وجود فزيکي نه درلود، دخلقي قوماندان زوي، قباله غلطه، شاهدان غلط، ضامنان غلط. دپښتني بانک دمسؤلو مامورينو په مرسته دري سوه زره دالره وايستل شول. دپورتني قرار له مخي ميوند ۶ کاله حبس او پلار يي ۳ کاله بند محکوم شو . عصمت الله په زندان کي مړ شو، مګر پيسي په لاس نه راغلي.

دا جوته ده، څوک چی نفوذ لري، هر څه کولای شي. د نفوذ د لاس ته راوړلو د پاره ثروت دي قدرت.

څوک چي پخپله په ګيډه موړ نه وي، ددي نه به څه جوړ شي، نه د قو م په درد خوري او نه د ګوند.

که ثروت وی قدرت يعنی قدرتمندان به هم استخدام کړي. او يا برعکس که قدرت وي ثروت هم په لاس راځي، چي دا دوه لاملونه يو دبل لازم او ملزوم دي. ميوند برکي به هم يو ددي لاملونو نه درلود او يا به جوړ جاړی نه کار اخيستي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۰)

د یو ترافیک بدي

د یوي باوري خبر په حواله احمد جان د محمد جان زوي دي او د ۱۹۹۶۵ نمبر کاستر موټر دریور دي، د قانون د تنفیذ یوه ارګان ته خپله عرض پاڼه وړاندي کوي او وایي، چي د تیمور شاهي په سیمه کي ترافیک بدي اخلي او د موټر وانانو د ازارولو او اذیت سبب ګرزي .

هغه ادعا کوي چي زما د موټر د جواز سیر کتابچه اته ورځي کیږي چي اخیستي ده، نه یي راکوي . کله چي د اړوندو ارګانونو مختلط پلاوي ګمارل کیږي . ساتنمن عبدالسمیع د بورا ګل زوي چي د ترافیکو د پولیسو د پنځمي حوزي اړوند دي د ۱۰۰۰ افغانیو دبډو اخیستلو په تور نیول کیږي او اړوندي محکمي ته سپارل کیږي .

دا خو د یو تن هیواد وال شهکاري وه ، چي موضوع یي د قانون د تنفیذو ارګانونو غوږ ته رسولي وه، خو داچي له هغو دریورانو هره ورځ څومره پیسي اخلي ؟ هغوي خواران ددي له پاره چي خپلي غریبي څخه پاتي نشي خپله خوله پټوي اوکوم ارګان ته شکایت نه کوي .

دا د بډو د لسهاوو زرو بډو یوه بیلګه ده، چي موږ ورڅخه خبر شوي یو . څوک حوصله نلري ، یا زغم یي اوس عادت شوي او دبازخواست څخه بي هیلي شویدي ، نه پسي ګرځي. دسرک ترافیک، د پوستو مامورین ، دناحیو مامورین په ښکاره پول دسرک په غاړه په راټولو لګیا دي . دګمرګ مامورین د بانک مامورین، سرحدي کارکونکي ، حق العبور خاوندان هم خپل کار کوي .

یایي دندي په اجاره ورکول کیږي ، یا به درنه واسطه ولري . په ولایاتو کي دهر سناتور او وکیل برخه معلومه ده . که چیري کوم مامور لار نه نیسي او دقانون رعایت کوي یا به ژر غیر فعال ادارو ته تبدیلیږي او یا به په بله بلا اخته کیږي. دولتي چارواکي دابرو او حیثیت چندان خیال نه ساتي ، البته دا پول اعتراضونه ډیر دي ، عملي ګام نه دي پورته شوي . ډیر کمیسیونونه ، اوهیاتونه جوړ شول مګر نتیجه یي لږوه. البته دفساد په مخنیوي کي ، دولس همکاري یو مهم او اړین کار دي، چي شکایت و مرجع ته ورسوي، تسلیم نشي او شراکت ورسره ونه کړي.

دا د مشت نمونه خروار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۱)

ملي مشارکت

د تاند په نامه خبري سرچيني دروان کال د غبرګولي د مياشتي په ديرشمه ددو شنبي په ورځ وليکل: چي خلک داسي ادعا کوي چي د کورنيو چارو وزير بسم الله محمدي ددي وزارت د چارو له تر لاسه کولو سره سم د افغانستان د نورو سيمو او سيدونکي بر طرفه او پر ځاي يي د جميعت په تيره بيا د پنجشير اوسيدونکو ګمارني ته زور ورکړيدي .

د نړيوالي ټولني د مليياردونو ډالرو مرستي سربيره په افغانستان کي، ددولت د اساساتو نه رامنځته کيدو يو اصلي علت دا بلل شوي چي دواک خاوندان د ملي او يا لږ تر لږه د خپل حکومت د ګټو پرځاي لا هم د خپل ګوند ، سمت او قوم ته وفا دار دي ، چي دا دکرزی د حکومت د ناکامی يوه بيلګه ده.

حقيقت دادي چي زموږ په هيواد کي ځيني لوړ پوړي چارواکي ، کله چي په يوه مقام کي وي او جيبونه يي له پيسو ډک وي نو بيا په دولت کي نه عدالت شته او نه حق وحقدار ته سپارل کيږي ، خو کله چي له دندي ګوښه کيږي او يا تبديليږي نو سمدلاسه " پوزيسون " په " اپوزسيون " بدليږي او ډنډوري خپروي او د رسنيو په ګردي ميزونو کي اوتي بوتي وايي، چي عدالت نشته ، ملي يوالي، په دندو کي ملي ترکيب ، ملي مشارکت او .... نشته . په هيواد کي اداري فساد دي ، له بهرنيو مرستو په سمه توګه ګټه نه اخيستل کيږي او داسي نوري په لسهاوو نيوکي کوي.

د تاند خبري سرچيني خپور کړي او په کي د ۶۷ تنو چارواکو نومونه ليکل شوي، چي بسم الله محمدي د کورنيو چارو وزير و مقرر کړي او مطلق اکثريت يي د جميعت اسلامي د ګوند غړي او يو ي سيمي (پنجشير) اوسيدونکي دي خبروو تر څو چي زموږ هيوادوال د ملي يوالي ، ملي مشارکت ، عدالت او په دندو کي دقومي ترکيب په مانا پوه شي ؟!! دا لاندي لست دملي مشارکت نمونه ده :

قسميکه ملاحطات ميشود وزارت اموداخله درانحصار پنجشير وجمعيت قرار ګرفت						
شماره	اسم	رتبه	وظيفه	سکونت	موقت سياسي	ملاحظات
۱	بسم الله خان	سترجنرال	وزيرداخله	پنجشير	جميعت اسلامي	
۲	عبدالرحمن	دګرجنرال	معين امنيتي	کابل	جميعت اسلامي	
۳	بازمحمد	دګرجنرال	معين موادمخدر	بدخشان	جميعت اسلامي	
۴	مسعود راغب	تورنجنرال	رئيس تفتيش	پروان	جميعت اسلامي	
۵	عبدالرحيم شجاع	تورنجنرال	رئيس حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۶	همايون عيني	جنرال	رئيس ع حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۷	عبدالقدوس اميد	جنرال	ق زون نمبر ۱	پنجشير	جميعت اسلامي	
۸	ملاصبور	تورنجنرال	ق بدخشان	پنجشير	جميعت اسلامي	
۹	معروف	جنرال	ق قرارګاه وزارت	پنجشير	جميعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	شاعلم	جنرال	معاون ریاست ع استخبارات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۱	اکرام	جنرال	ق قطعه محافظت قضات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۲	نجیب الله قانوني	جنرال	معاون ریاست ع دفتر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۳	داداالله	جنرال	معاون ریاست پولیس	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۴	محمد اصف	جنرال	مدیرع ارتباط خارجه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۵	سیف الدین وفا	جنرال	مدیرع حقوق کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۶	مبین قره بیگ	جنرال	معاون ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۷	عظیم قره بیگ	جنرال	معاون ریاست ترافیک	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۸	خلیل دستیار	جنرال	رئیس تحقیقات زون ۲۰۲	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۹	حبیب الرحمن	جنرال	ربیس تحقیقات زون ۲۰۳	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۰	عبداالروف تاج	جنرال	امرامنیت بلخ	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۱	عبدالحمید	جنرال	سرپرست ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۲	محمدناصرحیدري	سمونوال	مدیر ع تحلیل وارزیابي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۳	صبرالدین	سمونوال	مدیرع استخبارات وزارت	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۴	محمد اکبر	سمونوال	مدیر تعقیب وزارت داخله	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۵	عبدالحکیم خیرخوا	سمونوال	مدیر کنترول زون نمبر ۳ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۶	غلام غوث	سمونوال	مدیر ع پالسي معینیت پالسي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۷	عبدالستار	سمونوال	مدیرتعقیب وجستجو کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۸	صابر	سمونوال	ق کندک کمربند کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۹	ویس تاج	سارمن	امرحوزه دهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۰	خالد تاج	سمونوال	مدیراستخبارات پنجشیر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱	عبدالرحيم	سمونوال	مدير تروريزم هرات	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۲	لطف الهادي	سمونوال	مدير استخبارات هرات	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۳	قدم شاه	سمونوال	ق كندک ۲ لواي ۱ نظم عامه	پنجشير		
۳۴	غلام دستگير	لمري سارن	مدير جنايي حوزه ۲ كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۵	عبدالرحيم	سمونمل	امر كنترول حوزه ۱ كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۶	ذين العاب الدين	سمونوال	ق كندک ۵ لواي ۳ نظم عامه	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۷	فاروق	سمونوال	ق كندک ۲ لواي ۳ نظم عامه	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۸	اغاشرين	سمونوال	معاون اداري حوزه چهارم كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۹	عارف امين زاده	سمونوال	معاون اداري حوزه دهم كابل	پنجشير		
۴۰	عزيز غيرت	جنرال	ق امنيه جوزجان	پنجشير		
۴۱	الياس	لمري سارن	امركشف حوزه اول كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۴۲	محمد وزير	لمري سارن	امركشف حوزه يازدهم كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۴۳	عبيدالله	سارمن	امركشف حوزه شانزدهم كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۴۴	سيف الدين	سمونيار	امرجنايي ميربچه كوت	پنجشير	جميعت اسلامي	
۴۵	محمدايوب سالنگي	دگرجنرال	قومندان زون ۱۰۱ كابل	پروان	جميعت اسلامي	
۴۶	فضل الدين عيار	دگرجنرال	قومندان زون ۲۰۲ شمشاد	پروان	جمعيت اسلامي	
۴۷	زمري	جنرال	رئيس ع نظم عامه	پروان	جميعت اسلامي	
۴۸	شيراحمد ملداني	جنرال	قومندان امنيه پروان	هرات	جميعت اسلامي	
۴۹	خليل اندرابي	جنرال	قومندان امنيه سمنگان	بغلان	جميعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۰	سید محمد	جنرال	قومندان امنیه فراه	بغلان	جمیعت اسلامي	
۵۱	داکتروکیل	تورنجنرال	رئیس ع پیژنتون	شمالي	جمیعت اسلامي	
۵۲	جمعه عدیل	جنرال	ق میدان هوایي کابل	هرات	جمیعت اسلامي	
۵۳	سید امان سادات	تورنجنرال	معاون اداري قواي سرحدي	پروان	جمیعت اسلامي	
۵۴	سمیع الله قطره	تورنجنرال	قومندان امنیه کندز	بدخشان	جمیعت اسلامي	
۵۵	فاروق حساس	جنرال	امرحوزه چهارم کابل	کاپیسا	جمیعت اسلامي	
۵۶	محمدایاز	جنرال	امرحوزه هفدهم کابل	شمالي	جمیعت اسلامي	
۵۷	مشتاق	جنرال	امرحوزه پنجم کابل	پغمان	جمیعت اسلامي	
۵۸	غلام محي الدین	سمونوال	قومندان لواي ۲ نظم عامه	پروان	جمیعت اسلامي	
۵۹	فیض الرحمن سیدخیل	سمونوال	امر امنیت ولایت پروان	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۰	حاجي محمد	سمونوال	مدیرجنایي ولایت پروان	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۱	حفیظ الله	سمونوال	معاون اداري حوزه نهم کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۲	سیدخیل	جنرال	قومندان قواي سرحدي شمال	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۳	مجده	سمونوال	مدیرجنایي حوزه پنج کابیل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۴	عبدالستار	سمونوال	مدیرجنایي حوزه پانزدهم کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۵	امان الله	سمونوال	امر حوزه یازدهم کابل	بدخشان	جمیعت اسلامي	
۶۶	عبدالعزیز	لمري سارن	امرکشف حوزه پانزدهم	پنچشیر	جمیعت اسلامي	
۶۷	وحید شریفي	جنرال	معاون نظم عامه	پنجسیر	جمیعت اسلامي	

دلته سیاسي ملاحظات مطرح ندي، یوازي جرمي برخه په نطر کی نیول شوی ده، ولي چي تبعیض هم فساد او جرم دي. که دا ټوله امتیاز یو قوم او یوي سیمي ته تکیه وکړي، عدالت به نه وي. دا باید په ډاګه وویل شي ، چي زموږ د پنچشیر هیوادوال په دي برخه کي د ډیر افراط نه کار اخلي، د نور ولس په فکر کي چندان ندي. ددي قوم نه پخوا د شینګري او قرسک نه نور څه نه لیدل کیدل، مګر نن دا هڅه ده چي د اکثریت قوم پدي وسیله یا مړه ، یا مهاجر او یا زندانونو کي د طالب په نوم او په تیرو رژیمو کي د خلقي په نامه ټکول او واچوي. مثلاً د امنیت ملي ریاست تل د پنچشیرمیراث ؤ، مارشال، سرور او بیا امرالله صالح پکي ناست وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۲)

د ګلبهار تاور قضیه:

له هغه راهیسي چي بهرني پوځونه افغانستان ته راننوتي، نو ورسره یو ځای فساد هم په ډیره لوړه کچه رواج وموند او په دغه لړۍ کي د هر چاچي لاس رسیدلي په یو ډول نه یو ډول یي د شتو پیداکولو له پاره په فساد او بډو لاس پوري کړ، او هغه چاچي شته درلودل په هیواد کي دګډوډیو نه ګټه واخیسته او کوښښ یي وکړ چي خپل شته او پیسي لا زیاتي کړي .

ددغه لړي په قضیو کي یوه هم د ګلبهار ددرغلي موضوع ده چي دجمهوري ریاست دلوړي مرستیال دلاسلیک په جعل کولو سره یي ۱۹ بلاکونو جوړولو ته ملا وتړله او قضیه داسي پیل کیږي .

دګلبهار حبیبي له خوا په ۱۳۸۸ کال کي د لوړي ناحیي د پل محمود خان په سیمه کي په ۱۹ بلاکونو جوړولو لاس پوري کوي ، او ددي له پاره چي دغه سیمه په ماستر پلان کي یوه کلتوري سیمه ده ، ناحیه دبلاکونو دجوړولو مخه نیسي .

لنډه داچي یو ځل د جمهوري ریاست دلوړي مرستیال حکم اخلي خو دغه حکم دشاروالي له خوا ددي له پاره چي حکم قانوني اړخ نه درلود هغه نه مني او وروسته حاجي وکیل پنجشیري هڅه کوي چي د نوموړی ماستر پلان تعدیل له مارشال فهیم څخه حکم واخلي خو بریالي کیږي نه . وروسته حاجي ګلبهار دخپل دفتر امر عطاالحق ته دنده سپاري، ترڅو دسیمي دتعدیل حکم تر لاسه کړي .

عطاالحق موضوع د ملي امنیت د ریاست ۱۴۲ ریاست کارمند عبدالقادر نومي سره شریکوي او عبدالقادر دغه موضوع رئیس محمد نومي ته وایي ، هغه ورته وایي چي په دي شرط دغه حکم اخلي چي یو سلو پنځوس زره دالره راکړي .

نو حاجي ګلبهار دغه شرط مني . لنډه داچي په تزویري ډول د مارشال فهیم حکم جوړیږي .

او بالاخره موضوع افشا کیږي او له امله یي رئیس محمد او عبدالقادر په ۲۲/۹/۱۳۹۰ نیټه نیول کیږي او د نیولو په وخت کي یي په موټر کي دوه جعلي مهرونه او یو شمیر جعلي اسنادونه تر لاسه کیږي ، او دغه راز له کور څخه یي ۱۹۰ زره دالره او ۴۸ مهرونه او یو صندوق جعلي اسناد هم په لاس راځي او په ۲۶/۹/۹۰ عطاالحق هم ګرفتار او په خپلو جرمونو اعتراف کوي .

دمحکمي لخوا په لمبر ۲۱۲ ـــــ ۲۷/۱۲/۱۳۹۰ فیصله کي رئیس محمد ،ګلبهار حبیبي، عطاء الحق صابر او عبدالقادر په شپږو شپږو کلو بند او علي سویه د نوموړو پیسو په ورکړي سزا ورکړل شي، دغه راز په نوموړی حکم کي داکتر عبید او حاجي یاسین د ساختمانونو د کنترول رئیس او د شپاړسمي ناحیي مسولین او د شپاړسمي امنیتي حوزي مسوولین او عبدالنسیم او انعام الله تر عدلي تعقیب لاندي ونیول شي .

مجاني خیرخواهان او خیر اندیشان، کله کرایي او کله بي کرایي ، هیواد کي راتولیږي، او په دي قضیه کي هم ،هم سلا شول .

د ننګرهار ولایت یو شمیر سوداګر د عرض پاڼي په تر څ کي د جمهوري ریاست مقام ته عرض کوي، چي ګلبهار حبیبي ملي او یو وطن دوست سوداګر دي او دهغي نا علاجه ناروغي له امله چي لري باید له بند څخه خوشي شي او په پاي کي نوموړی د جمهوري ریاست له حکم سره سم له بند څخه خوشي کیږي . داوه ددغي قضیي لنډیز .

کومه اصطلاح چي نن کارول کیږي، د ملي سوداګر اشتباه ده. یو لا هم ملي سوداګر نه بلکي شخصي سوداګر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپلو ګټو مېن دي، دمالي نه فرار،درغلي، او هر ډول غبن نه کار اخلي. البته یو شمیر سم کسان به هم پیدا شي. ددوي ډیر کسان دماموریںو دانحراف سبب ګرځي.

ګلبهار پیسو کار وکړ، قانون تطبیق نشو.

رئیس محمد نورو کسانوته هم جعلي اسناد او لاس لیکونه تهیه کړیدي، چي د ځینو نومونه دادي: چي برسي نشول.

1. جدول منسوبین امنیت ملي

شماره	شهرت منسوبین امنیت ملي			سکونت	محل وظیفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولدیت			
1	شمس الرحمن	نورالله				
2	عبدالربي	عبداللطیف				
3	عبدالمالک	عبدالرازق				
4	جاوید	محمد داود				

2 .جدول منسوبین وزارت امور داخله

شماره	شهرت منسوبین امنیت ملي			سکونت	محل وظیفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولدیت			
1	شاه ولي	شهاب الدین			وزارت داخله	
2	صفي ولله	امان الله			//	
3	مختار	غلام دستګیر			//	
4	محمد ابراهیم	علي اکبر			//	
5	یوهما	امام الدین			//	

3. جدول منسوبین ملکي

	شهرت منسوبین امنیت ملي	سکونت	محل وظیفه	ملاحظات

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	اسم	ولد	ولديت			
1	محمد هشم	سعدالين		ولايت پنجشير	كارمند وزارت خارجه	فعلاً درخارج
2	لطف الرحمن			//	//	//
3	صديق				سابق دستيار امرصحب	
4	عنايت الله	بسم الله محمدي				
5	عبدالرحمن				معامون ولايت َنجشير	

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۳)

دلوړپوړو چارواکو جعلي اسناد

پخوا هرڅه سم،نظم او دفترداري داصولو سره سم روان ؤ، لکه دا په لاس راغلي ليک او سند څرګندوي چي دي کسانو په جعلي او تزويري توګه تحصيلي اسناد جوړکړيدي اولوړي،لوړي رتبي يي اشغال کړيدي. دابايد ووايم که (کفر از کعبه خيست ، کجا ماند مسلماني) .

دنورو جرمونو سره، غصب و جعل او تزوير هم لوړي کچي ته ورسيد. د لاندي کسانو اسناد هم جعلي دي، ممکن داهم رئيس محمد چي ماهر خطاط دي جوړ کړيوي.

فقط دکمونستي کودتا سره هرڅه ګډوډ شول او ليدل کيږي، چي دلته د پنجشير او يا شمالي ټلوالي تر نوروکسانوڅه مخکي دي.

دا ياداشت د محترم مارشال محمد قسيم فهيم لخوا زما ملګري ته سپارل شوي ؤ. په ياداشت کي ليکل شوي ؤ، چي : (نو ماه قبل حاجي رشيد (دره) براي رئيس محمد زنګ زده بدست پسرم عبدالقادر يک ورق اسناد حکم داده شده را، که يک کمي تغير ميخورد از تغير حکم مبلغ ده هزار دالر امريکايي برايت ميدهيم).

له دي کبله چي لوړپوړي چارواکي دي، چا ونشواي کولاي چي تري پوښتنه وکړي، چي پرمخ دي څوګله دي. د هغو جملو نه فضل احمد معنوي د ليسانس ديپلوم هم جعلي او د مارشال فهيم لخوا ورکړه شويدي.

ايا مارشال داحق لري چي ديپلوم ورکړي، ديپلوم يوازي دعلمي موسساتو کار دي.

دالاندي کسانو په جعلي ډول اسناد جوړ کړيدي: چي يوه نمونه ده.

جدول شهرت افراد و اشخاصيکه براي شان از طريق رئيس محمد اسناد جعلي توزيع ترتيب گرديده است				
شماره	شهرت		نوع ديپلوم	ملاحظات
	اسم	ولد		
1	نضير احمد ضيايي		حقوق	
2	انجنير علي		ديپلوم پل تخنيک	
3	انجنير جان آغا		ديپلوم پل تخنيک	
4	امر الله صالح		فراغت صنف دوازدهم (12)	
5	انجنير عارف "سروري"		ديپلوم پل تخنيک	
6	مولانا عبدالرحمن معاون ولايت پنجشير		ديپلوم پل تخنيک	
7	انجنير ضرار احمد مقبل		ديپلوم دارالمعلمين	از طريق استاد بارش

(c) ketabton.com: The Digital Library

8	جنرال دوستم		فراغت صنف دوازدهم	
9	حشم	سعد الدين	ديپلوم	
10	لطف الرحمن "ازدره"		ديپلوم	
11	صديق		ديپلوم	دستيار امر صاحب
12	انجنير روح الله		ديپلوم دارالمعلمين	
13	جنرال فرديدون		(10) قطعه ديپلوم وزارت داخله	از دوره قانوني صاحب
14	حفيظ منصور			
15	احمد ضيا مسعود			

په ۲۲,۹,۹۱ نېټه کي رئيس محمد ونيول شو، او کوريي تلاشي شو، دکور نه يي جعلي اسناد ،مهرونه او ټاپي او (۱۹۰۰۰) دالره په لاس راغله. عبدالقادر د ۱۲۴ رياست (رياست امنيت ملي) هم ګډون درلود، دوي په ۱۶ کاله حبس محکموم شول، مګر حبس يي پاي ته ونه رساوه اوپه پای کي د ۱۸ ــ نېټه ۹۲. ۱۰ . ۲۲ فرمان له مخي عفوه شول.
ګرچه ستر جنرال عبدالرشيد دوستم کوم مجلس کي وويل « چي خلک وايي چي ما پنځم ټولګی لوستي ده، بد کوي ، ما شپږم ټولګی لوستي ده».
که ددي جملي کسانو نه پوښتنه وشي چي کوم ريشته او کوم پوهنځي دي لوستي ، بي ځوابه دي .
همدا ډول ښاغلي محمد همايون (همايون) دخوست استازي چي په اتحاد جماهير شوروي کي درس لوستي دي او پخواني تخلص يي (خلقي) ؤ ، داسدالله خالد د رای ګيری په غونډه کي چي عمومي رياست ته کانديد ؤ، داعتماد رايي په غونډه کي چي اسدالله خالد هم په شوروي کی دتحصيل ادعا درلوده ، وپوښتل چي درس لاڅه يوازي داستاد نوم دي واخله . موږ قناعت پرکوو هغه لاجوابه پاته شو، مګر بيا يي هم رايي يوړي او په لوړ انداز دولسي جرګي نه بريالي راووت، چي وايي : هستي کند مستي و غريبي کند سستي .
دلته هم ډير جعل کار شمالي ټالوال دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۴)

شرين اقا قاتل او دده رواني تکليف

قضيه داسي ده چي ۸/۷ / ۲/۱۳۹۲ نيټه د شپي اته بجي د څلورمي حوزي اړوند د ماهيانو په سيمه کي غلام عباس د شرين اقا له خوا ټپي کيږي او ورپسي يي مجتبي نومي د پنځمي حوزي د سپين کلي په سيمه کي د وسلي په ډزو د شيرين اقا له خوا وژل کيږي .

نوموړی له سيمي څخه تيښته کوي ، مګر د شپي په ۱۲ بجو د خير خاني دکوتل دسر د امنيتي مسوولينو له خوا له يوه ميل کلاشينکوف سره نيول کيږي ،هغوي بهانه کوي چي موږ پنجشير ته ددعا کولو له پاره ځو . دوه تنه مظنونين مصطفي او عبدالبشير بي خبري ښيي.

لنډه داچي له تحقيق او څيړني وروسته دري تنه مظنونين محکمي ته سپارل کيږي او دپنځمي ناحيي ابتدائيه محکمه د ۱۹۷ ـــ ۱۴/۷/۱۳۹۲ فيصلي سره سم عبدالبشير او مصطفي ته برأت او د شرين اقا په برخه کي حکم کوي چي هغه دي رواني روغتون ته واستول شي، چي دا دمحکمي لخوا يوه پوره پلمه ده .

او قضيه د استيناف مرحلي ته راجع کيږي ، او شرين اغا پرته له دي چي توقيف شي ازاد ګرزي .

اړونده محکمه دهغه ضامن ، چي سيد رفيع د عبدالغفار زوي دي حاضر وي او په نظارت کي اچول کيږي . وروسته هغه هم په دي تعهد ، چي شرين اقا به پيداکوي له نظارت خاني څخه خوشي کيږي . خو دريغه چي وژونکي شيرين اقا تر اوسه حاضر شوي نه دي .

مګر شرين اغا روغ رمټ دي او ولسي جرګي ته يي ځان کانديد کړي ؤ. محکمه اوقضا نه دخدايه ترس لري او نه دقانونه ، ولي دقضا مصؤنيت او استقلاليت په اساسي قانون کي تضمين شويدي .

شرين اقا چي دده په ادعا ديوي فاميلي حيثيت له کبله دوه تنه وژني ، نو حتمآ رواني تکليف نلري ، فقط پيسي لري او دپنجشير اوسيدونکي دي، محکمه به ارومرو خپله لار ورسره نيسي .

دري شيان دهيواد دبدخبتۍ لامل دي:

1. پارلماني مصؤنيت
2. دقضا استقلاليت
3. دمطبوعاتو ازادي (چي بندو باره او بي سرحده ده).

ددي قضيي هيرو هم پنچشيري دي.

جنرال عبدالبصير سالنګي يو وخت کيسه کول، کوم وخت چي نوموړي د کابل د امنيتي قوماندان ؤ ، ولسمشر کرزي تري تپوس کړيوؤ، چي په کابل کي اختطافونه او غلاوي څوک کوي؟ دي داسي وايي چي ماته ورته وويل چي د خوست او يا کندهار نه د لته خو څوک نه راځي، همدا د کوتل هغه خوا کسان دي چي دا کار کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۵)

دننګرهار په ګمرک کي دلرګيو چور

درپوټونو په حواله د ۲۳۷۸ داني چارتراش لرګيو چور، چي دطالبانو د واکمنۍ په وخت کي ددي له پاره چي په قاچاقي ډول بهر ته ورل کيدل ، ضبط اود جلال اباد په ګمرک کي ساتل شوي و.

کله چي دطالبانو واکمني له منځه ځي، نو د سيمي چارواکو ته زمينه برابريږي تر څو هغه چارتراش لرګي تر لاسه کړي .

موضوع د يوه پلاوي له خوا څيړل کيږي په ډاګه کيږي، چي دګمرک درئيس مولاجان دزمينه سازي په پايله کي چي ګويا دا دمجاهدينو مال دي او بيه يي ۱۵۸۰۲۵۰۰ افغاني کيږي يو شمير فرصت طلبو اشخاصو ته چي وايي په حاجي قدير پوري اړوندو، دده دحکم پر اساس په کال ۱۳۸۱ کي ويشل کيږي او هغه هم په دي ډول: ډګروال ملنګ ۵۸۶ داني چارتراشي چي بيه يي ۶۱۵۳۰۰۰ افغانۍ، شامحمود ۴۸۴ داني چارتراشي چي بيه يي ۵۰۸۲۰۰۰ افغاني ، غنچه ګل ۷۲ چارتراشي او پنځوس داني دبازو لرګي چي بيه يي ۱۲۵۸۰۰ افغاني ، وطن خان ۲۰۰ داني چارتراش او سل داني بازوګان چي بيه يي ۵۵۴۰۰۰ افغاني ، مهدي خان ۴۰ داني تليپر چي بيه يي ۵۶۰۰۰ افغاني ، لطف الله ۱۵۸ راګه ګزي لرګي چي بيه يي ۲۳۷۰۰ افغاني ، محمد علي ۲۱۶ داني چارتراش چي بيه يي ۲۲۶۸۰۰ افغاني ، باګت نام ۱۲۰ داني چارتراش چي بيه يي ۱۲۶۰۰۰ افغاني تر لاسه کړيدي او په دي ډول دملي بودجي د حيف و ميل زمينه برابره شويده .

او په کي مولا جان جهادوال چي دګمرګ رئيس و ګرم بلل کيږي، خو څرنګه چي نوموړی په پاکستان کي ژوند کوي نو قضيه تر اوسه لا ينحله پاتي ده .

پدي هکله د جمهوري رياست د مقام لخوا ۱۳۸۶/ ۸۵/۷/۷ ګڼه ليک هم صادر شويدي .

حال داچي دحاجي قدير په ابتکار چور شول. پوښتنه بيله دي هلته نشته .

داخو لا لرګي وه ، مجاهدينو او زورواکانو الوتکي او ټانګونه پرزه او تر خط ورواړول .

داسي چور په نورو ولاياتو کي هم وليدل شو. د هرات مجاهدين هم تر دي څه کمي نه درلودل، د بلخ ولايت د حيرتانو د بندر مالونه ، د ګمرک مالونه، د مځکو غصب، شخصي او دولتي شتمني يوازي د استاد عطا، حاجي محقق او حاجي دوستم تر منځ وويشل شول. څوک به وي چي پوښتنه وکړي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۶)

د عامي روغيتا په وزارت كي يوه درغلی

وايي چي اوبه دسره راخړي دي ، چي زياتره درغلی شويدي دلوړ پوړو چارواكو د شناخت او يا زمينه سازي له وجي نه رامنځته شويدي او تر څو چي د لوړ پوړو چارواكو مخه ونه نيول شي ددرغليو مخنيوي نا ممكن برييني.

دكشفي ارگانونو د څيړني په پايله كي څرگنده شويده، چي د عامي روغتيا په وزارت كي يو شمير مامورين چي په رسمي بستونو كي مقرر، خو د انكشافي بودجي له لاري يي لوړ معاشونه تر لاسه كړيدي .

قضيه داسي شروع كيږي :

ددولتي چارواكو له خوا پنځه مليونه دالر په غزني كي ديوه روغتون له پاره د عامي روغتيا وزارت ته تخصيص وركړل شوي، تر څو د روړدو كسانو دتداوي له پاره بندوبست وشي .

ددي پرځاي چي د روړدو كسانو درملنه په نوموړو پيسو وشي داسي څرگنديږي، چي داوو تنو مامورينو معاشونه له دغو پيسو څخه اجراكيږي ، په داسي حال كي، چي نوموړی اشخاص د معتادينو په پروگرام كي نه وو شامل.

١ د حضرعلي د محمد حسن دزوي له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۲ د عبدالعزيز د عبدالاحد زوي له پاره هره مياشت ۴۵۰۰۰ افغاني

۳ دمحمد فهيم له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني

۴ دوحيدالله وافي له پاره هره مياشت ۸۱۶۶۶ افغاني

۵ د محمد صبور له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۶ د ميرويس سجاد له پاره هره مياشت ۱۴۵۵۲۵ افغاني

۷ د هما شيرزي له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني .

سربيره پردي چي څيړنه پاي ته نه ده رسيدلي خو دومره په ډاگه شوي چي احسان الله شهير د غلام حسن زوي په داسي حال كي، چي د بشري منابعو د رياست سرپرست وو او په عين وخت كي چي په يوه بست كي مقرر و خو د مياشتي ۱۵۰۰۰۰ افغانی د قرارداد په توگه ورته وركړل شويدي .

او هر يو عبدالعزيز چي د انكشافي بودجي مدير ، حاجي فهيم دانكشافي بودجي غړي ، وحيد الله وافي د معلوماتي تكنالوژي په په بست كي مقرر و، خو دلار جوړوني له كبله په غير قانوني توگه له ۱۳۸۷ كال څخه تر ۱۳۹۰ كال پوري په غير قانوني توگه معاشونه، هغه هم د معتادينو له بودجي څخه تر لاسه كړيدي . وليدل شي چي ددي درغلی پايله څه كيږي .

داپول خدای وركړي او باد راوړي بودجه ځيني كسانو ته ارزاني شوي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۷)

دحکم نه تنفیذ

یو پوه چي ابن خلدون نومیږي د فساد اصلي لامل دحاکمو طبقو زیات تمایل، تجملي ژوند، په ګوته کوي، دنوموړی په باور حاکمه طبقه د تجملي ژوند له پاره زیات لګښت ته اړباسي چي په اداري فساد لاس پوري کړي.

دابن خلدون له وینا سره سم په هیواد کي یو شمیر چارواکي دذاتي ګټو ،عیش او نوش له پاره هڅي او هاند کوي ، تر څو له هري لاري چي کیږي پیسي لاسته راوړي او دځان او کورنۍ له پاره لوړپوړیزي ودانۍ جوړي کړي او ... پخوا به اوړی د پغمان او ژمی دجلال اباد هوس ؤ، اوس دوبی او دوشنبه ده.

دباوري رپوټونو او مډیا په حواله همدا اوس تر پنځو زرو تنو، چي دبیلا بیلو جرمونو په تور تورن دي دقانون د تنفیذ ارګانونه په دي نه دي بریالي شوي، چي هغوي دپولیسو له لاري جلب او اړوندو ادارو ته دحکم دتنفیذ دپاره ونیسي.

داپه داسي حال کي چي دهیواد د کشف اوتحقیق دقانون ۱۷ او ۱۸ مه ماده صراحت لري، چي مجرمین دکشفي او امنیتي ارګانونو له خوا جلب او باید ونیول شي .

چي دا ډیره د افسوس خبره ده چي دغه کار تر اوسه دعمل جامه نده اغوستي . بي مسؤلیتي او بي بازخواستي یي مهم رکن دي.

دامنو چي امنیتي ارګانونه مشکلات لري، پولیس عملاً په جګړه کي ولاړ دي ، ادرس یي پوره معلوم ندي، کوڅي نومونه نلري، کورونه بیله لمبر دي .

اما بیاهم پولیس دتورنانو په نیولو کي دمجازاتو دتنفیذ په هکله بي علاقي دي . دلته دپیسو ورکړه اوشخصي سپارښتونه بي روله ندي .

ددرندو او خطرناکو مجرمینو دپاره بیله کنترولة سرحدونه سمه زمینه برابره کړیده . همدا سبب دي چي کمزوری امنیت ،دفساد زمینه برابره کړیده او دمجرمینو فرارته لار هواره شویده .

دحوزي او یا مربوطه پولیس په نیولو کي ګټه نشته، هغه هفته واره او یا میاشتني حق تري اخلي او خپله لار نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۸)

دیو ي ښځي دسنگسار

په هیواد کي دبشري حقونو په وړاندي یوه ستونزمنه مسله چي لا تر اوسه دافغاني سنتي ټولنه چي د پرمختګ او داقتصادي پرمختیا وو کي دښځو په وړاندي لوي خنډ جوړوي هغه دښځو په وړاندي تاوتریخوالي دي چي له امله یي ښځي وژل کیږي ،وهل کیږي ،ټپي کیږي او ان داچي په بدو کي ورکول کیږي او خرڅیږي ان سنګساریږي.

دښځو په وړاندي دسنګسار سزا چي موږ یي یوه بیلګه دګرانو لوستونکو له پاره خپروو :

دهشت صبح ورځپاڼي په ۱۳۹۲/ ۲۰/۹ ګڼه کي یو ریوټ د " یوه ښځه دسنګسار له سزا څخه خلاصون وموند" تر سرلیک لاندي خپور کړیدي چي په کي ویل شویدي .

وروسته له هغه چي پولیسانو دطالبانو له منګولو څخه حلیمه نومي خلاصون وموند هغه دپولیسو قوماندانی وروسته یي خپلي کورني ته وسپارل شوه .

په کندز کي امنیتي مقاماتو بي بي سي ته وویل : چي اوس حلیمه دپولیسو تر نظر لاندي مصوٴنه ژوند لري دکندز ولایت دپولیسو دقوماندانی ویاند سید سرور حسیني وویل : چي دغه ښځه دري ورځي دطالبانو په ولکه او پټنځاي کي وه چي د کندز ولایت په دشت ارچي ولسوالي کي شتون لري .

نوموړی داهم وویل چي طالبان دکندز په ولایت کي پټنځایونه لري .

دځیني په وینا حلیمه پنځه تنه اولادونه لري او دمیړه له خوا یي چي طالب دي په دي ګومان چي له بل سړي سره ناروا اړیکي لري طلاق ورکړل شوي وو ، او کله چي دهغي له طلاق څخه طالبان خبرشول نو دهغي دسزا له پاره یي په کړونو لاس پوري کړ .

اوس طالبان او دهغي میړه دسیمي څخه تښتیدلي دي .

البته کوم طالبان دچادخوا هڅول کیږي، او قاضي او فیصله یي په کومو شرعي او قانوني معیارو ولاړدي،خپلي فیصلي صادروي .

دایو افت دي ، تر هفه وخت پوري به خداي .ج. پرموږ رحم ونکړي چي افغان پر افغان رحم ونکړي.

دالظهر پوهنتون مشرښاغلي فتاوي وویل چي افغاني طالبان داسي مسلمانان دي چي بل ځاي نمونه نه لیدل کیږي. طالبان اوس پوهیږي چي تناو دبل چا په لاس کي دي، لار تري ورکه ده، پدي پوه دی چي دبل کټ تر نیمو شپو دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۹)

دهرات ښاروال

دیوه باوري رپوټ له مخي دهرات ښاروال محمد رفیق مجددي، چي دهرات په ولایت کي یي داوو ساختماني تړونو نه، پرته له دي چي مرکز خبروي دقانون او مقرراتو پرخلاف له بهرنیو او کورنیو شرکتونو سره لاسلیک کوي ، دناوړي ګټي په تور تورن شو.

دنوموړي موضوع څیړل او دوسیه کابل ته غوښتل کیږي او د کابل د استیناف محکمه نوموړی د خپلي ۷۷۱ ــــ ۱۶/۱۲/۱۳۸۵ فیصلي له مخي نوموړی په شپږو میاشتو تعلیقي حبس او نوي زرو ډالرو په ورکړي محکوموي.

مګر د ستري محکمي ته راجع او په خپل ۴۸۴ ــ ۲۸/۳/۱۳۸۸ قضایي قرار کي نوموړی په پنځه کاله او یوه میاشت تنفیذ حبس او دنوي زرو ډالرو، چي دوه سلنه مالیه او یو سلنه صکوک یي له قرار دادیانو څخه نه دي اخیستي او حیف ومیل شوي ، په ورکړي محکوموي ،مګر سزا تنفیذ نشوه، او څو موضوع د تجدید نظر کمیسون ته وړاندي کیږي، په پایله کی پورتني حکم لغو او موضوع دعامه امنیت محکمي ته راجع کوي چي په پاي کي برائت اخلي .

دادي داداري فساد ددوسیي پایله چي په کي روابط او زور واکي حاکم او نږدي دي، چي یوه درغلي کونکي ته د سزا پرځاي تقدیر نامه هم ورکړل شي .

ولي روښانه خبره ده چي کفایت کوي ، چي دنامه پسوند یي (مجددي) دي .

دزورور اوبه مخ په لوړه ځي ، که نه ؛ ۵ کاله بند او برآئت تر منځ لوي توپیر موجود دي . څرګنده ده چي افغانستان ولس صابر قوم دي او زغم لري .

ګزارش داسي دی:

- دهرات ابتدائیه محکمه برائت.
- دکابل د استناف محکمه ۶ میاشتي حبس.
- د تمیز دیوان پنځه کاله او یوه میاشت حبس.
- د تجدید نظر محکمه برائت.

څلور محکمي څلور مختلف حکمونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۰)

دبلخ مستوفيت

دسيل بين د را رسيدلي رپوټ په حواله په غير قانوني توګه د ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانيو دتخصيص صادرول د خزاينو درياست ، دبلخ دمحلي ارګانونو په ګډون، چي تور يي په سيد محبوب الله شريفي د سيد احمد شاه زوي او سهيل تابش دعبدالصبور زوي لګول شوي .

نومورې رپوټ چي ډير اورد او په دي ليکنه کي يي د ځاييدو امکان نشته ،نو په لنډه توګه يي يادونه کوو .

لکه چي مخکي مو وويل د خزاينو درياست ددوو تنو چي نومونه يي ذکر شول او دبلخ ولايت د سيمه ييزو ارګانو نو تر منځ ديوه جوړ جاړي ، په ترڅ کي په غير قانوني توګه ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانيو تخصيص صادريږي او ديوه ساعت په ترڅ کي ۳۲ قطعي چکونه چي ټول يي ۶۱۲۱۷۷۸۷ افغانی کيږي، له بانک څخه ايستل کيږي او داسي ويل کيږي چي نومورې چکونه مخکي تر دي چي تخصيص ورسيږي جوړشوي او پيسي يي تر لاسه شوي دي .

دبلخ ولايت مستوفي محمد اسحق په دي پوهيږي، چي دومره زياتي پيسي څنګه لګيږي او تخصيص راځي او ددولت ددارايي په برخه کي مسولانه اجرات نه ترسره کيږي، نو مسوول ګڼل کيږي ، او دغه راز هريو سيد محبوب الله شريفي او سهيل تابش، چي له دندي څخه دناوړي ګټي په اخيستلو پرته له دي، چي دبلخ ولايت سيمه ييزارګان دومره زيات تخصيص ولري تخصيص ليږي .

خو دقضيي د پيسو زياتوالي ته په کتو سره تر څو چي دموضوع تر شا صلاحيت لرونکي چارواکي شتون ونه لري ، نو دغه کار له امکان نه لري بريښي .

البته دنه بازخواست په ډاډ مامورين دا اجرآت او کړني کوي، داجوته خبره ده چي داسي ناوړو او غيرقانوني اجرآت دخداي او رسول په خاطر ندي ، بلکه دپردي شاته به حتمي څه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۱)

د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیر

د باوري رپوټو نو په حواله دچین ولسي جمهوریت، دمهاجرینو له پاره دمرستي او اعاشي له پاره دوه سوه زره ډالره مرسته وکړه او نوموړی مرسته د مهاجرینو دراستنولو دوزارت دبو دجي ضمیمه وګرځول شوه.

له نوموړو پیسو څخه ۱۶۵۵۵۰۰ افغانی د ځانګړي حوالي په اساس بصیر احمد معتمد ته ورکړل کیږي. په دغه پیسو کي داختلاس او درغلي پیسي دپلټني په پایله کي تثبیت او محکمي ته راجع شوي دي ، ددغو پیسو له جملي څخه ۴۲۵۲۹۹۷ افغانی دنوموړی وزارت بهرنیو نمایندګیو ته او ۱۵۷۵۰۰۰ افغانی د کندهار مهاجرینو له پاره د شیر محمد اعتباري، له خوا او داستاد اکبر اکبر د سپارښتنو له مخي، عرض کوونکو ته پرته له دي چي کومه لایحه موجوده وي ورکړل شویدي .

پاتي نوري پیسي دمهاجرینو دراستنولو دچارو وزارت مرکزي معین عبدالقادر احدي او د نوموړی وزارت اطرافي معین فضل احمد عظیمي ، مالي او اداري رئیس ډاکتر محمد عثمان ظفر له خوا توزیع شویدي .

داپه داسي حال کي هغه مهاجرین، چي سختو دیخنی او ګرمی ورځو کي له ګاونډیو ملکونو څخه ایستل کیږي هیڅ مرسته نه ده شوي .

دغه پیسي چي دتعامل او معیار پرخلاف توزیع شوي او د اسي اشخاصو ته، چي دمهاجرت تصدیق نه لري توزیع شوي ، نو له دي امله استاد اکبر اکبر او شیر محمد اعتباري دمهاجرینو دراستنولو پخواني وزیران تورن او مسوول ګڼل شوي دي .

فضل احمد عظیمي ته څوک څه نشي ویلاي ولي داحمد ضیا لومړي مرستیال په قول دملي قهرمان ددوستانو څخه دي .

جرمونه په هر ټولنه کي شته ، مګر هلته بازخواست شته ، دافغانستان په اداره کي بازخواست کمزوري دي.

ولي چي مسؤل چارواکو لخوا په یوه بهانه او بله بهانه مخنیوي کیږي. ډیر لږکیږي چي دوزیر پخپل رئیس زور ورسیږي او د رئیس په مدیر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۲)

زوريا زر

د سردار محمد داود او سردار محمد نعيم وارث ، دسردار محمد نادر نعيم د ۲۲۰ جريبه ځمکي چي شرعي اسناد په لاس کي لري.

نوموړی ځمکه د کابل ولايت دشکر دري ولسوالی د کوچکين په کلی کي موقيعت لري او دشکر دري د ولسوالی له خوا يي د کابل محکمي د ۸۰ ـــ۲۳/۳/۱۳۸۸ قضايي قرار له مخي يي ملکيت ثابت شويدي، دحاجي هميشه گل له خوا په غير قانوني توگه غصب شويده .

دغه راز د څيړونو په ترڅ کي معلوميږي، چي هميشه گل غاصب او دمحکمي له پريکړي څخه متمرد او درغل ګڼل شويدي.

د اوو موردو په اساس چي ياد ملکيت دسردار محمد نادر نعيم ګڼل شوي، خو بيا هم هغه له غصب څخه نه اوړي او نه هم محکمي ته حاضريږي ، يو کانتينر دځمکي پر سر ږدي تر څو خپل ذوليد ثابت کړي . دشکر دري دپوليسو له خوا ولسوالی ته ليږدول کيږي او بيا هم دغاصبينو له خوا دوه کانتينره په مخفي ډول په نوموړی ځمکه ځاي کي پرځاي کيږي، ددي د پاره ذواليدي ثابت کړي.

دمحکمو او دپوليسو له خوا په داسي حال کي چي دغاصبينو مخه نيسي دستايني وړ دي او داخبره چي غاصبين تر اوسه ولي په سزا نه دي رسيدلي، دا دپوښتني وړ ده ، هيله ده چي قانون سره سمه سزا ورکړل شي .

دپام وړ خبره داده چي هميشه گل دميراحمد دقضيي اصلي خوا، لخوا وکيل ټاکل شويدي، په مختلفو ډولونو سره اصلي مدعي ميراحمد نومي د دعوا نه تير، مگر وکيل يي نه تيريږي، چي وايي (مدعي سست و گواه چست) .

دسردار محمد نادر نعيم دکمزوري نقطي نه چي حيا لري ګټه پورته کوي .

داباید ووايو چي دزور او زر په څنګ کي بي حيايي هم لوي رول لري .

عدالت او غوڅ اجراات نشته.

حاجی هميشه گل دميراحمد د وکيل په توگه دعوا مخ ته وړي، چي اصلي مدعي ميراحمد ددعوا نه انحراف کړيدی، مگر په چا يي مني؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۳)

دمالیي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضیه

دیوي باخبري سرچیني په ریوټ کي ویل شویدي چي دپنجشیر د آب دري دشرکت رئیس محمد رسا د ملا زوي چي له کورنیو چارو وزارت سره د غوښتي ترون لري ، کله چي خپل ترون تکمیل او د ۹۱۷۵۱۲۲ افغاني حواله اخلي او وروسته دپیسو چک له وزرات مالیي څخه اخلي .

دوه ورځي وروسته محمد رسا نومي دخزانو د ریاست دتادیاتو مدیریت له کارمندانو په مرسته د نمو‌ړو پیسو دویمه حواله په جعلي اسنادو جوړوي او دشرکت په نوموړی حساب انتقالیږي .

وروسته له دوو ورځو د نوموړي ریاست یو کارکونکي د بسم الله په نامه متوجه کیږي چي پیسي دوه ځله د پنجشیر د آب دري د شرکت په حساب انتقال شوي نو موضوع د نوموړی ریاست مرستیال محمد اقا خبروي . هغوي موضوع د افغانستان بانک ته خبر ورکوي چي ددریم چک پیسي دشرکت په حساب انتقال نه کړي هغو د رد د ځواب ورکوي چي پیسي انتقال شوي .

کله چي محمد رسا نومي پوهیږي چي موضوع افشا شوي نو پیسي ببیرته د مالیي وزارت په حساب تحویلوي او قضیه دکشفي ارګانونو ته خبر ورکول کیږي چي وروسته له تحقیق څخه د مالیي د وزارت ۱۲ تنه کارکونکي او د مالیي پخواني معین وحیدالله شهراني د جرمي شریکانو په توګه په کوته کوي . بالاخره د شهراني په اړوند دلایل قانع کوونکي ارزول کیږي او دنورو څوارلسو کسانو جرمي عوامل ثابت دي په دي برخه کي کوم تجویز نه نیول کیږي .

داسي فکر کیږي چي دنوموړی قضیي تر شا زور واکان شتون درلود چي قضیه هیڅ دوران ونه موند او قانوني تعمیم ییپه اړوند ونه نیول شو . استدلال داؤ چي محترم حاجي رسا دمقاومت په وخت کي د امر صاحب سره ډیره مالي مرسته کړیوه. رښتیا او دروغ به یي څوک سپین کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۴)

دډيزل جنراتورونو ترون

دهيواد جمهور رئيس حامد كرزي په كندهار كي، دبريښنا د ستونزي دليري كولو له پاره په خپل ۵۱۹ ـــ ۲۹/۱/۱۳۸۷ حكم كي سپارښتنه وكړه، چي دهمدي حكم پر بنياد A.G.N دعبدالغفار نعيمي له كمپنۍ سره تړون وشو، چي يوازي اووه ډيزل جنراتورونه 500KW هر يو له دووپايو ترانسفارمر 500KVA ستيكرد نايزيشن پينلونو سره راوړل شول .

هغه يو تخنيكي عوارض پيدا او كرينک شافت يي مات شو او پاتي شپږو پايو له 2MW څخه زيات توليد نه كړاي شو .

چي مسولين يي شپږ مياشتي لادركه او د نوموړي پروژي كار په داسي حال كي ، چي ۵۹۴۶۴۸ دالر AGN كمپنۍ ته او ۱۸۳۸۰۷۶ افغانۍ يي داوارولو او د احاطي له پاره د ساختماني ته به وركړل شي په ټپه ودريد .

جالبه خبره داده چي د هيواد ټولي اداري د نوموړي تړون څخه ځان بي خبره ښيي، دكندهار اداره وايي چي دبريښنا انرژۍ وزارت له خوا يي تړون شوي خو دبريښنا وزارت خپله بي خبري څرګندوي . سربيره پرهغي د كمپنۍ ادرس او پيژندنه چي نوموړي جنراتورونه يي قرارداد كړي معلومه نه ده او پروژه همداسي بي ځښتنه پاتي ده .

ځيني بيا وايي چي كله اسدالله خالد د كندهار والي و، هغه ښايي چي مالومات ولري .

خو دبريښنا د زياتي اړتيا له مخي يو پلاوي د ماليي د وزارت د استازي، د كندهار ولايت د استازي ، دبريښنا موسسي مرستيال انجينر همايون كوهستاني ، ددفتر رئيس الحاج نور الحق فقير يار ، دبريښنا وزارت په اداري چارو كي مرستيال انجينر محمد اكبر باركزي ، تر رياست لاندي وګمارل شول تر څو د جنراتورونو د پيرودني موضوع چټكه كړي او د متحده عربي اماراتو ته سفر وكړي .

AGN كمپنۍ د نوموړو جنراتورونو بيه ۶۷۰۰۰۰ دالره ټاكلي وه ، نوموړي پلاوي د يادو جنراتورونو د تړون څخه بي خبري په ګوته كوي او وايي چي نوموړي پلاوي يوازي د نوموړي كمپنۍ د امكاناتو د مطالعي له پاره متحده عربي اماراتو ته تللي و او بس.

لنډه داچي د لګښت سره سره دغه پروژه عملي نه شوه او نه هم كومه اداره دهغي مسووليت پر غاړه اخلي . دادي دااداري فساد يوه نوي ډول بيلګه ده . مګر پيسي وركي ، چي اخير كي نه جنراتور په لاس راغي او نه پيسي ، مګر پيسي راټولي شوي . دداسي كمپنۍ سره قرار داد شويدي چي چا ته يي ادرس معلوم ندي او يا ادرس نلري. دكندهار ولايت دااداري رياست ۱۲۳۳/ ۸۸/۶/۱۰ ليک دشكايت اركانهاي محل عمومي رياست په عنوان هم اغيزه ونكړه.

زموږ په هيواد كي داسي معاملي او اجرات كيږي، چي څوک يي اصلاً د كلا وي سر نشي مونډلای. بله بيلګه:

دپنجشير د ولايت سړک، چي پنجشير ولايت اصلاً يو سړک لري، چي څلوراهي پكي نشته.

دحيرانتيا خبره داده ؛ چي سړک جوړشويدي، مګر جوړونكي او دپيسو ډونر يي يي معلوم ندي.

يوازي ولسي كسان شكايت لري چي څوک غوږ هم نه پر نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۵)

د بهرينو هيوادونو د ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلګه

د يوي باوري سرچيني په حواله ويل کيږي چي د يوه استراليايي تبعه ويلم رابرتس له خوا ديوه لفظي شخړي په پاي کي فضل الربي مشهور په کريم الله په ۱۴/۳/۱۳۸۸ په ميدان ښار کي په داسي حال کي وژل کيږي چي شپيته تنه پرسونل هم موجود وو. رابرتس د کتار مشر دي.

نوموړی چند راسنګ ته چي د شکور د سرتيم دي امر کوي چي کتارته حرکت ورکړي ، چند راسنګ د کريم الله په موټر کي سپريږي او د غزني پر لور حرکت کوي . غزني ته نږدي کتار دروي او يو څو هوايي فيرونه کوي . او دشاهدانو له شهادت سره سم رابرتس ديوه لاسي بم په وسيله د نوموړی موټر ته اور اچوي او هغه سوځي ، کتار د پکتيکا خواته روانيږي خو چند راسنګ د پيښي جريان د FHI موسسي ته خبر ورکوي . رابرتس له غزني څخه بيرته د کابل پر لور راځي او له موسسي څخه پاسپورت او لس زره ډالره له ځان سره اخلي او غواړي چي د هوايي ډګر له لاري دوبي ته ځان ورسوي خو دملي پوليسو له خوا بندي او وروسته له څيړونو ابتدائيه محکمه په خپله ۱۱۲ ــ ۵/۸/۱۳۸۸ فيصله کي نوموړی په اعدام محکموي ، کله چي دوسيه د حق العبدي له پاره ستري محکمي ته راجع کيږي نو په سل زره ډالره د خصومت د قطعه کولو له پاره حکم کوي چي بيا وروسته د ستري محکمي له خوا په ۲۸۳۵ ــ ۲۱/۸/۱۳۸۹ فيصله کي د حق الله په برخه کي په شل کاله بند محکوميږي . دادي د بهرنيو ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلګه او بي پروايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۶)

روابط مهم دي که ضوابط ؟

یوه باوري خبري سرچینه رپوټ ورکوي چي د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د میاشتي په اته ویشتمه ، د هجران هجرت شرکت رئیس حاجي میرزا د محمد رحیم زوي، د هیواد د جمهوري ریاست مقام ته شکایت کوي ، چي په غیر قانوني ډول یې د ملي امنیت د موظفینو له خوا یي شرکت پلټل شویدي ، چي له دغه امله د افغانستان د اسلامي جمهوریت دمقام له خوا په ۲۷۶۵ ـــ ۲/۵/۱۳۹۲ حکم کي سپارښتنه کوي تر څو د نوموړی شکایت د یوه مسلکي ټیم له خوا و څیړل شي او دملي امنیت ریاست دي دڅیړني پلاوي ته لازم شرایط برابر کړي .

د څیړني په بهیر کي حاجي میرزا ادعا کوي چي دخپلو کارکونکو د وهلو ډبولو سربیره ۴۲ عرادو زرهي وسایطو، چي د اېتا لیا د ځواکونو پوري تړاو لري او دغه راز دیو شمیر جواز سیر او پلیټونو د ګرزیدني کارتونه او کمپیوټرونه له ځان سره وړي دي .

او زیاتوي چي دغه دسیسه د عبدالقیوم کټوازي له خوا ، چي مخکي د پکتیکا ولایت والي وو او اوس د ملي امنیت د عمومي ریاست مرستیال دي جوړه شویده ، کله چي نوموړی والي وو نو ورسره پیژندل او له ما څخه یي څو ځله د پیسو غوښتنه کړي وه ، چي ددوستانه اړیکو له امله یي غوښتنه پوره شویده .

خو کله چي موضوع د پولیسو له خوا څیړل کیږي او لیکي چي یو شمیر زرهي وسایط له جعلي پلیټونو سره، چي دولسي جرګي او مشرانو جرګي او ملي امنیت له نوم څخه په دوو سرایونوکي ، چي یو دبګرامیو دولسوالی او د کابل په شش درک کي وه ، او یو شمیر مجهول الیهویه خلګو ورڅخه ګټه اخیسته . او نوموړی اشخاصو په پام کي لرل چي پر یو شمیر دولتي ادارو تروررستي حملي وکړي ، چي د نوموړو پیښو د مخنیوي له پاره یي دغه کار کړیدي .

د ګمارل شوي پلاوي له خوا نوموړی شرکت پلټل کیږي ، په پایله کي یي ۱۳۶ مشکوک جواز سیرونه ، چي په درغلي جوړ شوي و، ۷ قطعي د ګرزیدني کارتونه د کورنیو چارو وزارت د تروریزم سره د مبارزي د مرستیال په لاسلیک ، ۵۹ جوړي نمبر پلیټونه او ۸ قطعي د ګرزیدني کارتونه د مشرانو جرګي د امنیتي مسوول په لاسلیک او یو کارت د ملي دفاع وزارت د پوهنتون د قوماندان په لاسلیک ، دوه داني کمپیوترونه، دوه میله کلاشینکو فونه او یوه میل تفنګچه په لاس راوړل کیږي او ۴۳ عرادي زرهي واسطي چي د خاوندانو هویت یي معلوم نه دي په ورکشاف کي موجود و.

کله چي جوازسیرونو د ترافیکو ریاست ته راجع کیږي ، څرګندیږي چي ۲۲ جلده جواز سیرونه جعلي دي .

میرزا کټوازي نه چا بازخواست ونکړ.

په ډیر زحمت بندي شو ، چي وروسته ژر خوشي شو ، ولي چي دمشرانو جرګي مشر مسلمیار یي شاته ولاړ ؤ.

په پایتخت کي په جعل کاري لاس پوري او دوام ورکوي، مګر بیا هم څرنګه چي رابط لري دبند نه خوشي شو.

پیسه او بډي کار کوي، مګر واسطه هرځای کار کوي او په موږ کي ډیر دود ده.

په موږ کي واسطه بده نه ښکاري، که حق وي او یا ناحقه. میرزاخان کټوازی، فکر نه کوم چي مجازات شي، ځکه هم زور لری او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۷)

د ملي دفاع وزارت او اختلاس

له بده مرغه زموږ په هیواد کي یو شمیر کړي پرته له دي چي خپلو دیني او عقیدتي مقدساتو او ارشاداتو ته پاملرنه وکړي، په دغه کرغیړني پدیدي لاس پوري کوي ترڅو، چي نا جایزه او ناروا ګټي تر لاسه کړي چي موږ یي یوه قضیه د بیلګي په توګه خپروو.

داسي مثالونه ډیر دي، دلته هغه لیکم چي زما سیل بین ته په لاس راغلي دي، داسي لیکل شویدي.

د ملي دفاع وزارت دلوژستیک دریاست له خوا د ۲۱ قلمو روغنیاتو او مبلایلود کال ۱۳۹۳ د اړتیا دوسیه جوړه او دنوموړی وزارت دخریداری څانګی ته یي لیږلي ده چي بیه یي ۲۰۵۴۳۴۱۲۳۰ افغاني کیږي.

په لومړي ګام کی د نرخ اخیستلو اداره په جعلي استعلا مونو سره ، چي معلوم نه دي له کوم شرکت ،کوم دوکان ، کومي مغازي او په کوم ځاي کي یي نرخ اخیستي دي.

په دویم ګام کي چي موضوع اعلان ته وسپارل شوه د خریداري د اداري دپرسونل له خوا چاته افر توزیع نه شو.

لنډه داچي د افر د خلاصوني غونډه جوړه، چي په ټیټه بیه افرونه شپږ سوه پنځوس ملیونه ، بل افر ۹۸۰ ملیونه ، بل ۱۱۰۰ ملیونه ، بل ۱۵۰۰ ملیونه او وروستني افر ۱۹۹۹ ملیونه په ډاګه شول.

هغه قرارداد چي دوه ملیارده افغاني نرخ ورکړي او هغه کسان چي په فساد کي لاس لري هغه قرارداد کونګي ته ۱۹۹۵ میلونو افغانی، چي لوړه بیه یي درلوده او له اخرین قیمت څخه پنځه ویشت ملیونه دالره تفاوت لري یو ښکاره فساد دي، نرخ ورکړ. مثلاً دیوی ډوډۍ بیه لس افغانی ده، په هر ځای کی چي وی بیه یي هماغه ده او یو لیتر مبلایل چي بیه یي ۱۲۰ څخه تر ۱۵۰ افغانیو ده ، او هغه نرخ چي د پیرودني هیات اخیستي ده ، بیه دیوه لیتر له ۵۰۰ څخه تر ۶۰۰ سوو افغانیو ده . وګوري څومره تفاوت دي. دایو مثال ؤ، چی عرض شو.

هیواد کي عمده فساد دهیواد په خریداري قرار دادونو او د ګمرک په محصول او قاچاق کي دي . یعني په خریداري او قرار دادونو کي قیمت لوړوي، شکایت یي نه پورته کیږي، ددواړو ګټي پکي تضمین شوي وي . او ګمرک برعکس قیمت کښته لیکي چي بیا ددواړو خوا ګټي تضمین کیږي، او قاچاق او یا دمخدره مواد معامله څه بل ډول ده، مامورین حق اخلي او دمراقبت نه سترګي پټوي . قضیه پټه پاته کیږي، غوږ تر غوږ نه خبریږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۸)

مسخه شوي قاضيان

سيل بين چي سيل کوي او تر ټولو ځان بي وسه ګڼي او يوازي غم خوري.

اوريدلي مي وه چي ددولت کوم چارواکی دکومي پيښي په اړوند، د هيواد په بوه محبس کي بندي وو .

کوم بنديان چي له نومووړی سره په يوه کوټه کي بنديان وو، ورڅخه پوښتلي ؤ، چي ښاغليه تا به په خپله دچارواکی په موده کي څومره بډي اخيستي وي او عيش نوش به دي کړي وي ؟

نوموړی چارواکي ورته ويلي وو : هغه وخت چي ما ددولت په اداره کي يوه څوکۍ درلوده لږ او ډيري بډي وي خو اوس چي چور او تالان دي زه بندي يم .

دغه کيسه کټ مټ د پښتني بانک دپنځه ديرشو مليونو ډالرو داختلاس دقضيي په برخه کي او دغي ته ورته په نورو قضيو کي صدق کوي، چي سړی په دي باوري کوي چي رښتيا هم چور او تالا دي.

دهغه راپور له مخي چي د کابل د ولايت دامنيت د استيناف دديوان د ۲۵۵ ـــ ۲۷/۱۱/۱۳۹۲ قضايي قرار له رويه چي ډير اوږ دي او موږ يي لنډيز رااخلو،په کي راغلي دي چي د پښتني بانک رئيس ښاغلی و حيات الله دياني ،او نور مسؤل امران .

تش په نامه ديو شمير شرکتونو دمامورينود مرستي او همکاري په پايله کي دغه اختلاس په داسي ډول رامنځته کيږي :او شرکتونه ددرغلي په توګه ديوه او بل نومونو په نامه، چي نه شرکت وجود لري او نه هم دتضمين کورونه او جايدادونه شته، چي له امله يي په هوايي ډول پنځه ديرش مليونه ډالره دقرض په توګه اجراشويدي.

ددياني صاحب دفساد قضيه نه پوهيږم چي څه نوم ورکړم، رشوت ووايم او که غلا او که کسه بري. دخپل نور مامورينو په ګډون يو عادي جرم ندي ، بلکي ملي خيانت دي ، چي ملت متضرر او دولت بدنامه دي . دومره ډير مبلغ په تنهايي نه خوړل کيږي، حق بايد ورکړي. کټ مټ د ميوند برکي غونډي کيسه ده.

مجددي صاحب د خپل مهربانه زړه او نفوذ نه کار اخلي، په خپل تضمين ، قاضي القضات عظيمي دشلو کلونو محکوم دخوشي کيدو امر اخلي.

وايي چي دکابل بانک قضيه تردي لا ويرنه ډکه ده.

داکيسه دسيل بين دپاره يوه نمونه ده، دکابل بانک موضوع تر دي تراجيدي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۹)

چارواکي هم په میخ وهي او هم په نال ؟!

په هیواد کي دچاپیریال دککړتیا په اړوند ، چي څه ډول یي مخنیوي وشي په لوړه کچه غونډي جوړیږي او پریکړي کوي، چي د نورو عواملو ترڅنګ مهم لامل یي د بي کیفیته او ټیټ کیفیت تیلو واردول دي، چي مخه یي نه نیول کیږي او ددي پر ځاي چي زموږ لوړ پوړي چارواکي یي واردونکو ته سزا ورکړي پر عکس هغو ته دخرڅلاو زمینه برابر وي.
دیوي باوري سرچیني په حواله دنوید ایل شرکت دیوه لیک پر ترڅ کي د جمهوري ریا ست مقام ته په یوه لیک کي لیکلي، چي دنوید ایل شرکت سره تړون لاسلیک کړیدي چي د هغه له لاري هیواد ته تیل واردکړي ، کله چي دنوموړو تیلو اووه ټانکره تیل د مسولو ادارو له خوا نیول کیږي او ګوري چي تیل بي کیفیته دي نو دهغوي د خرڅلاو مخه نیسي او په لیک کي یي داسي ویل کیږي، چي له نوموړو تیلو څخه دخښتو پخولو په بټیو کي کار اخیستلاي شي. نو له همدي امله ددي پرځاي چي زموږ لوړپوړو چارواکي ددغسي تیلو مخه ونیسي او واردکونکو ته یي سزا ورکړي ، پرعکس دافغانستان داسلامي جمهوریت دجمهور رئیس مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم دشرکت دچل ول سره مل کیږي او په خپل ۱۰۷۲ ګڼه حکم ورکوي، که چیري له نوموړو تیلو څخه په ځینو مواردو کي ګټه اخیستلاي شي، دګټي اخیستلو موارد دي تثبیت او داړوندو ارګانو نو دپلاوي تر نظر لاندي دخرڅلا و په برخه کي قانوني کړني وشي.
نو په دغسي حالاتو کي چي په خپله زموږ د هیواد لوړ پوړي چارواکي د شرکتو نو چل او ول مني او په دي نه پوهیږي چي موټرو لوګي دهیواد فضا او د بټیو لوګی کومي بلي فضا ته پورته کیږي ؟
او پدي ډول دګټي اخیستلو زمینه برابریږي . او پدي بهانه بي ارزښته تیل دنورو تیلو سره ګډ او بیا په لوړ قیمت بازار ته عرضه کیږي، داسي عمل یواري نه بلکه په دوام داره ډول تکراریږي ، چي کله یوه بهانه او کله په بله پلمه دوام مومي ، او ساده پلمو ته لبیک ویل کیږي او ضرر یي عام وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۰)

د محصل تبادله

دباوري سرچينو په حواله عبدالروف د عبدالغفور زوی او عبدالغني دعبدالباري زوی، چي دغزني ولایت اوسیدونکي دي د ۱۳۸۴ کال د زمری دمیاشتي په اووه لسمه نیټه، چي دډاکتر هاشم تښتوني په تور او له دښمنانو سره دمرستي په تور نیول شوي و او عبدالروف چي د ۱۳۸۶ کال دسلواغي دمیاشتي په شپږمه ګڼه قرار له مخي دستري محکمي دعامه امنیت دیوان له حکم سره سم په شل کاله بند محکوم شویدي .

او دغه راز عبدالغني، چي د ۱۳۹۲ کال دتلي دمیاشتي په ۲۴ نیټه د ۲۲۶۷ ګڼه قرار له مخي په پنځه کاله اویوه میاشت بند محکوم شوي و او دسناتور بخت بي بي دزوی میرویس او زوم یي د حکمت الله په نامه ، چي دپولیسو افراد ؤ، دمخالفینو له خوا نیول شوي و، چي وروسته حکمت الله په قتل رسول شوي او زوی یي چي په هند کي ددویم صنف محصل و، دهغه په بدل کي دخلاصون غوښتنه کړي وه، چي نوموړی دوه تنه جنایت کاران د تبادلي په ډول خوشي شول .

نو داپه هیواد کي دجرایمو یوه بل ډول بیلګه ده، چي له بده مرغه زموږ په هیواد کي یي رواج موندلی دي.

داسي تبادله په ډیره ظالمانه دوسلوالو مخالفینو لخوا څو ځلي تکرار او دمجبوریت له مخي عملي شویده.

ګرګان ګیري او اختطاف ناوړه پدیده د پاکستان نه افغانانو دځان سره راوړیده ، چي دا پخوا افغان هیواد نه پیژنده .

داسي د تبادلي معاملي څو ځله منځ ته راغلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۱)

د اختلاس یوه قضیه

دیوه تور په ترڅ کي چي دخوست ولایت دملي امنیت د ۸۲ اداري په پخواني مدیر فاروق جان باندي پوري شویدي په کي ویل شویدي : کله چي نوموړی د وزیرانو شورا د ۱۳۹۰ کال دغوایي دمیاشتي ددیارلسمي نیټي د څلورم نمبر مصوبي له مخي د هغه پلاوي په ترکیب کي، چي دگمرگ ،امنیه قوماندانی او دترافیک د مدیرت استازي په کي گډون درلود دنده ترسره کوله، چي ترڅو دبنی لاس اشترنگ موټرونه او دنورو موټرونو دبیي په ټاکلو کي گمارل شوي و، نو په غیر قانوني ډول یي پلیټونه توزیع او دموټرو په بیه کي کموالي راوستي، چي له امله یي ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو زیان ددولت بودجي ته اړولي دي، چي په دغو پیسو کي دفاروق جان دخساري سهم ۳۹۷۷۵۰۰ افغاني کیږي وروسته له تحقیق څخه کله چي موضوع محکمي ته راجع کیږي، دخوست د امنیت عامه دیوان له خوا د ۱۳۹۱ کال د مرغومی دمیاشتي داوولسمي نیټي د ۱۷۸ فیصلي له مخي په دولس زرو افغانیو جریمي متهم پیژندل شوي او بیا دستري محکمي د تدقیقي نظر له رویه موضوع داستیناف محکمي ته راجع شوي .

دادبېو او اختلاس یوه قضیه چي دپریکړو دڅرنگوالي په اړوند یي قضاوت لوستونکو ته پریږدو .

دلته ستاسي پام دخوست دامنیت عامي محکمي فیصله ته راگرځوم ، چي دلته انصاف مدنظر ندي نیول شوي ، د ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو په مقابل کي په (۱۲۰۰۰) افغانیو مجازات شویدي ، په رښتیا چي انصاف نشته .

په محکمو کي داسي غیر عادلانه د افراط او تفریط په چوکاټ کي ډیري کیسي اوریدل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۲)

دګلاب الدين شيرزايي پور

ګلاب الدين شيرزايي ۲۵ ملیارده پخوانی شني (جنبشي) پیسي، ددولت نه پور وړيدي او دده دبانک شتمني ګنګل ګيږي ،
مګر دبي مسؤليتي او بي تفاوتي له کبله داشتمني ۲۵ ميلونه افغاني دګنګل سره دمزارشريف دپښتني بانک دمدير ښاغلي
محمد ياسين لخوا د دادمحمد بانک ته ليږدول کيږي . او پدي وسيله دولت ته يوه لويه خساره رسيږي .
ګرچي محمد ياسين تر ډيره وخت نه ورک ؤ .
کله چي په خپل تقاعد پسي راغلي تصادفي ګيرشو . دده په بند به هيڅ ونشي ، خو د دولت خساره به جبران نشي . داهم
دفساد نه ډيرو نه يوه نمونه ده .
ښاغلي محمد ياسين او داد محمد به جرم دخداي په خطر نه ؤ مرتکب شوي ، ممکن دنورو سره يي هم سرښورولي وي .
ولي يوه دي، هر سړي يوه دي چي بازخواست او تپوس نشته .
که څه هم هر څوک دفساد ناري وهي ، مګر دمسؤولو کسانو لخوا اقدام دايمان په برکت کيږي او ملي ارزښت ورته ارزش
نلري په بي ننګي کي ډوب دي .
ګرچه ګلاب الدين شيرزايي مړ شو ،ځيني وايي په مرموز ډول ووژل شو .
دتميز ديوان د نوموړي دوسيه تر اوسه فيصله نکړه .
شيرزايي هم نه بي واسطي او نه بي پيسو دی، چي تر اوسه محاکمه نشو.

ګلاب الدين شيرزايي څنګه ووژل شو ؟
ديوي باوري سرچيني له رپوټ سره سم ګلاب الدين شيرزايي چي درامش نومي په کرولا موټر کي دهغه له معامله دارانو
څخه وو د ۱۳۹۰ کال دلړم دمياشتي په اووه لسمه نيته د قلمي تفنګچي په واسطه د څلورمي ناحيي په سيمه کي وژل کيږي
. پوليس د قاتل په لټه کي کيږي او په پايله کي رامش نيسي ، لنډه داچي دنوموړی قضيه ددويمي حوزي ابتدائيه محکمه په
خپله ۲۶۸ ـــ ۱۱/۱۱/۱۳۹۰ فيصلي کي رامش نومي ته برآت ورکول کيږي .
او دکابل استيناف محکمه په خپله ۵۳۰ ــ ۱۸//۱۳۹۱/۴ فيصله کي دابتدائيه محکمي پريکړه تائيدوي،
بالاخره نوموړی فيصله دستري محکمي دديوان له خوا رديږي . داچي بيا وروسته څه وشول معلومه نه ده خو دخواشيني
ځاي دادي چي ولي دنوموړی وژونکي په سزا ونه رسيد ؟
داهغه پوښتنه ده چي کارپوهان يي داداري فساد زوراورو ته منسوبه وي . مګر دابتدائيه او استناف قاضيانو نه چا ونه
پوښتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۷۳)

دتیمورشاه اعدام

هغه وخت چي د ۱۳۸۶ کال د لړم د میاشتي په پنځلسمه نیټه ، د جمهوري د ریاست د مقام له خوا د ۱۸ مجرمینو داعدام حکم صادریږي ، نو اړوندو ادارو ته دنومړی حکم سپارښتنه کیږي او د محبس قوماندانی ګمارل کیږي چي نومړی شپاړس تنه له نورو محبوسینو څخه جلا تر څو داعدام حکم ورباندي عملي شي.

نوموړی چي باید د لومړي نمبر قول اردو په پولیګون کي اعدام شي، نو دیوه استعلام په ترڅ کي دملي دفاع وزارت ته لیکي ، خو له دري تنو پهره دارانو کوم صلاحیت لرونکي شخص چي استعلام اړونده ادارو ته راجع کړي، د ملي دفاع وزارت کي شتون نه درلود .

وروسته د محبوسینو دعمومي رئیس د تلیفون له لاري، چي ګواکي موضوع یي له لوی درستیز سره شریکه کړی او هغه لومړی نمبر قول اردو ته امر صادر کړي دي.

نو شپاړس تنه محکومین دهغوي دمسوول ټیم سره چي ټول ۵۲ تنه کیږي دپولیګون په خوا روانیږي، د لومړی نمبر قول اردو منسوبین، کله چي نوموړی ډله هلته رسیږي ، هغوي مزاحمت ایجادوي او ان داچي هغوي تحقیر او توهین کیږي .

دهمدي مزاحمت له مخي دوه ساعته ناوخته کیږي او دشپي تیاره خوریږي . دیادوني وړده کله چي محکومین د سمونیار ضیاء الدین له خوا تالاشي او په دویمه دروازه کي دجان ګل له خوا چک کیږي او د سمونوال عبدالکریم له خوا یي ورسره توکي اخیستل کیږي او دنوموړی له خوا ولچک کیږي ،ټول معدوهین دشاله خوا ولچک کیږي ، خو تیمور شاه د مخي له خوا . نورو معدوهینو پر سر مخصوصي خولۍ اچول کیږي، خو دتیمور شاه پر سر دسمال اچول کیږي .

لنډه داچي محکومین دشپي په اتو بجو نوموړی د اعدام ځاي ته درسیدو سره معدوهین له موټرو څخه کښته کیږي او شا یي دیوال او مخ یي دغرب پلو ته په کتار درول کیږي . یوه موضوع د یادوني وړ ده چي سره له دومره تلاشیو تیمورشاه سره یو مبایل شته، چي سیمکارت یي دده له خوا ژویل شوي وو.

خو داچي قصداً لازم تدبیر ورته نیول شوي نه وو او تیمور شاه په داسي ځاي کي درول شوي وو، چي دیوال کنډو درلود ، کله چي حکم ورباندي تطبیق کیږي وروسته لیدل کیږي ، چي د تیمورشاه جسد دهغوي په منځ کي نشته او تښتیدلي دي ، په ډیر مهارت ګام په ګام ورسره مرسته کیږي .

دتیمورشاه دتښتیدلو په پیښه کي یوه توطیه په کار وړل شوي وه، چي مخکي جوړه شوي وه، چي واړه مامورین لکه سیدخان د محمد یاسین زوي ، دوست محمد دمراد خان زوي او عبدالکریم د فضل قادر زوي وپیژندل شول دایو ډول دزورواکي او دبډو یوه بیلګه وه، چي یوخطرناکه جنایت کار یي په پایله کي له اعدام څخه خلاص شو .

تیمور یوبل ځل هم نیولي شوي ؤ، چي د لس زرو دالرو په مقابل کي په سالنګ کي وتوانیدي چي فرار وکړي او مخ کي هم یوه بهرني ښځه ګروګان نیولي ؤ، چي دفرانسي تبعه کلیمنتس کانتوني نومیده.

اوددویم ځل دپاره هم په تیښتي موفق کیږي .

دمحبس مامورینو دده دتښتي دپاره ګام په ګام پدي ډول زمینه برابره کړه:

1. اعدام باید د پلچرخي محبس په دننه کي وای، نه دپولیګون په میدان کي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کیدای شوای چي اعدام نه په ډلیزه ډول، بلکي په څو ځلي د څو تنو دپاره ، چي سم کنترول او اجرا شوي وای.
3. اعدام باید په رڼا کي شویوای ، نه دشپي په تیاره کي دعقرب میاشت اته بجي پوره تیاره وه.
4. دنورو پر سر توري خولی وي، د تیمور پر سر دسمال ؤ.
5. نور دشا دخوا ولچک ؤ، دی دمخ دخوا.
6. دی په داسي ځای کي ودریدي، چي دکتارپه اخیر کي ؤ او شاته دیوال کنډو ؤ.

نوموړي دهغه وروسته بیا هم دخلیل ځدران زوی دپیسو په مقابل کي اختطاف او ووژی.

مسؤل مامورین مجازات نشول، دمحکمي او څارنوالي تر منځ یي دوسیه په تګ او راتګ کي وه، محکمه کله اعتراض کوي، یا کله حبس معطل حکم کوی او کله تیرشوي حبس باندي بسنه کوي.

تیمور دهغه خطرناکو جانیانو د ډلي دی، لکه حبیب استالفي او یا رئیس خدایداد غوندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۴)

دالبیروني پوهنتون رئیس

دالبیروني دپوهنتون دمحصلانو اتحادیي دیوه لیک په ترڅ کي مسوولو مقاماتو ته خبر ورکوي ، چي دالبیروني پوهنتون رئیس ، محب الله بارش دمحمد ایوب زوي چي ۵۲۰۰۰ ډالره درشوت په ډول له ثبات شرکت څخه ، چي دالبیروني پوهنتون بیا رغاونه پرغاړه لري، اخلي او دغه راز محمد ایوب نومي په دري زرو ډالرو اختلاس او ګل میر نومي هم په دري زرو ډالرو تورن کړیدي .څرګنده فساد دي ، بیارغونه درئیس کار ندي ، بلکه دوزارت صلاحیت دي . دا ټولي کلاه برداري ده.

موضوع له تحقیق وروسته محکمي ته ځي او د کاپیسا ولایت ابتدائیه محکمه په خپل ۶۴ ـــ ۹۰/۴/۵ ګڼه حکم کوي او محب الله بارش په دري کاله حبس او داختلاس شویو پیسو په معادلو ورکړي په سزا محکوموي . خو بالاخره چي موضوع داستیناف محکمي او اداري فساد په وړاندي اختصاصي محکمي ته ځي ، نو نوموړی ته برائت ورکول کیږي.

ښاغلي بارش سو استفاده تر دي اندازي بي شرمانه ؤ ،چي یو محصل نه یي ولندن ته د لیږلو په پلمه زر دالر رشوت واخیست . پداسي حال کي چي د محصلینو لیږل د وزارت کار دي.

نوموړي پدي لوړ مقام بیا هم پر خپل محصل زړه سوی ونکړ.

بارش په څو نورو قضیو کي ښکیل دي. موږ د محکمي په پریکړه کوم اعتراض او مخالفت نه لرو. یوازي دومره یادونه کوو چي رسنۍ همیشه دقانون پر تنفیذ ارګانونو تور لګوي، چي څوک په اداري فساد او اختلاس متهم کیږي نو دچارواکو د ملا تړ له امله ورته سزا نه ورکول کیږي .

هیله مو دا وه چي په دغه برخه کي هم دنیوکه کونکو رسنیو دنیوکو کومه چاره په کي نه وي .مګر اقاي بارش ددي روښانه فریب کاري او سو استفاده نه مجازات ونه لید .

داچي دیو علمي او اکادمیک په محوطه کي دومره ښکاره ناوړي ګټي دي ، نور دي خدای (ج) رحم وکړي. پدي اخلاقو نوموړی اوس هم استاد دي. او دمحمد یونس قانوني نه یي ۵ زره دالره اخیستي ؤ.

حیرانونکي داده چي داسي حمایه ګري او بي تفاوتي یو دبل حمایه کیږي . ښاغلي بارش باندي دمحکمي حکم صادر شوي ؤ ، مګر دکابل پوهنتون کي په تدرئیس اخته ، پولیسو ده ته موقع ورکړه ، او دمحکمي حکم یي تنفیذ نه کړ .

خو بالاخره دستري محکمي ۴۸۸ ـــ ۸۹/۵/۲ فیصلی په اګر او مګر دوسیه داعتراض تر نامه لاندي دفرار زمینه برابره کړه. استاد یي دا ډول ککړ وي، نوردي خدای رحم وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۵)

عصمت الله دولت زی

ماسیل بین داسي یو رپوټ تر لاسه کړي و، چي پکښي ویل شوي و چي د کابل امنیه قوماندان عصمت الله دولت زی ۱۷۵ تنه ، په بیلابیلو جرمونزوو تورن کسان پرته له دي، چي قانوني کړني تر سره کړل شي په خپل امر یوازي د ۱۳۸۶ کال په شپږو وروستیو میاشتو کي، له نظارت خاني څخه خوشي کړیدي .

کله چي موضوع څیړل کیږي علیشاه پکتیاوال، چي د کابل د امنیه قوماندانی جنایي امر و ، وایي چي په عسکري کي د حکم تطبیق حتمي کار دي، نو کله چي قوماندان امر کاوه موږ هغه عملي کاوه.

سمونوال جلات خان چي د کابل ا منیي قوماندانی د سرقت مدیر دي وایي: چي عصمت الله دولت زی ټول کارونه په خپل انحصارکي اخیستي وه او نوموړي هم کوزه هم کوزه ګر او هم ګل کوزه وو.

لنډه دا چي د نوموړو ۱۷۵ تنو د خلاصون څیړنه کیږي ، داسي څرګندیږي چي عصمت الله دولت زی د قانون پر خلاف او له خپل صلاحیت څخه لوړ امرونه صادر کړي او تورن کسان یي د نظارت خاني څخه خوشي کړیدي.

خو دولت زی دا ادعا نه مني او وایي:

چي کله ما د قانون خلاف امر ورکاوه نو باید داړوندو ادارو له خوا د پشنهاد په ډول رد کړي واي. خو داسي هیڅکله نه ده سوي. خو د څیړني پلاوي په دي باور دي ، چي دولت زی قصدا د قانون څخه سرغړونه کړي او هغه د مجازاتو وړ بلل شویدي.

نوموړي دابتدائیه نظامي محکمي دجدي دمیاشتي ۱۳۸۸ کال جلسه کي په بند محکوم شو.

نموړی ددویم مرستیال محترم عبدالکریم خلیلي حمایي له کبله بیرته مقرر او حبس چا پر تنفیذ ونشواي کولاي ولي، چي دداکتراشرف غني په قول دولت یو سهامي شرکت دي ،   ددي دپاره چي جزا نموړی ته پند شي او نورو ته عبرت ، مګر هیڅ ونشوه .

چي د نظامي ابتدائیه محکمي د ۱۳۸۷ کال د لړم د میاشتي د لومړي نیټي ۷۳ فیصلي له مخي، نوموړی په څلور کاله بند محکوم شو، مګر بلي محکمي د ۱۷۳ ګني د حکم له مخي نقض کیږي. دمجرم په ګټه دقاضیانو د پاره ساده لار په یوه بهانه او پلمه دحکم نقض او یا اعتراض اسانه لار ده، چي دعدالت نه فرار وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۶)

د ۹۲۱ لاریو داوسپني قاچاق

په رپوټ کي راغلي دي په ۱۳۸۵ کال کي د (دوراني کاروان شرکت) د اسیاي میانه څخه ۶۵۹۵ ټنه زړي اوسپني د تور غونډي دلاري راوړي.

په دي ترڅ کي ۹۲۱ لارئ موټر چي اوسپني پکښي بار وي په جعلي اسنادو سره، پرته له دي چي محصول شي د سپین بولدک له لاري پاکستان ته اړول کیږي، چي د محصول پیسي یي ۵۳۴۳۳۵۲۶- افغاني اټکل شویدي.

دهغه جملي نه د صلاحیت لرونکو مقاماتو له خوا ۴۵۰ ټنو نه، چي ۲۷۰۰۰ ټنه اوسپنه کیږي د تورغندئ په بندر کي ساتل کیږي، موضوع د مالیي وزارت ته وړاندي کیږي نو امر ورکول کیږي، هغه تاجران چي حاضر دي چي محصول ورکړي، ۱۱ سلنه دي تري واخیستل سي او هغه تاجران چي تښتیدلي دي شپیته سلنه جریمه دي هم تري واخیستل شي.

د هندکش بارچالاني شرکت د۷۵۷ لار یو په بدل کي، چي تښتول شوي دي ۱۱۰ لاري د اصلي مالکانو له خوا، چي فضل رحیم او طالب نومونه یي دي په تضمین کي پریږدي.

د فیفون بارچالاني شرکت د۱۸ لاریو په عوض کي ۳ لاري په تضمین پریږدي او وروسته تر پلټني د هرات ولایت د ابتدایي محکمي په ۱۳۱ فیصله کي ۱۵/۸/۱۳۸۵ تورن کس به مجازاتو محکومو‌ي او فیصله کوي . چي پلورونکي، اخیستونکي او هم د گمرک د رییس صدیقي څخه تحقیق وکړي.

لنډه دا چي د یوه اوږده تحقیق د بهیر څخه د تورنو کسانو او په قضیه یي پنځه تنه څارنوالان، چي په کتمان د جرم کي سهیم وه دولت ته د ۷۷۹۰۷۱۵۸- میلیونه عوایدو د زیان په اړوند چي خپلي دندي صحیح سر ته رسولي نه دي او دڅارنوالي مرستیال ښاغلي فضل احمد فقیریار ، محب الله د حیات الله زوي ،څارنوال عبدالمتین حمدي ، او څارنوال محمدعارف هم پدي قضیه کي دناوړو اجراتو له کبله گرم بلل کیږي. کله چي محکمه ونه غواړي ، چي فیصله صادره کړي، نو د اعتراض په پلمه دوسیه مسترد کړي.

او محکمي لکه دپخوا په شان پر عدالت سترگي پټي کړي، مسؤل کسان تر اوسه ازاد گرځي.

او په نیولو کي یي یو کس هم چندان علاقه څرگنده نگړه. دلته هم خاینانو یو بل ته لاس ورکړ.

نه ملزمان محاکمه شول، نه هغه هیآت چي فیصله یي بررسي کړیوه او نه د گمرک ماموران. دا دفساد څرگنده نمونه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۷)

بیدل شرکت

د یوي باوري سرچیني په حواله د بیدل شرکت د زورواکو د زورزیاتي له امله شکایت کوي او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي، چي له ۱۳۷۲ کال څخه تر ۱۳۷۷ کاله پوري یي وارداتي تیل ، د حیرتانو له بندر څخه ایستل شویدي.

د حیرتانو ذخیره چي د نفتي موادو پوري اړونده ده، وارداتي تیل په هغي کي ذخیره او د محصول په ورکړي سره هر شرکت خپل تیل وباسي.

د بیدل شرکت چي په ۱۳۷۲ کال کي ۶۸۵۲۰۱۱ کیلو پطرول وارد اوله هغي څخه ۱۴۸۱۳۸۵ ترلاسه او ۳۷۲۵۳۳ باقي پاتي دي. د وخت د استاد رباني تر مشر تابه لاندي د مجاهدینو حکومت دي.

له کال ۱۳۷۳ تر ۱۳۷۷ کاله پوري ۱۳۲۹۸۲۱۷ کیلو ډیزل او له دي جملي څخه ۱۲۷۷۷۸۵۰ ترلاسه او ۵۲۰۳۶۷ کیلو باقي پاتي دي.

په همدي ډول په ۱۳۷۶ کال کي پطرول ۱۵۴۵۲۲۲ کیلو او له هغي څخه ۱۳۲۹۳۳۴ او ۴۱۵۸۸۸ باقي پاتي دي .

خو د پاتي تیلو بیه یي نوموړي شرکت ته ندي ورکړي ،نو خپل عرض پاڼه د افغانستان اسلامي جمهوریت مقام ته وړاندي کوي او په دي برخه کي حکم کیږي، چي خپل حق دي ورکړي شي.

خو له هغه راهیسي تر اوسه د نوموړي شرکت خپل حق تر لاسه کړي ندي، ولي چي د چور په وخت پوري اړه لري.

دا د بیروکراسي او فساد یوه بل ډول بیلګه ده ،چي مونږ تري یادونه وکړه.

تجربه ښیی چي دمامورینو بي تفاوتي او بي کفایتي، دفساد پر څنګ افغان قوم ته لویه بدبختي راوړیده.

او بازخواست نشته چي پوښتنه وشي چي ولي ؟

پدي حصه کي دریاست جمهوري دمقام (۱۲۵۰ــ ۵,۳,۸۵) حکم هم تاثیر ونکړ.

مقصد دهغه وخت حکومت او دشمالي ټلوالو له خوا جوړ شویدي .

زموږ په هیواد کي په عمومي ډول پوښتنه نشته .

دبیدل شرکت نه پخواني دولت حق نه ورکوی او نه موجوده دولت.

دریاست جمهوري مقام احکامونه په لاس لري، مګر عملي جنبه یي نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۸)

په بهرنيو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس

قضيه داسي شروع کيږي چي د بهرنيو چارو وزارت، د درواداتو مديريت په خپل ۱۹/۱۲/۱۳۸۴-۱۴۰۰۸ گڼه ليک ، د ډاکتر عبدالله په لاسليک د هرات نماينده گي ته ليکي چي ۲۵۰۰۰۰ ډالرو له جملي څخه چي په نوموړي نمايندگي کي شته ۱۵۰۰۰۰ زره يي نغده توگه مرکز ته راوړي ، تر څو د فرعي حساب له مخي ددولت حساب ته شاملي شي.

وروسته کله چي دتفتيش دمديرت له خوا د نوموړی نماينده گی کارونه پلټل کيږي، دي پايلي ته رسيږي چي نوموړی پيسي ددولت حساب ته نه دي شاملي شوي .

نو په پايله کي د قانون د تنقيذ د ارگانونو له خوا څيړل کيږي او په پايله کي محمدالله افضلي د هرات د نماينده گي رئيس، محمد اسحق مومند د محاسبي مدير او د هرات د نماينده گی اداري مدير عبدالغفار جمشيدي د نوموړو پيسو د اختلاس په تور تورن پيژندل کيږي.

څرگنديږي چي محمد اسحق مومند چي د قضيي اصلي عامل دي، ورکيږي او ماموريت پريږدي ، خو د انتر پول پوليسو له لاري يي د نيولو هڅي شوي دي، چي آن انترپول يي هم په موندلو کي تر اوسه بريالي شوي ندي.

دلته دا دود شويده ، چا ته چي پيسي په لاس ورغلي، بيا په هيڅ صورت ورکولو ته حاضر ندی.

يا مثلاً د پوليسو يو مامور چي مجروح نوميدي ، د ۵۰ زرو کلدارو د بدو زمينه برابره شوه، يو ملگري يي اخطار ورکړ ، چي امر درباندي خبريږي. دده استدلال داؤ ، « چي پنځوس زره کلداري پدي ارزي ، چي پر طرد سم ».

هغه ډول هم وسول، دوه کاله طرد ؤ. وروسته بيرته واسطي او يا پيسو کار وکړ.

دهرات دپيسو بايد هغه وخت پوښتنه شوی وای او د احتياط نه کار اخيستل شوی وای، چي بايد ورکي شوی نه وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (79)

(I.S.S) شرکت

د فساد یوه بله بیلګه چي د اړوندو مسولینو له خوا په څومره بي تفاوتي ورسره عمل شویدي، چي رپوټ یي په لاندي توګه خپریږي.

د I.S.S کمپنی چي یوه خصوصي کمپنی او د لوژستیکي توکو د تهیه کولو دنده یي درلوده په 1384 کال کي 1384/2/16 1-10705 نیټي جواز له مخي د بصیراحمد د خیر محمد زوي په نامه جوړشوي، چي اصلي واکداران یي دوه تنه خارجي اتباع دي.

نوموړي شرکت له 1384 څخه تر 1388 کال پوري ټولي 197484625 افغانی د مالیي له اړخه پوروړي چي نوموړي شرکت ورباندي قناعت نه کوي او یوه عرض پاڼه د جمهوري ریاست د لومړي مرستیال په عنوان وړاندي کوي چي په اړوند یي د جمهوري ریاست لومړي مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم داسي حکم ورکوي 297- 1391/3/22 وکتل شو" د عارض د عرض پاڼي د غوښتني له مخي د نوموړي مالیه دي بیا وڅیړل شي او ضمناً تر څو چي بررسي پایلي ته رسیږي وروسته د تضمین له اخیستلو مالیه دي په لسو کلونو قسط په اړوند حساب تحویل شي " کله چي موضوع څیړل کیږي نوموړي شرکت سربیره پردي چي مالیه یي نه ده ورکړي، خپل نظامي وسله او تجهیزات چي د کورنیو چارو وزارت له پروتوکول سره سمه باید امنیتي ارګانونو ته وسپارل شي هم نه سپاري.

دغه دوه تنه افریقایي اتباع د نوموړي شرکت د انحلال څخه وروسته ټولي وسلي او مهمات له ځانه سره وړي او معلومه نده چي چیرته به وي، د قسطونو سره وتښتید، ولي چي ضامن یي نه درلود .

رپوټ ورکونکي په پای کي د نوموړو زیاتو پیسو د مالیي ورکړه او د نوموړو سلاګانو د ورکیدو لامل دادي، چي د جمهوري ریاست د لوموړي مرستیال له خوا یي د ځنډ زمینه برابریږي .

فساد اداري یوه ساري پدیده ده، که یو څه ونه ویل شول نور یي هم زده کوي ، چي په همدي ډول زموږ په هیواد کي یي سراسري جنبه وموندله ، ان بهرنیانو هم زده کړل .

په دي موضوع کي هم دمالي وزارت په خپل وخت او زمان پسي ونه ګرځیدل، تر څو شرکت فرار وکړ، دکورنیو چارو وزارت هم دوسلو موضوع جدي ونه نیوله .

عامه دارایي او ملي ګټي څوک پروا نه کوي او د داکسانو نه هم څوک نه تپوس کوي او نه عدلي تعقیب.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۰)

لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید

ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع ملی باید بداند که اگر از ملکیت و جایداد این وزارت دفاع نتواند، مسلم است که خاک، حریم و تمامیت ارضی کشور هرگز دفاع نمی تواند.

این مطلب را با طرح سوالی اغاز می کنیم و سوال هم طور ذیل است؟

آیا جز و تامهای مربوط وزارت دفاع با هزاران تن فلتن (لشکر) و صدها تن باجه خانه (باند موزیک) وسایط و تجهیزات حربی راکت های سکارد و لونا -- دستگاه های اوره گان، راکتهای دافع هوا (فدافند) بی ام چهل، وسایط زرهدار و وسایل و اکمالات مربوط شان در هوا زنده گی می نمودند و یا بالای زمین ؟ اگر بالای زمین بوده اند، ان همه زمین چه شد. جواب این سوال را حتماً ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع بدهد.

مشت نمونه ی خروار از جایداد های وزارت دفاع که توسط غاصبین از دست ریاست املاک و موسسات این وزارت کشیده شده و کنون به جایداد شخصی تبدیل گردیده، به ان اشاره می نماییم:

زمین ملکیت غند توپچی گارد ملی و قطعه ی سکارد (فعلاً شهرک حاجی نبی) که قرار بود استادیوم بزرگ ورزشی برای منسوبین اردو اعمارو تمرینات قطعات کوماندو دران اجرا شود.

زمین قلعه ی تاریخی شیرپور (فعلاً شیرچور) قرار بود در این محل موزیم وسیع اردوی ملی جهت زنده نگه داشتن حماسه ی وزیر محمد اکبر خان با مکناتن، اعمار و تفنگچه ی او که از طرف یکی از مجاهدین غلام منش به اجنبی ها تحفه داده و یا فروخته شده بود منجمله در این موزیم با توپهای ساخت فابریکه ی حربی زمان امیر شیر علی خان نگه داری شود.

زمین ملکیت مرکز تعلیمی گلزار چهار اسیاب و چهار اطراف ان (فعلاً از طرف چند حاجی غاصب ،غصب و شهرک بالای ان اعمار شده) .

زمین ملکیت غند 24 فرقه ی 10 مربوط گارد ملی (بند قرغه و حومه های ان) فعلاً شهرک ملا عزت .

زمین ملکیت غند 23 فرقه ی 10 گارد ملی واقع قلعه رحمت خان (فعلاً غصب نصرت مینه ی اتحاد اسلامی) .

زمین ملکیت غند 22 فرقه 10 گارد ملی و فرقه ی 7 واقع گلباغ ریشخور و باغ شاه محمود خان که منحیث شهرک بفروش رسیده است.

زمین قرار گاه فرقه 10 باغ سردارد داود که درخت های سیب و ناک ان قطع بشمول فامیلی های ان غصب شده . قسمتی از زمین فرقه هشت واقع قلعه ی جواد که غصب شده ، در زمان غصب زمین های فرقه ی 7 و 8 محترم جنرال باز محمد احمدی قوماندان فرقه بود .(فعلاً معین مواد مخدر(

حدود بیست جریب زمین حربی ښونځی مربوط وزارت دفاع ملی واقع مهتاب قلعه که گویا بر ان فاطمیه ی اعمار می شود، ولی صرف بالای نیم جریب ان فاطمیه اعمار شد.

قرار گاه غند نمبر یک (زمین لیله ی لیسه خوشحال خان مقابل لیسه ی عالی حبیبیه).

زمین مربوط دیپو های سابقه وزارت دفاع (تپه مرنجان) که فعلاً در یک قسمت ان مین پاکی (اومر) جاگرفته است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمین غند تانک فرقه ی 10 گارد ملی واقع کمپنی که از طرف اتحادیه ها بفروش رسید.

زمین ملکیت قطعه ی 315 واقع خیر خانه.

زمین ملکیت لوای 3 گارد ملی واقع باغ شریف و فارم پیله وری کرم ابریشم واقع ده دانا.

ملکیت زمین حربی پوهنتون واقع پلچرخی و (زمین های امواج کوتاه یک ه توت و متوسط نزدیک محبس)

خلاصه یک قسمتی از زمین های فرقه های 17 – 11-14 و فرقه ی دهدادی – قوای 4 زرهدار هرات و سایر جزوتامهای مربوط اردو .

ماخذ: اداره ی جیودیزی و کادستر افغانستان .

عبدالرووف لیوال.

په ننګرهار کې دځمکو غصب:

غصب که د ځمکي وي او یا د نورو توکو، د اسلام د مبارک دین دارشاداتو له مخي حرام او عاملین یي د سزا وړ بللل کیږي.

سر بیره پرهغي د غصب شوي ځمکي پر سر عبادت د لوي خداي ج په وړاندي نه قبلیږي ،نو د ځمکو دغه غاصبان چي رپوټ یي لاندي خپرږي او ځانونه د چا خبره دو اتشه مسلمانان بولي څنګه د ځمکي غصب ته ملاتړي، که دا ځمکه د بیت المال وي او یا د اشخاصو؟

د ځمکو د غصب په اړوند، چي د زورواکو له خوا یي لړۍ د هیواد په بیلابیلو ولایتونو کي شروع شوه، نو دغه کار د هیواد د خلکو له خوا د نیوکي اوکرکي لامل وګرزید ، هماغه وو چي د جمهوري ریاست د مقام له خوایي د ۲۱/۱۲/۱۳۹۰-۸۱۸۵ حکم له مخی د ځیرني سپارښتنه وشوه، کله چي د ځمکو د غصب په اړوند یو پلاوي د ننګرهار ولایت ته ځي، خپل رپوټ په لاندي شرح وړاندي کوي.

هیات کله چي د ننګرهار ولایت د سرخرود په ولسوالی کي د غصب شویو ځمکو اسناد ځیري نو داسي ارزونه کیږي، چي په ربښتیا دغلته پنځه ویشتزره جریبه دولتي ځمکه غصب شویده او په هغي کي د زورواکو له خوا ښارګوټي جوړشویدي.

1. داستاد سیاف په نامه شهرک ،چي د شیخ مصري سفلي په سیمه کي ۱۳۸۲ کال د ننګرهار اتحاد اسلامي د شورا لخوا ،چي نمره بندي او ویشل شوي ده، چي ټوله ۳۵۰۰ جریبه ځمکه کیږي، اتحاد اسلامي محضي یو نوم دي ، یوازي محترم عبدالرسول سیاف تري ګټه اخلي.
2. د پیرسید اسحق ګیلاني په نامه ښارګوټي، د شیخ مصري په دښته کي په ۱۳۸۲ کال کي شروع او ویشل شویدي، چي ۱۵۰۰۰ جریبه ځمکي احتوا کوي.
3. قومي ښارګوټي (ولس ښارګوټي) چي د بهاولي کشکک په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، د انجینر غلام حیدرتر ریاست لاندي جوړ او ویشل شویدي، ۲۵۰۰ جریبه ځمکه په برکي نیسي.
4. د شهید عبدالقدیر ښارګوټي ، په نامه چي د خیر آباد بهاولي او فتح آباد په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، چي د حاجي غلجي او حاجي دوست محمد له خوا نمره بندي اوویشل شویده او ۱۵۰۰ جریبه ځمکه احتوا کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

5. دچمتلي ښارګوټي چي په سرخرود کي د مهاجرينو له پاره په ۱۳۸۸ کال کي جوړ شوي او نمري يي توزيع شوي، چي ۴۵۰۰ جريبه ځمکه احتوا کوي .

استاد سياف صاحب داسلام او اتحاد په نامه غصب ، روا او ناروا ځمکي او شتمنی راټوله کړي چي مالکانه تصرف يوازي په شخص پوري اړه لري.

6. د بالفروش حاجي اميرجان د شرعي وکيل له خوا د پيژندني، احمد ګيلاني له خوا د ۴۰۰ جريبه ځمکي غصب چي د سلو جريبونو سند يي پلاوی ته وړاندي کړيدي،په نوموړو ښارګوټو سربيره د ۵۷۹ تنو له خوا ۲۵۵۲۳ جريبه ځمکه غصب چي د ننګرهار د کانال او د ولايت د مقام له خوايي نوم لړ پلاوي ته وړاندي شوي دي.

د يادوني وړده چي د املاکو له خوا د جناب اشرف سيد علي افندي ۴۷۳ جريبه ځمکي سند وړاندي کړي ،حال دا چي د ۵۰۰۰ جريبه ځمکي ذ وليدي دعو او ۱۵۰۰۰ جريبه ځمکي يي غصب کړيده.

داسي څرګنديږي، چي پورتني کسان په جهاد کي مطرح کسان ؤ، چي جهاد دخدای او وطن دپاره نه ؤ، چي نن په غصب تبديل شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۱)

مصؤنیت که معافیت ؟

لکه چي هشت صبح ورځپاني د ورې پر ۱۶ مه کال ۱۳۹۲ په یوه اوږده مقاله کې، دښاغلي نعمت الله بشروال په قلم د" پارلماني مصؤنیت تر سیوري لاندي ځه تیریږي " دا لیکنه خپره شوي چي موږ یي لنډیزرا اخلو: څرگنده ده چي دحکومت او پارلمان د اخلاقو او علمیت ترمنځ توپیر ډیر دی .

په لومړي سرکي ددولت دري گونو ځواکونو یو له بل سره همکاري او همغږي درلوده او د تل له پاره په مسایلو کي یي ملي دریځ درلود.

د قانون جوړوني بهیر چټک و او دعامه افکارو ارزونه مثبته وه، لنډه دا چي د ملي شورا په پنځلسمه دوره کي د لاسته راوړنو په نسبت نیمگرتیاوي او کمبودییو پله درنه وه، خو اوس د ملي شورا شپاړسمه دوره څرنگه کولاي شي، د خپل د نه مشروعیت تور له ځان څخه پاک کړي ؟

د ۱۳۸۹ کال د ټاکنو نامطلوبي پایلي او د ټاکنو کمیسیون د ناقص مدیریت، نامني او د بهرنیو زیاته مداخله او په پایله کي د زر او زور خاوندانو هڅي دولسي جرگي ته درسیدلو په لارکي. دولسي جرگي غړو له اولا تر اوسه د قانون جوړوني په برخه او پر حکومت د نظارت په برخه کي زیاتي نیمگرتیاوي درلودي او استازو له دولتي مقاماتو څخه د امتیاز اخیستلو او شخصي گټو باندي ولاړي دي.

پدي ورستیو کي زیاتي افشاگرئ وشوي او خبره دي ځاي ته ورسیده ، چي دولسي جرگي غړي په ډله ییزه توگه په درنو جرمونو تورن شي، لکه تفرقه اندازي، د مخدرو توکو قاچاق، کمیشن کاري ، وژني،تښتوني، دزورزیاتي کارول او له دولتي دریځ څخه ناوره گټه او .... لکه چي په رسنیو کي خپاره شوي دولسي جرگي شپږ تنه هر یو ۱. سلیمان خیل ۲. لالي حمیدزي ۳. تمیم ۴. محسني ۵. حاجي ظاهر قدیر ۶. همایون د مالیي وزیرحضرت عمر زاخیلوال له خوا تورن شول او ۷۲ تنه د کورنیو چارو پخواني وزیر لخوا تورن شول، او دغه راز دولسي جرگي یو غړي انور سادات د یوه ځانگړي قوم ته د سپکاوی په تور د لویي څارنوالي تر تعقیب لاندي راغلي ، چي په رسنیو کي د زیاتو بحثونو لامل شول او د افغانستان خلکو ته یي ټکان ورکړ او داسي نور....

خو په خواشینی سره چي ځیني قانوني مواد د ملي شورا له خوا نقض کیږي.

متهیم وکیلان تحقیق ته حاضر نشول.

په یوه وروستي کال کي ولیدل شول، چي د ملي شورا دد واړو مجلسونو ددي ممانعت وکړ، چي د پارلمان له غړو څخه تحقیق وشي.

د اساسي قانون د ۱۰۲ ماده تر پښو لاندي شویده.

دوکیلانو عمده استقامت، مقرري، قرار دادونه ، قاچاق ، غصب او دوزیرانو استیضاح کي خلاصه کیدي، آن چي پخپله دولسي جرگي په دننه کي دالرونه سره تبادله او ویشل کیږي، دهیځ ډول اخلاقو پابندي نلري ، پارلمان پریږدي ټولي ورځي په کمیشن کاري پسي گرځي او دچورلمان لقب یي وگټي.

هغه وکیلان چي په درنو جرمونو تورن وو پرته له ځنډه به یي عدلي او قانوني ارگانونه ته پیژندلي واي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم دا چي ځيني استازي چي واقعاً پوه او صادق شخصيتونه دي، خپله پاکي خلکو ته څرگنده کړي تر څو له نا پاکانو څخه جلا شي او په مقابل کي يي بايد ژر تر ژره پر هغو اشخاصو، چي تورلگول کيږي عدلي او قضايي ارگانونو ته وروپيژني تر څو اسناد او مدارک وړاندي او په پايله کي لازم حکم صادر شي.

په دغه صورت کي ولسي جرگه خپل ملي او اسلامي حقيقت يو ځل بيا په لاس راوړي او باور تر لاسه کړيواي.

اوس دملي شورا غړي نه يوازي مصؤنيت لر ي ، بلکي معافيت هم لري ، مگر تر ټولو لويه ستونزه چي دقانونيت ، عدالت لوي خنډ دي هغه دملي شورا غړي دي ، چي دهر قانون ماتوونکي ، زورگري ، قاچاق بر او قاتل شاته ولاړدي او په گټه کي ورسره شريک دي ، چي دا پخپله وکيل هم پري قانع دي ، داهغه وکيلان دي، چي ۶۲ تنه يي غير قانوني په شورا کي ناست دي او د محکمي دحکم خلاف راغلي دي.

قيس حسن هم د مځکو دغصب تر اتهام او دوزارت ترانسپورت شکايت لاندي دي ، مگر حقيقت ونه ليدل شو ، ځکه وکيل خو يو دبل گټي ساتي .

داساسي قانون د ۱۰۱ او ۱۰۲ مادو څخه غلط تعبير او غلطه گټه پورته کيږي.

اوس بايد بالاخره ددي سرطان دداني چاره پدي وکړي، چي د پارلمان دانحلال لار هم وسنجول شي.

کله چي ددوي جيبونه خالي شي داستيضاح دپاره پلمي جوړوي.

په کال کي دري مياشتي رخصتي ، که اخترونه او جمعي تري وباسو فقط په کال کي ۱۰۲ ورځي کارکوي. بيا هم غير حاضري کوي .

کله يو وخت وزير سلب اعتماده شويدي، په لنډ وخت کي بيا په ډير لوړه شميره اعتماد تر لاسه کړيدي ، لکه دسرحداتو وزارت کي اسدالله خالد ناکامه ، مگر دملی امنيت عمومي رياست کي په ډيرو لوړو رايو کامياب شو.

همدا ډول بسم الله خان محمدي د کورنيو چارو دوزارت نه سلب اعتماد، خو وزارت دفاع ته په لوړو رايو بريالي راووت، داخبري ټولي په جوړجاړي پوري اړه لري، چي دملت د تش په نامه داستازو نه ليدل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۲)

جنرال عبدالرشید دوستم

ددوستم په اړوند ډیري تبصري او څرګندوني کورني او بهرني خپرونو کي نشر شویدي، مګر جناب ددي پروا نلري ، داخلاقو تر سره خط تیر شوي دي . دوعدي او خولي خیال نه ساتي .کله ،کي، جي، بي ، کله دداکتر نجیب ملګري ، کله دهغه مخالف ، ګلبدین حکمتیار په غیږ کي ونیسي ، او کله به حضرت صبغت الله مجددي دخالد بن ولید مقام ته ورپورته کړي ، کله داستاد رباني بچه خوانده شي .

ازبک قوم پر راټول او څوک سر نشي تري پورته کولاي ، بهرني شهرت لري ، کله ترکیه یا ازبکستان یي په لاس کي ونیسي ، او کله هندوان ورسره سرخوځوي .

مارشال فهیم (پوه چک) بولي ، دمجاهدینو نه د پاکیدو دپاره مځکه متر په اجاره اخیستل داکتر عبدالقیوم کوچي په خپل ( ) ( ) مخ کي مضمون پر لیکلي .

داکتر اشرف غني احمدزي لاس ورواچاوه او خپل لومړي مرستیال په توګه یي وټاکه . ولي چي اشرف غني غواړي رئیس جمهور شي ، که نه ده هم خپله مقالي پر لیکي دي . داچي وایي سیاست دوست او دښمن نلري ، اصلاً باید دا ووایو چي سیاست مداره اخلاقو درعایت پابندنه دي .

دکرزي په وخت کي دجنرال دوستم پیښي دجوزجان پر والیانو لکه جمعه خان همدرد او ښاغلي ساعي حملي وکړي ، داکبر باي په کور ورننوتل او داسي نور .

ویل کیږي چي دده کوم نژدي کسان که سر تري پورته کړي ځوان مجرد هلکان ور خوشي کړي ..... چي په داد یي ورسیږي . کله چي دولسي جرګي وکیل (فیض الله ذکي) یاغي شو ، وایي چي غیر اخلاقي برخورد یي ورسره وکړ ، چي باالاخره هغه ددرمل دپاره ازبکستان ته لاړ. جنرال صاحب معتاد دي. چي ان درملنه هم ورته ګټه ونه رسوله .

دلیلي ددښت ، دطالبانو جنګي څو زره اسیرانو سره ،چي هغه پخپله تسلیم شوي وه ، دجینوا دکنوانسیون خلاف ټوله په فجیح ډول ووژله.

او دچینایانو سره دسرپل دنفت او ګازو دامو دریا پروژي هم ممانعت وکړ. او ددي ملي پروژي مخالفت وکړ، او چینایان یي تهدید کړل، چي دهغو انجنیران وتښتیدل.

سر خوشه ګرځي، قانون ورته عاجز دي، مقررات نه مني.

عبدالرحمن خان د قدرت دساتلو د پاره د ډیورنډ خط امضا کړ، مګر ډاکټر غني احمدزي د قدرت د لاس ته راوړلو د پاره د اخلاقو تر سره خط تیر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۳)

د صدر مارکیت

اداري فساد چي یوه کرغیړنه پدیده ده ، له بده مرغه دغي پدیدي چي د یوه نظام ستني لکه دلرګي چــنجي خوري او که چیري مخه یي ونه نیول شي د یوه نظام د چپه کیدولامل ګرزي.

که چیري له فساد سره پریکړونی مبارزه ونه شي، د ټولني ګیډي ته لاره پیداکوي نو له دي امله ښایي چي د فساد پرضد د ټولني په بیلابیلو برخوکي لکه اداري فساد، اخلاقي او فرهنګي فساد ، تروریزم ، مخدر توکي اونور مهمو برخوکي مبارزه هم اغیزه ونلري.

د اداري فساد په لړۍ کي چي لاهم یي پای نه دي موندلي دکابل په باغ عمومي کي پروت د صدر مارکیټ څلوېښت فیصده عواید ، چي تر اوسه اړوندي اداري په دي بریالي شوي نه دي چي هغه تراوسه د دولت حساب ته یي ولیږدوي.

دجمهوري ریاست لمبر ۴۱۱ او نیټه ۹۲/ ۱۱/ ۲۱ فرمان هم ځای ونه نیوي.

د صدر مارکیټ مساحت چي 25 بسوي دي او پکي دري سوه بابه هټۍ جوړي شویدي او په اوسط ډول امتیازیي (5000) دالر وڅخه تر (25000) زرو دالرو یو شمیر دکاندارانو ته ورکړل شوي او تر اوسه پرته له دي چي 40 سلنه عواید یي د دولت حساب ته شامل کړي هلته سوداګري دوام لري .

دغه مارکیټ چي اصلاً د قومونو او قبایلو چارو په وزارت پوري اړه لري او د هغي ملکیت دي، خو صدر مارکیټ د کابل ښاروالی له خوایي د عبدالواسع د محمد غوث زوی سره د شلو کلونو د پاره قرار داد شویدي، مګر دیو جوړ جاړي پر بنا د ښاروالي فیصدي نه اخیستل کیږي.

لنډه دا چي د قومونو او قبایلو چارو وزارت هم په دغه برخه کي مهمه ونډه نده اداء کړي . د ۱۳۸۲ کال را پدي خوا دامارکیت دعبدالواسیع په لاس کي دي ، په قرارداد کي راغلی دي ، چي ۴۰ فیصده پیسي به تحویله وي. قضیه دیوي محکمي نه بلي ته بي فیصلي لیږل کیږي، بالاخره د مرکزي محکمي د استناف دیوان ۱۶ــــ ۸۶/۳/۱ قضایي قرار بي نتیجي صادر کړ .

د رپوټ له مخي داسي اټکل کیږي چي د نوموړي مارکیټ څلویښت فیصده عواید 96124423 افغانۍ کیږي تر اوسه د دولت خزاني ته نه دي لیږدول شوي، خو داچي وروسته تر دي برخه کي کومه کړنه تر سره کیږي دابه وخت ځواب ووایي. دا دود شویدی، چي ددولت مال خوړل مباح ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۴)

تورنجنرال اندرابي صاحب

تورن جنرال دوست محمد اندرابي د غوث الدين زوی او د ملي دفاغ وزارت د پالیسي او ستراتیژي معاونیت ته اړوند دي، په تحصیلي جعلي اسنادو ځان یې د تورن جنرالي رتبې ته رسولي دي او ددي متل پر مصدوق چي(کوږ بار تر منزله نه رسیږي) نو بالاخره یي د جعلي تحصیلي اسناد بر بنډ او سر بیره پرهغي د جمهوري ریاست د مقام 742 حکم ، نیټه 1381/2/4 د یو شمیر لیکونو په جعل ددوسیي د 18 پاڼو په اتلاف ، د ملي دفاع وزارت ددوو اورګانونو څخه د موادو تر لاسه کولو او په خپل سر ددندي پر پریښودلو تورن ګڼل شوي دي .

نه چا جلب کړای شوای او نه محاکمه شو. دجعلي اسنادو پر بنا دبغلان د ښار کور تر اوسه په لاس کي لري.

بلاخره د اداري فساد پرضد ابتداییه محکمی په خپل 138- 1392/11/14 حکم کي فیصله وکړه چي نو موړی شپږ کاله او شپږو میاشتو تنفیذي بند محکوم شو،مګر بیا پري تنفیذ نشواو برحاله جنرال دي.

داچي ده غوندي نوروبه څومره تحصیلي اسناد جوړکړي وي ښایي چي شمیر یي ډیر زیات وي.

مګر اندرابي صاحب په ډیر جرآت خپل ژوند او ماموریت ته دوام ورکوي، حکم پر تطبیق نشو .

څګه درندي او چالاکي په څنګ اړیکي هم بي نقشه ندي. دمامورینو بي مسولیتي او بي تفاوتي تر ټولو لوی رول لري.

انسان حریص او یو عاصي مخلوق دي، په نورو هیوادو کي هم جرم او خیانت شته، مګر هلته بازخواست او تپوس هم شته، لکن زموږ هیواد کي نه .

نوموړي جنرال صاحب د فساد اداري ابتدائیه محکمي د ۱۳۸ ـــ ۹۲/۱۱/۱۴ حکم پر بنا پنځه او شپږ میاشتي حبس محکوم شو، مګر د مامورینو د بي تفاوتی په خاطر ازاد ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۵)

دايي قباله په چا يي مني ؟

اداري فساد چي د انحطاط لامل او د هیواد چارواکي د ملي ګټو پر ضد دروي،ʼ او د خلکو باور په دولتي او غیر دولتي دستګاه راکمومي. او دغه راز د ټولنی اعتقادي او اخلاقي ارزښتونه له نابودۍ او آن داچي په هیواد کي د اقتصادي پرمختیا بهیر کمه وي او تر پوښتني لاندي يي راولي. فساد دومره عمومي او عام شوي دی چي هیڅوک تري پاک نه دی که لوړ دی او که کښته .

ديو شکايت له مخي چي د ستري محکمي د قطعي او نهايي احکامو پرتطبيق باندي راغلي دي: چي حاجي راز محمد د پاينده محمد زوي ، رحيم الله د عبد الله زوي چي د صادقه، زينب، مريم، شريفه اودلاورشاه چي د عبدالمجيد اولادونو دي شرعی وکیل دي، د هغوي په وړاندي د عوا مخي ته بيايي.

نو د کابل د څلورمي ناحيي ۲۴ لمبر کور اړوند د کلوله پښتي په سيمه کي د يوي حويلي د خلاصولو په اړوند چي د ثلاثه محکمو د فيصلو په اساس حاجي راز محمد ته ورکړل شي.

د نوموړو فيصلو د حکم د تطبيق پلاوی په 1387/5/29 نيټه ليکلي دي، چي موږ پلاوي حويلي ته ورغلو په هغي حويلي کي يو شمير محصلين سکونت لري، چي له هغي ډلي څخه يو تن د عبدالقهار په نامه چي ځان د هغوي مشر او استازي ځان معرفي کوي وايي: چي موږ دغه حويلي نه پريږدو ځکه چي موږ د استاد رباني په اجازه دلته ژوند کوو او زياته يي کړه چي موږ استاد رباني ته تيلفون وکړي هغه راته وويل چي کوم څوک مه پريږدي دغه کور او حويلي زماده، او دزور او وسلي نه کار اخلي .

پلاوي څوځله ورغلي خوڅوک حويلی ته نه پريږدي او اوړوندو ادارو ته مو خپل محضر په 1392/3/24 کي وليکه. مرحوم ددي حويلی سره خاصه مينه درلوده ، د درو محکمو سربيره يي بيا تجديد نظر وغوښت، مګر بيا هم حکم دده په ګټه تمام نشو، مګر دغصب نه يي لاس وا نه خيست او حق ته تسليم نه شو، پدي کار پسي دده سکرتر جمشيد اقبال ګرځيدي، استاد داحال نفوذ کاوه او هر چا ته به يي تليفون ورکاوه او په خپله بد خشي لهجه به يي استدلال کاوه.

داستاد دشهادت سره هم دا سرېال ختم نشو.

او اوس محترم صلاح الدين رباني هم علاقه پيداکړيده او دستري محکمي ۸۵۲ ـــ نيټه ۹۲/۱۰/۱۷ ليک د کورنيو چارو په وزارت باندي بي تاثير پاته شو. دکور غصب دوام لري.

آن د پلاوي مخه يي ونيوله او د يوه تن پوليس ښځي سره لاس و اچاوه او دهغه ګريوان يي وشکوله او د جنايي يوتن پوليس ته شکنځل وکړه او ورته ويي ويل: چي هيڅ اسناد نلرم خو زور لرم هيڅوک ددي توان نلري چي دغه حويلی خالي کړي.

پلاوي چي هر څه وکړل، نوموړي حويلی يي خالي نشواي کړاي.

دا په داسي حال کي چي د اساسی قانون 129 مادي له مخي د محاکمو فيصلي واجب التعميل دي د کورنيو چارو وزارت ته وليکل ، خو داچي ايا دغه حويلي خالي شوه او که نه موږ تري خبر نه يو، خويوشي ويلاي شو، څرنګه چي نوموړي اشخاص د استاد رباني په امر هلته ژوند کوي. پدي حالت کي ګمان نه کيږي چي د زور او زرپه وړاندي د کور د څښتنانو هيله پر ځاي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحویلۍ په هکله داستاد دعوا دثلاثه محکمو برسیره تجدید نظر محکمه هم رد کړه . مګر استاد ددي حویلۍ سره خاصه مینه لري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۶)

د نوي ښار پروژه

دنوي ښار پروژه چي د هیواد د زیربنایي پروژو په کتار کي راځي اوله زیات ارز ښته څخه برخمنه ده، چي په جوړولو سره به یي افغانستان په یوه سوداګریز مرکز بدلیږي او د نفوسو ډیر والي چي اوس یي د کابل په ښارکي د چاپیریال له اړخه او ځینونو نورو ستونزوله امله لکه ،کانالزاسیون او د څښاک د پاکو اوبو دنه شتون له اړخه رامنځته کړیدي او دپروژو مصرف دچاپان دولت پر غاړه اخیستي دي.

ددغي ملي پروژي چي لومړني کارونه یي دوزیرانو شورا د لومړي نمبر مصوبي اوپه 1388/1/3 نیټي شروع شوي له بده مرغه دځیني وسله والو زورواکو د ذاتي ګټوله مخي چي په نوموړي سیمه کي د یو شمیر خلکو څخه په غیر قانوني توګه په لاس راوړي، تراوسه یي پرمختګ په ټپه دریدلي دي.

ټاکل شوي وه ، چي نوموړي پروژه 1392/2/16 نیټه د هیواد د لوړ پوړو چارواکو په ګډون پرانیستل شي خو دریغه چي په 1392/2/5 نیټه کله چي د نوموړي سیمي زورواکي خبریږي دورځي په نهو بجودخښتو د بټیو کار ګران، چي زیاتره یي پاکستانیان دي او د ننګرهار یو شمیر اوسیدونکي او د ده سبز ولسوالي یو شمیر اوسیدونکي چي د زورله لاري او د الله ګل مجاهد په قومنده اوپه پاي کي مظاهره په خشونت اوړي او دولتي ضد شعارونه ورکوي، چي په پایله کي یو تهجیراو د نوي ښار اداري سوځوي او دولتي بیرغونه تخریبوي او درئیس جمهور عکسونه سوځي.

او هغه خلک چي نوموړي مظاهره یي رهبري کوله دغه کسان وه.

۱- الله ګل مجاهد د شیر ګل زوي دولسي جرګي وکیل

۲- حاجي جنت ګل د نوموړي وکیل ورور.

۳- قوماندان نورګل

۴- ملک ګل محمد د نوموړي اشخاصو قوماندان

۵- حاجي میر افضل دده سبز د شورا رییس.

۶- صبغت الله د پلچرخي اوسیدونکي

۷- ملک اسمعیل

۸- ملک یعقوب د الله ګل له اړوندانو څخه دي

۹- حاجي عبدالعزیز د عبدالطیف زوي

۱۰- میرزا محمد د عبدالکریم زوي د درخت یکه ده سبز اوسیدونکي

۱۱- زیارت ګل د اغا جان زوي.

۱۲- عبدالنصیر

۱۳- مولوي صدیق الله د پلچرخي د تنګي غارو اوسیدونکي.

نوموړي اشخاص چي سربیره پردي په نورو جنایي قضیو وسله والي حملي، د موترو سوځوني، د کورونو ورانول ،مجروحیت. د غیر قانوني وسلو په استعمال، غیر قانوني پیسي اخیستني او د ځمکو پر غصب متهم دي. او د حاجي الله ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ملاتړ لاندي دي په نوموړي سیمه کي وسله وال ګرزي، لنډه داچي بل ځل هم کله چي جاپاني هيآت له نوموړي سیمي څخه لیدنه کوي د الله ګل مجاهد د ورور له خوا چي د تیلوتانک لري دهغه ځایه پرهغوي ډزي کوي.

پداسي ډیرو مهمو ملي پروژو د تطبیق مخنیوی دزورواکو له خوا نیول کیږي او دمفسیدانو پواسطه پروژي د ناکامی سره مخامخ کیږي.

چي ددغو زورواکو له خوا د کابل د نوي ښار د پرمختک مخه نیول شوي او عاملینو ته یي چا سزا نه ده ورکړي او نه یي مخه نیولي ده، داچي دغه پروژه به کله د ځمکو د غاصبانو او زورواکو څخه خلاصون مو مي دابه وخت دي پو ښتني ته ځواب ووایي.

په پایتخت کي څوک دزورواکو مخ نشي نیولاي او دملي پروژو د خنډ سبب ګرځي ، نو ولایاتو کي به اورومرو تر دي بدحال وي . داسوال رامنځ ته کیږي، چي ایا افغانستان دولت دي او که نه ؟

موږ باید اول دولت شو ، بیا قانون تطبیق شي .

دا لویه ملي پروژه د الله ګل دخښتو د بټیو تر ګټي قرباني شوله.

پدي هکله دشوراي امنیت ملي ۲۷۳۷ برج د جوزا په ۲۳ د کورنیو چارو وزارت هدایت او امر هم په عمل کي پلي نشو.

داسي ډیري ملي پروژي شته ، چي د زورواکانو تر ګټو قربان شوي، آن ممکن بهرني میرڅمن هم دخپلو ګوداګیانو پواسطه پکي لاس ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۷)

ظاهرشاهي سراي

اداري فساد ، تروريزم او مخدر توکي بهرنی پديدي دي، چي هيواد ته له بهرنيو پوځونو سره راننوتي او د افغانانو ټول معنوي او تاريخي وياړني يي له ګواښ سره مخامخ او د هيواد اعتبار ته يي په ملي او نړيواله کچه زيان ورساوه.

هيواد ته د بهرنيو ځواکونو راننوتل د نورو نا خوا لو ترڅنګ يوه هم د ځمکو او جايدادونو د غصب مساله ده، چي له بده مرغه د زورواکو کړيو له خوا او د هيواد په دولتي او په ځانګړي ډول عدلي او قضايي ارګانونو کي د فساد له امله د جايدادونو په تزويري ډول شرعي اسناد جوړ شوي، چي ځيني يي افشاا وځيني يي لاهم په خپل حال پاتي دي.

د شرعي او تزويري اسنادو د جوړلو په لړي کي يوه هم د ظاهر شاهي سراي، چي په کي ۱۷۵ با به دو کانونه هم په کي شتون لري، يوه اوږده پروسه ده، چي له نيکه مرغه د دولت په پايله کي دابتدائی محکمي فيصله له بطلان سره مواجه شوه.

دغه تزويري هڅه چي داستان يي ډيراوږدي موږ يي دلنديز يا دونه کوو.

يوتن غلام سخي نومي او د غلام بها والدين زوي دي د 033—— 1387/4/13 وکالت له مخي چي د افغان سفارت له خوا په کانادا کي جوړ شوي او د وثايقو د محکمي دريم زون 477-1306 /1387/4/29 شرعي خط له مخي ، سراي چي د ظاهرشاهي سراي په نامه يي شهرت درلود او د ملکيت ادعا چي ګواکي نوموړي ملکيت د دولت تر تامين لاندي راغلي دي هڅه پيل کوي چي بالاخره توانيږي چي دا سرای واخلي، مګر کابل ولايت د مرافعه محکمي د لومړي زون 38/30——1387/8/8 قضايي قرار له مخي يي د 15——1359/11/26 قرار لغوه او نږدي وه چي دغه تزويري ملکيت، چي د لومړي ناحيي اړوند د املاکو عمومي مديريت د درغلي ، چال او فريب ليکني په پايله کي غير حق بل ته وسپارل شي.

ظاهرشاهي سراي دکابل په لومړي ناحيه کي موقيعت لري

او په دي ډول د تزويري شرعي قباله، چي د مزاري نومي په نامه جوړه شوي وه مخه نيول کيږي.

داسراي چي دموقعيت پر بنا په ميلونونو دالرو قيمت لري ، ددريم زون دمحکمي قاضاياتو جعلي اسنادو ته ارزش ورکړي او هغه يي د مزاري نومی ميرمني ملکيت بللي دي ، مګر ددي محکمي قاضاياتو ته چا څه ونه ويل شوای، قاضي صاحبان اوښ دباره سره په بډه وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۸)

شیطان باید ورته ګوته په غاښ ونیسي

یوه کیسه مي اوریدلي ده چي د هیواد په یوه سیمه کي چي ګردنه نومیده په رڼا ورځ به غله هلته ناست و او دخلکو پیسي اوشته به یي تري اخیستل.

اوس چي سري د دیپلوماتانو کړو وړوته ګوري کړني یي کټ مټ د ګردني غلوته پاتي کیږي ، خو فرق یي دادي چي دګردني غلو د هیواد په دننه کي نوم او شهرت درلود ، خود دیپلوماتانو په نړیواله کچه او له افغانستان څخه بهر د افغانانو پزي پري او هویت ته یي زیان واړاوه.

د باوري ریپوټونو په حواله دهیواد جنرال قونسل په کانادا کي ښاغلي وحیدالله منور د امین الله زوي و، ددي له پاره چي د افغانستان قونسلګري میاشتني کرایه ستونزه د کانادا د تورنتو په ښار کي له مخه لیري سي نو یواپارتمان رانیسي چي ددایم دپاره به دافغانستان ملکیت وي ، دا کاروشو، دده په باور چي د ړندو او کڼو حکومت دي نونوموړي اپارتمان ددي پرځاي چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت په نامه یي وپیري، برعکس اپارتمان په خپل نوم قباله کړ.

کله چي وحید الله منور پر ځاي حبیب الله قادري د جنرال قونسل په توګه د کانادا په تورنتو کي مقرریږي متوجه کیږي ، چي اپارتمان د وحید الله منور په نامه دي نوموضوع د بهرنیو چارو وزارت ته لیکي.

وزارت خارجه پام کیږي چي منور صاحب دده کور او اپارتمان په تضمین سره، له د بانلو کمپنۍ څخه 410000 دالره پورهم اخیستي، او کور یي په ګروي ورکړیدی، څرنګه چي وحید الله منور د نوموړي د پیسو سود بانک ته نه ورکوي نو کمپني د اپارتمان دتشولو پریکړه کوي تر څو لیلام شي او خپلي پیسي تر لاسه کړي. لنډه داچی دبهرنیو چارو وزارت یو پلاوی لیږي او ثابتیږی چي په رښتیا اپارتمان د وحیدالله منور په نامه دی، خو وحیدالله منور ژمنه کوی چي د بانلو دکمپنۍ پیسي ورکوي او کله چی پیسي خلاصی شي نو بیا اپارتمان دافغانستان دسلامی جمهوریت په نامه کوي.

بهرنیو چارو وزارت باید دا کور دوه ځلي رانیسي .

داپه داسي حال کي چي وحید الله منور د امریکا او کانادا ستیزن شیف دي، تر اوسه نوموړي حاضر شویدي نه دي . نو په دي ډول د 553063.25 دالرو د اختلاسو مساله په یخ ولیکل شوه او لمر ته کیښودل شوه.

دفرار تروریستي مکان میرام شاه دي، او اقتصادي تروریستان ، لکه فطرت، نادر اتش او وحیدالله منور په واشنګټن کي دي.

ګل احمد شیرزاد دبهرنیو چارو وزارت اداري رئیس، چي هغه وخت پدي برخه کي هم مسؤله دي چي بیا وروسته په هسپانیه کي مستثار ؤ، پسله ختم وظیفي هم لا درکه شو.

دبهرنیو چارو وزارت هم د تدبیر او احتیاط کارندي اخیستي او نه یي د کور د پیریدلو اجرات تعقیب کړیدي، چي دا زیان راورسید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۹)

په بهرنیو استخباراتو پوري تړلي رسني

د ملي آرمان ورځپاني د 1391 کال دغبرګولي د میاشتي په نهمه نیټه په یوه تحقیقي مقاله، چي د مهرالدین مشید له خوا لیکل شوي خپره کړي، چي موږ یي د یو ي برخي لنډیز را نقلوو.

په 2001 کال کي د طالبانو تر سقوط وروسته او په ځانګړي توګه در سنیو د آزادي تر اعلان وروسته 2002 کال په جنوري میاشت کي در سنیو د شاتو میاشت شروع شوه او تر اوسه چي لس کاله تیریږي لا هم دوام لري.

درسنیو د غه جوش او خروش د اروپایي ، امریکایي، ایراني او پاکستاني هیوادونو، په مالي مرسته یي په خپرونو د بیان د آزادي تر نامه لاندي شروع کړیده، زموږ په هیواد کي ځانګړي استخباراتي او سیاسي موخي لري او فرهنګي استعمار ته یي لار هواره کړیده.

د ایران او پاکستان استخباراتو له غربي هیوادونو څخه زیات، ددغه جشن ملاتړکوي او له هغو څخه د خپلو ستراتیژ یکو ګټو د لاسته واوړلوله پاره شروع کړیده.

ددغو دوو دوزخي استخباراتو، چي دري لسیزي د ځینو کړیو په رګونو او ریښوکي اوپه ځانګري توګه په اسلامي کړیو كي، د جولا د جال په څیرلا څه چي فولادي جال یي جوړ کړیدي اوددغو کړیو مشران او لوړپوړي چارواکي چي له استثنا پرته ځانونه دهغو مزدوران جوړکړي ، وخت یي غنیمت ګڼلي او اوس یي په دووبرخوکي یعني د رسنیو او دوسله والو په تو ګه په مانورونو شروع وکړه.

او د وسلي او باروتو پرځاي یي د استخباراتي پیسو سیلا و یي خپلو مزدورانو ته را روان کړ، تر څو په دي او هغه نامه دخپرنیز تاداو کیږدي.

په همدي ډول یي یوه برخه پیسي طالبانو ته ځانګړي کړي، ایران او پاکستان په دغو ډلو ټپلو قناعت ونه کړ او د اشخاصو په رانیولویي شروع وکړه، البته د هغو اشخاصو په وجود کي چي د شخصیت له ضعف څخه رنځ ګالي او په دي ډول د بهرنیانو په جال کي ولویدل، د دواړو هیواد ونو استخباراتو درک کړي وه، چي له دري لسیزو جګړو او ځمکي سوزوني څخه وروسته هنوز لري ده، چي د جهاد واقعي وارثان سر راپورته او د هغوي آرمانونو په خپرو لو او ټینګښت لاس پوري کړي.

له دي امله یي د هیلي ستر ګي د خپلو پخوانیو مزدورانو خواته واړولي ، ځکه ددواړو هیوادونو استخباراتي ساز مانونو درک کړي وه، چي څوک کولاي شي چي د هغو له پاره په افغانستان کي ستراتیژیکي فعالیتونه وکړي، او په دغه ډول دوي پوهیدلي وه، چي لاهم د هغوي مزدوران له لازمو سیاسي او نظامي ظرفیتونو څخه برخورداره دي، ترڅو واقعي مجاهدین شاته ووهي او د جهادي تیکه د ارانو په توګه رامنځته شي او دمقدس جهاد تر نامه لاندي له افغانستان سره په جفا کاري لاس پوري کړي او د هغوي شتمني چور اوپه باد راوړو پیسو لادسترسي پیدا او سیاسي نفوذ نور هم تر لاسه کړي.

او له بله اړخه له د غو امکاناتو څخه په نا مشروع ګټي اخیستني سره، د مجاهد ینو په سر کوبولو او د افغانستان په ربښتینو آزادي غوښتونکو ګوزارونه وکړي، دغه ابزار او امکانات د افغانستان ملي ګټو پر ضد وکاروي او هر کله چي تر پوښتني

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندي راځي، نو د جهاد له نقاب څخه ګټه واخلي او د هغه ددیني ضد ابزارو په توګه وکاروي او هر کله چي ګټي تر خطر لاندي راځي او يا د خلکو تر قهر لاندي راځي نو د جهاد او سپنیز دیوالونه له ځان څخه راچا پیر کړي.

له دي امله د پاکستان او ایران استخباراتو پیدا کړیده، چي له دغه مومیایي خلکو څخه هر شي جوړولاي شي، چي د پریمانه پیسو په را استولو سره د هغوي ملاتړ کوي، د ځینو له پاره سیاسي حزبونه د ځینو له پاره مذهبي او قومي حزبونه او دځینو له پاره فرهنګي ټولني، د ځینو له پاره رسنیز مرکزونه، دځینو له پاره د قدرت شورا او وځینو له پاره ..... جوړوي او ټول په پاکستان او ایران کي د رسمي سازمانونو پرمحوررونو لکه د امام کمیټه او دا سي نوررورا څرخوي.

ښکاره ده چي په لس ها وو رسني د آزادو رسنیو تر نامه لاندي فعالیت کوي، چي په ټولیزه توګه د بهرنیا نوله خوا جوړي شویدي، چي زیاتره یي قومي او سیاسي دي چي دموکراسي ضد او بیان ضد قومي او ژبني اختلافونو ته لمن وهي.

دا رسني پدي اندازه بي بندوباره او بي مسؤلیته دمطبوعاتو او دبیان دازادي تر عنوان لاندي په قانون او اخلاقي معیارونه او ملي ارزښتونه تیري کوي . که دي لاس ورواچاوه، په یو سلا سازمان یافته مافیاغوندي په اعتراضونو لاس پوري کوي ، اود نظام دکمزوري سبب ګرځي او یا په بل عبارت دنظام دکمزوري نه ګټه پورته کوي او په خطاهرو لاس پوري کوي.

دپارلماني مصؤنیت بي شرمانه مصؤنیت اودمطبوعاتو بي شرمه ازادي، دقوم دبدبختي سبب ګرځیدلي دي او دپردو دکلتور دراوړلو دپاره په چوپړ کي ولاړ دي او خپل ملي حیثیت نه بي خبره دي.   نستو نادري د نور تلویزون د (سرزمین من) په پروګرام کي په ډیر بي پروایي د هیڅ چا دعزت پروا نلري او دپروګرام دروزي یو دام دي، ده پخپله کمزوری اخلاق درلود، آن دافشاګري تر عنوان دمعدن وزیر وحیدالله شهراني نه ۴۰ زره دالره حق سکوت واخیست او داسي نور.

از اقا مامون هم پدي برخه کي چي څنګ دقلم پواسطه دخلګو پر ناموس او مال حمله وکړي، تر څو دیو باناموسه افغان لخوا ، دخپل ناموس ددفاع په خاطر پر مخ تیزاب ور وپاشل شول. دنوري رسوایي له مخنیوی په خاطر هندوستان ته وتښتیدی. یوازي اسلامي او افغاني اخلاق معیار بلل کیدای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۰)

میر عبدالاحد صاحبي

د یوي باوري سر چیني په رپوټ کي ویل شویدي، چي میر عبدالاحد صاحبي دکابل ښاروال په یو شمیر قضیو کي تورن بلل شویدي، چي دده پر بي کفایتی ښه دلالت کوي .

۱- د هغو شپږ و ملیونو دالر و بلا عوض مرستي، چي د نړیوال بانک له خوا د کڅافاتو دلیږدلو له پاره شوي وه او یوازي شل زره دالره مصرف شوي او پاتي یي په ښاروالي کي د ظرفیت دنه شتون له امله پاتي او ټرون یي فسخ شویدي.

۲- د قواي مرکز دشني سیمي تعدیل، چي د کنترول او تفتیش اداري له خوا یي موضوع مطرح شوي او ددعوا طلبي په ډول یو شمیر مالکانو او نورو اشخاصوته توزیع کړیده.

۳- دده بوري د پارک د اجاري قضیه، چي د داوطلبي له لاري محمد اصغر عطایي ته په اجاره ورکړل شوي وه ولي د ښاروالي له خوایي کار په ټپه دریدلي دي.

۴- د جمهوري ریاست د مقام د 4748 – 138/8/2 حکم دنه تعمل قضیه، چي پرزه خرڅوونکي دبگر امیو مارکیټ ته نقل مکان شي.

۵- دپدولي په دښته کي د جمهوري ریاست (4819) 1385/2/5 حکم چي باید افسرانو ته ددو وکلونو د معاش په بدل کي ورکړل شي عملي نه شول.

۶- د کابل سرینا هوټل په ټرون کي تقلب، چي د ماس دیزاین شرکت چي په صاحبي پوري اړوند ؤ او دتجارتي دیوان د (17) 1388/5/16 دتجارتي قضایي قرار له مخي نوموړي د عدلي تعقیب وړبلل شویدي، چي محترم صاحبي صاحب پنځه کاله بند محکوم شو، چا بندي نکړ، ولي (څوک چي مربي لري هغه مربا خوري) او بل میرمن یي انگریزه وه، دا دکریدت دپاره یو ضریب ؤ، دکمونستانو په وخت کي هم روسي ښځي او میرمني په درلودلو سره په دولت کي دلوړ اعتبار سمبول ؤ. کمونستانو وخت کي هم کریدت څلور طبقي درلودي: لومړي KGB ، دویم روسي ښځه ، دریم روسي تحصیل، څلورم دحزب غړیتوب."صاحبي بیچاره دکوم نفر څخه پوښتنه وکړه، چي ته مي یو ځاي لیدلي یي ، هغه ورته وویل چي زه خو ستا سکرتر یم " حافظه یي کمزوري وه، او یا یي لږ کار تري اخیستي . اکثره وخت به گنگس ؤ، دلته البته هم روابط پر ضوابطو ترجیح پیداکړه.

تر ابادي یي خرابي ډیري وي. داونی اخري ورځي به یي په دوبی کي تیره ولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۱)

یو شمیر چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي

د پیام مجاهد اوو نیزي په خپله 1390 کال د چنګاښ د میاشتي په 11 مه ګنه کي، د جمهور رییس ددویم مرستیال ښاغلي عبدالکریم خلیلي له قوله ولیکل، که چیري په دولتي چارواکوکي له یو شمیر له قاچاق وړونکو سره مرسته ونه کړي ، په دو مره لویه پیمانه د مخدر و توکو قاچاق امکان نلري.

ښاغلي عبدالکریم خلیلي د چنګاښ د میاشتي په ېنځمه، د مخدرو توکو سره د مبارزي د نړیوالي ورځي د لمانځلو په غونډه کي وویل: که چیري د سیمي هیوادونو کي د ننه یو شمیر کړئ له مافیایي ګرو پونو سره مرسته او همکاري ونه کړي، هیڅ امکان نلري چي په دي لویه پیمانه مخدر توکي قاچاق شي.

هغه وویل: چي دغه عناصر باید وپیژندل شي او د قانون منګلوته دي وسپارل شي.

ښاغلي خلیلي له قضایي او عدلي ارګانونو څخه وغوښتل چي قاچاقبران په جدي توګه په سزا ور شول شي.

په داسي حال کي چي ددولت ډیر لوړ چارواکي هم پدي خبردي او هغه هم شکایت وکړي، دنوموړي خبرچي یو الهام دي . مګر بیا هم غوړ تر غوږه شور نخوري ، اجرات نکیږي، وایي چي وطن په عمل او اقدام جوړیږي نه په خبرو، خداي .ج. دي پر غریبانو ورحمیږي .

کله چي جمهور رئیس او یا مرستیال یي شکایت لري، زموږد غریبانو به څه حال وي ؟

دولتي چارواکي پکي لاس لري او دهر جنایت شاته قوي لاسونه کار کوي. ددولت لوړپوړي چارواکي نه پوهیږي چي د چا نه د اجرااتو هیله لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۲)

وادي ګرګان

وايي چي نه شرم لري او نه دخدايه ترس.

ملي آرمان ورځپاڼي په 1392/5/1 ګڼه کي يو خبر خپور کړي چي :

ولسي جرګي د کورنيو چارو وزير مجتبي پتنګ څخه د باور رايه واخيسته.

ولسي جرګي له نوموړي څخه يو شمير پوښتني وکړي، وروسته له هغه مجتبي پتنګ د وکيلانو د پوښتنو په ځواب کي وويل: ما فکر کاوه چي تاسي به له ماڅخه ستراتيژيکي پوښتني وکړي، خو تاسي عادي پوښتني مطرح کړي. نوموړي د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چي يو موچي جنرال شويدي؟

وويل: که چيري يو موچي تحصيل وکړي او زياروباسي کيدلاي شي چي جنرال شي.

او ممکنه ده چي موچي په کابينه کي وزير شوي هم وي.

پتنګ د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چي افغانستان د (وادي ګرګ ها) د سريال سره شباهت لري وويل: ليوان په هيوادکي شته نو ښايي چي ددغو ليوانو او مافيايي کړيو پرضد ګډه مبارزه وکړو او بايد يو بل تخريب نه کړو.

هغه له خپل يوه مرستيال څخه هم شکايت وکړ،چي زما پر ضد کمپاين کوي، چي دغه خبره د بلخ ولايت د يوه وکيل له عکس العمل سره مخامخ شوه وي ويل: چي ښاغلي وزير د ولس استازي توهين کړل.

د کورنيو چارو وزير د هغو وکيلانو نوم وانه خيست، چي له نوموړي څخه يي غير قانوني غوښتني درلودي . دا بايد ووايو چي داسي وکيلان ډير دي.

نو ثابته ده چي دولسي جرګي دا دوره تر موجوديت يي نه موجوديت دولس په ګټه دي ، پتنګ صاحب حق درلود او رينښتيا ويل ، تر پارلماني مصؤنيت لاندي ډير نارواوي وشوي ، هر کله چي به اقتصادي اړتيا ورته پيداشوله ، نو پر وزيرانو باندي مخ راواړوي ، کله دا وزير او کله هغه وزير ته داستيضاح وختونه کيښودل ، دښاغلي رمضان بشردوست خبري چي ويل به يي چي مخ ته مي کميشن کار ناست او شاته هيروييني . وکيل صاحبان په هر بدبختي لړلي ؤ،غصب، کميشن کاري، درغلي، رشوت خوري، قانون شکني، بدماشي او جاسوسي ددوي پيشه وه، وکيل نيک محمد دکابل د قره باغ ددولسمه مي دوري وکيل، چي دنجيب ګاو دخور ميړه ؤ، ده به ادعا کوله، چي ګوندي نه دي، مګر پرچميانو ته نژدي ؤ، ويل چي ببرک شينواري د محمد هاشم ميوندوال، توطيه لومړي دکي جي بي په هدايت عملي کړ او د وکيل سيف الرحمن شينواري په کور کي ديو ديوال په درز کي يو خط چي مخکي جوړشوي او دکودتا په نامه دځينو نامتو دولتي لوړپوړي چارواکو نمونه پکي ليکل شوی ؤ، چي دپاکستان او امريکا په هدايت د سردار داؤد خان په مقابل کي کودتا کوي او زموږ د ډيرو بيګناه وطندارانو د زجر او قتل سبب شو، دا توطيه ؤ، مګر دپرچميانو لخوا لکه صمد اظهر او حسن شرق په خپلو کتابونو که دا توطيه لا اوس هم تائيده وي. ببرک هم په پارلمان کي ناست دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي راپور پر بنا : مرستيال خان، ماما زرغون شاه، عارف شينواري، مولوى سيف الرحمن، ډګروال کواټ خان او يو لوى شمير قومي او نظامي مشران لکه ، عبدالرزاق خان قوماندان هوايي، حاجي منان تجار او نور په مختلفو معيارو په حبس محکوم شول.

دداسي عدم علاقه او غيرحاضري ټولو په تلويزون کي ليدلي ، کومه ادعا چي دملت داستازي په حيث دوي کول ريښتيا نه ؤ ، دوي ملت نه و انتخاب کړي ، ۶۲ تنه ددرغلی له لاري د ښاغلي فضل احمد معنوي انتخاب ؤ. ولي چي بي قانوني دقانون ګذارانو نه رامنځ ته شوه .

پر وکيلانو هر ډول تور لګيدي، اما يوه هم ځان ته نه راجع کاوه. د ۸ صبح ورځپاني د سرطان ۲۲ کال ۹۳ دوي ته کميشن کارانو اودلالانو خطاب کوي او دمدنيت ورځپانه ۲۲،۴،۹۳ په نيټه د مصؤنيت دقانون په هکله ورته وايي : (از خدا بترسيد و ازخلق بشرميد) داسي څرګنديږي چي نه ډار لري او نه شرم. ولسي جرګي د راتلونکي ژوند د ټولو امتيازاتو دپاره د تصويب تضمين کړ. داسي ډير شويدي، چي يوه ورځ داستحضاح دپاره يو وزير راغواړي، بله د راکړي او ورکړي پر بنا دهغه تقدير کوي او رايي ورکوي، مثلاً اسدالله خالد او يا بسم الله محمدي نه سلب اعتماد وکړ، محمد يي دکورنيو چارو نه ليري او سلب اعتماد شو، بله ورځ يي ددفاع وزارت ته بشپړ رايه واخيستل. اسدالله خالد هم دامنيت ملي عمومي رياست اوچته رايي يوړي.

دا مثالونه ډير دي. دهيڅ وکيل نظر که تائيد وي او که ردوي، ملي او يا اسلامي بنسټ نلري، ارومرو به دغرض او دبي عادلانه انګيزي نه وي، دهيڅ افشاګري او انتقاد جدي نه نيسي او نه په شرميږي.

کله چي منتخب نوي جمهور رئيس داکتر صاحب اشرف غني احمدزي دوی ، ددوي کړونو ته متوجه کړي، دهغه پدي سبا شعبه شعبه ګرځيدل.

هغه کسسان هم پارلمان ته راغلي وي، چي ملي خيانت يي ښکاره ؤ. د ديکتاتوري پولي تاريا د پاره دهيواد استقلال تر سوال لاندي کړ، لکه ببرک شينواري ، سيد محمد ګلاب زوى، نورالحق علومي او څو نور.

د نور مافيا په څنګ کي د ملک طوطي زوى ببرک شينواري هم ناست، چي د تره کي نورمحمد د ځوانانو د سازمان مشرتوب يي کاوه او دبداخلاقي شهرت درلود.

دځوانانو د سازمان او خلقي جلسو تر عنوان لاندي د ځوان انجينو او هلکانو د پاره د بد اخلاقي زمينه برابرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۳)

په ولسي جر گه کي څه تيريږي؟

چراغ ورځپاڼي په خپله 1391 کال د غبر گولي د مياشتي په نهمه نيټه، يو مضمون" د ر مجلس نماينده گان از خانه ملت تا مرکز پولشويي شماري از نماينده گان" ترسرليک لاندي خپور کړي چي موږ يي ځينو برخوته د لوستونکو پامه را اړوو.

ابو مسلم شيرزاد ليکي :

د ولسي جرگي شپاړسمه دوره بالاخره له يو زيات شمير غوغاووسره، چي تقلب او د هغي په اړه د ځانگري محکمي رامنځته کولو سره تړاو در لود د 1389 کال د مرغومي د مياشتي په شپږمه پرانيستل شوه.

له پرانيستني څخه يي اوولس مياشتي تيريږي، لاهم يو شمير د ملت استازي په خپلو نيمگړ تيا ووله امله پر حکومت پړه اچوي، خود د مجلس ساختاري ضعفونه ، خراب مديريت او معامله گري په دننه د مجلس کي تريخ واقعيت دي چي بايد ومنل شي، چي ډير وخت يي نصاب نه پوره کيږي.

دوخت په تيريدوسره داسي گونگو سي تر غوږو شوي، چي د ولسي جرگي يوشيمر غړي په جاسوسي، پولشويي ، معامله گری، کميشن کاری، او د غير قانوني ساتونکي هغه څه دي چي د ولسي جرگي کمزورتياوي په گوته کوي او لا په نورو بدبختي ککړ دي، هر يويي وايي چي زه نه يم.

د ماليي او کورنيو چارو وزيرانو نه استيضاح، چي پر وکيلانو د پيسو اخيستلو تورونه ولگيدل او ځانته يي قومي بوي او رنگ خپل کړ. او دغه راز د پيسو معامله گري خپل رول اداکړ.

جاسوسي او له بهرنيو هيوادونو څخه د پيسو تر لاسه کول:

د کابل او واشنگتن ترمنځ ستراتيژيک تړون د تصويب په اړوند دپيسو، دويش گونگوسي راپورته شوي او پر يو شمير وکيلانو د جاسوسی ټاپي وليگدي او دغه چاره ددي سبب شوه چي د ولسي جرگي ريس خپل نړيوال کميسيون ته دنده وسپارله، تر څو ددغي موضوع په اړوند تحقيق وکړي، اما نتيجه اعلان نه شوله ، مالومه ده چي دحکومت اخلاقي او علمي سويه تر تش په نامه دملت تر استازو ډيره لوړه وه.

په ډيري بي پروايي دروازه په دروازه گرځيدل او کميشن کاري داير وي .

څه چي يي مصرف کړيدي، هغه بايد را وگټی او دراتلونکي دوري خيال هم ورسره دي.

دملت د استازو دا کار عادلانه دي، چي پيسي ورکوي او بيا پيسي اخلي. يو وکيل صاحبي وويل، (ما هم مفت نيا مده ايم).

ملا ترخيل دکابل دکوچيانو استازي، دانجنير پښتون نه دباور ورکولو په مقابل کي مبلغ وغوښت. هغه چي ورنکړ ناکامه شوو.

يوه مياشت د مخه د فساد پروړاندي د مبارزي د عالي اداري رئيس، د پيسو اخيستلو موضوع د مجلس د اداري هيات د ټاکنو او د نامزد وزيرانو په اړوند راپورته کړه ، چي دغي موضوع د مجلس په حيثيت ناوړه اغيزه وکړه ، ولي مجلس ونه توانيد چي عزيز الله لودين ځواب ورکولوته را وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زنانه تشنابونو کي به دنوو دالرونو کښهار په لار کي هم اوريدل کيده، داحقيقت بايد وويل شي ښځي وکيلاني په لږ څه هم قناعت کاوه ، مګر نارينه وکيلان دريانوشه ؤ، ياني ډېلي مقرري غوښتي اويا قراردادونه .

که به کوم وکيل جلب او يا اعتراض وشو ټولو به دي مني ، چي سبا زما هم داحال دي ، لکه غومبسي په دفاع به يي لاس پوري کړ، که به څه هم خپل منځ کي په بوتلانو او کوري بلند بوټانو سره يوبل ويشتل . ښځي هم تر نوروڅه کمي نه درلود ، وکيله صاحبه نظيفه ذکي هم پر حميده احمدزي دکامري ومخ ته خپل ګزارونو ته دوام ورکړ .

داسي معلوميدل چي ځينو وکيلانو ددي کور لياقت نه درلود ، نه يي داخله مقرراتو پروا درلوده .

دځراغ ورځپانه په همدي نيټه دولس استازي په جاسوسي، کميشن کاري، معامله ګيري، پول شويي، دمځکو غصب، غيرقانوني، توپک والا ساتل، متهم کړيدي. په هرصورت دولس استازي دداسي اتيهاماتو پروانکوي او په خپل کار اخته دي. يو تدبير ددوي مخنيوي کولای شي، چي جدي او قانوني برخورد ورسره وشي. دولسي جرګي ځيني ښځيني ميرمني خپل عزت چندان خيال نه ساتي، تبصري ورباندي سته، مثلاً دهغه جملي نه فوزيه ګيلاني دهرات د ۱۵ دوري وکيله په يو خصوصي مجلس کي دزنا تعقيب عدلي چندان لازم نه بولي. فوزيه کوفي، مريم کوفي، فاطمه عزيز باندي هم اعتراضونه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۴)

په سفارتونو کي چور

۱- دغه راز د یوه بل رپوټ له مخي، هغه د اختلاس قضیه چي په توکیو کي د افغاني سفارت له خوا د یوي ودانی پیرودني موضوع ده، چي توریي په هارون امین په توکیو کي د افغان پخواني سفیر پوري شویدي، چي تر اوسه یي پایلي معلومي نه دي. کیسه داډول ؤ ، دتعمیر دترمیم مصرف دتعمیر ترخرید لوړراووت .

نو دا قضیه د ښاغلي هدایت امین ارسلا په مداخله چي دده زوم دی، تعقیب نه شوه.

۲- د 62732 پوند استرلنګ د باقیداري قضیه ده، چي توریي په لندن کي د افغان سفیر عبدالرحیم شیرزوي پوري شویدي چي دسفارت پیسي یي په ګټه پورته کړیوي.

۳- په برلین کي د افغانستان د پخواني سفیر ناصر ضیا د باقیداري قضیه، چي ۱۳۰ زره یورو ته رسیدلي ؤ، په قیمار وهلي مګر چاڅه ورته ونه ویل ، دادي بیرته مقرر شو.

۴- د محراب الدین مستان د اختلاس قضیه:

د آریانا افغان هوایي شرکت د طلباتو مدیریت په خپل 5103- 1381/3/8 لیک کي بهرنیو چارو وزارت ته لیکلي، چي محراب الدین مستان د معراج الدین زوی، کله چي په پاریس کي د آریانا شرکت استازي وونو ټوله اته سوه زره ډالر اختلاس کړي، چي بیاوروسته په پاریس کي د افغانستان د سفارت د غړیتوب په توګه ټاکل شویدي. تر اوسه د انتر پول پولیسو له خوا د اختلاس د پیسو دور کړي له پاره حاضر کړاي شوي نه دي.

دکاناډا او امریکا تر منځ ماهي غوندي اوبو کي شنا کوي ، نه چاګیر کړ او نه یي پیسي تحویل کړي.

همدا ډول په امریکا کي افغاني سفیر شهریار، دري کورونه چي دعبدالله ملکیار په وخت کي دافغاني مامورینو دپاره په میریلند ایالت کي رانیول شوي ؤ ، پرخپل سرخرڅ، چي دسفارت مامورین اوس خانه به دوش ګرځي ، حتی دهغه وخت دپیسو دتحویل درک هم پوره معلوم ندي .

هرچا په خپل وس او خپل نوبت حمله وکړه، کارکونکي اکثره دبهرنیو چارو دزارت پر بنا په منل شوو معیارو برابر ندي. او داصلاح په هکله هم تر اوسه کوم اجرات ونشول ، کوم اصول چي دداکتر سپنتا په وخت کي ایښودل شوي ؤ، داکتر زلمي رسول بیرته خراب او تراب کړل.

وحید منور په تورنتو (کانادا) کي د بهرنیو چارو په خپل نامه کړ او بیا یي په ګروي ورکړ، چي لا تراوسه ورک دي. دافغان بیچاره شال او مال لیلام دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۵)

د لاجوردو په کان برید

د هیواد په ملي شتمینو دخیتي اچولو او د وسله والو زور واکانو او مفت خورو له خوا، د هیواد د کانونو غیر قانوني کیندنو د بهیر په لړۍ کي، دلاجوردو په کان دغیر مسوولو وسله والو له خوا یواځني برید نه دي، بلکي د هیواد په بیلابیلو سیموکي د سیمه ییزو زورواکانو له خوا چي ملاتړ یي د دولت په لوړ پوړیوکي نا ست چارواکو له خوا کیږي ، لا هم په غیر قانوني توګه کیندني کیږي او له بده مرغه یي مخه نه ده نیول شوي.

د باوري رپوټو نو په حواله د سلوتنو په شاو خواکي، غیر مسوولو وسله والو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 28 مه د نهوبجو پرمهال دبدخشان دکران ومنجان دلاجوردو د معدن په قرارګاه حمله کوي . او له لنډي جګړي څخه وروسته د کان ساتونکي تیت او پرک کیږي، د کان ټول تاسیسات له یوي اندازي تجهیزاتو او اووه میله سلاچي دوه میله یي غیر فعال وه، د حمله کوونکو لاسته ورغله.

کله چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت مقام له پیښي خبریږي نو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 29 مه، د 6834 حکم له مخي یو پلاوي ګمارل کیږي تر څو د پیښي څرنګوالي وڅیړي، کله چي پلاوي د غیر مسوولو اشخاصو څخه پوښتنه کوي، هغوي د نوموړي پیښي لامل د خلکو بي وزلي او بیکاري په ګوته کوي.

د پلاوي له خوا د پیښي د عاملینو په توګه څوارلس تنه په ګوته شول، چي نومونه یي په لاندي ډول لیکل ګیږي.

۱- رجب د محمد ولي زوي د جرم له ولسوالي څخه.

۲- قاري اصیل د شریف زوي دیمګان له ولسوالي څخه.

۳- حاجي محمد حنیف د حاجي شریف زوي // //

۴- نظر بیګ باي د حاجي شاقل زوي // //

۵- محبوب الله د ارباب فیض محمد زوي // //

۶- حاجي رمضاني د محمد نعیم زوي // //

۷- فطور باي // // //

۸- داکتر غیور د باز محمد رضا بیګ زوي د جرم له ولسوالي څخه .

۹- نواب / / //

۱۰- پیر صاحب // // د بهارک له ولسوالي څخه.

۱۱- بابه ارداري // //

۱۲- محمد ا لله د حاجي محمد یعقوب زوي دکران منجان له ولسوالي څخه.

۱۳- محمد هاشم د محمد یاسین زوي // // //

۱۴- حاجي محمد داد د آدینه زوي // // //

پلاوي په خپل رپوټ کي لیکلي دي چي د لاجورد او نورو قیمتي ډبرو ارزښت، په یوه ساده او نه نظارت بیه ټاګل شوي ده، چي لس فیصده یي دولت ته تحویلږي او په 1392 کال کي یو دیرش میلونه عایدیي دولت ته تحویل شوي، چي په دي حساب

(c) ketabton.com: The Digital Library

310 میلونه افغاني يي د را ایستني بيه شویده، د نوموړي کان له پاره پرسونل په تشکیل کي نشته او د ولسوالیو د قوماندانیو ترمنځ هم همکاري او همغږي نشته.

دغه پيينه په داسي حال کي رامنځته شوي چي د کان قوماندان موجود نه و او معاون يي هم شتون نه درلود، ددولت او دحکومت دکمزوري له کبله داسي پيښي ډيري دي ، دايي يوه نمونه وه.

اما په هرصورت حکومت یوشمیر کورنی او بهرنی ستونزي لري ، ملت هم باید خپله ملي سرمایه وبولي.

مګر چور، فساد، غصب په لوړه پیمانه لیدل کیږي ، دابايد ووایو چي داسي ناروا او چورنه دکمونستانو په وخت کي ؤ، او نه دطالبانو په وخت کي ، چي دي دوه وختونه هم سر اومال او ناموس په امان کي ؤ، مثالونه يي ډير دي . په هره پيينه کي دزورواکانو او بدماشانو لاس او ګټه متصور وي.

ويل کيږي ، چي په دا پيښو کي د بدخشان د وکيلانو او زورواکو تر منځ د فساد زور ازمايي ده، ولي چي حکومت کمزوردي. پدي پيينه کي خلګ د ولسي جرګي وکيل زلمی مجددي نوم اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۶)

کانونه او زورواکان

د کانونو لويي پروژي چي د هيواد د اقتصاد په پر مختګ کي ټاکونکي او ديادوني وړ ارزښت لري، له بده مرغه د نا امنۍ او دسيمه ييزو زورواکانو له خوايي مخه نيول کيږي.

په همدي اړوند د را ايستني چاري هم د فرصت طلبو عناصرو، د ذاتي ګټو په موخه په ټپه دريدلي دي.

د چينايي د CNPCIW شرکت رئيس ښاغلي هايلانګ د 2012 کال د مي مياشتي په 27 مه نيټه، د کانونو وزارت ته په يوه ليک کي ليکلي، چي د کان د کار له پاره ستا سوله مرستي څخه مننه کوم.

څرنګه چي پوهيږي د نوموړي کان کار په تعويق کي لويدلي او له دي فرصت څخه ګټي اخيستني غواړم د تعليق ټول جزيات تاسو سره شريک کړم او دامو دريا پروژه دامنيتي ستونزو سره مخامخ شوه.

۱. د امنيتي پلان پر بنياد APPF دري سوه ساتونکي بايد دروان کال د مي دمياشتي تر لو مړي نيټي زموږ په اختيار کي راکړي وای خو تر اوسه د هغو ساتونکو په انتظار کي يو.

۲. په سر پل کي د زياتو سيلابونو دراوتلو له امله ېنځلس ورځي زموږ کار په تاخير کي ولويده.

۳..دسيمه ييزو زورواکانو کړني د پلان په تطبيق باندي ناوړي اغيزي پر يباسي، موږ آن داچي د شبرغان څخه د کار کوونکو د ليږد مساله فسخ کړه تر څو زر نفتي سيموته ولاړشو.

دغه کړ نه مو د نامساعدو امنيي او په ځانګړي ډول د سيمي د زورواکانو د تهديد ونو له امله مووکړه.

د نوموړو دلايلو له امله زموږ د وسايلو دراوړل د تعليق حالت کي قرار لري او متخصصين چي بايد اوس په نفتي برخوکي شتون درلود لاي تر اوسه په چين کي دي، د امنيتي اوضاع له نظره معطل دي.

دغه راز د کانونو چا رو وزارت هم يو ليک د عينکود مسودکان په اړوند د ملي امنيت شورا ته هم استولي، چي نا امنيو او د مخاليفينو له خوا يي د بريدونو په اړوند يکي يادونه شويده.

پورتني شرکت چي دجنرال عبدالرشيد دوستم لخوا دخپلو غوښتنو په خاطر تهديد شوی ؤ، چينايي انجنيران ښتني ته اړشول.

داسي ډيري پروژي دي، چي دتوپکسالارانو لخوا دستونزو سره مخامخ دي ، چي بايد حق ورکړه شي.

او دلته هم د امو دريا د نفتو پروژه د خنډ او ځنډ سره مخامخ کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۹۷)

دکابل بانک فاجعه

دکابل بانک د درغلۍ او اختلاس قضیه په هیواد کې یوه لویه فاجعه ده، چې په ملي او نړیواله کچه یي دهیواد حیثت او اعتبارته زیان واړاوه او د نړیوالو زیاتره مرسته یي د خصوصي با نکونو او ادارو سره را کمي کړي. دلومړي سره دا بانک نه ؤ، بلکي یو دام تزویر ؤ.

دغه قضیه چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت د 1391 کال دوري د میاشتي د شپاړسمي نیتي د 281 ګڼه او 1390 کال د چنګاښ د میاشتي د اوومي نیتي د جمهوري ریاست د 2698 لمبر حکمونو، له مخي یي څیړنه پیل شوه لاندیني یو ویشت تنه یي تورن وبلل شول.

۱- د کابل بانک د پخواني مدیره هیات رییس شیر خان فرنود د محمد مراد زوي.

۲- د کابل بانک د پخواني عامل هیات سر پرست خیلل الله فیروزي د فقیر محمد زوي.

۳- د کابل بانک د تفتیش امر راچا ګوپال کرشنن د ګوپال کرشنن زوي.

۴- د کابل بانک د قروضو پخواني امر رام چندران د ګورنادن زوي.

۵- د کابل بانک د نظارت غړی انجنیر محمد افضل د فضل حبیب زوي.

۶- د کابل بانک د آي ټي امر محمد طارق میران د غلام فاروق زوي.

۷- د کابل بانک سرتاسري شبکي مسوول کمال ناصر کرور د حبیب الله کرور زوي.

۸- د کابل بانک د قانون څخه د ملاتړ پخواني کار کوونکي محبوب شاه فروتن د مبارک شاه زوي.

۹- د کابل بانک ددولتي اړیکو مسوول امین الله خیر اندیش د خلیل الله زوي.

۱۰- د کابل بانک د عملیاتو پخواني امر عبدالبصیر فروغ د عبدالجلیل زوي.

۱۱- د پامیر هوایي شرکت رئیس او مدیره هیات غړي امان الله حمید د عبید الله زوي.

۱۲- د افغانستان بانک پخواني رئیس عبدالقدیر فطرت، داستاد برهان الدین بچه خوانده ځان مشهوره کړیوو.

۱۳- د افغانستان بانک لومړي مرستیال محب الله صافي.

۱۴- د افغانستان د مالي معاملاتواو را پورونو د تحلیل امر مصطفي مسعودي د عبدالرحیم زوي.

۱۵- د نوي کابل بانک رئیس مسعود خان موسي غازي د حاجي عبدالرحمن زوي.

۱۶- د افغانستان بانک د نظارت ټیم سر ګروپ شیر آقا د ذین العابدین زوي.

۱۷- د افغانستان بانک نظارتي ټیم سر ګروپ ظفر الله فقیري د عیسي خان زوي.

۱۸- د مالي نظارت عمومي امر محمد قسیم رحیمي د عبدالحمید زوي.

۱۹- د افغانستان بانک او نظارت غړي بسم الله د عبدالمحمد زوي.

۲۰- د افغانستان بانک نظارت غړي محمد عارف سالک د محمد اصف زوي.

۲۱- د کابل بانک پخواني کار کونکي عصمت الله بیک .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل بانک چي په 2004 کال کي د فعالیت جواز تر لاسه کړ، په هغه کي شپاړس تنه برخه لري چي د بانکداري د 34 مادي پرخلاف په مستقیم ډول او غیر مستقیم ډول یي په تجارتي غیر مجاز ډول یي سرمایه ګذاري کړیده.

دغه بانک چي د تخلفاتو راپوريي عامل هیات او د برخه والو عمومي مجمع ته ورکاوه او د بانکداري د 41 مادي پر خلاف يي، د تطهیر پول او مجهول الهویه اشخاصوته يي غیر نورمال پورونه ورکړیدي ، چي بانک يي د ټکټاني له ستونزي سره مخامخ کړي او د خلکو د امانتونو، چي کابل بانک ته يي سپارلي دي څه کم یو میلیارد دالره حیف ومیل شول.

کابل بانک پخوانی هیات مدیره چي باید یو ښه سابقه او تجربه اوپه امانت داري يي شهرت درلود ، مګر برعکس داکسان په خیانت،درغلي، قیمار، اوبد شهرت درلود . او یوشمیر لوړوپوړو سره يي هم کریدت کاري، سوغات او نور داد وګرفت درلود. دکابل بانک قضیه له یوی خوا دخلګو پیسي وخوړي او دبلي خوا په ملي او بین المللي ډګر کي دافغان دولت ډیر بي اعتباره کړ ، په هر صورت جرم جنایت په هر هیواد کي شته ، مګر هلته بازخواست موجود دي ، مګر زموږ هیواد کي بازخواست نشته. شرم لاهم داده چي محکمي اختلاس ونه باله او هغه يی یوه حقوقي مساله توصیف کړه، شیرخان اوفیروزي یوازي په ډیر بي شرمانه ډول په ۱۰ کاله حبس محکوم کړل .

دافغانستان بانک پخواني رئیس ښاغلي فطرت، چي په دوه کاله حبس محکوم شویدي ، او په امریکا کي دفرار په ډول ژوند کوي ، دومره ماهره شیطان ؤ، کله چي به دمالیي وزارت لخوا تر تفتیش لاندي شو، یوځلي به يي اوازه واچول، چي دهمدي تفتیش لخوا افغانی کم ارزښته شوي او بازار د دالرو په لیلام کي به يي د ځینو صرافانو سره لاس یو ؤ،ډیره دارايي يي وموندل. په قضیه کي تر ټولو ذید خل دي . په هرو دوو میاشتو کي باید بیلانس او تفتیش او د پورو نه لمبرونه ورکول ، او حکومت او خلک يي اغفالول ، اصلي عامل دي ، ددي ټولو وحشي جنایاتو سره امریکا پخپل غیږ کي نیولي دي. په فساد کي د شیرخان او فیروزي مل ؤ او ځان يي د استاد رباني بچه خوانده باله.

که چیري دلته که یو نفر دسیستم پر بنا دي خیانت ته پام کړیوای، دا فاجعه به نه وای رامنځ ته شوي ، مګر دلته په خیانت ډول یو بل ته لاس ورکړي ؤ .

کابل بانک دشیر خان لخوا په منظور نه ؤ جوړشوي، بلکي یو دام تزویر او فریب کاري په منظور د بانک تر عنوان لاندي خلګو باور پري وکړ او خپله نقده دارايي يي هلته سره جمع کړه.

دسوغات او پراخه لاس له کبله لوړچارواکو حمایه ورسره ؤ، مډرن او عصري فریب کار ؤ. دا دبازار ازاد برکت ؤ، چي ددولت بیله کنترولە بانکونه رامنځ ته شوه. ددولت دنده ده ، چي د ولس د تاوان په مقابل کي احتیاطي تدابیر نیولي وای. البته دولت یوه عامه کلمه ده، چي اداره يي دهغو په لاس ؤ، چي په دولت کي لوړپوړي چارواکي ؤ.

د افغانستان بانک چي کابل بانک يي کنټرول کړیوای، هغه پخپله پدي فساد کي ورسره لړلی ؤ، قدیر فطرت به په خپل قلم درجه ور لوړه کړه چي فعالیت ته دوام ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۸)

د ولسي جرگې ۶۲ غړو درغلي

فساد چې په یوه ټولنه کې د ناسور ټپ او سرطاني غدې حیثیت لري، چې د ټولنې په ټولو برخوکې ریښې ځغلوي.
له بده مرغه دغه فساد د 1389 کال د ولسي جرگې ټاکنې هم په خپله ولکه کې راوستې، چې په لنډیز سره یې په لاندې ډول یادونه کوو.
د ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون د 1389 کال ټاکنې په درغلې لړلې وبللې، چې دولسي جرگې د سپاړسمې دورې په ټولټاکنو کې په 593 مرکزونو کې تقلب کړې او تقلب یې د ټاکنیز و شکایتونو کمیسیون ته ثابت دی .
نو څرنگه چې قضیې جزایي اړخ لري نوموضوع دټاکنو د قانون د 64 مادې د دریمې فقرې سره سم په دغه برخه کې کړنې ترسره کړې.
په دغه لیک کې همداراز ویل شوي چې دغه کمیسیون دې پایلې ته رسیدلی دی، چې د ټاکنیزو برخو دکارکوونکو له مرستې څخه پرته دغه تقلبونه ناممکن برېښي، شکایتونه ترغور لاندې ونیول شول .
چې څېړنه یې دابتدایه محکمې له خوا څېړل کیږي، نو د قضیې په اړوند د ټاکنو د خپلواک کمیسیون اوشکایتونو د کمیسیون څوار لس تنه د37 مواردو تخلف له امله تورن وبلل شول، چې نومونه یې په لاندې ډول دي.

۱- فضل احمد معنوي د ټاکنو د کمیسیون رئیس.

۲- عبدالله احمدزي د ټاکنو د کمیسیون او دارالانشا رئیس

۳- عبدالخالق د ټاکنو کمیسیون غړی.

۴- سید مراد شریفي د شکایاتو کمیسیون رئیس.

۵- شاه سلطان عاکفي د شکایاتو د کمیسیون غړی.

۶- ضیا رفعت د شکایاتو د کمیسیون غړی.

۷- جنرال ایوب اصیل د ټاکنو د کمیسیون غړی.

۸- شفیق احمد کوهستاني د ټاکنو د کمیسیون د آی ټي رئیس.

۹- امان الله تجلي د شکایتو نو د کمیسیون حقوقي مرستیال.

۱۰- نور محمد نور د ټاکنو د کمیسیون ویاند.

۱۱- گرزیواني د ټاکنو د کمیسیون غړی.

۱۲- قاضي سلیمان حامد د ټاکنو د کمیسیون غړی.

۱۳- مستوره ستانکزي د ټاکنوکمیسیون غړي

۱۴- مومنه یاري د ټاکنو دکمیسیون غړی.

په دغه بهیر کې 235 عریضې د کاندیدانو له خوا د شکایتو نو کمیسیون ته وړاندې شوې، چې تفصیل یې په دې لیکنه کې نا ممکن برېښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنده دا چي موضوع د کابل ښار د ابتدایه محکمي له خوا وڅېړل شوه او پرېکړه یي وکړه، چي اړوند و ادارو ته ښایي چي جزایي او حقوقي قضیي، چي په دغه اړوند موجودي دي جلا او ځانګړي محکمي ته دي وسپارل شي.

په همدي ډول عبدالله احمد زي د ټاکنو د کمیسیون او دارالانشا رئیس او قاضي سلیمان حامد چي د محکمي له قرار څخه یي سر غړونه کوله دندي یي په تعلیق کي ولویدي.

چي وروسته له یو لړ څېړنو د ستري محکمي عالي شورا د 1389 کال د لندي د میاشتي په دیر شمه د 944 ګڼه مصوبي له مخي پرېکړه وشوه، چي د موضوع جزایي او حقوقي برخي جلا او ځانګړي محکمي ته د شرعي انفصال له پاره واستول شي.

چي په پایله کي د ۱۳۹۰ کال دزمري دمیاشتي په دولسمه نیټه د ۳- ۱۵- ۲۶- ۱۴- ۴- ۱۸- ۲۷- ۲۳- ۲۵- ۲۴- ۱۰- ۲۰- ۱۶- ۸- ۷- ۶- ۲۱- ۱۱- ۱۲- ۱- ۲۲- او ۹ قضا یي قرارونو له مخي د ولسي جرګي 62 تنه لاندي کسان حذف او پرځاي دوه شپیته تنه نور بریالي وبلل شول، چي لړلیک یي په لاندي ډول خبرېږي.

لست وکلاي جدید و حذف شده توسط محکمه خاص شکایت هاي انتخاباتي						
	لست وکلاي جدید که توسط محکمه خاص معرفي شده اند			لست وکلاي که توسط محکمه خاص حذف شده اند		
شمېره	اسم	ولایت	ذریعه قرار قضائي که معرفي شده اند	اسم	ولایت	ذریعه قرار قضائي که حذف شده اند
1	محترم جمیل کرزي	کابل	139/5/12 (3)	شریف الله کامه وال	کابل	139/5/12 (3)
2	محترم احسان صاحب زاده	کابل	139/5/12 (3)	عرفان الله عرفان	کابل	139/5/12 (3)
3	محترم بیدار حاجي	کابل	139/5/12 (3)	داکتر عبید الله کلیمزي وردک	کابل	139/5/12 (3)
4	محترم قادر حاجي وطندوست	کابل	139/5/12 (3)	عبدالحفیظ منصور	کابل	139/5/12 (3)
5	محترم روبینا جلالي	کابل	139/5/12 (3)	فوزیه ناصر یار ګلدره اي	کابل	139/5/12 (3)
6	محترم نثار احمد فیضي غورباني	هرات	1390/5/12(15)	احمد فرهاد مجیدي	هرات	1390/5/12(15)
7	محترم رحیمه جامي	هرات	1390/5/12(15)	سیمین بارکزي	هرات	1390/5/12(15)
8	محترم ناصر اعطائي	هرات	1390/5/12(15)	حاجي خلیل احمد شیخ زاده	هرات	1390/5/12(15)
9	محترم احمد وحید طاهري	هرات	1390/5/12(15)	الحاج انجنیر منور شاه بهادري	هرات	1390/5/12(15)
10	محترم حاجي زرین	هرات	1390/5/12(15)	الحاج محمد رفیق شهیر	هرات	1390/5/12(15)

(c) ketabton.com: The Digital Library

11	محترم معروف فضلي	سمنگان	1390/5/12(15)	جاجي محمد عارف طيب	سمنگان	1390/5/12(15)
12	محترم احمد خان سمنگاني	سمنگان	1390/5/12 (26)	الحاجمخدوم محب الله فرقاني	سمنگان	1390/5/12 (26)
13	محترم رئيس خير الله	سمنگان	1390/5/12 (26)	محمد طاهر زهير	سمنگان	1390/5/12 (26)
14	محترم محبوبه	سمنگان	1390/5/12 (26)	داكتر معصومه خاوري	سمنگان	1390/5/12 (26)
15	محترم نور الدين بيک	کندز	1390/5/12 (14)	شايسته باز ناصري	کندز	1390/5/12 (14)
16	محترم قضل كريم ايماق	کندز	1390/5/12 (14)	سيد داود نادري	کندز	1390/5/12 (14)
17	محترم رئيسه حسين خيل	کندز	1390/5/12 (14)	داكتر فاطمه عزيز	کندز	1390/5/12 (14)
18	محترم گل محمد پهلوان	فارياب	1390/5/12 (4)	انجنير محمد هاشم ارتاق	فارياب	1390/5/12 (4)
19	محترم نجيب الله سليمي	فارياب	1390/5/12 (4)	محمد شاكر كار گر	فارياب	1390/5/12 (4)
20	محترم سلطنت كوهي	فارياب	1390/5/12 (4)	آصفه شاداب	فارياب	1390/5/12 (4)
21	محترم حاجي پاينده	سرپل	1390/5/12 (18)	سيد انور سادات	سرپل	1390/5/12 (18)
22	محترم معلم مير ولي	هلمند	1390/5/12 (19)	مسعود خان نورزي	هلمند	1390/5/12 (19)
23	محترم حاجي ايوب	قندهار	1390/5/12 (27)	محمد نعيم لالي حميد زي	قندهار	1390/5/12 (27)
24	محترم حاجي محمود نور	قندهار	1390/5/12 (27)	حاجي محمد عمر ننگيالي	قندهار	1390/5/12 (27)
25	محترم نياز محمد امير لالي	قندهار	1390/5/12 (27)	داكتر محمود خان	قندهار	1390/5/12 (27)
26	محترم عبدالكريم اچكزي	قندهار	1390/5/12 (27)	عطا الله حبيب	قندهار	1390/5/12 (27)
27	محترم داود سلطان زوي	غزني	1390/5/12 (23)	محمد علي علي زاده	غزني	1390/5/12 (23)
28	محترم عبدالكريم دليلي	غزني	1390/5/12 (23)	استاد محمد عارف رحماني	غزني	1390/5/12 (23)
29	محترم مامور شلگري	غزني	1390/5/12 (23)	الحاج خداد عرفاني	غزني	1390/5/12 (23)
30	محترم نيازمحمد اميري	غزني	1390/5/12 (23)	چمن شاه اعتمادي	غزني	1390/5/12 (23)
31	محترم عاشق الله وفا	بغلان	1390/5/12 (2)	دلاور ايماق	بغلان	1390/5/12 (2)

(c) ketabton.com: The Digital Library

32	محترم محمد نسیم مدبر	بغلان	1390/5/12 (2)	محمد ظاهرغني زاده	بغلان	1390/5/12 (2)
33	محمد اسد الله فلا	لوگر	1390/5/12 (5)	انجنير صاحب خان	لوگر	1390/5/12 (5)
34	محترم وحيد الله كليم زوي	ميدان وردک	1390/5/12 (24)	حاجي عبدالمجيد وردک	ميدان وردک	1390/5/12 (24)
35	محترم روز محمد نور	جوزجان	1390/5/12 (10)	حاجي محمد اسماعيل	جوزجان	1390/5/12 (10)
36	محترم محمود خان سليمان خيل	پکتيکا	1390/5/12 (20)	سيد اسحاق گيلاني	پکتيکا	1390/5/12 (20)
37	محترمه خديجه	پکتيکا	1390/5/12 (20)	ناجيه	پکتيکا	1390/5/12 (20)
38	محترم دلاور طوطاخيل	پکتيکا	1390/5/12 (10)	محمد ابراهيم غشتلي	پکتيکا	1390/5/12 (10)
39	محترم حيات الله وزيري	خوست	1390/5/12 (16)	الحاج داكتر ميربت خان منگل	خوست	1390/5/12 (16)
40	محترم ولي خان هيله من	خوست	1390/5/12 (16)	لياقت الله بابكر خيل	خوست	1390/5/12 (16)
41	محترم نور الله معمار	نورستان	1390/5/12 (8)	مولوي احمد الله موحد	نورستان	1390/5/12 (8)
42	محترم حميد الله توخي	زابل	1390/5/12 (7)	عبدالقادر قلاتوال	زابل	1390/5/12 (7)
43	محترم اسماعيل زابلي	زابل	1390/5/12 (7)	عبد الحبيب انديوال	زابل	1390/5/12 (7)
44	محترمه تورپيکي	زابل	1390/5/12 (7)	زاهرا توخي زابلي	زابل	1390/5/12 (7)
45	محترم رئيس محمد عمر	بادغيس	1390/5/12 (3)	سيد محمد موسي جناب	بادغيس	1390/5/12 (3)
46	محترم حبيب الله	بادغيس	1390/5/12 (3)	حاجي غلام سرور فايض	بادغيس	1390/5/12 (3)
47	محترم عبدالطيف	بادغيس	1390/5/12 (3)	الحاج قاضي عبدالرحيم	بادغيس	1390/5/12 (3)
48	محترمه آزيتا رفعت	بادغيس	1390/5/12 (3)	صفيه ايماق	بادغيس	1390/5/12 (3)
49	محترم مولوي دين محمد عظيمي	غور	1390/5/12 (6)	حاجي قربان كوهستاني	غور	1390/5/12 (6)
50	محترم فضل احمد	غور	1390/5/12 (21)	اقاي بحر	غور	1390/5/12 (6)
51	محترم غضنفر	بلخ	1390/5/12 (11)	فرهاد عظيمي	بلخ	1390/5/12 (21)
52	قاري محمد هاشم هيكل زاده	تخار	1390/5/12 (12)	سيد اكرام الدين معصومي	تخار	1390/5/12 (11)

(c) ketabton.com: The Digital Library

53	محترم حارنوال عبدالروف	بدخشان	(12) 1390/5/12	الحاجي صفي الله مسلم	بدخشان	(12) 1390/5/12
54	عبدالشکور واقف حکیمي	بدخشان	(1) 1390/5/12	عبدالولي نيازي	بدخشان	(12) 1390/5/12
55	محترمه قاضي منيره	بدخشان	(1) 1390/5/12	حاجي مامور موسي	فراه	(12) 1390/5/12
56	محترم مسعود بختور	فراه	(22) 1390/5/12	الحاج محمد سرور عثماني فراهي	فراه	(1) 1390/5/12
57	نامعلوم	فراه	(22) 1390/5/12	الحاج برید جنرال نقیب الله	لغماني	(1) 1390/5/12
58	محترم عبدالهادي واحدي	لغمان	(10) 1390/5/12	الحاج زيفونون صافي	لغمان	(22) 1390/5/12
59	محترم گل مري	لغمان	(10) 1390/5/12	حاجي پير بخش گرديوال	ننگر هار	(22) 1390/5/12
60	محترم الحاج ملک نذير	ننگرهار	(9) 1390/5/12	انجنير سيد اکرام	ننگرهار	(10) 1390/5/12
61	محترم شنواري	ننگرهار	(9) 1390/5/12	حاجي حيدر خان نعيم زوي	کوچي ها	(10) 1390/5/12
62	الحاج قادر کوچي	کوچي ها	(10) 1390/5/12			

چي له بده مرغه د محکمي نوموړي پريکړه چي واجب التنفيذ وه په عمل کي پلي نه شوه او دمحکمي دحکم خلاف هغه ۶۲ کسان په خړو ستورگو په غير قانوني ،غير عادلانه او غيراخلاقي ډول په شورا ورننوتل، او دحاجي ظاهر قدير چي په باد او باران خوشحاله دي، ددي دپاره چي مرستيال وټاکل شي راټول شو، چي ۱۶ دوره له همدي کبله تر ټولو بدنامه دوره ؤ، او په همدي ډول خيانت يي لاس پوري کړ، چي دابتدائيه محکمي دا فيصله داستناف لخوا هم تائيد شول ، مگر ځاي يي ونه نيوي .

حقيقت دادي ،ددي ۶۲ تنو رايه باطلي او دمعاش اخيستل يي حرام دي . او کوم قوانين چي تصويب شويدي هغه ټوله غيرقانوني دي ، چي بايد لغوه شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۹)

د ولسمشر پرځاي ، خوناوخته څرګندوني

ويسا ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال د چنګاښ د مياشتي په دريمه ګڼه کي ، د فدامحمد فايض له خوا ليکل شوي يو تحليلي مضمون د " د ولسمشر پر ځاي ؛ خوناوخته څرګندوني " تر سرليک لاندي خپور کړي، چي موږ يې لنډيز راا خلو : د ۱۳۹۱ کال د چنګاښ د مياشتي لومړي نيټه ولسمشر ښاغلي کرزي ،د هيواد دري ګونو قواوو ته يوه منظمه او هر اړخيزه وينا وکړه .

هغه له ډيرو خبرو پرده پورته کړه او په پرخپلو او ددولت پر کمزوريو يې اعترافونه وکړل او دراتلونکي له پاره يې ولس ته هيلي ورکړي .

ولسمشر د فساد په شتون اعترافونه وکړل ، کورني او بهرني کړي يې دواړه په فساد کي ښکيلي وبللي.

دايي ومنله چي په دولتي دستګاه کي سمت پالنه ، قوم پالنه او ګوند پالنه وجود لري ،غصب موجود دي، د خلګو حقوق تري وړل شويدي او دي ته ورته، نوري ناخوالي او نيمګړتيا وي هم شته.

ولس مشر اکثره وخت اعتراف کړيدي چي دحکومت ستونزه پخپله دحکومتي چارواکو سره ده ، ولي چي دقومي مشارکت او ترکيب تر عنوان لاندي يو سها مي شرکت غوندي ؤ.

حقيقت دادي چي ولسمشر په ماضي کي هم ډير ځله دغسي اعترافونه کړيدي ، خو مشکل دادي چي عملي ګام نه دی اخيستل شوي .

ملاحظات په نظر کي ديو ملي وحدت پر بنا نيول کيدل ، ولي دنور خطر احتمال کيدي ، دملي ګټو ساتل ، دقانون رعايت نه يوازي دولسمشر مکلفيت ؤ، هيواد دټولودی، بايد هر وګړي دقانون او عدالت رعايت وکړي ، نه داچي (به ما چی) ؟؛.

هغه چاچي د مزار په جنګي کلا کي د لسګونو کسانو ويني تويي کړي ،په ليلي دښته کي يي د زرګونو انسانانو ويني يي تويي کړي . انتقالي عدالت تطبيق نشو.

د کارته نو او ميوند جادي اوس هم دهغه د افرادو وحشتونو کيسي کوي، د هيواد يو زيات شمير الوتکي يي چي ددي هيواد ملي پانګه وه ، څه يي ازبکستان ته بوتلي او څه يي له منځه يووړي ، دشير پور مځکي چور شوي ، د پرديو په لمسه يي د هيواد د تجزيي په تو طيو کي لاس درلود، او په ډيره ښه موقع سره د قومي حسادتونو اوحساسيتونو د پاروني له لاريي ځان هدف ته رسوي. کابينه قومي ده ، ملي شورا قومي ده ، وزارتونه قومي دي او نوري اداري قومي دي .

خو تر اوسه هيچا يي پوښتنه ونه کړه . د جنګسالارانو په موجوديت کي د قانون حاکميت ته زمينه مساعده نه ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۰)

دتښتوني يوه قضيه

دپاکستان درا ستنيدو سره د تښتوني پيښي او مخدره توکي هم زموږ په هيواد کي زور موندلي، دا په داسي حال کي چي مخ کي تر دي تښتونو په هيواد کي سابقه نه درلوده ، له بده مرغه دغه کرغيرنه پديده ددي سبب شويده، چي پانګوال په هيواد کي پانګوني ته زړه ښه نه کړي او خپلي پانګي او شته بهرنيو هيوادونو ته وباسي .

ديوي باخبري سرچيني په رپوټ کي ليکل شويدي : کله چي ۱۳۹۰ / ۱۰/ ۳۰ نيټه ډاکټر شعور نيازي د کابل له تايمنيو څخه تښتول کيږي، پوليس دهغه د پيداکولو له پاره په کار پيل کوي.

بالاخره په ۳/۴/۱۱/۱۳۹۰ نيټه داکتر شعور نيازي له تښتوونکو څخه په تيښته بريالي کيږي او سمدستي پوليسو ته خبر ورکوي .

پوليس زر تر زره هغه کورو چي داکتر نيازي په کي ساتل کيده هر يو عبدالصمد د عبدالمنان زوی، دکور خاوند خان اغا د عبدالغفار زوی، حميد درحمان زوی، عثمان د محمد زمان زوی او يو ميل سلا سره نيول کيږي او د تحقيق په جريان کي په خپل جرم اعتراف کوي ، او سربيره پر هغي په نورو جرمونو هم معترف کيږي .

۱ . د مهاجرينو دراستنولو د وزير زوی عبدالله انوري، د قضيي په اړوند هر يو نعمت الله او منيرګل دننګيالي زامن ونيول شول او په شل کاله بند محکوم شول .

۲ . حاجي ګلاب الدين چي په ۳/۱/۱۳۹۰ نيټه تښتول شوي و، چي وروسته تر غوږ پريکيدو او څلور سوه پنځه زره دالره اخيستني څخه خوشي کړاي شوي و .

۳ . د شعور نيازي د تښتوني په اړوند ګروپ کي ،چي يو څو تنه نور منير ګل او نعمت الله چي تير کال نيول شوي او يو شمير يي په تيښته بريالي شويدي ، د تښتوني په څو قضيو او ټيپي کيدونو او وسله والو غلاوو په قضيو اعتراف کړيدي .

کله چي عبدالصمد او ګډونوال يي نيول کيږي ، د سهار له شپږو بجو څخه تر اوو بجو د همغي ورځي فوزيه ځمکنۍ دمشرانو جرګي غړي عبدالصمد ته تيليفون کوي.

په داسي حال کي چي تليفون يي له پوليسو سره و، او نوموړي له خپل نفوذ څخه ګټه اخلي تر څو هغه خوشي کړي. فوزيه تر اوسه د پارلمانی مصؤنيت له برکته محاکمه نشوه.

داکتر شعور نيازي په خپلو څرګندونو کي وايي : کله چي زه د هغوي په اسارت کي وم تښتوونکو ته د فوزيي ځمکنۍ له خوا تيليفون راغي او له موضوع څخه يي ځان باخبر کړ .

ابتدائيه محکمي عبدالصمد ته برائت ورکړ ، استيناف ۲۰ کاله زندان.

دقضا داستقلاليت پر بنا دابتدائيه قضا ته څه ويل کيداي نشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۱)

د یو شمیر والیانو په اړوند رپوټ

1. کله چي په ۱۳۸۶ کال کي د کنترول او تفتیش د عالي اداري له خواو د غزني ولایت حسابي چاري تفتیش نه وروسته دي پایلي ته رسیږي، چي ۲۴۰۰۰۰ افغانی په داسي حال کي چي د مصرف په اړوند یي معلومات نشته، د مقرراتو پر خلاف د والي د معراج الدین پټان سکرتر په وجه کي حواله او وروسته بیا دغه پیسي ۰۲۴۰۰۰۰ افغانیو تصیح شویدي .
2. د کنترول او تفتیش د عالي اداري له رپوټ له مخي ۱۸۹۳۶۰۰۰ افغانی د سردستي له وجي د غزني والیانو لکه ډاکتر محمد عثمان ، شیر محمد خوستي، بیله اصولي اسنادو مصرف کړیدي.
3. د کنترول او تفتیش داداري د ۱۳۸۷ کال رپوټ کي راغلي دي، چي ۲۱۸۰۹۰۸ افغانی د اوپراتیفي د تیلو په نامه ،د والي غلام غوث ابوبکر له خوا حواله، چي هیڅ مصرفي اسناد وجود نه لري. دهمدي والي د ناوړو اجراتو په هکله د نیویارک ورځپاڼي هم یو لوی مضمون خپور کړیدي.
4. دافغانستان د اسلامي جمهوریت د مقام ۱۵/۱۱/۱۳۸۵ حکم له مخي، یو پلاوی ګمارل شوي تر څو د هغو نومرو دتوزیع څرنګوالي وڅیړي، چي د ماستر پلان پرخلاف په بلخ ولایت کي ویشل شویدي.

په پایله کي څرګندیږي کله چي عبدالرشید دوستم په شمال کي دنظامي زون مشر و، له خپل صلاحیت څخه ګټه اخیستي او ۱۰۶ نومري ځمکي د شني ساحي په سیمه کي ویشلي ، پرته له دي چي د جمهوري ریاست له مقام څخه یي حکم تر لاسه کړي وي .

5. د محمد بهادر مدافع د وژني قضیه ، چي تور یي پر بازمحمد احمدي د بدخشان په والي پوري شوي، دمحمد بهادرد ورور عریضه چي دچارو داداري د ۱۲۸۷—۱۳/۲/۱۳۸۸ لیک په ملتیا اړوندو ادارو ته لیږل شوي، خو زورواکی له امله نوموړي تر اوسه د تحقیق له پاره حاضر شوي نه دي .
6. د محمد حنیف اتمر له خوا د قذف ادعا د بلخ د والي عطامحمد نورپهنامه، چي دکورنیو چارو وزارت د ۹۰۱۸ ---- ۲/۸/۱۳۸۸ لیک په ملتیا د قانون د تنفیذ دارګانونو په نامه لیږل شوي دي.
7. د حیرتانو دبندر د نفتي موادو د اختلاس قضیه ، چي تور یي پر عطامحمد نور ،ښاغلي دوستم او حاجي محقق لګول شویدي.

8. د ناوړي ګټي اخیستني قضیه ، چي د مزارشریف سینما په سیمه کي د عطامحمد نور له خوا ورباندي لوړ پوړي ودانی جوړي شویدي .
9. حاجي دین محمد دننګرهار والي ، ګل اغا شیرزي دکندهار والي او تورن محمد اسمعیل خان په هرات کي چي څه یي په وس ؤ، صرفه یي ونکړه .

دهیڅ چا پوښتنه ونشول، نه تفتیش شول او نه کنټرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۲)

په ګمرکونو کي ددرغلۍ یوه بیلګه

ګمرکونه یواځنی اداري دي چي د وارداتي توکو د محصول له امله، د ملي عوایدو زیاتره برخه جوړوي. نو له همدي وجي ځخه په ګمرکونو کي ددرغلیو پیښي زیاتي او عامه افکار تل د توکو په محصول کي جوړ جاړي کوي او کارکوونکي یي شخصي ګټي په ملي ګټو لوړي بولي.

نو داسي ګونګوسي تر غوړو کیږي کله چي یو کارمند یو څه موده په ګمرکونو کي کارکوي. نو په شخصي ژوند او شتمني کي یي ډیر ژر بدلون راځي، موږ دلته یوه ددرغلۍ قضیه چي په ګمرګ کي رامنځته شوي د بیلګي په توګه وړاندي کوو.

دموز لمټد شرکت ۸۴۴۲ کارتنه د بنجارګي توکي واردوي او د ګمرګ په اووم هنګر کي تخلیه کیږي، خو بیا وروسته پرته له دي چي محصول ځیني واخیستل شي، له ګمرک څخه ایستل کیږي.

کله چي موضوع تر څیړني لاندي نیول کیږي داسي ادعا کیږي، چي نوموړي توکي د مالیي دمعین غلام جیلاني پوپل په امر له ګمرک څخه ،له محصول پرته ایستل کیږي او تور یي پرعبدالقیوم د محمد عمرزوی، چي دګمرک پخواني سرپرست رئیس و، دګمرک داووم هنګر امر عبدالکریم دعبدالحکیم زوی، ددروازي امر سید احمد د حاجي محمد زوی ،د وارداتو د مدیرت مرستیال سید مزمل د سید سکندر زوی پوري کیږي.

د اداري فساد پرضد د مبارزي ابتدائیه محکمي په خپله ۳۰ ــ ۵/۲/۱۳۹۰ فیصله کي هر یو عبدالقیوم ، عبدالکریم او سید احمد نومي، په پنځه کاله او یوه میاشت حبس او د ۵۸۱۸۴۹۵ افغانیو په ورکړي علي سویه غیاباَ محکوم او دغه راز سید مزمل په دوو کلونو تنفیذي حبس محکو میږي .

مګر د ایستناف محکمي په خپله ۱۳۰ ــ ۱۹/۹/۱۳۹۰ پریکړه کي هر یو عبدالقیوم ، عبدالکریم او سیداحمد سربیره پر دي چي ۸۴۷۳۱۲ افغانیو ورکړي علي سویه په یوه یوه کال حبس محکوم او سید مزمل په لسو زور نغدي جریمي او د مزمل شرکت رئیس د ۸۴۴۲ کارتنو د مصادري حکم کیږي . او غلام جیلاني پوپل چي انکار کوي دهغه د تعقیب پانی په حفظ نظر ورکول کیږي .

بالاخره د ستري محکمي عالي دیوان په خپله ۸/۱۲/۱۳۹۰ نیتي قضایي غونډه کي عبدالکریم ، عبدالقیوم او سید احمد په شپږ ،شپږ میاشتو بند او د ۸۴۷۳۱۳ افغانیو په ورکړي او غلام جیلاني پوپل د عدلي تعقیب وړ بللي دي . زموږ هیواد کي دقانون تطبیق تل پر کم زور او غریبانو تطبیق کیږي ، جیلاني پوپل ته چا څه ونه ویل .

کښته مامورینو باید لیکلی امر تر لاسه کړي واي او یا یي داغیر قانوني امر نه واي پرځاي کړي.

جیلاني پوپل ځان ته لارپیداکړه .

ګمرک هغه اداره ده چي کنترول یي ناممکن دي ، په ګټه کي مامورین او سوداګران شریک دي، دیو لک افغانیو مال په پنځوس زره محصول شي، چي هم دسوداګر ګټه ده او هم دمامور ، او پدي ډول غوړ تر غوړه نه خبریږي، ولي چي تفاهم موجود دي.

اوریدلي مي دي چي فرانسوي بوټان په پنسل قلم محصول شویدي . قیمت او جنس ته په اساني تغیر ورکوي، چي پرمحصول یي ډیر اغیز کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازي يوازي جدي کنترول او يا قوي وجدان يي مخنيوي کولاي شي. ځيني بيا دپيسو په مقابل کي مقرريږي .
کله چي په ګمرک کي دکميشن کارانو رول کلک شو، درغلي او بډي هم اوچت شوي. کميشن کاران لکه، ارباب او قريدار دمامورينو داعتماد وړ دي. تجربه لري ، داد او ګرفت يي ورځنی کار دی.
دمامورينو دپاره ، آن هغه احتمالي خطر راکمه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۳)

دحاجي اکبر دتښتوني قضيه

د يوي باوري خبرځاي په حواله، د اداري فساد سره دمبارزي دکابل داستيناف عامه امنيت محکمي د ۱۵ ــــ ۲۵/۲/۱۳۹۱ نظارتي قرار په دي ډول صادر شو،چي عبدالظاهر کوچي د بهادر خان زوی، دملي امنيت د ۹۰ اداري رئيس لخوا ، حاجي اکبر اختطاف او بالاخره د خوشي کيدو په مقابل کي تري (۵۰۰۰۰) دالر واخيستل.

حاجي اکبر چي کوچۍ او دده ساتونکو پيژندلي ؤ ، عرض وکړي . نو له دي امله په ډير صراحت سره دده ساتونکو پر خپل امر شهادت ورکړ، کوچۍ وتښتيد، چي څو کاله وروسته دامرالله صالح رئيس په ليرکيدو بيرته راغی ، مګر زنداني، محکمه شو.

جرم غلط وصف شو ، دايو اختطاف و ، نه سوي استفاده د وظيفو صلاحيت څخه، کوم چي محکمي په لمبر ۱۵ او نيټه ۹۱/ ۲/ ۲۵ کي پري حکم وکړ.

دده په امر د نوموړي دساتونکو او موټروان دڅرګندونو له امله تور ورباندي لګيدلي، چي دحاجي اکبر په تښتونه کي لاس لري او بډي يي اخيستي دي.

نوموړي بهر ته تښتي او کله چي راځي نيول کيږي او دپوښتني لاندي نيول کيږي او په پايله يي دنوموړي په اړوند يي مخکني پريکړه ، چي پکي ۷ مياشتي بند او اخيستل شوي پيسو په ورکړه حکم شوي، داستيناف د محکمي له خوا تاييد شوه.

ايا په هغه هيواد کي چي پخپله دامنيت دمامورينو نه امنيت خرابيږي، نوربه نو څه حال وي؟.

دا ګمان کيږي، چي په ځينو جناياتو کي پخپله چارواکي لاس لري، لکه اختطافونه، قاچاق او کله کله په لوړو غلاوکي هم او يا دحمايي لاس پروت وي، لکه جنرال عبدالحکيم شجاعي د ارزګان ولايت د پښتنو په ډيرو قصدي وژنو تورن دي، مګر د مرستيال محمد کريم خليلي په زور چا ونشواى کولاى چي د قانون منګلو ته يي وسپاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۴)

ایراني جاسوسان

دارمان ملي ورځپاني په خپله ۱۳۹۱ کال دغوايي دمياشتي په ۱۶ ګڼه کي يو مضمون د (دايران له خوا ولسي جرګي ۴۴ تنو ته مالي مرسته کيږي) تر سرليک لاندي دډاکټر مراديان له قوله ليکلي دي چي موږ يي لنډيز رااخلو :

يو سياسي کارپوه دامنيتي سرچيونو له قوله په ډاګه کړه چي دولسي جرګي ۴۴ تنه دايران له خوا مرسته تر لاسه کوي.

د پوهنتون استاد ډاکټر مراديان په يوه مرکه کي چي دتيري چهارشنبي په شپه خپره شوه ، امنيتي سرچيونو په ډاګه ويلي دي چي دولسي جرګي ۴۴ تنه په منظمه توګه له ايران څخه مرسته تر لاسه کوي ،دغه راز په همدي اړه فهيم کوهدامني ويلي دي په داسي حال کي ، چي دايران له خوا په ولسي جرګه کي ۴۴ تنه جاسوسان دي نو حتمي ده چي نور هيوادونه به هم جاسوسان ولري نو کيداي شي چي دغه ترون ردشي.

په همدي ډول يو بل سياسي کارپوه احمد سعيدي په دغه اړه وويل: که چيري دپاکستان او ايران جاسوسان ستراتژيک تړون سره مخالفت وکړي، دهغوي هويت به معلو م شي او دجاسوسي مهر ورباندي ولګيږي .

له همدي امله ښايي چي هغوي مخالفت ونکړي . نو له دي امله نوموړي تړون دولسي جرګي له خوا تائيد شو.

پداسي حال کي چي نماينده تا د پردو دګټو دپاره خرڅوي ، دبلي خوا داهم ويلي شو چي دولسي جرګي ۶۲ تنه يي ملت ندي ټاکلي ، بلکي د کميسيون مشر ښاغلي فضل احمد معنوي ټاکلي دي، غير شرعي او غير قانوني ، په ډيره بي شرمی يي سترګي سپيني نيولي دي او پر څوکۍ ناست دي .

مطلب ريښتيا دی، ولي چي دايران سفير و مسليميار ته چي دمشرانو دجرګي مشر دي هم ورغلی ؤ. او په ډيره سپين سترګي يي تري غوښتي وه، چی دامريکا سره ستراتژيک قرارداد بايد لاس ليک نه شي.

پدي شورا کي ملي احساس په څرګند ډول کمزوری دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۵)

دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد

دباوري سرچینو په حواله یو عراده سراچه موټر ، چې پلیټ یې ۵۵۸ فراه دې، دژیړي د ولسوالی د امنیتي موظفینو له خوا تر څارنې لاندې نیول کیږي او تلاشي کیږي ، له هغه څخه ۲۱ کیلو گرامه تریاک تر لاسه او تورن یې جان محمد د الله نظر زوی نیول کیږي .

وروسته له څیړونو او تحقیقاتو نوموړي، د مخدرو توکو سره دمبارزې دابتدائیه محکمې له خوا د ۲۱۷ ــ ۲۶/۸/۱۳۹۰ فیصلې له مخې په اتلس کاله بند او درې زره افغانۍ جریمه او دغه راز د موټر دمصادرې په سزا محکو میږي .

کله چې نوموړي دوسیه د استیناف محکمې ته ځي نو موړی د ۲۹۸ ــ ۵/۹/۱۳۹۰ فیصلې په اساس د ابتدائیه محکمې حکم تائیدوي .

او دغه راز د ستري محکمې له خوا هم نوموړي فیصله تائیدیږي .

دقاچاقبران تکتیک دادي، چې اصلی مالک پخپله انتقال کې برخه نه اخلي ، بلکې نفر او دریور استخداموي او ډېله اجوره ورکوي او تعهد ورکوي چې دده کورنۍ ته به خرڅ ورکوي او په خلاصون کې به یې هلې ځلې کوي .

پدې ډول دریور او انتقال کونکې قرباني او انجام شوی عمل سره مخامخ شي .

نه یم پوه چې دې معامله کې به جان محمد څه رول لري ؟

قاچاق دیو مافیا په شکل او سازمان یافته خپل اجراات کوي.

هغه کسان نیول کیږی چې دمسؤلو مامورینو سره یې اړیکې نه وي ټینګې کړي او یا اصل کس نه نیول کیږي، بلکې استخدام شوي او اجیر دپیښې قرباني کیږي.

اصلي قاچاقبران له دې کبله چې پوره عاید لري، نو ډیري پیسې ښندي. کوم څوک هم ونیول شي په زندان کې ښه ژوند او سم شرایط ورته تهیه کوي. درخصتي نه ګټه پورته کولای شي، یوځای او بل ځای ته، یو ولایت او بل ولایت ته په اسانۍ تبدیلیږي.

دهغې ډلې نه روح الله خروټی به دمحبس مدیر سره، دکابل نه بغلان او دبغلان نه سمنګان ته تبدیل شو. د ۱۶ کالو نه یې یوازې درې کاله تیر کړل، دکندهار حاجي لعل جان دشلو کلونه فقط یو نیم کال تیر کړ، دګرشګ دولسوالی قومندان عبدالرازق هم همدا ډول دراوخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۶)

وزیر صاحبان

دباوري رپوټونو په حواله دا شمیر وزیران تورن بلل کیږي، چي لنډیز یي د لوستونکو له پاره وړاندي کیږي.

وزیران او والیان یا کافي بي کفایته اویا لړلي ؤ، یا دواړه.

ريښتيا چي اوبه دسره خړي دي. مثالونه :

1. دحج او اوقافو د پخواني وزیر نعمت الله شهراني:

په ۱۳۸۶ کال گي دحاجیانو دلیږد قضیه ، چي د کاسکو له شرکت سره یي تړون کړي و او له فساد سره د عالي اداري د ۱۳۸۶ کال دکب د میاشتي د پنځه ویشتمي نیټي د ۱۷۸۹ لیک له مخي ، د پنځه سوو زرو ډالرو دزیان په اړوند ، چي دولت ته یي اړولي دي ، پنځه سوه زره دالرو شرکت حواله او وحیدالله شهراني چي دماليي معین ؤ په هغه ورځ اجرا شوه ،مګر حاجیان چا ونه لیږل .

2. دترانسپورټ پخواني وزیر حمیدالله قادري:

دترانسپورت پخواني وزیر، چي په ۱۳۸۷ کال کي د حاجیانو دلیږدولو په اړوند چي دګلوبل او ناس شرکت سره تړون لاسلیک شوي و او یوولس ملیونه دالره پیش پرداخت شوي، ګلوبل او ناس شرکت اصلاً یو ترانسپورتي هوايي شرکت نه ؤ. پیسي ولاړي او حاجیان ونه لیږدول شول ، مګر وزیریوازي برطرف او ممنوع الخروج شو.

3. جلیل شمس:

داوبو اوبریښنا وزارت د ۲۵ پایو ډیزل جنراتورونو قضیه ، چي په ۱۳۸۳ کال کي دایراني کالاي ناب شرکت څخه په ټولیزه توګه په ۴۸۸۸۸۰۰ امریکايي ډالرو پیرودل شوي و او نوموړي شرکت یي په رسولو ونه توانید .

پکار وه چي دتړون د ځنډ له امله ۱۴۳۸۷۹ دالره جریمه ورکړي ، خو جلیل شمس چي په هغه وخت کي داوبو او بریښنا وزارت مرستیال و، پرته له موجه دلايلو او دواک پرخلاف د ۵۰۰۰۰ دالرو د ورکړي امر یي دجریمي له سرجمع څخه یي نوموړي شرکت ته ښښلي وي او دفساد سره دمبارزي د ۳۷۱ ــ ۲۹/۲/۱۳۸۶ لیک له مخي تورن ګڼل شوي او د ځانګړي محکمي دپریکړي انتظار باسي .

4. دترانسپورت پخواني وزیران عنایت الله قاسمي، بسم الله بسمل او غړي نور الله دلاوري ، چي دالمان هیواد داوو تنو اتباعو استخدام دورځي په دوه دوه زره ډالرو چي داداري فساد او بډو پرضد دمبارزي د ۶۴۱ ــ ۱۰/۷/۱۳۸۵ له مخي مظنون معرفي شویدي .

دغه راز نادر اتش داریانا افغان هوايي شرکت رئیس چي تړون یي یوه میاشت او دولس ورځي تمدید کړي و چي له امله یي ۴۸۳۰۰۰ یورو یي عامه شتمنی ته زیان اړولي و.   او بسم الله بسمل چي دافغانستان سفیر په حیث په اندونیزیا کي دنده سرته رسوي تحقیق ته حاضر نه شو.

5. عنایت الله قاسمي : چي دافغانستان اسلامي دولت د ۱۸۱۶ ــ ۱۵/۵/۱۳۸۴ حکم پرخلاف د څلورو بالوبوینک او دوو بالوچارتر طیارو دپیرودني له امله مظنون ګڼل شویدي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. سید حسین انوري : په دارالامان کي دسلو جریبو دفارم او ځنګل داجاري دتړون په اړوند، چي دافغان دیولوپمنت له کمپنۍ سره یي دپنځلسو کلونو له پاره لاسلیک کړي او ځمکي والي د قانون ۶۹ مادي او دمدني قانون ۱۳۲۰ مادي له مخي ، چي ددري کلونو څخه زیات جواز نه ورکوي ، مګر انوري داقرار داد وکړ .
7. دکرني دچارو پخواني وزیران عبیدالله رامین او سید حسین انوري، دکرني دوزارت معین محمد شریف او دننګرهار د پخواني والي حاجي دین محمد او نور....چي د ننګرهار دکانال ۱۷۵ جریبه ځمکي تړون ، چي د کمو پیسو د یو جریب ۱۳۴۰ او ۱۶۰۰ افغانی یي پنځلسو کلونو له پاره د قانون پرخلاف لاسلیک کړي مظنون ګڼل شویدي .
8. مسعوده جلال :

دسینما زینب دبیارغاوني تړون د ښځو دچارو وزارت محترمه مسعوده جلال او IOM له موسیسي سره لاسلیک شوي، دایراني فرش دري ځله رانیول په زیاتو پیسو د ښځو چارو وزارت ددهلیزونو دفرش له پاره ، دڅلور غیرضروري کتابونو چاپ دښځو وزارت له بودجي څخه ، د قانون پرخلاف د ۱۰۵۰۰ دالرو مرستي مصرف ، چي د هالند سفارت له خوا دولایتونو د ښځو پریوځاي کولو له پاره مرسته شوي وه .

9. محمد امین فرهنګ :

دسوداګري وزارت دتفتیش ریاست درپوټ له مخي ، چي د پارلماني چارو وزارت له لاري د ۲۲ تړونونو د تیلو د پیرودني په اړوند مظنون ګڼل شوي، چي د همدي تړونونو له امله یي ۱۹۴۷۴۵۵۶ امریکایي دالره دولت ته زیان اړولي دي.

10. د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیران استاد اکبر اکبر او شیر محمد اعتباري :

چي دچین دهیواد دوه سوو زرو دالرو مرسته شوي پیسي، چي یوازي د مهاجرینو له پاره وي او دیو شمیریي په بهر کي د نوموړي وزارت د نماینده ګیو او په هیواد کي دننه دافرادو او اشخاصو له خوا لګول شویدي .

11. سید مصطفي کاظمي د سوداګرۍ پخواني وزیر :

نوموړي دپنځلسو شرکتونو ته ، چي ادرسونه یي معلوم نه دي، د خپلي دندي په وخت کي ۲۱۰۳۱۵۰۳۹ ملیونه افغانۍ پرته د تضمین له اخیستلو څخه د سوداګري دخونو له بودجي څخه ویشلي، چي تر اوسه شپږ شرکتونه پیږندل شوي او له دوو شرکتونو څخه اته سوه زره افغانۍ تحصیل شي مظنون بلل شوي دي ، قرضونه او کریدت د بانکونو دنده ده ، نه د اتاق تجارت، څرنګه چي همدا ډول د قانون خلاف کړنه وشوه ، همدا ډول هغه پیسي تر ننه ورکي او بیا لاس ته رانغلي . یو وزیر محکمه نه شو او نه یي سزا ولیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۷)

دارزګان والي

له والیانو څخه دشکایتونو په لړ کي دارزګان ولایت لسو شرکتونو استازو، ولسي جرګي ته خپلي عرض پاڼي وړاندي کړي او دوالي امیر محمد اخنذاده څخه دبډو اخیستلو له امله شکایت کړي.

دولسي جرګي دشکایتونو دکمیسیون ۱۳۹۲ کال دمرغومي د میاشتي دنهه ویشتمي نیټي د ۶۰۲ ګڼه لیک په ملتیا، لکه دقانون دتنفیذ اداره امور، دکورنیو چارو وزارت ته لیکی:

1. دارزګان والي له حاجي محمد دحاجي تاج محمد څخه دیوي ودانۍ دجوړولو له امله ۵۰۰۰ دالر بډي اخیستي او دغه راز دشاروال سکرتر عبدالواسع دیوه ګلدان دجوړولو له امله له نوموړي څخه ۳۵۰۰۰۰ افغانی بډي اخیستي دي.
2. دارزګان والي دارزګان ولایت مراباد په سرک دجغل اچولو کي له شریف الله دعزیز الله له زوی څخه ۵۰۰۰۰ امریکایي ډالر د بډي په توګه اخیستي دي .
3. دیخ جوړوني دفابریکي په اړوند والي او شاروال دارزګان له حاجي عبدالحلیم دمحمد یونس زوی څخه غوښتي چي ۱۰۰۰۰ ډالره بډي ورکړي .
4. دارزګان والي دیوي وداني له ټیکه دار حاجي ملا نعیم دابراهیم جان له زوی څخه ۲۰۰۰۰ دالره اخیستي او دنوموړي ټیکه دار د ۱۹ لکو افغانۍو حواله یي بنده کړیده .
5. دارزګان والي دیوي بلي ودانی له ټیکه دار شریف الله دحاجي عزیز اغا له زوی څخه ۵۰۰۰۰ دالر اخیستي او نور ۵۰۰۰۰ دالر هم ورڅخه غواړي.
6. درحیم رحمت او اکمل شرکتونو استازي احمدالله د محمد قاسم زوی شکایت کړي، چي دوالي له خوا ګواښل کیږي او له نوموړي ۲۸۱۰۰۰ دالر او ۶۳۰۷۲۰۰ افغانی د بډو په توګه غواړي .
7. خان محمد دحاجي پاینده محمد زوی شکایت کوي ، چي په ۱۳۸۴ کال کي کله چي دیراود ولسوالي اړوند د شنغله او ځنګل کلیو ته سیلاو زیان واړاوه او دکرني وزارت له خوا هغوي ته دسرپنا جوړولو له پاره ۳۰۰ کورنیو ته ځمکي وویشل شوي او اسناد هم په لاس کي لري . اوس دارزګان دوالي له خوا غصب شوي او زورواکانو ته یي ویشلي دي .
8. عبدالقادر دامان الله زوی شکایت کوي ، چي ما یو شرکت دشهید اساس په نامه په ارزګان کي درلود، چي ددوو ترونونو په لاسته راوړلو ددیراود او چورې ولسوالی کي بریالي شوي وم ،خو والي له ما څخه پنځلس لکه افغانی په ناحقه او په زور اخیستي دي.
9. نیاز محمد دحاجي سلطان محمد زوی شکایت کړي، چي ورزشي ستدیوم یي دیوي میاشتي له پاره په غیر قانوني توګه ترلي ، چي وروسته د ۳۰۰۰۰ دالرو بډو په بدل کي خلاص او دغه راز ۳۰۰۰ متر مکعبه ځمکه د سنګ کاري له پاره مي کندلي ده او خاوره مي لیږدولي ده ، چي دغه ټولي پیسي پر والي پاتي دي او نه یي راکوي .
10. حاجي عبدالله دحاجي عبدالوهاب زوی دمحمدي شرکت استازي شکایت کوي ،چي تل دوالي تر فشار لاندي دي او په دي وروستیو وختو کي له ماڅخه شپږ لکه افغانی بډي اخیستي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورتنی خلک دپوښتني دتوان نه عاجز راووتل، ولي چي يو ورور يي ملا شير محمد اخوند سناتور او بل يي ملا عبدالحي اخوند دولسي جرگي کي استازي دي . ملي شورا هم مرسته ورسره ونکړه.

يوچا کيسه کول، چي ملا شير محمد اخوند نه يي گيله وکړه چي " تا به په مړو او ژوندو باندي صوفه جوړه کړه" ده ورته وويل چي" يا دا زه نه وم، هغه بابک ؤ ". ملا امير اخوند تر ارزگان ښه ولايت نيمروز ته تبديل شو.

بابک دده پلار يو جهادي قومندان باندي شهرت درلود ، اه خدايه ته رحم وکړي.

زورواکي واليان هم لکه استاد عطامحمد نور،تورن اسمعيل خان، گلاب منگل، او گل اغا شيرزوی اونور هم لرو، چي دجهاد له برکته دهر جرم ، بي عدالتي او بي انصافي مرتکب دي. احتياط پکار دي که بل شکايت وشي ، ښايي وزير شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۸)

دکابل دهوايي ډګر اختلاس

کله چي په هيواد کي دطالبانو حکومت ړنګ شو او بهرنيانو مرستي شروع شوي، نو هري اداري د خپل توان په اندازه د جيب ډکولو له پاره هلي ځلي شروع کړي، چي ددغو هلوځلو په لړ ی کي دترانسپورت وزارت هم متي راونغاړلي چي رپوټ يي وړاندي کيږي.

دترانسپورت وزارت دخپل ۳۴۲۴ ـــ ۵/ ۶/ ۱۳۸۵ ګڼه وړانديز په ترڅ کي، دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دکابل هوايي ډګر په نامناسب حالت کي قرار لري او دصفا شرکت چي يو پرمختيايي انجمن دي، دتوانيدو دډيرو زياتو هلوځلو له امله دوه مليونه او شپيته زره دالره دوزارت مالي په مرسته داروپاله اتحاديي څخه په لاس راوړي .

دجمهوري رياست محترم مقام هم دبين المللي ستندرد سره دهوايي ډګر حکم ورکوي. او سپارښتنه کوي چي داقتصاد، مالیي او ترانسپورت وزارتونه دي دکارڅارنه او وخت پر وخت خپل رپوټ وړاندي کړي.

او ددويم ځل له پاره په خپل ۶۲۷۵ ـ ۲۲/۱۰/۱۳۸۵ ګڼه وړانديز کي دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دهوايي ډګرپيسي داروپايي اتحاد څخه په لاس راغلي نو په کارده چي له بودجي څخه نوموړي کار شروع شي ، بالاخره د صفا شرکت دهوايي ډګر جوړونه په ۱۹۹۸۵۰۰ دالرو قرارداد کوي .

څرنګه چي نوموړي قرار داد دکار لومړني حجم معلوم نه دي په کار شروع کيږي او وروسته تر ځينو داسي څرګنديږي، چي په نوموړي قرار داد کي پيسي حيف وميل شوي .

چي دابتدائيه محکمي د ۳۱ ـ ۱۴/ ۷/ ۱۳۹۲ دقضايي قرار له مخي ښکاري چي صفا شرکت يو تجارتي انجمن دي او نه يو ساختماني شرکت . دعوا طلبي او افرګشايي هم نده شوي، له همدي کبله دولت ته زيان ورسيد . ارومرو به دلوړو چارواکو لاس پکي وي .

داچي دعوا طلبي نه کيږي او افرګشايي معلومه نه ده، چارواکي دمسؤليت نه پروا نکوي، نو به ارومره (تر کاسي نيم کاسه هم وي).

نه پوهيږم چي دهغه وخت دماليي ، ترانسپورت او اقتصاد وزيران څوک وه، چي ددوي دعدم مراقبت او بي تفاوتي له مخي دا زيان ورسيد. يوازي څو ټنه واړه رتبه مامورين مسؤل وبلل شول، چي دا زموږ هيواد کي معلول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۹)

زاخيل وال تسليم شو

دملي ارمان ورځپاني د ۱۳۹۱ کال دغبرګولی دمياشتي په سلمه نيټه يو خبر خپور کړي ،چي موږ يي لنډيز رااخلو : دا بايد ومنو چي دشورا له موجوديت نه ، نه موجوديت دملت په ګټه دي ،تر ګټه يي بد مرغي ډيره ده ، په هر صورت . شف شف نه شفتالو، وکيلان معاش لوړيدل غواړي، دبوديجي موضوع يوه فرعي کيسه ده.

دماليي وزارت وايي: چي دروان کال په بودجه کي دملي شورا دهر غړي په تنخوا کي پنځوس زره زياتي افغانۍ تر لاسه کوي.

دولسي جرګي دغړو هڅه په دغه برخه کي هغه وخت پايله ومونده، چي ولسي جرګي دتير کال دکب دمياشتي د ۱۳۹۱ کال مالي بودجه څو ځله رد کړه ، اما په پای کي دغبرګولي دمياشتی په دويمه نيټه تصويب کړه. وکيل صاحبان تر ملت خپل غم ته لومړيتوب ورکوي.

دولسي جرګي غړو په دي ټينګار درلود، چي بودجه په متوازنه توګه نه ده جوړه شوي او ځيني ولايتونه دظرفيت دلوړولو له پاره بودجي ته اړتيا نه لري ، خو دماليي وزارت دغه ادعا نه منله او ويل يي چي دولسي جرګي غړي دخپلو غوښتنو دپوره کولو له پاره بودجه رد وي ، ترڅو وزير ماليه حضرت عمرزاخيلوال تسليم شوو.

دماليي وزارت مرستيال مصطفي مستور وويل: چي دولسي جرګي له هغوي غوښتي دي چي دهغو په امتيازونو او تنخواګاني دمياشتي يو سلو نوي زرو افغانۍو ته لوړي شي او هم دماليي له ورکړي څخه معافيت پيداکړي، خو په هر صورت وکيل صاحبان بس نلري ، دماليي وزير ماتي وخوړله .

په پاي کي ولسي جرګي برۍ تر لاسه کړ او دمياشتي پنځوس زره افغانۍ يي په تنخواګانو کي زياتوالی راغي .

په اوس وخت کي دپارلمان هر غړی ته دمياشتي پنځه ويشت زره افغانۍ دکور کرايه ،لس زره افغانۍ دموټر دتيلو له پاره ، لس زره د دسترخوان په نامه او پنځه زره دموبايل دکريدت په نامه اخلي.

که څه هم د حاضري پابندي نلري . دزړه سوي وړ پدي دي ، چي سهار او ماښام دادارو په دهليزو کي سرګردانه منډي او رامنډي وهي . که ريښتيا ورته وويل شي او يا داجمله واوري نو به په دي پلمه چي دملت استازي توهين شول ، استيضاح به راوړاندي کړي . کميشن کاران په خپل منځ کي هم چندان تفاهم نلري ، بوتل بازي او بوټ بازي نه هم کله کله کار اخلي . که حقيقت ته وکتل شي يو لوي شمير يي په رايو ندي راغلي ، بلکي دمعنوي پواسطه راغلي ، څرنګه چي دافتتاح په ورځ خالد پښتون دتشکر په ډول معنوي صاحب ته وويل: که ته نه واي زه نشوای راتلای . نو ضرورت دي چي لګښت راپيداکړي او بلي دوري ته ځان پنډ او چمتو کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۰)

که زما ځان غواړي تر تا به يې قربان کړم

دثريا بها په نامه يوې ښځې د فيسبوک له لارې يوه مقاله د " دا دعبدالکبير رنجبر له خوا لومړني جنسي تيري نه دي" ترسر ليک لاندې دجمعې ورځ په ۹ تير ۱۳۹۱ نيټه له يو تصوير سره خپره کړې چې موږ يې لنډيز رااخلو :

زه ديوې فيمنستې په توګه ديوې له بدبختې څخه خبرې کوم :

کبير رنجبر په ۱۳۴۷ او ۱۳۴۸ کلونو کې، چې د سياسي علومو په پوهنځي کې داسيستانت په توګه دنده تر سره کوله ، نو په دغه کلونو کې استاد مير اکبر خيبر دحزب پرچم دتفتيش کميسيون له خوا يوه اعلاميه خپره کړه، چې اکاديمسن کبير رنجبر ديوه جنسي تيري کوونکي او يوه ناروغه شهوتران په عنوان دپرچم دحزب څخه ايستل شوي، نو ټولو حوزو او دميرمنو د سازمان ټولنو ته ابلاغيږي تر څو دحزب نجوني دده په دام کې ونه لويږي داسې زياتوي .

دفخريې په نامه ديوې بينوا نجلۍ باندې دعبدالکبير له خوا جنسي تيرى، يوه غم انګيزه کيسه ده چې پلار او مور يې په وړکتوب کې له لاسه ورکړې وو او دخور په کور کې ژوند کاوه، چې دخور ميړه اذر مشهور خياط وو، فخريې هغه وخت دخپل ژوند کيسه وکړه کله چې د سپوږمۍ نه خبره شوه . سپوږمۍ دده د شهوت داقناع قرباني وه.

فخريه چې دجميلې پلوشې او نفيسې شيردل سازماني ملګرې وه ، دامتحان په وخت کې له کبير رنجبر څخه مرسته غواړي او کبير رنجبر ورته وايي : فخريې که زما ځان هم وغواړې تر تا يې جاروم ته زما سازماني ملګرې يې .

فخريه چې کلونه کلونه دمور او پلار له محبت نه بې برخې او مظلومه نجلۍ وه دکبير رنجبر په خبرو باور کوي او دهغه کور ته، چې په شش درک کې وو ورځي .

کبير رنجبر چې کور کې يوازې و او کورنې يې لغمان ته تللي وه ، لومړى ځل يې په اتشين عشق سره غواړي له فخريې څخه ناوړه ګټه واخلې که زما ځان غواړې تر تا به يې قربان کړم، خو فخريه مقاومت کوي او ورته وايي چې زما خواستګارې وکړه، خو کبير رنجبر دشهوت امواج وخت نه ورکوي او په بې شرمانه ډول په هغې جنسي تيرى کوي ، فخريه ژاړې چې ژوند يې برباد شو او کبير رنجبر ورته وايي، چې له تا سره به واده کوم .

فخريه يې چې يوه اونۍ په کور کې ساتلې وه پريږدي او کله، چې څو ورځې تيرېږي کبيررنجبر ځان پټوي او هغې سره دواده نه ځان ژغوري او ورته وايي، چې ته په خپله زما کورته راغلې وې، زه دشوروي دپوليس کانديد يم او واده کوونکى هم نه يم .

فخريه چې اوښکې توېوي او شکايت کوي او خپل دسر ويښته شکوي اناهيتا ته ورځي، خوهغه دکبير رنجبر جنايت دتفتيش کميسيون ته سپاري او دمير اکبر خيبر په امر رنجبر له ګوند څخه ايستل کيږي .

رنجبر له څو ورځو وروسته شوري ته ځي او هلته د کې جي بي غړيتوب تر لاسه کوي او ورسته له هغه دهغه ورور بصير رنجبر هم اوکراين ته ځي او کا جي بي ددستګاه جاسوس کيږي. او دواسيلي متروخين داسنادو پر بنا (صمدازهر) چې دميوندوال وژونکي دي هم دظاهر شاه په حکومت کې د کې جي بي اجنټ او اشعه دشبکې د فتح مستعار په نامه مسوول وه. له يوولسم دسپتمبر وروسته رنجبر ديوه پلان له مخې، روسيې نه کابل ته راځي او د پارلمان غړيتوب تر لاسه کوي او په وروستي پړاو له سلطان زوى سره مظاهرې په لار اچوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ځو میاشتې دمخه په یوه تلویزوني پروګرام کې وایي، چې زما ښځه دقفقاز له مسلمانانو څخه ده او وروسته دیوې نجلۍ داختطاف دافتضاح پېښې څخه ما دبي بي سي په سایت کې وویل، چې دحامد کرزی څخه حیثیت داعادي غوښتنه کووم . او د (دي .ان. اي) له علم څخه مننه کوو، چې دغه جنایت کار یې اړیوست چې دهغه دیوه اولاد، چې دجنسي تیرۍ ثمره یې وه انکار ونه شو کړاي.

دملي باور ورځپاڼه ۱۳۹۲ کال او دوړې په میاشت کې د سپوږمۍ، عرض او داسې لیکلي دي چې دزوی عکس هم ورسره دي لیکي : چې سپوږمی هم دده دشهوت ښکار شویده.

اکادمیسن د هغه پخواني عادت او تکنیک پر بنا دهود خیلو سپوږمۍ نومې نجلۍ د ماهر لور اول اختطاف بیا (خانه امن) او بیا په میکرویان کې، د ډېوې امیل کره ساتلې او جنسي تجاوز پر وکړ او ددې تجاوز نه خدای ج یوګل موره ګک زوی هم ورکړ، چې نوم یې عبدالکریم پرې ایښې دې.

اکادمیسن اول زنا بیا دده په ادعا نکاح سویده نوموړې وایې، چې داد سپوږمۍ تقاضا وه چې زما نه یو زوی ولري ، مګر تر اوسه ازاد ګرځي ، په محکمو کې برائت واخیست، چې دابه یوه بل داغ او ټکي دافغان پر قضا باندې وي . مګر دا حق او عدالت ګوند داوکړه چې دې یې دګوند نه وباسي ، کوم چې خیبر کړی ؤ.

ددغو رسوایې سره په مدور میز کې ناست وي. د سیاست او دټولني رهبري کوي، د سیاست مداره تر ټولو لوړی اخلاق غوښتل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۱۱)

پلنگ در لباس ملنګ

په هیواد کي تښتوني ددي لامل شویدي، چي زیاتره سوداګر خپلي شتمنۍ بهرنیو هیوادونو ته لیږدوي.

تښتوني لکه ترور او اداري فساد ددي لامل شویدي، چي په هیواد کي پرمختیایي پروګرامونه له ننګونو سره مخ او یا په ټپه ودریږي. دا پدیده دپاکستان نه راوړل شول، چي هلته ډاکو ورته وایي.

موږ دلته دبیلګي په توګه د IWPRU رپوټ خپروو .

نیازي حکایت کوي وروسته له هغه چي تښتوونکو زه موټر ته دننه کړم، نو تور نقاب یي زما پر سر کړ او په یوه ودانۍ کي یي بندي کړم ، هره ورځ یي وهلم او ټکولم، تښتوونکو دري ملیونه دالره یي زما له کورنۍ څخه غوښتل، چي داعمل پر همایون اصفي هم راغلي ؤ.

نیازي وویل کله چي تښتوونکو په دي پوه شول چي پیسي تر لاسه کولاي نه شي، نو غواړي ما ووژني ، نو ما دکوټي چت سوري کړ او وتښتیدم او پولیس مي خبر کړل .

پولیسانو هغوي ونیول .

دافغانستان دصنایعو او سوداګري خونه وایي، چي ۱۳۹۰ کال په ۱۱ میاشتو کي ۸۵ تنه غړي تښتول شوي په داسي حال کي چي تیر کال دغه شمیره ۶۰ تنه وه.

دکابل د صنایعو او سوداګرۍ خوني مرستیال احمدشاه حکیمي وایي، چي دتیر کال دجولاي دمیاشتي زه اوزما ملګري چي دري ملیونه دالر راسره و، دتښتوونکو تر حملي لاندي راغلو، چي پولیسانو په هغي کي برخه لرله. استاد عبدالکریم خلیلي دمخدره موادو په کارو بار کي ددولتي چارواکو همکار ته په ډاګه اشاره کوي.

تښتوونکو هڅه وکړه ترڅو حکیمي او ورور یي وتښتوي، نو دوه تنه ساتونکي یي ووژل شوه ، خو تښتوونکي خپلي موخي ته ونه رسیدل او ویي کولاي شول چي یوازي پیسي وتښتوي.

هغه پوښتنه کوي که چیري دولتي مسوولین له تښتوونکو ډلو څخه ملاتړ ونه کړي ،څرنګه کولاي شي دامنیتي پوستي تر څنګ زما دوه تنه ساتونکي ووژني او زما پیسي وتښتوي .

دتجارت او صنایعو دخوني مرستیال خان جان الکوزي وایي، چي دهیواد لوړپوړي مسوولان او دهغوي خپلوان په تښتونو کي لاس لري، چي یو پوره شمیر یي د پارلماني مسؤلیت لري چي محکه او اسمان یي پیژني ، چي هره ناروا راپورته کیږي ، دملت تش په نامه استاز به یکي لړلی وي، نو له همدي کبله دامنیت په برخه کي لږ پرمختګ شویدي ، اوس دي حالت کي راغلي یو چي غل هم وایي خدایه !، او کارواني هم وایي خدایه ! دفواید عامي د وزارت معین وحید الله خپل اختطاف چیان پیژني، مګر د ډاره یي معرفي کولای نشي.

هغه ادعا وکړه دغه کسان په دولت کي لوړي څوکي لري او له تښتونکو څخه ملاتړ کوي.

الکوزي وایي: کله چي تښتونکي نیول کیږي دفاسدو چارواکو له خوا سمدستي خوشي کیږي .

هغه داهم وویل چي داسي اسناد اوشواهد په لاس کي لري، چي یو شمیر تښتوونکي دهیواد دقضایي او قانوني چارواکو له خوا ازاد شویدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکوزي داهم وويل چي دلوګر،پکتيا او دلوي ننګرهار په ولايتونو کي چي د تښتوونکو دنيولو هڅي له ستونزو سره مخامخ شويدي .

او همدا دليل دي،چي په هيواد کي سرمايه ګذاري تر ۳۰ سلنو راټيټه شويده .

الکوزي زياته کړه همدا اوس پوليس تر فشار لاندي دي تر څو هغه افراد، چي تيره مياشت په تښتوونوکي د لاس لرلو په تور بندي شويدي خلاص کړي، هغه وويل دغه فشار د تورن دخور چي دسناومجلس غړي وه وارديږي. چي مطلب يي فوزيه سادات او صمد تښتوونکي خور ده .

جنرال ظاهر چي دجينايي تحقيقاتو رئيس دي دغه فشارونه تائيدوي.

له همدي کبله د استيناف محکمي صمد نومي ته برآت ورکړ. او د سناتوري پدي قضيه کي لاس درلودل ثابت دي، مګر مشرانو جرګي په غير کي ټينګه کړي. تحقيق ته حاضر نشول. محکمي هم پلمه راوړل، چي مصؤنيت يي بايد پورته شي، د محاکمي نه يي ډډه وکړه. پارلمان يي مصؤنيت نه پورته کوي.

پدي قضيه کي د پارلمان مصؤنيت او دقضا استقلاليت لاس سره ورکړ. داپيښي هم سته چي متعدد کسان خپل دوښمن پيژني، مګر آن اواز ايستلي نشي، چي دهغهي جملي نه ډاکتر چراغ علي دي، چي زوم يي اختطاف او بيا ووژل شو. پر جنرال عليشا پکتياوال د کابل جينايي امر او عبدالجبار ثابت لوی څارنوال ګمان وړي.

پر حاجي عبدالظاهر قدير هم د اختطافونو تور لګيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۲)

پردی لاربنود

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۱ کال دغبرګولي دمیاشتي په پنځلسمه نیټه، دضیا زیرک له خوا لیکل شوي یو مطلب . " دیوه سیاسي او نا مناسب مذهبي لاربنود لمانځني " تر سرلیک لاندي خپور شوی مضمون ، چي دیو څو برخو ژباړه یي دګرانو لوستونکو له پاره خپروو .

دایران د حکومت پخواني لاربنود ایت الله خمیني د مړیني لما نځنه دهغو له پاره ، چي دافغانستان دتاریخ او سیاست سره بلدیت لري یو واضع پیغام درلود .

دایران سفیر ښاغلي ظهره وند وروسته له څو میاشتو نیوکو، چي درسنیو او دپارلمان دغړو له خوا دغیر معقولو څرګندونو له امله ورباندي کیدلي، دهغه د ناوړو څرګندونو سربیره، دایران حکومت د افغاني طرف دارانو له خوا هم په جوماتونو کي دایران درژیم تاداو اینبودونکي لمانځنه وکړه، ترڅو وښیي چي ایران په څومره سرسختانه اوزړورتیا سره په افغانستان کي دخپل سیاسي او فرهنګي نفوذ شتون ته پراختیا ورکوي.

دافغانستان په وړاندي دپاکستان او ایران د جګړي دوام زموږد یو شمیر هیواد والو له خوا، چي دهغوي دچوپړ اسباب ګرزي دتاءسف ځاي دي .

زړه پوړنوونکي کړني او راګښونکي شعارونه :

یو جهادي رهبر او اوس دپارلمان غړي، دایت الله خمیني په لمانځن غونډي کي وایي چي هغه یوازي په ایران پوري اړوند نه و، دټولو مسلمانانو له پاره کیدلاي شي چي یو لاربنودوي.

دغسي څرګندوني زموږ له پاره نوي نه دي، ځکه کله چي دهغوي ملاتړي رسنۍ او اُن داچي ملي متحده جبهي ته نږدي رسنۍ دافغاني مهاجرو د را ایستني په اړوند او دهغوي دتوکم پالني کړني دافغانانو په وړاندي جګړه دګاونډیانو په ملاتړ دوام لري .

که چیري دغه ښاغلي دغسي ونه وایي ، که چیري دتلویزیون یک دایران دسفیر دپرو پاګند له پاره زمینه برابره نه کړي، نو هغوی ملاتړ له لاسه ورکوي .

دکابل په غرب کي ، چي زیاتره یي هزارګان او ایت الله خمیني ورته مذهبي لاربنود دي.

له هیڅ اړخه خمیني دافغانانو له پاره رهبر کیدلاي نه شي. یو بل وخت افغاني کمونستانو هم تر احمد خان او محمود ، نه د لینن او ستالین پرستش کاوه ، بالاخره پښیمانه شول.

یو ملي شاعر وایي:

لمر دي راخیژي پر لویو غرونو بیټ نیکه وایي زما زامنو

سړي چي مري خوږ یي پخوا وي ولس چي مري نښه یي داوي

پر بل مین شي ځان ځیني هیرشي خواري او ذلت یي ځکه پخوا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام خميني په افغانستان كي دافغاني شيعه ګانو لخوا د تقليد مرجع په توګه نيولي كيږي، دامذهبي نه بلكي يو سياسي پروګرام دي. په ايران كي هم اوس پوښتنه كوي ، وايي سني يي كه مسلمان ؟

جالبه داده چي دغه مراسم دداسي چاله خوا تنظيم كيږي، چي په ايران كي هزاره ګان له ياده باسي .

افغاني شيعه ګان دصدام دجګړي په وخت كي هم دتوپ دخولي شومه شول او په اوس كي بيا دسوريي جنګ ته تشويقوي. د ثورد انقلاب په حمايه روسيی بر بنده تيری هم خميني په څرګنده ونه غندي.

د ښاغلي خميني خبري او شعارونه په پاريس كي، د تبعيد په زمانه كي او دغه راز په قم كي دهغه له عمل سره زيات توپير لري. ايراني سنيان هلته هم تر فشار لاندي دي.

په ظاهرآ به يي يو شي ويل خو په عمل ،تصميم او پروګرام كي نور څه وه ، دشيعه او سني ديووالي خبري به يي كولي خو په عمل كي به يي سنيان له منځه وړل .

زموږ باور دادي چي خميني ديوه مستبد حكومت تاداو ايښودونكي و، چي دباچا پرځاي يي ولي فقيه كيناوه ، كه چيري دخميني ځاي ناستي ښاغلي خامنه يي اختياراتو ته توجه وشي هيڅ تفاوت دخميني، حسيني مبارک او معمرالقذافي له حكومت سره نه لري. دامام صاحب حركات دنازي هيټلر ته ورته دي. هره ديكتاتوري بده ده، مګر مذهبي ديكتاتور تر ټولو زلند او بي زړه سويه وي.

كه چيري افغانان ديوه عادل حكومت او خلكو دحكومت غوښتونكي وي، دمذهب تر عنوان لاندي داستبداد مخه ونيسي ، دايران او پاكستان افراطي ايديولوژي ګانو پرځاي دي ټولنيز عقلاني سياست ته پريږدي .

وايي : دمصر د الحرام د ورځپاني مدير (حسن الهيكل)، چي دامام خميني ليدو ته ورغلي په اخير كي، چي تري راووت خبرياالانو ته يي وويل : ما فكر كاوه چي امام يو اسلامي انقلاب كړيدي ، مګر دا په حقيقت كي يو شيعه انقلاب دي .

لينن غوښتل چي دنړی دكاريګرانو تر عنوان لاندي په نړۍ حكومت وكړي. امام غواړي چي دشيعه ايزم تر عنوان لاندي هم پر اسلامي نړۍ حاكم شي او دشيعه اقليت پر ټوله سنيي نړۍ باندي راحاكم كړي. سمه به داوي چي هرډول تفوق صرف نظر شي پردي ، چي (خدای يو، كلام يو، كعبه يوه او رسول يي يو دي)، يو پر بل په صداقت باور راشي، كيدای شي چي سره راټول شي او دي اصل ته پام وكړي. كوم فقهيي توپير چي په څوارلس پيړيو كي ندي حل شوي، اوس يي په ما څه؟؟ دزغم نه كار واخلي او مذهب دسياست وسيله نكړي. اسلام يوه عقيده ده، نه سياسي ايډيولوژي.

متاسفانه اوس لا هم اسلامي نړۍ پدي اور كي سوځي، كله ارامه شي او كله بيرته راتاوده شي.

ايراني فرهنګي يرغل پدي كچه ډير شويدي چي ان زموږ په ادبياتو او االصلاحاتو را ګډ شويدي او ورځ په ورځ نور هم داخليږي، با په شعوري ډول او يا په غير شعوري ډول مثلأ : موږ ځيني نومونه عربي درلودل، اوس غوښتل كيږي چي په ايراني لفتونو او نمونو بدل شي لكه : ولد په فرزند، مامور په كارمند، وكيل په نماينده، خانم په بانو، شمسي په خورشيدي، مكتب په مدرسه، محكمه په دادګاه، متعلم په امرزګار، جاده په خيابان، سرحد په مرز، ليليه په خوابګاه، قوماندان په فرمانده، خوانده په اوازخوان او داسي نور ، دا يو فرهنګي يرغل دي، دا لغتونه او نمونه موږ ته پردي دي.

يا مثلأ په شعوري، له دي كبله چي ايرانيان د ميرويس نيكه د نامه سره حساسيت لري، هيڅ وخت (ميرويس ميدان) نه وايي، هغه كوټه سنګي بولي، نو په قصد سره ددي يادول قابل د مجازات دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۳)

دکانونو درایستلو مخنیوی

یوه لویه ستونزه او ننګونه چي داقتصادي، ملي لویو پروژو په عملي کولو کي ددولت په وړاندي شتون لري، هغه دځینو استخباراتي کړیو اوازي دي، چي دهیواد په ځینو برخو کي دزورواکانو او جنګسالارانو له خوا په لاره کي اچول کیږي او داقتصادي پروژو په استخراج او تړون کي خنډ او ځنډ رامنځته کوي. که چیري ددولت ارګانونو له خوا یې اغیزمني او پریکړوني کړني ونه شي نو هیڅکله به په هیواد کي لویې اقتصادي پروژي په کارونه لویږي.

دیوي باوري سرچیني په حواله دکانونو وزارت یو لیک دملي امنیت دشورا په نامه استولي، چي دهیواد په شمال کي دتیلو او کاني توکو داستخراج په مخکي دسیمه ییزو او زور واکانو له خوا یې مخه نیول .

وروسته له هغه چي دکانونو دسکتور دوامداره جامع پرمختیا لید لوري رامنځته شو، نو په تقنیني چارو کي په زړه پوري اصلاحات دنړیوالو تجربو په رڼا کي او دکانونو دستراتژیک اهمیت دهیواد دعوایدو په زیاتوالي کي دیوي کلیدي اداري په توګه داقتصادي پرمختیا او له بهرنیو سرمایه ګذاریو له پاره رامنځته شو.

لکه چي پدي وروستیو کي لیدل کیږي دسیمي استخباراتي سازمانونه، دخپلو بریڅو له لاري داقتصادي ملي لویو پروژو داختلال له پاره مټي رابډوهلي او دپروپاګند په لاره اچولو سره یې ددي پروژي له خنډونو سره مخامخ کوي.

سره له دي چي دافغانستان حکومت او دکانونو وزارت دمشرتابه پلاوي، ددغو استخباراتي شبکو دپرو پاګند څخه خبر دي او هغو ته یې اخطار ورکړي ، که چیري په شعوري اویا هم په لا شعوري او یا دچا خبره ددښمنانو په ژرنده داوبو اچوني سره زموږ ملي ګټو ته ، چي یواځني سرچیني دځان دبسایني او دهیواد دمالي استقلال شمیرل کیږي خپله موخه وګرزوی، نو دافغانستان دخلکو او حکومت په وړاندي به ځواب ورکونکي وي.

او اوس چي ددوو لویو پروژو (دحاجیګګ پروژه او دامو دریا دنفتي حوزي پروژه) په دي عبارت سره چي ګواکي دپروژو په تړون کي سیاسي کړني او دغه تړونونه دهیواد په زیان دي او .... دسیمي داستخبارتو دپایڅوړو له خوا پروپاګند کیږي .

دغه استخباراتي کړۍ دهغو تعلقاتو او مناسباتو له مخي، چي په دولتي ارګانونو کي دلوړپوړو چارواکو سره لري او هغه مطبوعات، چي له بهر څخه یې ملاتړ کیږي خپلي پروپاګند تنظیموي.

په همدي ډول دپارلمان یو شمیر غړي، چي دنوموړو پروژو په تخریب لاس پوري کوي او دامنیت شورا ورڅخه خبره ده دکانونو پروژي، چي دافغانستان ملي ګټي بلل کیږي او ددولت عواید ، دزیربناوو جوړول خلکو ته دوامداره کسب برابرول ، دچاپیریال ساتنه او دکلیو خلکو ته دجامع پرمختیا پروګرام په جوړولو کي ارزښتمن رول لري هغه تخریب کړي.

دغه ډول دیادوني وړ ده ، چي دحکومت له پلان سره سم چي امنیتي کمپنۍ اوس فعالیت نشي کولاي او حکومت هم تر اوسه دامنیت له له پاره لازم ترتیبات نه دي نیولي، چي له دغه فرصت څخه دسیمه ییزي جنایي کړۍ او په حکومت کي دنفوذ خاوندان د متشبیثنو دازار لامل ګرزي ، چي دحکومت او متشبث ترمنځ بي باوري رامنځته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي له پاره چي دهیواد په تاریخ کي لومړي ځل دي، چي افغانستان ته دغه طلایي فرصت په لاس ورغلي، تر څو خپلي کاني منابعو ته پراختیا ورکړي، له نیکه مرغه چي دټرونونو په برخه کي يي روڼ والي او دملي او دهیواد لوړي ګټي په کي په پام کي نیول شویدي.

هیله ده چي دامنیت ملي شورا دامنیتي تدبیرونو په برخه کي پورته ذکر شویو موضوعاتو په اړوند ددسیسه بازانو دتعقیب او دوزیرانو شورا په وړاندي دبي حرمتي، چي ملي ګټو ته زیان رسوي دقانون سره سم مخه ونیسي تر څو دهغو سبوتاژونو مخه چي یو تاریخي فرصت رامنځته شوي ونیسي.

اکثر لیدل کیږي یا اوریدل کیږي، ځیني چارواکي خپله ډیره جزوي ګټه په درلودلو سره دولت او عامه ګټي ته ډیر درووند او ستر تاوان سبب شي. هر تاوان چي رسي دکور دننه خوا وي، لکه چي وايي کلا د دنني خوا خلاصیږي.

پدي برخه کي تر هر چا د والیانو رول اغیزمن دی، چي والي صاحبان د (واجب الاقرم او غیر مسؤل) موقف نه راوزي.

د ملت او حکومت تر منځ د (پل) موقف نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۴)

دقروغ دغونډيو غصب

دباوري سرچينو په حواله چي دملاخيلو ، كاكړو، كوچيانو دقروغ دغره دببرک دكلا په سيمه كي استوګنه ؤ، دكورونو په جوړولو يي شروع كړي وه او د عيدوخيلو كوچيانو له خوا يي مخه نيول كيده .

په دغه ضمن كي دكابل دلويديزو برخو استوګنو خلكو په نوموړي سيمه ادعا درلوده چي دجمهوري فرمان په اساس نوموړي سيمه هديري ته بيله شويده .

په داسي حال كي چي په نوموړي سيمه كي دسيلاو او اوبو دوتللو او ريګريشن تاسسيات تر سترګو كيږي، چي دمحمديه ښارګوټي له خوا سازماندهي كيږي ، او له هغو رسمي معلوماتو له مخي چي څيرونكو ډلي تر لاسه كړيدي دغه سيمه دبيلا بيلو دولتي ادارو ملكيت دي.

كه څه هم دكوچيانو او دكابل دلويديزو سيمو داوسيدونكو تر منځ دجوړجاړي هڅي كيږي ،خو څه پايلي ته نه رسيږي ، او دكورنو په جوړولو شروع كوي .

بالاخره په ۲۲/۵/۱۳۸۹ كال كي دكابل دلويديزو سيمو خلک د محمد هاني، حاجي نوروز او يو شمير نورو په هڅوني سره په بيلونو، كلندونو او چوني په اچولو سره خط اندازي كوي او د مسجد دځاي پر سر شخړه راپورته كيږي او پر دولتي مځكو جګړه راپورته كيږي.

ترڅو په پايله كي دنوموړي سيمي خلک دكوچيانو په خيمو او كورنو بريد كوي او دكوچيانو شته غارت كوي او اور ورته اچوي او هزاره ګان نور هم د ډير شدت نه كار اخلي.

وروسته له هغه امنيتي ځواكونه نوموړي سيمه نيسي او كوچيان د دارالامان قصر ته وړي. خو دلويديزو سيمو اشوبګر دځانګړي پروګرام له مخي د ۶،۵،۳ او ۱۳ مي ناحيو سيمه تر تخريب لاندي راولي او ديو زيات شمير دكانونه تاراج او ورانوي.

په پايله كي يو پلاوي دجمهوري رياست دمقام له خوا ګمارل كيږي او محمد هاني ، حاجي نوروز او ټول شريكان يي تر توقيف لاندي نيول كيږي، او داچي په پايله كي څه وشول مالومه نه شوه . غصب په سراسري ډول دود ومونديې، مثلاً د دارلامان سيمه كي مځكه اوغونډی دحاجي محمد نبي خليلي ، داستاد خليلي ورور لاندي كړه. قرغه مځكي او غونډي وكيل ملا غيرت، دكابل ښاروالانو ، محمد انور جګدلک او روح الله امان په مرسته نمري كړه. دچمتلي دښت امان الله ګذر خطونه پكي كړه، يو اندازه استاد عبدالرسول سياف او دده وراره ممتاز اغا لاس پر كيښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۵)

دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني

دکابل چاپ دورځپاڼو له ډلي څخه یوي ورځپاڼي د (دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني) تر سرلیک لاندي یو مضمون خپور کړي چي لنډیز یي دادي :

امریکا ددي پرځاي چي یو پیاوړي دولت درامنځته کیدو او ټینګښت او اغیزمنتیا له پاره یي په افغانستان کي کار کړي واي، او له هغي ډلي څخه یي لکه دملي دفاع ، کورنیو چارو ، مالیي ، پوهني، او دکلیو دپرمختیا وزارتونه یي ځواکمن کړي واي او دیو واحد ملي دولت په اړوند یي کارکړي واي، او یالا اقل د خلکو دلیدلو له پاره یي دکرزي حکومت ته یي باور او مشروعیت ورکړي واي ، برعکس هیڅ یو داسي بنیادي او اغیزمنه کړنه یي تر سره نه کړه .

دغه راز امریکا له شلو کلونو چي د روس حکومت ماته وخوړه څه شي زده نکړل ،چي څه یي باید کړي واي، دیوه دموکراتیک ځواکمن دولت درامنځته کیدو مفکوره یي د فرهنګي او په ټولنه د مسلطو عناصرو دبدلیدو د کرنیزو او اقتصادي بنیادونو په اړوند دامریکا یوه فانتیزي وه، چي هیڅ تحلیلي او پلاني برنامه یي وروسته دحکومت دبدلیدو له پاره ،چي په افغانستان او عراق کي څه کړي واي نه درلودله.

په ملیونونو ډالره دامریکا او مرسته کوونکو هیوادونو له خوا افغانستان ته رادننه شول، په دغه اړوند چي څومره دغه پیسي حیف او میل شوي او دیو شمیر صلاحیت لرونکو افغانانو او بهرنیانو جیبونو ته ولاړي او دغه راز، چي په خپله امریکا او مسوولینو یي څومره په دغه فساد کي ګډون درلود او څومره مسوولیت لري او یا یي ورباندي سترګي پټي کړیدي او یا نه لیدلي او نه انګیرلي دي .

له یوي لسیزي څخه زیاته موده کي ۳۴۱ کمپنی او نړیوال غیر دولتي یا (آن جي او ګاني) په افغانستان کي جوړي او په فعالیت یي پیل وکړ، چي ملیونونه افغانی یي افغانستان ته راوړي او ددغه مرسته شویو پیسو زیاتره برخه دمعاشونو ، دکورونو دکرایي چي دمیاشتي له پنځو زور تر شپږو زرو دالرو پوري رسیدي. دامنیتي افسرانو او سربازانو دمعاشونو، دلوکسو موټرونو، دمشاورینو اونورو کارکوونکو په معاشو ولګیدي، او یوازي له پنځلس سلني کمي پیسي له دغو مرستو شویو پیسو څخه دافغانستان په پروژو کي مصرف شوي، چي په پایله کي افغانستان داقتصاد له رویه په خپلو پښو ونه دریده چي داقتصاد اساسي شاهرګونو ته نوي سا وروبښي.

په همدي ډول یوه لویه تیروتنه داوه چي سپیني ماڼي دخپلو سرتیرو دوتلو نیټه اعلان کړه ،چي دغه موضوع دطالبانو دسیاسي او جګړه ییز مورال دلوړیدو لامل شوه.

دغه راز په افغانستان کي د جګړي بریالیتوب له پاره په کار وه ،چي دوه دولتونه یاني افغانستان او امریکا دواړه په کي ګډون وکړي، خو دیوه له فساد څخه ډک هیواد چي له امریکا سره یي لړزیدلي اړیکي درلودي، دویم داچي پاکستان دطالبانو دولت په خپله غیږ کي ونیو او څو ځله دناټو داکمالاتو دلاري دبندیدو لامل شو.

پورتني وړاندیز یا اعتراض پر ځای دی، هر څوک باید خپل کور پخپله جوړ کړي، دبل نه هیله اشتباه ده، البته کومه مرسته چي دپردو نه کیږي یا کوم امکانات چي د نورو څخه چمتو کیږي، د خپله وسه د هغه نه ګټه پورته کړي، لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنوبي کوریا، جاپان او المان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۶)

لیوني سپي

د کابل په ښارکي کوڅه ډبه سپي دومره زیات شویدي، چي وروسته له ماښام څخه یي کابل ښاریان له ګڼو ستونزو سره مخامخ کړیدي . او ددولت هیڅ یوه اړوند اداره لکه کابل ښاروالي، د عامي روغتیا او دکرهنې وزارتونه ورته پام نه اړوي.

موږ د بیلګي په توګه یوه مرینه، چي د خوړ لو له امله را منځه شویده رپوټ یي خپروو.

سید نور آغا د سید شیر آغا زوی ادعا کوي، چي ورور یي سید علي شاه په ۱۳۹۱/۳/۱۳ نیټه هغه مهال چي له دندي څخه د خپل کور په موخه روان و، دلیوني سپي تر حملي لاندي راغي او ټپي شوي.

کله چي موضوع د اړوندو ادارو لخوا څیړل کیږي، داسي پایلي ته رسیږي چي د کابل ښاروالي او د عامي روغتیا وزارت د لایحي او طرز العمل له مخي په خپله دنده کي تعلل او غفلت کوي، چي دغه شان پیښي رامنځته کیږي.

ادعا کیږي، چي د محیطي روغیتا ریاست رئیس امان الله حسیني خپله دنده نده اجراکړي او ددغه ریاست نور کارکوونکي هر یو محمد سلیم د عمر ګل زوی او عبدالحکیم د غلام شاه زوی هم ملزم ګڼل کیږي.

همدعه راز د کابل ښاروالي د تنظیف رئیس نثار احمد حبیبي، چي خپله دنده نه ده سرته رسولي اوپه خپل سر پرته له دي چي د محیطي روغیتا پلاوي حاضر وي سمي مواد (سترکنین) او د خوړو توکي مصرفوي، چي د هغه خوړو نه ناوړه ګټه پورته کوي.

نو دهغه الزام له مخي چي دقانون سره سم ور باندي لګول کیږي، توقیف او د شاروالي دوه تنه کارکوونکي احمد شاه دحسن زوی او میر احمد د پاینده محمد زوی او د محیطي روغتیا دوه تنه کارکوونکي تر نظارت لاندي نیول کیږي. دا کافي نده، دایو قتل دي، په پوره دقت باید مطرح شي.

د کابل آسیا روغتون چي د نوموړي شخص له مړیني سره تړاولري هم تر پوښتني لاندي راځي،مګر په نورو داسي پیښو کي ملزوم نه محکومیږي.

دکوڅو ډبو سپو کیسه آن دخلګو دشکایت پر بنا د بین المللي مډیا ته هم رسیږي، مګر مسؤلو کسانو سرپه ونه ګرځاوه.

دمیزان پر اتمه کال ۱۳۹۰ د سهار دپنځو بجو د امریکا ږغ رادیو هم خبرخپور کړ. موضوع ادارو ترمنځ ورکه ده. ښاروالی وایي چي سهمی مواد بي کیفیته دي، دروغتیا وزارت وایي، چي دښاروالی مامورین کومي غوښي چي باید دا زهرجن مواد ورسره ګډ شي، تر سپو دمخه دښاروالی مامورین خپل دیګ په ګرموي. دپورتنیو ادارو تر څنګ دکورنیو چارو وزارت هم دنده لري، چي دولس امنیت وساتي، مګر دلته بي تفاوته یو مؤثر کلتور دي، چي وایي (به ما چي ؟؟) . مسؤله اداره معلومه نشوه. د غریب څوک پوښتنه نه کوي، څوک چي په زرهي کروزین کي ناست وي، ددي ستونزي پروا نکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۷)

لمرپه دوو ګوتو

د یوه باوري رپوټ په حواله، د کابل افغان د سوداګرۍ شرکت رئیس ښاغلی فرهاد، چي د پوهني وزارت د مسلکي او تخنیکي معینیت سره د خوړو د موادو قرارداد لري، د یوي اطلاعیي په ترڅ کي کشفي ارګانونو ته خبر ورکړي، چي د نوموړي معینیت د مالي امریت سر پرست ورڅخه پنځه زره دالره بډي غواړي، چي داکار دقراردادیانو او مامورینو تر منځ یو منل شوی دود دي، پوه نه یم چي داخلي ولي شکایت پورته شو؟ چی ددي شرکت نه د وزارت مامور الماس نومي رشوت غواړي، چي نوموړي ته د یوه مختلطه پلاوي له خوا پیسي په نښه کیږي او د وزیر محمد اکبر خان په سیمه کي نوموړي ته ورکول کیږي او باالفعل نیول کیږي.

الماس ادعاکوي چي د کابل افغان سوداګري شرکت رئیس سره څوکاله کیږي چي روابط لري، نو ما ورڅخه د پور په ډول اووه زره ډالر غوښتني و، چي نن یي ماته زنګ وواهه او پنځه زره ډالریي راکړل. هر مجرم باید یوه پلمه ولري. داسي کسان نو بیا پوره تجربه لري او دفرار لار سنجوي.

دفساد ابتدائه محکمي د خپلي (145) 1391/11/30 فیصلي له مخي الماس نومي ته برائت ورکوي او مشهود جرم ته هم پلمه راوړي او دمجرم دپاره دفرار لار لټوي، لمر په دوو ګتو پټوي، نو بل وخت به څوک دا جرئت وکړي، چي دپولیسو سره مرسته او یا شکایت وکړي. دلته به ارومرو، زر او زور لوبیدلي وي.

د محاکمو دا بي تفاوتي او بي مسؤولیتي د فساد ډیرښت دي. د فساد د مخنیوی د پاره پولیس او یا مفتیشین او بیا محاکمه ډیر لوی رول لري، مګر په موږ کي دا خلا ډیره څرګنده ده، چي دا دواړي اداري لړلي دي.

په امنیت ملي کی هم د استخدام د پاره یو فرمول جوړ شوی ؤ، چي د همدي اداره د درو تنو په تصدیق او تضمین یو څوک مقرر کیدای شوای. څرګنده ده چي په دی اداره کی تنها دا یو قوم او یوه سیمه برلاسه وه، نورو ته چانس لږ ؤ.

ددي وړي سیمي تر منځ نژدیوالي یو فاشست حرکت مضبوطه کړی جوړه شوی وه، چي شکایت نه اوریدل اداکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۸)

زورواکان او په ملیاردونو ډالر زیان !

د بي بي سي راډیو د ۲۰۱۳ کال ډسامبر د میاشتي په اتلسمه په خپل رپورټ کي، د افغانستان درون والي دڅارونکي سازمان له خولي چي افغانستان د زورواکانو تر تصرف لاندي دي او داکار ددي سبب شویدي چي عادي خلکو ته په کال ملیاردونه ډالر زیان واړوي.

په نوموړي رپوټ کي څرګنده شویده، چي یو شمیر وزیران ، د ملي شورا غړي، والیان د پولیسو قوماندانان، معینان د زور واکانو له ډلي څخه دي، چي موږ ورته په عامه ژبه بدماشان وایو.

همدي رپوټ پر بنا دغو زورمندانو د هیواد اقتصادي سیستم تر ولکي لاندي راوستلي. او دغه سازمان موندلي ده، چي دغو افرادو لوړ ساختماني قرار دادونه، د نفتي مواد او غذایي توکو واردول په خپل انحصار کي راوستي دي. او له حکومت څخه یي غوښتي ، چي د هیواد اقتصاد د نوموړو زورواکانو له منګلو څخه خلاص کړي.

دغه رپورټ چي ۳۷ پاڼو کي لیکل شوي د سوداګرو، اقتصادي متخصیصینو ، سیاستوالو سره په مرکوکي چي په کابل هرات، بلخ ،بامیان ننګرهار کي سرته رسیدلي جوړشویدي.

یما ترابي چي د افغانستان درونوالي د څار سازمان رئیس دي، په یوه خبري غونډه کي څرګنده کړه ، دغه افراد چي موږ سیاسي تصمیم نیونکي ورته وایو، دهغوي کورنی په بانکونو او لویو شرکتونوکي برخه لري چي خلک یي شاهدان دي.

زورمندان د کالیو او نفتي توکو د بیي په ټاکلوکي اساسي ونډه لري او په دغه برخه کي ددخالت له امله په کال کي ملیاردونه دالر خلګو ته زیان اړوي. یوه ساختماني پروژه د زور واکانو د امتیاز او حقه نه پشپړ کیږي.

نوموړي سازمان وایي چي زورواکان د شتو د پیداکولو له پاره په قانوني او غیر قانوني توګه او د بیلابیلو سوداګریو ته مخه کړیده .کله چي هیواد خپله شیرازه د لاسه ورکړه خپلسري او ناوړوګټو د څو مافیائي کړیو لاس ته ولیدي ، کوم نوم چي افغان ولس په جهاد کي ګټلي و په دي وسیله یي د فساد پواسطه برباد کړ.

زورواکان دا نه پریږدي، چي لوړي بیي ټرونو نه هغه چاته پریږدي چي کمي سرمایي لري، په دغه رپوټ کي همداراز راغلي دي چي دولت دلوړي بیي قراردادونه او ساختماني چاري نوموړو زورواکانو ته وسپاري څکه ددوي په اند هغوي د اجرا توان یي لري.

په رپوټ کي زیاته شویده، چي زورواکانو خپلي شتمنی د نورو خپلوانو په نامه ثبت کړیدي دغه سازمان پیداکړیدي چي په ملیونو دالر دداسي افرادو په نامه ثبت شویدي چي عمرونه یي له اووه لسو کلونوهم کم دي.

دغه سازمان داهم لیکلي دي چي دغه ډول کارونو، ددولت جوړوني پربهیر ناوړه اغیزه کړیده او ددي باعث شویدي چي د خلګو باورپر دولت راکم شي او اقتصادي وده په ټپه و دریږي او دشتمنی کچه د هیواد په دننه کي راکمي شي.

دغه سازمان په پاي کي لیکلي دي، چي د هیواد اقتصاد د مجرمینو په منګلو کي لویدلي او هغوي له سیستماتیک او سازمان یافته نظامي څواک څخه په ګټي اخیستني سره دشتمنی د راټو لولو او زیاتو لو ته پام اړولي دي. یو کم خائین اقلیت یو لوی مظلوم اکثریت ګروګان نیولي دي.

ټوله پدي پوه دي چي خائین او مفسد څوک دي، مګر دمحاکمي مجال یي نشته. قانون موجود دی، تطبیق یي دچا د وسه ندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۹)

ددو ماشومانو اختطاف قضيه چي پایله يي په برائت سره تمامه شوه

له هغه راهيئي چي بهرني ځواکونه چي زموږ هيوادونه راننوتلي ددي ترځنګ چي اداري فساد زور اخيستني او د تښته يي توکو سرليکه او قاچاق هم ورسره يو ځاي شوي. نو د شتمنو خلکو د اولادونو تښتونو چي مخکي له دغو کلونو څخه يي به افغانستان کي سابقه نه درلوده هم زور واخيست.

د يوي باوري سر چيني درپوټ په حواله نقيب الله د نصر الله زوی، ۱۶ کلن او د کندهار اوسيدونکي چي ددوماشومانو په تښتوني تورن او د 1383 کال غوايي د مياشتي په اتمه په جلال اباد کي نيول شوي و د تحقيقاتو دوسيه د لومړي حوزي ابتدائيه محکمي ته د حکم له پاره اشتول شوي وه نو د نوموړي محکمي د 71 — 1386/8/19 حکم له مخي په شپاړش کال بند محکوم او د استيناف محکمي (13) 1387/1/12 حکم پر بنا شپاړش کاله بند تائيد، مګر د تميز محکمي د الزام کاپي دلايل د نه شتون له کبله بري الزمه وباله .

د عدالت يوه نمونه چي تحتانی محاکمو بايد دا دلايل مدنظر نيولي وای:

1) تښتونه يا اختطاف يو معينه انګيزه لري، يعني سياسي، اقتصادي او يا انتقام.
2) مخکني روابط بايد موجود وي او مختطف بايد تر تعقيب لاندي نيول شوي وي، نه چي په يو ساعت او يوه ورځ کي دا کار پای ته ورسيږي.
3) نقيب الله تر اتهام لاندي ؤ، چي دا دوه ماشومان يي په ډک سرويس کي اختطاف کړيدي.
4) د اختطافچي او ماشومانو تر منځ د ژبي او کلتور توپير ؤ، د نقيب الله فارسي نه وه زده اوسن يي هم لوړ ؤ.
5) ددغو دلايلو سره، سره محکمي په ۱۶ کاله بند حکوم وکړ. عالمه دا دي قضاوت او عدالت.
6) نقيب الله متهم و کابل او جلال اباد ته دا لومړی ځل تګ ؤ، پدي ښارو کي يي بلديت نه درلود. شواهد موجود وه چي نقيب الله د خپل پخواني استاد په بلنه جلال اباد ته ورغوښتل شوی ؤ.
7) د نقيب الله تذکري ته چي تر پيښي پخوا اخيستل شوی وه، اعتبار ورنکړل شو او پر سن يي تجديد نظر وشو.

وايي ګناه کاره خوشي کيدل بد ندي، نه يو بيګناه بندي کيدل.

پدي ډول به ډير بي ګناه کسان د امرالله صالح په وخت کي په کلونو په زندان کي پراته وه. ښاغلي صالح قاطع ؤ، د محکمو په فيصلو کي يي هم مداخله او اعتراض کاوه، ښه مديريت او دسيپلين يي درلود، د ګناهکار او بي ګناه تر منځ يي توبير نه کاوه، د عدالت پروا يي نه درلودل. دده د توطيي نه ډير کسان په ډار کي وه، د چا عرض او دلايل نه اوريدل کيدل.

د پنچشيرانو او پښتنو تر منځ د جهاد او بيا د طالبانو د وخت نه يو خاص مخالفتونه او دوښمنی وي، چي عمده دليل به ممکن د حکمتيار او احمدشاه مسعود او بيا د مسعود او ملا محمد عمر تر منځ انګيري وي. دده په وخت کی پر ولسمشر کرزی دوه ځلي حملي وشوي، لومړي د ۸ ثور د جشن په رسم ګذشت کي د ترور حمله وشوه ، چي تلفات يي هم درلودل، دوهم ځل د لوي جرګی پر خيمه د راکټ وار ؤ، چي ددي بي کفايتي پر بنا د ملي امنيت درياست نه ليري کړل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۰)

دکور غل

لکه چې وایي ، چې کلا دننه خلاصیږي.

د ستري محکمې د کورني او بهرني دجرايمو په وړاندې، د مبارزې دیوان چې د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د میاشتې په نهمه نیټه د 1098 قضایي قرار له مخې قاري شیر محمد درختي ګل زوی او مولوي محمد عالم د قطب الدین زوی، هر یو په اعدام محکوم شوي، قضیه یې داسې شروع کیږي.

په 1398/9/28 نیټه د سهار په شپږو او دیر شو د قیقو، د کابل د هود خېلو په سیمه کې د ملي اردو د منسوبینو د لیږد په یوه موټر ځانمرګې برید کیږي، چې له امله یې نوموړی موټر له منځه ځي او د ملي اردو درې تنه شهیدان او یو ولس تنه نور ډیر زیات ټپي کیږي او په سیمه کې د خلکو ودانیوته هم زیات زیان اوړي.

ددغې پېښې په اړوند د ملي امنیت د اداري له خوا دوه تنه، دکمال ناصرد محمد یوسف زوی د موسهي اوسیدونکي او عاشق الله د غلام صدیق زوی، دده سبز د ولسوالی دتره خیلو د کلي اوسیدونکي نیول کیږي. قضیه چې ډیر اوږد بهیر لري موږ یې لنډیز راخلو.

ثابیتیږي، چې نوموړي قضیه دقاري شیر محمد او مولوي محمد عالم په مرسته سرته رسیږي.

د تحقیق په بهیر کې په ډاګه کیږي، چې انتحاري واسکټ له مولوي سمیع الله ځخه مهاجر نومي کابل ته لیږدوي او داسې کیسه کوي، چې له انتحاري حملې ځخه وروسته کله چې په پلچرخي کې خپلې مدرسې ته ستنیږي، د حمیدالله په نامه د مدرسې مهتمم ورته وایي، چې الله ګل چې دده سبز اصلي اوسیدونکي دي او اوس د پلچرخي د ریګریشن په سیمه کې اوسیږي ،د ده سبز ولسوالي په ولسي جرګه کې استازي دي، ما ته راغي او ویې ویل، چې قاري شیر محمد خبر کړي چې مدرسې ته رانه شي ځکه دولت ورباندې خبر شویدي، چې قاري شیر محمد په دغه حمله کې لاس لري او کوشش کوي چې هغه ونیسي، او ماوروسته خپل تګ اوراتګ مدرسې ته قطع کړ.

وګورئ چې انتحاري حملې د چاله خوا په لاره اچول کیږي او د چاله خوایي حمایت کیږي ؟ نو په پایله کې دې نتیجې ته رسیږو، د خلکو هغه تبصرې پرځاي دي چې وایي: تروریستان او انتحاریان دهغه چاله خوا کابل ته راوړل کیږي چې چاروکې او موټریې نه تلاشي کیږي. دکور غل نه نیول کیږي، دا دلستوني ماران دي، دطالبانو او یاغلو او بدماشانو ساتل ، دحریفانو د وړولو دپاره وي او یا ځان په ساتي. یوازې الله ګل، چې ځان ته مجاهد وایي ندي، بلکې باید ووایو چې په اوسني ټولنه کې دخائین او خادم توپیر چندان نکیږي. نور هم شته، چې داسې ترتیبات لري.

مطلب په حاجي الله ګل مجاهد د چا زور ونه رسید، ولې چې مصؤنیت پارماني لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۱)

زور حق دئ

راشد دین دتاج الدین زوی د احمد شاه مسعود اخښی په دوبۍ کي افغانی جنرال قونسل اصلي د پنجشير او سيدونکي د رحماني سره په يوه معامله کي لانجه لري.

راشد دین دکوم څه چي دی يي خپل حق بولي، له دي کبله چي تراوسه هيڅ چا بازخواست ندی کړي په زور لاس پوري کوي، همدا ده چي وايي:

حق زورندی بلکه زور حق دی.

تزويري وکالت نامه چي دغلام حيدر در حمت بيګ د زوی په نامه، چي ددوبي د قونسلګری د کارمندانو هريوه زړګي د داراب زوی او.... جوړه شويده او د بهرينو چارو وزارت په ۴۴۸۹۰ ۲۱/۱۲/۱۳۸۹ شميره کي ثبت شويده اوله امله يي د احمد فواد رحماني يوه حويلي او ۲۷۵ جريبه ځمکه يي د بلخ ولايت د تاشقرغان په سيمه کي غصب کړي او سربيره پرهغي يي په ۱۳۸۹ کال د روژي د مياشتي په ۲۶ مه نيټه دهغه پر کرايي کور، چي په وزير اکبر خان مينه کي موقعيت د رلود له خپلو وسله والو سړ وسره حمله او په زور واکي سره يي دري عرادي زرهي موټر د کور ټول شيان او ميرمني دزيوراتو په ګډون له ځان سره وړي او سربيره پرهغي غوښتل چي په چک بوک جعلي سره د نوموړي له حساب څخه څلور مليونه امريکايي هم دالر وباسي خو د بانک د کارکونکو دپيسو ايستلو نه ممانعت کوي.

دادهغي عرض پاڼي متن دی، چي احمد فواد رحماني د جمهوري رياست مقام ته وړاندي کړي وه.

نو اوس قضاوت لوستونکو ته پرېږ دو چي په هيواد کي د زورواکي او فساد له امله څومره خلک د خپل حق د تر لاسته کولو له پاره لالهانده دي. درحماني بازخواست چا ونه کړ، راشد دين زور او زر لري، ولي چي دشهيد احمد شاه مسعود اخښی بلل کيږي. داؤ د سپيني ورځي د زور استعمال ، چي عدالت ورته عاجز دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۲)

وسیله او واسطه

ترهغه وخته چي د یوه قوم مشران او ځیني چارواکي د اختلاس کوونکو او غلو ترشا ولاړوي، نو ایا اختلاس کوونکو ته څوک سزا ورکولای شي؟ آیا له هغو څخه د دولت پیسي ځوک اخیستلای شي؟

ځواب روښانه دي، نه هیڅکله به هم ځوک سزا ورنشي کړاي او نه به هم د فساد، بډو، درغلیو او اختلاس مخه ونیول شي، موږ غواړو چي د خپلي ادعا له پاره یوه بیلګه وړاندي کړو.

حاجي نعیم کوچی اود کوچیانو وکیلان او د کوچیانو د چارو رئیس ښاغلي غورځنګ کوچي، له ولسمشر څخه غواړي چي د عبدالقدوس د عبدالصمد زوی چي د خوست ولایت د افغانستان بانک خزانه دار او ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی یي اختلاس کړیدي، د هغه نغدي جزا وبښي.

نوموړي خزانه دار دستري محکمي د عامه امنیت دیوان د 273-25/2/1391 له وروستي فیصلي سره سم ۵ کاله او یوه میاشت حبس او رد مال محکوم شو.

علي شا داکبر علي زوی چي محاسبي د مدیرله مړیني څخه وروسته، د خوست بانک کي د محاسبي د مدیر په توګه مقرریږي، وروسته له څیړني دي پایلي ته رسیږي او ولایت مقام ته خبر ورکوي، چي په بانک کي پیسي کمي دي .

وروسته څرګندیږي چي ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی ورکي شویدي. د هغه د معادلو پیسو دور کړي په سزا محکومیږي، چي وروسته بیا 57 میلیونه بانک ته سپاري.

روي او رویداري زموږ هیواد کي ډیر رواج او دود دي او تردي عنوان لاندي (خیردي خیردي) . او که دي په خوله ونکړه بیا درسره مخالفت کوي او عقده اخلي. کوم کار دي، چي پدي کي به واسطه مداخله ونکړي ؟؟ واسطه او رشوت عین رول لري، چي قضیه د انحراف خوا ته وړي او واسطه یي قانوني ممانعت لري ،اما څوک دی چي مخه یي و نیسي؟. داسي مثالونه ډیر دي، چی واسطه پکي کاري واقع کیږي.

اما په هر صورت په قاچاق او اختلاس کی تر نورو جرمو نه واسطه ډیر لیدل کیږي، ممکن علت یي هم دا وي چي پیسی پکی سته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۳)

د ۳ میلونه دالرو ورکیدل

د کليو پرمختيا او بيا رغاوني وزارت د همبستګي برنامي لومړي GTZ موسسي او بيا وروسته له Maxwell Stamp موسسي سره د برنامي له پاره د مالي چارو د اجرا دپاره د سيد شفيق الله (سادات هوفياني) صرافي سر۲۰۰۹/۹/۱۴ دپکتيکا ولايت ته د همبستګي د برنامي د پيسو ليږد تړون لاسليک کړ.

په داسي حال کي چي دنوموړي پروګرام د پيسو ليږد، نورو ولايتونو ته د بانک لخوا تر سره کيده خو دناامني له امله چي عنوان کيدي نوموړي ولايت ته د صرافي لخوا ليږدول کيدي، د همبستګي برنامي د قرار دادي صرافي له لاري شوراګانو ته پيسي دورکړي امر صادر کيدي، ولي چي بانک لا فعاله نه ؤ.

قراردادي به پيسي د همکارو موسسو (برک واريب) په حضور کي، شوار اګانو ته ورکولي او د ولايتي شورا لخوا به يي تصديق کيدي.

وروسته به يي سند کابل ته راليږه او دهغه له رويه به د صراف په خرڅ معامله کيدي، چي ددغه تړون له مخي کابو ۱۴۷۳۳۷۹۶۷ افغانی د سيد شفيق الله (سادات هوفيايي) صرافي ته ورکړي وي، چي شوراګانو ته يي ورکړي، خو عملاْ دغه پيسي شوراګانو ته ورکړل شوي نه دي.

وزارت د (۱۸۶۶۱) ليک ۱۳۹۱/۳/۲۴ پکتيکا ته خبر او هدايت ورکړي.

د کليو د پرمختيا وزارت وروسته له ډيرو بحثونو سره، صرافي ديته اړ ايستله چي ۳۶ ميليونه افغانی شوراګانو ته ورکړي خو صرافي شپږ مليونه شوراګانو ته ورکړي او د نورو پيسو له ورکړي يي انکار وکړ او د يوي عريضي په ترڅ کي (۶۰۵۲۱۲۴) افغانيو د پيسو غوښتنه کوي.

لنډه داچي تر اوسه دنوموړي تړون د ګډونوالو له خوا تيري او بيري شوي خدای ته به مالومي وي ، نو په پای کي وايو چي عجيب تړون ا و عجيبه ويشنه (هغي ګتي چي دسرمايي سر يي وخوړه)

اصلی مطلب دادي چي د کليو د پراختيا وزارت بي مسوليته او بي تضمينه ۳ مليونه دالر ه ونوموړي صراف ته ورکړي هغه وخوړي، نور څه پلاس رانه غلل، فقط احسان ضيا وزير پر بر طرف شو، چي اوس په جدي ډول د اپوزيستون په کتارکي ودريد.

هر څوک چي د مقام نه ليري شي ، پروپاګند، تخريب کوي او اپوزسيون شي.

دښاغلي محمد ياسين عثمانی کيسه کوم، چي د امريکا د سفارت په يو ميلمستيا کي د ډيرو پخوانيو لوړپوړو چارواکو د ولمشر کرزی نه شکايت او بد ويل. سفير زما نه و پوښتل ، چي ته ولي څه نه وايي: ما ورته وويل چي (زه هم کله چي برطرفه سم بيا به شکايت کوم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۴)

نورستان او د غنمو ویش

ټول په دې ټینګ باور لري، ترهغه وخته چې دولت د فساد له منځه وړلو له پاره ټینګ هوډ او پوره توان ونه لري ، نو هیواد به مو د فساد د نړیوال لړلیک په سرکي ځاي ولري. او هیڅکله به هم د یادوني وړ لاسته راوړني ونه لري.

مرستیال صاحب عبدالکریم خلیلي د ۶۵۵۰ ـــ ۱۷,۱۰,۹۲ په امر یو پلاوي نورستان ته حرکت وکړ.

نورستان چې یوه غرنۍ او ځنګلي سیمه ده، نو دولتي چاروا کوپه ۱۳۹۲ کال کي وپتیله چې د نوموړي ولایت ته ۳۰۰۰ ټنه غنم واستوي، تر څو مستحقو کسانو ته وویشل شي .

وروسته له هغه چې د نوموړو د غنمو د نه ویشلو په اړوند ګو نګسي راپور ته شوي، نو د افغانستان د جمهور رئیس ددویم مرستیال له خوا یو لوړ رتبه پلاوی د کرني او مالدارئ د اداري مرستیال په مشرئ نورستان ته سفر وکړ، تر څو د نوموړو غنمود ویش څرنګوالی وڅیړي.

نوموړي پلاوی په نورستان کي د هغه ځاي والي محمد تمیم نورستاني او دمشرتابه پلاوی سره غونډه کوي او له والي څخه غوښتنه کوي، چې د نوموړوغنمو د ویش په اړوند معلومات ورکړي، هغه ورته وویل: چې که نوموړي غنم کار د غذا په مقابل کي ورکړل شي دا به ښه وي.

له کابل څخه ورغلي پلاوي له والي څخه پوښتنه وکړه، چې دغه غنم څه وخت چیري او چاته توزیع شویدي او ویشل یي په کومه مرحله کي قرار لري؟

په دې اړه د نورستان د بیرنیو مرستو رئیس داسي مالومات ورکړل:

نوموړو غنمو یوه اندازه د کنړ، لغمان په ذخیره ځایونو کي ځای پرځای شوي ، وروسته به ولیږدول شي. په داسي حال کي چې اندازه یي مالومه نه وه.

لنډه دا چې له دي چې کوم پلاوي د نوموړو غنمو ذخیره کولو او یا ویشلو په برخه کي نظارت وکړي. ضد او نقیض خبري کوي.

وایي چې ۲۴۰ ټنه پارون ته لیږل شوي، چې ۱۴۰ ټنه یي ویشل شوي ، سل ټنه یي په ګدام کي دي ، ۲۰۳ ټنه یي د نورګرام ولسوالی ته رسیدلي ، ۳۹۰ ټنه وایګل دري ته لیږل شوي او ۸۴ ټنه نور یي هم ورولیږل شي .

د محلي شورا رئیس انور خان ۲۲۲ ټنو ویشل تائید کړل. لنډه دا چې ځینو خلکو د نوموړو غنمو د حیف ومیل، چې په لغمان او کنړ کي پلورل شویدي ادعا وکړه او په پای کي داسي ارزونه وشوه ،چې په لغمان کي له ۱۲۶۲ ټنو څخه ۱۲۲۷ پاتي دي ، په کنړ کي له ۱۴۰۰ ټنو څخه ۵۳۱ ټنه ، په نورستان کي د ۶۰ ټنو څخه ۵۰ او په ننګرهار کي ۱۷۰ ټنه پاتي دي.

نور په هر ترتیب چې وه یو څه ویشل شوي او نور پلورل شوي او حیف ومیل شویدي.

داوه د ۳۰۰۰ ټنو غنمو رپوټ چې ښکاره په کي دفساد حقایق څرګند دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعجب دادي ، هغه مرسته چي د منتها محتاجانو سره کيږي، دمحتجانو داحتياج او اسحقاق نه خورد او برد کيږي، نو خدای به پردي قوم څنګه ورحميږي ؟

زورواکان د زورور حق نه خوري او نه يي خوږه لای شي، يوازي غريبان د داسي اعمالو قرباني دي. دلته هم لکه په نورو ځايو کي حيف او ميل شول.

محمد عمر دشورای محلي غړی د غنمو د تسليمدو نه انکار کوي،عبدالغفور د ولايتي شورا غړی هم غنم حيف و ميل او خرڅ کړيدي، قاضي جمعه هم خپل حق غنم خرڅ او چور کړه، اداري رئيس هم بي برخي ندي پاته شوی. کوم ولسوالانو چي غنم اخيستي ؤ، هيڅ حساب ته حاضر نشول. پدي برخه کي محترم دايم کاکړ، دحوادثو دمبارزي رئيس هم بي کفايته دسم مديريت خاوند ندي.

حکومت او يا د حوادثو دمبارزي رياست هم دغنمو دانتقال تدبير نه ؤ نيولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۵)

دسردار محمد داؤد خان روغتون

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۰ کال دوړي دمیاشتي ددرویشتمي نیټي په ګڼه کي دوال ستریت ژورنال دورځپاڼي له قوله : له داسي جدي اوټکان ورکوونکي موضوع څخه پرده پورته کړه ، چي سردار محمد داؤد په روغتون کي فساد او غفلت ددي لامل شویدي چي یو شمیر ټپیان خپل ژوند له لاسه ورکړي.

اودغه کار دوسله والو ځواکو دسرقوماندانی ، دملي دفاع وزارت چارواکو او دغه راز ډاکټرانو او نرسانودروغتون دخجالت ځاي دي ، چي په دغه کار سره ددي هیواد له قهرمانانو سره کیږي

دسرقومندان اعلي په توګه جمهور رئیس ته ښایي، چي په دغه برخه کي څیړنه وکړي او هغه کسان چي دغه خیانت یي کړي سزا ورکړي.

امریکایي مامورینو چي په دغه روغتون کي کار کوي موندلي وه، چي دورځي په لسهاوو ټپي سرتیري دساده عفو نت او آن داچي دلوږي له لاسه مري ، ځکه یو شمیر بدي خوړونکي ډاکټران او نرسان دروغتیایي مراقبتونو او غذا له له پاره له هغوي څخه بډي غواړي .

دیوه امریکایي له قوله ویل شویدي، چي یوزیات شمیر ناروغان خوار ځواکه شویدي او موږ خپلي لاسته راوړني دملي دفاع وزارت ته رپوټ ورکړي، خو هیڅ کړنه یي دکارونو دسمون له له پاره ونکړه، په ۲۰۰۸ کال دناټو روزنیزي برخي ولیکل، چي یو شمیر ډاکټران ادعا کوي چي دروغتون چارواکي ناروغانو ته تقلبي مورفین ورکوي او په ډاګه شوه چي امریکایي اصلي دوا بدلیږي . دا هغه کسان دي چي د هیواد د امنیت او دفاع د پاره قرباني ورکوي.

ددغو کړونو په وړاندي جنرال احمد ضیا یفتلي، چي له لوړپوړو چارواکو سره تړاو لري ددي بدبختی لامل دي.

داسي رپوټونه هم ترلاسه شول چي دټپیانو ټپونه چنجي کړي ؤ او دهغو ټپیانو، چي بدن یو غړی یي پري شوي و نرسانو او ډاکټرانو هغه دلاس مینځلو ځاي ته دوړلو څخه ډډه کوله، چي له امله یي ځلور تنه ناروغان هلاک شول .

کله چي امریکایي جنرال کالد له عبدالرحیم وردګ سره ولیدل هغه یي اړ کړ چي دیفتلي په نیولو کي او دکار دڅرنګوالي په څیړنه کي شروع وکړي.

وایي جنرال وردګ ښه لایق او ډیر پنډ ؤ، مګر اداره یي کمزوري وه.

خو دبیا بیا ټینګار له امله یي ځواب ورنه کړ، یو تن امریکایي چي دنوموړي په پلټنو کي ګډون درلود ویلي دي چي جنرال وردګ اعتراف ورکړ، چي له یفتلي څخه پوښتني ستونزمني دي ځکه نوموړي ډیري سیاسي اړیکي لري او د رباني بچه خوانده دی .

په دغه روغتون کي داسي رپوټونه تر لاسه شول چي یوه ناروغ دمسکن ټابلیت غوښتنه کړي وه او دروغتون دمنتظم له خوا یي په مخ سوک خوړلي وو.

یو پولیس چي تاج الدین نومیده په ځلویښتو ورځو کي شل کیلو وزن له لاسه ورکړي ؤ او دي ته ورته نوري کیسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دملي دفاع وزارت ډير پرسيدلي تشکيل لري، داستخباراتو اوتفتيش په نامه لوی،لوی رياستونه لري، په سر کي يي جنرالان قرار لري، چي ډيری غټی،غټی خيټي لري، مگر همت يي کوچنی دي. پر خپلو افرادو او سربازانو زړه سوی نلري، خدايه رحم وکړی.

آن دغه افشا گري چي په ملي او بين المللي ورځپاڼو کي خپره شوه، چا جدي ونه نيول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۲۶)

لوړپوړي چارواکي به هیڅکله دعدالت میز ته راکش نه شي

دسخن جدید ورځپاڼي په خپله د ۱۳۹۰ کال دتلي دمیاشتي په اووه ویشتمه نیټه په یوه تحلیلي مطلب کې، چې د ضیا دانش له خوا یې څېرنه شویده لیکلي چې مونږ یې لنډیز را اخلو .

په دغه مقاله کې اداري فساد او هغه هم ددولت دلوړپوړو چارواکو له خوا په کې څېړل شویدي چې وایي له اداري فساد سره دمبارزې عالي اداري اعلان کړیدي، چې دغې اداري دلوړ پوړو اشخاصو چې په اداري فساد کې لاس لري یو لست جوړکړي او هغه به په ډاګه کړي.

په داسې حال کې چې دلوړ پوړو چارواکو دمحاکمې له پاره ځانګړې محکمه هم جوړه شوه ، خو په خواشینۍ سره، چې تراوسه هیڅ یو لوړپوړي چارواکي محاکمه نه شو . او یو شمیر هغه چارواکي چې نومونه یې په رسنیو کې واخیستل شول اوس په بهر کې په هوسا ډول ژوند کوي .

په وروستي لسیزه کې کله چې علي احمد جلالي دکورنیو چارو وزیر ؤ، ژمنه کړې وه چې دهغو لوړپوړو چارواکو نومونه په ډاګه کړي، چې دمخدرو په قاچاق کې لاس لري، خو کلونه تیرشول او دغه کار ونه شو .

دلوړ پوړو چارواکو دفساد په اړوند دمبارزې په لار کې دغه ستونزې شتون لري .

1. نه ژمن سیاستوال : دجګړې په څو لسیزو کې سیاستوالو دځواک اوسیاست په بهیر کې په بیلا بیلو ډولونو باندې اخلاقي پولې وراني کړې، شخصي ګټې یې له ملي ګټو او مصلحتونو څخه قربان کړې.

په هغه ټولنه کې چې سیاست له اخلاق څخه پرته شکل نیسي نوپه اساني سره لیدل کیږي ، چې خلک دسیاستوالو په نظر کې څه شي نه دي، پرته له رعیت څخه چې په بیلابیلو ډولونو سره دهغوي له حال شتو اوځان څخه یې دخپلې بقا له له پاره کار اخلي .

2. له فساد سره په مبارزه کې صداقت شتون نه لري: په اوس وخت کې ددولت تیرو کارناموته په کتلوسره هیڅوک باورنشي کولاي، چې له فساد سره دقوي مبارزې هوډ شته .

3. ددولت مصلحتي جوړښت : په دولت کې دننه بیلا بیل دواک کړۍ شتون ، چې په واقعي توګه دقدرت واګې په لاس کې لري ، خو ددولت تر سیوري لاندې خپل شتون ته دوام ورکوي، او مرکزي دولت دخپلې بقا له له پاره په ښکاره توګه باج ورکوي.

4. ناوړې ګټې اخیستل: همدارنګه جګړه د ځینو له پاره سیاسي او مالي ګټه لري او اداري فساد هم دغو کسانو ته دناوړې ګټې زمینه برابروي، داسې کسان شتون لري چې دغې پدیدې ته دیوې پروژې په سترګه ګوري، چې دغه موضوع دزیات سیاسي او مالي شتو لامل ګرزي .

دفساد سوري او چیغې ټول وهي، اما نوم نه اخیستل کیږی او څوک محکمې ته نه راکشیږي، چې دنورو عبرت شي. داسوري او چیغې مفسدین جدي نه نیسي او خپل کار ته دوام ورکوي. آن هغه کسان چې پخپله تر ټولو لړلي دي، تر ټولو لوړې چیغې وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۷)

دبریښنا په ریاست کي ناوړه ګټه

دبریښنا ریاست په تصدي کي دواک څخه دناوړي ګټي اخیستني یوه قضیه چي تور یي پر:

1. محمد طاهر دامیر محمد زوی دبریښنا دتصدي ریاست مرستیال
2. امر الدین دشیرګل زوی دخدماتو مدیر
3. امرالله دسلطان عزیز زوی دتهیي مدیر
4. سید محمد دخلیل الرحمن زوی داوبو او انرژي دوزارت دتفتیش غړي
5. نجیب الله دغلام رباني زوی دبریښنا موسسي دتخنیک غړي
6. عبدالصبور دمیرزا احمد زوی د بریښنا موسسي دمحاسبي غړي
7. عبدالواسیع دعبدالمجید زوی دخدماتو دمدیریت غړي او دخریداري پلاوي
8. محمد علم دمحمد عالم زوی دبریښنا موسسي غړي او دخریداري پلاوي
9. محمد همایون دمحمد طاهر زوی دپلان غړي او دخریداري پلاوي
10. محمد اکبر بارک زي دغلام حیدر زوی داوبو او انرژي وزارت مرستیال
11. غلام رباني د محمد یوسف زوی دبریښنا موسسي رئیس.

په ریوټ کي راغلي، چي په ۱۳۸۵ کال کي څرګندیږي، چي دبریښنا دتجهیزاتو دپیرودلو په برخه کي د ۴۹ حوالو په ترڅ کي د ۱۱۱۹۱۴۲۱۱۲۹ افغانیو په ارزښت پرته له اعلان او قرار داد پیرودني شویدي . د تدارکاتو قانون نه مراعات کیږي ، چي دااداري فساد داستیناف محکمي ته ځي په خپل ۵۴ ۱۱/ ۳/ ۱۳۹۰ فیصله کي دابتدائیه محکمه په برائت تائیدوي، مګر دخدای په فضل په پاي کي قضیه ستري محکمي عامه دیوان ته رجعت ورکول کیږي، چي هغه د ۲/ ۶/ ۱۳۹۰ قضایي غونډه کي دنوموړو محکمو حکم ردوي او د عادلانه پریکړه هیله کوي. وکتل شي، چي څه به وشي. که مفسد غرض نه وي، ولي د تدارکاتو قانون نه مراعاتیږي ؟

پدي خریداري کي په تعجب ډول کومه نرخ ګیري چي کیږي دبرق د سامان نرخ دیو قصاب نه هم اخیستل شویدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۸)

د یویشتمي پیرۍ په لومړي لسیزي کي د خپلسریو یوه بیلګه

دیویشتمي پیړي په لومړي لسیزه کي دنورو سازمان یافته جرمونو تر څنګ، زورواکانو او په لویو لارو کي دپرتو امنیتي پوستو له خوا په غیر قانوني او خپل سري سره دسوداګرۍ توکو او په ځانګړي ډول د خوراکي توکو دلیږدولو موټرو څخه په زور پیسي اخیستل یوه لویه ستونزه وه، چي لاهم ددغو غیر قانوني پیسو اخیستلو لړي روانه ده . ددي نمونه په هر ولایت کي لیدل کیږي.

که څه هم په دغه اړوند دجمهوري ریاست په خپل ۷۶۲ ـــ ۲/۷/ ۱۳۸۷ حکم کي په لویو لارو کي دغیر قانوني پیسو داخیستلو دمخنیوي له پاره اړوندو ارګانونو ته سپارښتنه وشوه، خو بیا هم ددغو غیرقانوني پیسو اخیستلو مخه ونه نیول شوه، چي دغه کار ددي لامل شوي چي دخوراکي توکو دبیي په زیاتوالي کي خورا ناوړه اغیزه وکړي.

سربیره پردي چي څو ځله موټر چلونکو په دغه اړوند لاریونونه وکړل ، خو دمخنیوي په چاره کي کومه اغیزمنه کړنه ونه شوه ، او لاهم خپلسریو لړۍ روانه ده او داړوندو ادارو مسولینو ددي جوګه نه دي چي ددغو خپلسریو مخه ونیسي . ددي پاکټونه زغم کیږي، خساره بیچاره غریبان وړي. همدا سبب دي، چي ګمرکات په تاوان کي دي. ولي چي شهر بي پرسان دي.

دمالو راوړونکي ډیر وخت دوه ځلي محصول ورکولو ته اړشوي وه. دا پیسي به کله د بازسازي په نامه او کله د اعاني په توګه تولیدلي. دا کړني په سرحدي ولایاتو کي دود وي. په کندهار کي ګل اغا شیرزی، په ننګرهار کي د حاجي قدیر کورنۍ ، عبدالکریم بهراوي په نیمروز او هرات کي جنرال محمد اسمعیل خان لخوا کړنه وه ، چي عملي کیدل.

د فساد بله نمونه په ساختماني قراردادو کي دا وه ، چي قرارداد یو پر بل په ټیټه بیه خرڅیدي. باالاخره به په وروسته کي یو بي کیفیته پروژه پاته شول. هر قراردادي به خپله مفت او هوایي ګټه تر لاسه او ورک به شو. لار به ورکه شوه چي حکومت په چا پسي ورمنډي کړي. مثلاً که یو تعمیر پر معیارو برابر ، مسلکي او فني ارزښت په یو میلون دالره قرارداد وشو، بل ته به یي ۸ لکه ، هغه به وبل ته په ۵ لکه ، بالاخره د توان په اندازه به یو پر بل خرڅیدي. په اخر کي به اصل پروژه د هغه اخیري او کښته په ارزش بي کیفیته جوړه شوه، چي یو یا دوه کاله وروسته به خرابه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۹)

دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب

که له یوي خوا دزوراکانو له خوا دولتي ځمکي او شخصي ځمکي غصب کیږي، خو کله ناکله دولتي ادانو له خوا هم دخلکو ملکیت ته ملا تړي چي د بیلګي رپوټ یي وړاندي کوو:

عبدالروف مقصودي خپله عرض پاڼه دجمهوري ریاست دلومړي مرسیتال حضور ته وړاندي کوي، چي د ۴۹۷ املاکي قبالي له مخي زما ۳۵ جریبه مځکه دبریښنا دتخنیکي اداري له خوا داساسي قانون د ۴۰ مي مادي پرخلاف غصب او تر اوسه یي ماته نه سپاري .

دجمهوري ریاست دمقام لومړي مرستیال داساسي قانون د ۴۰ مادي پربنا خپل حکم، دعدلیي وزارت په نامه صادروي او دعدلیي وزارت دمرستیال ښاغلي هاشمزي په خپل ۱۵/ ۱/ ۱۳۸۶ نیټه حکم کي ددولت دقضایاوو ریاست ته دموضوع سپیناوي حکم کوي، ولي بیا هم موضوع فیصلي ته نه رسیږي او ددولتي اړوندو ادارو دیوه اوږده بیروکراسي په لومو کي راښکیل کیږي.

او دڅو هیأتو دقرار له مخي دمقصودي د ملکیت حق تثبیت دي، مګر دا چي د بریښنا او اوبو وزارت مامورینو دیو قرارداد د غیر قانوني پر بنا یو چا ته په کرایه او اجاره ورکړیده، (ارومرو به شخصي ګټي) هم مطرح وي. واصلي مالک ته د تسلیمیدو نه دده کوي. هغه متل دي، چي وایي، دایي قباله په چا یي مني.

البته د وزیر صاحب محمد اسمعیل خان علاقه هم د نظره نشو اچولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۰)

دنفتو شرکت په نامه یوه جالبه درغلي

دکابل بانک دتصفيي اداري د ۱۳۹۳ کال دوري دمياشتي په پنځمه نيټه دخپل ۲۱ ،۱۴ ګڼه مکتوب کي چي دمالي منازعاتو دحل د کميسيون په نامه صادر شويدي، يو رپوټ په لاس راغلي دي چي لاندي يې خپروو:

دکابل بانک دتفصيي اداري په پورتني ليک کي ليکلي دي، چي دکابل دنفتو شرکت دکابل بانک دلويو پوروړو څخه شميرل کيږي.

هغه اسناد چي دکابل بانک له محاسبوي سيستم څخه په لاس راغلي دي په کي ليکل شوي، چي دکابل بانک دکريدت دفتر له مسوولينو له خوا ۲۱۴۵۹۱۹۹,۴۳ دالره د ۲۰۱۰ کال داګست مياشتي په ۳۱ مه دلسو حسابونو دپور خبر ورکړل شويدي .

چي له دغي جملي پيسو څخه ۱۱۵۸۰۵۸۹,۰۶ دالره اصلي پور او ۹۸۷۸۶۱۰,۳۷ دالره يې ټکټانه ده ، جالبه خو داده، چي هيڅ يوه شخصي ددغه شرکت مسووليت ته غاړه نه ږدي چي له همدي امله دکابل بانک نوموړي پور اداکول بې پايلي پاتي دي.

دکابل بانک دتصفيي اداري د موضوع دڅيړلو او مالومولو په اړوند په خپل ۱۲۸۶ ــ ۲۰۹۹ ــ ۷/ ۱/ ۱۳۹۱ شميري ليک کي د سوداګري او صنايعو وزارت ته ليکلي، چي د ۱۰۱۴۱ شميري جواز، چي دکابل نفت دشرکت پوري تړاو لري مالومات ورکړي چي داساسنامي له رويه يي محمد اسمعيل غضنفر ۳۰,۵ سلنه سهم ، خالد دنور محمد زوی چي دعطامحمد نور ورور دي ۲۵ سلنه سهم کمال الدين نبي زاده دغلام نبي زوی ۱۴ سلنه سهم، دسهمدارنو په نامه پيژندلي دي چي دغه موضوع دمالي منازعاتو دحل دکميسيون له خوا هم تعقيب شويده .

خو اکثريت دغه سهمداران وايي، چي لاسليک او دګوتي نښه يي دشرکت په اساسنامه کي شتون نه لري، نوموړي اساسنامه او جواز په درغلۍ سره جوړشويدي .

دمالي منازعاتو کميسيون په پايله کي پريکړه کړيده چي محمد اسمعيل غضنفر دي دوه مليونه دالره کابل بانک ته ورکړي.

دکابل نفت شرکت اساسنامي او جواز ته په کتو سره چي په درغلي توګه جوړشويدي.

کارپيژاندي په دي باور دي که چيري غضنفر دغه پيسي کابل بانک ته ورکړي، خو يو څه درد به يي دوا شي او که نه نو کابل بانک بله چاره نه لري پرته له دي چي نوموړي پيسي په زکات کي حساب کړي او يا دعوا و محکمي ته راجع کړي، چي کلونه به ونيسي. خو پيسي د بانکه وتلي، مګر پوره وړي معلوم ندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۱)

دکرومایت د ډبرو استخراج

په هیواد کي دکانونو دغیر قانوني استخراج یوه هغه ستونزه ده، چي زورواکي له هغوي څخه ناوړه او شخصي ګټه پورته کوي ، ددغو کانونو په ډله کي هم دکرومایت دډبرو استخراج دي چي له قانون سره سم یي تړون نه دي شوي او له امله یي په غیر فني ډول ایستني دوام لري اود دولت عوایدو ته خورا زیات زیان اړوي.

دافغان کرومایت ګروپ کمپنۍ، چي ۱۲۰۰۵ جواز لرونکي ده دیوه لیک په ترڅ کي دقانون دتنفیذ ارګانونو ته دیوه لیک په ترڅ کي لیکلي دي، چي په ۳۱/۵/۱۳۸۷ نیټه یي دمیدان وردګو دبادام په سیمه کي دکرومایت دډبرو داوطلبي په غونډه کي ګډون کړي او خپل پروپوزل یي وړاندي کړیدي.

وروسته له لومړي بررسي څخه دکانونو وزارت له خوا (میتال ویکي مینک) کمپنۍ لومړي او (افغان کرومایت) کمپنۍ دداوطلبي دویم وړونکي و پیژندل شوه .

وروسته مالومه شوه چي دخوست دکرومایت کان، دعبدالکریم په نامه یو شخص په اختیار کي لري چي له دووکلونو راهیسي دکرومایت په استخراج او هغه هم په ډیره ټیټه بیه لاس پوري کوي.

چي تر اوسه په دغه برخه کي قانوني کړني نه دي شوي او نه یي هم دولت ته پیسي ورکړیدي او وایي چي امنیت نشته او ټولي را ایستني په غیر قانوني توګه او دولت ته له عوایدو پرته دوام لري.

اوس دغه کمپنۍ چي دده په قول په خوست کي بریالي نه ده ، مګر بیا هم غواړي په میدان وردګو کي دخوست غوندي په کړونو لاس پوري کړي او د دولت له دغو کانونو څخه په ناروا ډول ګټه پورته کړي.

داپه داسي حال کي چي دزورواکي له امله د پوښتني "ابۍ " مړه ده ، نو ولیدل شي چي په دغه برخه کي دکانونو وزارت له خوا به کومه قانوني کړنه وشي او که نه.؟

دبدخشان کانو باندي جګړي رامنځ ته کیږي، چي دمحلي زورواکانو لخوا د لاجوردو کانې را ایستل کیږي.

دپنچشیر غرونه هم تالا شول. دا ټوله په امنیت پوري اړه لري او امنیت دحکومت په کمزوري پوري تړلي دي. داخلي مفسدین او بهرني برخمن ددي ستر علت بلل کیږي.

که موضوع په پام کي ونیول شي، د هیواد لاجورد، کرومایت، رخام، سنګ مرمر، قالین، چهارتراش او زړي اوسپني (نظامي وسایطو) د کباړ سره پاکستان په ډیر حرص مارکیټ ورته جوړ کړي او د څو تنو ملي خائینانو او مفسدو مامورینو په مرسته د دوښمن په ژرنده اوبه ور اچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۳۲)

دتوطيي نمونه

واسع، عبدالحي، جيلاني دهرات امنيتي کارکونکي په کور کي د خپلو حساباتو دتصفيي په خاطر راتول او ناست دي، چي دفعتاً څو تنه دکنترول او تفتيش تر نامه څو تنو ښځو سره کور ته ورځي او د خپلو ورسره ښځو دا کسان د زنا په تور نيسي او پيسي هم تري اخلي .

دا کسان پيژندل کيږي چي رسميات نلري، نو د محکمي له خوا هر يو عبدالظاهر په ۱۴ کاله ، علي احمد په ۹ کاله ، عبدالخليل په لس کاله، عبدالله په ۴ کاله ، محمد علي ۳ کاله محکوميږي، مګر دتميز ديوان د ۱۲۱۰ نيټه ۹۲/ ۱۱/ ۲ قضايي قرار پواسطه په بطلان حکم کوي، چي دتحتاني دواړو محکمو د خپل صلاحيت نه بهر فيصله کړيده .

دعلاقي وړخبره داده چي ولي دا دوي محکمي په خطا تللي وي ؟

او دا بايد مجازات شي ، چي داسي اجرات دوخت ضايع او دخلګو سرګرداني سبب دي، نور به څومره غلطۍ شوي وي.

دمحکمو دفيصلوتر منځ معمولاً ډير توپيرونه موجود وي، چي د حيرانتيا سبب دي. معيار نشته، ولي قضا استقلاليت لري.

دمحکمي اشتباه دتوطيه ګرانو دفرار لامل شي، چي وايي د عالم فساد د عالم فساد دي.

پدي ډول د تميز فيصله د مجرمينو د فرار سبب وګرځيدل او قضيه په اصلاح په نخود سيا پسي ولاړه.

داؤ دتميز د محکمي يو بي تميزه فيصله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۳)

دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري

دا دوي موازي اداري د تفتیش او کنترول وزیرانو په نامه او بله له ارتشا او اداري فساد سره د مبارزې ریاست ددولت په تشکیل کي رامنځ ته شوي، چي دفساد او رشوت سره مبارزه وکړی ، دایو پاتک دی، په عوض ددي چي ګټه ورسوي تاوان يي ډیرؤ، مامورین ککړ خلک ؤ، مګر دا اداره هم تر ټولو ککړه وه. او دیو فرمان په ترڅ کي په لویو قراردادو کي دمراقبت تر عنوان لاندي دګدون چانس وموند، ددوي مامورین ،چي پدي ډول به يي په دعواطلبي کي ګډون کاوه ، هغه باران دیده ګرګان ؤ، چي توبه ، توبه .

ښاغلی ابوالفضل نوري يو مامور، چي د وزارت دفاع او دکورنیو چارو تکړه ، تکړه فیشني جنرالان به ورته پر ګونډو ؤ. چاچي به لودین صاحب ته شکایت وکړ، لودین صاحب به ځان تیرکړ،ثبوت به يي وغوښت.

هر تدبیر به چي ونیول شو، ضرر به يي نور هم ډیره شو ،ولي چي په ریښتیا سیاسي تعهد او اساسي چاره موجود نشول. د داکټر محمد شریف شریفي، تفتیش او کنترول ریاست په کال کي دقطعي ګزارش تر نامه لاندي یو بي ګټي تشکیل ، او دسو استفادي دپاره يو دام ؤ. پدي لسو کالو يو مستند او په زړه پوري کومه دکشف موضوع کشف نکړه، چي رامیدان ته شي، ښه جمله بندي ، ښه لغات به يي کابیني ته ور اورول، کابینه به چکچکي بدرګه کړي ، په اصلاح کابینه به يي فتح کړه ، مګر نتجه به هیڅ ؤ. ددي تشکیل او مصارف په هغه نتجه نه ارزیدل . دا تفتیش چا نشواي کولاي چي تفتیش يي کړي . داکتر شریفي راضي او هم وزیران راضي.

عزیز الله لودین داداري رئیس هم اوازي او انګازي پورته کړي، هري خواته بي سنده او بي ثبوته د ځان په ګټه تبلیغات وکارول. حرکتونه يي عقده من ؤ، کله به داکتر زاخیلوال پسي راخیستي او کله جنرال محمد اسمعیل. د ځان په ګټه به يي کار کاوه، چي شهرت پیداکړي، اساسي کار يي ونکړ. کله به يي داکتر صبا د هرات والي راشکیل کړ.

تلویزون يي ډیر خوښ ؤ، لکه بچه فلم هر ه ورځ به په تلویزون کي ناست ؤ. وروسته کي معلوم شو، چي دي هم لکه عبدالجبار ثابت صاحب غوندي دشهرت په شوق دریاست جمهوري مقام ته کاندید شو، چا رایه ورنکړه، په ډیرو رایو ناکامه او دپروسي څخه راووت. غټي خبري يي متاسفانه پایله نه درلودي، او هغه ریاست يي هم له لاسه ووت .

دفساد او درشوت دمبارزي اداره بالاخره په جوزا میاشتي وروستیو ورځو کي کال ۹۳ ولسي جرګه دا یوه شپږمه ګوته وبلل او دانحلال فیصله يي تصویب کړل، اما غلطه ستراتیژي او بیکاره پلان دناکامي سره مخامخ کړل، ددي دواړو په څنګ کی د امنیت ملي په عمومي ریاست کي د فساد سره ۸۲ ریاست تر نامه لاندي هم ریاست موجود دي. دکورنیو چارو وزارت کی د جرایم سنګین ریاست هم موجود دی، مګر بیا هم نتیجه منفی ده او شکایت لوړ دی. قصابان چي ډیر شي دابه مو حال وي. مصرف لا لوړ ځی، هره اداره خپل حق غواړي.

فساد دپخوا په شان جاري دي. داکتر لودین ته به چي چا وویل، چي غواړي ځان ګاندید کړي، دده ځواب داؤ، چي نه ! زه نه غواړم ، مګر خلګ غواړي. بالاخره خلګو هم رایه ورنکړه.

معلومه شوه ،چي دي خلګو غولولی ؤ اوده ځان غولولي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داکتر شريفي هم په وضعيت پوه ؤ، ګزاره کول او دچا سره يې ځان نه مواجه کاوه. له همدي سببه تر اوسه بې دردي سرپاته دي، ګر چه د تشکيل يې هيڅ ګټه نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۴)

عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب

دباوري رپوټونو په حواله عبدالمجید زابلي چي يو وطن دوست او معارف دوست شخصيت و، نو وصيت يي وکړ چي دده ملکيتونه دي دمعارف په برخه کي وکارول شي، چي له امله يوه خيريه ټولنه د (افغان رسانس فنديشن) په نامه رامنځته کړه، دغه خيريه موسسه دپلان په وزارت کي راجستر شويده، د (۳۰۴ ـــ ۱۲۳۲) مورخ ۱۷/۶/۱۳۸۲ وثيقي له رويه د ۴ مي ناحيي دمحکمي له خوا تائيد شويده . دزابلی جايداد په کابل، ننګرهار او هرات کي ؤ.

په هيواد کي دکورنيو جګړو او ناخوالو له امله يو شمير فرصت طلبه او دځمکي او ملکيتونو دمافيايي کړيو له خوا دنوموړي ملکيتونه چي په کابل ننګرهار او دهرات په ولايتونو کي غصب او اوس يي ورثه او خيريه ټولنه يي له ستونزو سره مخامخ کړيده . اوس چي دولتي اداري ديته متي رابډوهلي دي، چي نوموړي ملکيتونه تثبيت او څرنګه تاراج شوي هغه تثبيت او دقانوني او حيازت ارګانوته وسپارل شي ديو اوږد بهير پړاوونه وهي چي لا تر اوسه يي پاي معلوم ندي .

جايدادونه تثبيت شويدي ديو شمير اسنادو او وقايقو په اړوند قضا شک څرګندوي .

دستري محکمي دعالي شورا د ۷۸۶ مصوبي له مخي بنايي چي دحقوقي ادارو له خوا وڅيړل شي .

دمرحوم زابلي وصيت له مخي چي بايد دنوموړي له جايدادونو څخه دمعارف په برخه ګټه واخيستل شي او هغه بنياد چي ددغي موخي له پاره رامنځته شوي، مګر محمد سليم تره کي دهرات ښاروالي داجرا مخه يي نيسي . دمحمد سليم تره کی حمايه ګر جنرال محمد اسمعيل خان دي. سليم تره کي هغه څوک دي، چی خپل والي داکتر صبا استعفا ته اړکړ.

دغه راز هغه قباله چي ګڼه يي ۱بر ۱۴۷۹ مورخ ۱۰/۷/۱۳۸۱ چي دانجبل دولسوالي دابتدائيه محکمي له خوا دتزويري اسنادو له مخي جوړه شوي او فريبا نومي چي دحاجي غلام احمد لور ده پرته له دي چي د پلورني دقانوني وکيل له خوا هبه شي. هغه باطله او دمحکمي له خوا يي حکم صادر شي او نوموړي ملکيت چي عامه ملکيت ګڼل کيږي فريبا چي محمد اسمعيل خان داوبو اوبريښنا د وزير ښځه ده وايستل شي او ددولت تر تصرف بايد لاندي راشي . دزابلی دملکيت دتثبيت دپاره دده خانم ، فريده نومي هري خواته هلي ځلي کوي، چي د زابلی وصيت پرځای او داجايداد دښووني او روزني وزات ته وسپاري.

له دي کبله چي دزابلي ورثه په امريکا کي ده، دمرحوم دهرات ملکيت سليم تره کي نيولی دي.

دکابل جايداد اکثره ددفاع وزات غصب کړيدی، دکام دفانتا او کولا شرکت، پارتمانونه، دوکانونه او سرايونه هم دهر چاچي وس شويدي، دهغو په لاس کي دی. دپغمان جايداد او چاراسيا هم خلکو نيولی دي.

جنرال محمد اسمعيل خان ، چی قباله يي دخديجي د عبدالمجيد زابلی د شيخ فاني لور څخه داخيستلو دعوا لري، مګرعزيز الله لودين دفساد اداری رئيس ډير سوری او چيغي ووهلی. او دامعامله شفافه نه بولي.

ثرايا د عبدالرحيم ولد زابلي خانم د خديجي لخوا دا معامله رد وي.

ثريا دعبدالرحيم زابلي ميرمن دعبدالمجيد زابلي مرور د خديجي نومي لخوا معامله په کلکه ردوي، چي دمحمد اسمعيل خان دخريد ادعا يوه پلمه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۵)

ناوړه ګټه اخیستنه

دحج او اوقافو دمامورینو په هکله ، دباوري رپوټ په حواله ددندي له صلاحیت څخه ناوړه ګټه د حج په عملیاتو کي،چي دهر یوه عطاالرحمن سلیم دملک محمد زوی، سید جمال دعصمت الله زوی، سید ابراهیم حکمت دسید محمد ناصر زوی، مولوي عبدالمعبود دحاجي عبدالروف زوی، شمس الحق دمحمد هاشم زوی، محمد قسیم دشزاد ګل زوی، محمد مسعود دګلزار زوی، میرواعظ دمیر احمد زوی په تور، چي قضیه دتحقیق له تکمیلیدو وروسته دکابل ولایت دعامه امنیت دمرافعي محکمي ته راجع او دنوموړي محکمي د ۱۳۸۴ کال د ۲۲۳۰ فیصلي له مخي، هر یو په یوه کال او دوو کلونو بند او دخساري د پریکولو په حکم محکوم شول ،چي بیا دغه فیصله دایستناف دمحکمي له خوا تائید شوه .

تورن کسان وروسته د ۱۲۶ ــ ۲۰/۱/۱۳۸۴ او ۱۲۷ــ ۲۶/۱/۱۳۷۴ ګڼه فرمان له مخي ددي سزا نه معاف شول.

کیسه داسي ده، چي نهه ملیونه افغانی د وخت د وزیر له خوا د بعثه پلاوي له پاره په سعودي عربستان کي د روح الله نام معتمد په وجه کي حواله او بیا وروسته مسعود نومي موقتي خزانه دار ته ورکړل شوي وي.

پیسي ورکي او مجرمینو سزا ونه لیدل.

کوم اصل چي وایي دسزا د مجرم د زجر او دنورو دعبرت سبب شي، مګر که دا دول د مجازات معافیت وی، خود به نورهم خیانت تشویق شي، داهم باید وویل شي، د عفوی فرمان په ساده ډول نه دی صادرشوي، زورمندانو به ارومرو پکي رول درلود، پدي موضوع کي دمحترم مارشال فهیم صاحب د نفوذ نه کار واخیست، آن مقاومت یي کاوه. کله چي به یي خبره ونه منل شول، جهاد به یي مخ ته کړ او دا اعتراض به یي کاوه ، چي (مجاهدین به اشه وکنار تیله ګردیده است). داچي عدالت او یا قانون خدشه داره کیږي، نوموړی مارشال یي څه پروا نکوي.

هغه متل دي چي دلته : « په هر چیز بازي حتی به ریش بابا هم بازي .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۶)

دستري محکمي تجارت

ډېر کلونه پخوا دعبدالرحيم هاتف چي د ډاکتر نجيب مرستيال ؤ، دکمونستانو په وخت کي د ډېر ضرورت پر بنا دمخابراتو د وزارت يو دري منزله تعمير د مخابراتو د وزارت مربوط د ۱۲۸۷ ـــ ۷۰/۱۱/۱۹ فرمان په ترڅ کي ستري محکمي داستناف محکمي ته فقط دګټي دپاره ورکړ، چي صفايي او نور مصارف يي تر اوسه دمخابراتو د وزارت لخوا تاديه کيږي. مګر پدي ورځو کي داتعمير دموقيعت دارزش په خاطر چي شاهزاده سراي او منډيي منطقي ته نژدي او فوق العاده تجارتي ارزشت لري، ستري محکمي دمخابراتو وزارت داجازي او موافقي نه پرته څو تنو صرافانو باندي خرڅ کړيدي، چي هغه کسان به دلته ۱۷ منزله تعمير جوړوي .

تبصيري ډيري اوريدل کيږي، صرافانو سره معامله هم ساده نه وي ، پدي موضوع دلکو دالرو بحث دي .دنوي تعمير ابادي د نجيب الله اختري ، فريدون،شيرشاه او نور اجرا او په کار پيل شو.

هغه متل دي چي وايي : (اګر نباشد چيزيکي ، مردم نګويد چيزها) . منطقي استدلال هم داحکم کوي ، که احياناً دا ملکيت دستري محکمي وي ، ايا ستره محکمه داحق لري ، چي دولتي ملکيت په شخصي ډول بيله دعوا طلبي خرڅ او يا اجاره کړي ؟

بهرني تبصيري همدا دي ، چي معامله کي دستري محکمي د اداري امر عبدالمالک کاموي لوي نقش درلود ، مګر پوهاند عظيمي هم په ګټه ښه پوه دي. بالاخره دمخابراتو وزير انجنير اميرزي سنګين دخپل حق دپاره سر ډبري ته ونيوي . انجنير هم پدي ګناه ونيول شو چي قاضي القضات يي په رسمي ليک لمبر ۳۰۵ ،نيټه ۹۱/۱/۱۷ مافيا خطاب کړي ؤ، معامله ورسوايي ته ورسيدل، پوهاند صاحب عظيمي بيا هم دپيسو دخوړلو په فکر کي شو . صرافان خو دومره خواره شومه نه وه ، دستري محکمي اداري رئيس حاجي محمد يعقوب د پوهاند قاضي القضات ورباره يي په دي تهديد کړ چي مطبوعاتي کنفرانس غواړي ترتيب کړي ،چي بيچاره صرافان دوپه شويدي ، دبل مځکه پر خرڅه شويده ، حاجي محمد يعقوب دستي لاس په کار شو، يوڅه پيسي مسترد شوي ، مګر يوڅه لږ هم پاته دي . وزير دخپل مافيايي خطاب چي قاضي القضات ته يي کړي ؤ ، ددي اعتراض نه ونه ډاريدي .

دابايد ووايم چي دي وطن کي هرڅه ممکن دي، ستره محکمه هم غواړي چي تجارت وکړي .

دابه وايو چي: " اګر کفر از کعبه خيزد کجا ماند مسلماني ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۷)

د پنجشیریانو په نامه یو لیک

د ډاکتر عبدالله عبدالله د ټاکنیزه دفتر د پنجشیرو خلکو په نامه یو لیک رسولي، چي له ورایه د پنجشیریانو دځان غوښتني مفکوره له ورایه په کي ځل وهي او پنجشیر یانوته په ډاګه سپارښت کوي، چي خپل اتفاق وساتي اویا دونه کوي، چي باید په حکومت او دولت کي خپله ۳۵ سلنه ونډه وساتي.

موږ ددغه لیک ژباړه خپروو، تر څو افغان وربا ندي قضاوت وکړي. ایا دا به ریښتیا وي که نه ؟ اما په خپل منځ کي یو څه لري.

د پنجشیر مسلمانو خلکو:

اسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته:

لکه چي موږ د لوي سپه سالار احمدشاه مسعود د فکر او آرمان لارویان و او په دي کي هیڅ شک نشته ، کله چي سپه سالار احمد شاه مسعود د جهاد او مقاومت لارښوونه په غاړه لرله ، موږ د هیواد او استقلال له پاره له هغه سره په یوه سنګر کي وو او لاهم دهغه غوښتنو او ارمانونو ته پا بند یو.

تاسو شاهدان یي، چي په دي ورځو کي ځیني د سپه سالار شهید له نامه او نیږ د یوالي څخه په ګټي اخیستني سره غواړي، چي د جهاد او مقاومت د سنګر والو په وړاندي د سیسه او توطیه وکړي.

احمد ضیا مسعود چي د احمد شاه مسعود ورور دي دا یوه ریښتیا خبره ده ،خو ورور ګلوي په دي مانا نه ده ،چي کولاي شي دهغه لوړ آرمانونو استازي تو ب وکړاي شي.

د سپه سالار د قیادت او لارښوني له امله د پنجشیر ولسوالي ولایت ته پورته شوه، د ۳۵ سلني په شاوخواکي د حکومت لوړ پوړي چارواکي پنجشیر یان دي، نن ورځ پنجشیر د ولایت له کچي پوري تللي دي او لکه قندهار ددولت په تصمیم ګیري کي شریک دي .

پرون داسي تصور کیده ، چي که د کندهار خلک له چا سره نه وي هغه حکومت کو لاي نه شي ،نن ورځ د غسي تصور په پنجشیرکي دي، پنجشیر د لارښوني په کچه د افغانستان د لوړو قومونو په کتار ګي را ځي. تا سو ویني چي نن ورځ د افغانستان تاجکان د پنجشیر له هویته پرته په هیڅ کي وي. پنجشیرنن په یوه داعیه بدل شوي، دغه داعیه او لارښونه د افغانستان د یوه شریف قوم ده، د افغانستان ټول مجاهدینو او د مقاومت ځواک کي د پنجشیر لارښونه قبوله کړیده.

خو په دغسي یو وضعیت کي ځیني د جهاد او مقاومت دبي بدیل رهبر له نامه څخه په ګټي اخیستني سره د پنجشیر د خلکوپه وړاندي دریږي.

هغه چا چي د احمد ضیا او جنرال جرئت په سپارښتني زلمي رسول ته رایه ورکړه څه فایده یي وکړه، پرته د احمد شاه مسعود د سنګردارانو له بي اتفاقي.

دغه ډله لاهم د کدورت او نفرت په فضا کي له موږ سره ژوند کوي ،غواړي چي داخل ستاسو رایي د اشرف غني احمدزي په لمن کي واچوي. هغوي د جهاد او مقاومت داعیه په زړه کي نه لري، یوازي د قدرت له پاره مبارزه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه له تاسو غواړو چي له هغوي سره يو ځاي نشي او پنجشير چي د نيم افغانستان لاربنونه په غاړه لري ټوټه ټوټه نه کړي.

مړه دي وي د جهاد او مقاومت دښمنان

ژوندي دي وي پنجشير د شهيد سپسالار زيړن ځای . نيټه ۲۰۱۴/۵/۲۰

دډاکټر عبدالله عبدالله ټاکنيز دفتر

چي په پای کي د ولايت د مرستيال له خوا داسي ليکل شوي.

وکتل شو: د ولايت مقام د شفاهي لاربنوني سره سم د حج او اوقافو رياست دي ددغه ليک متن د ټولو جومانونو د جمعي ورځي خطيبا توته وليږي تر څو هغوي دغه ليک تبليغ کړي.

د امنيه قومانداني دي ددغه متن کاپي دغو خلک ته خپور کړي.

لاسليک

نو اوس قضاوت خلکو ته پريږدو چي چا جهاد وکړاو ګټه يي څوک وړي ؟ دداسي نيت نه څه نه جوړيږي. که دا ډول خودخواهي اوسيمه ييزي ګټی مدنظر وي، دوطن وضعه به څنګه سمه شي ؟ نوره کړه خوله په سوک سميږي. کشر بايد لجاجت ونکړی،اومشر ورور خپله لمن همدا ډول پراخه وساتي. وحدت ملي يوازي د صداقت او باور دلاري راتلای شي او دراتلونکي تضمين به کوي، نه دا ډول ليکونه، که ريښتيا وي.

دجنرال ګروموف سره پرتوکونه هم د تاريخ سره ثبت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۸)

د ایران فرهنګي یرغل

زموږ پر هیواد کلتوري یرغل او لاسوهني کومه نوي خبره نه ده، بلکې دغه یرغل له کلونو کلونو راهیسي ایران زموږ په فرهنګي برخو کي دخپل یرغل لړي د خپلو بریڅو له لاري، ساتلي او په دي ډول غواړي چي خپل عمال او امیال زموږ په هیواد وتپي.

دپیژواک خبري آژانس د ۱۳۹۲ کال د غوایي د میاشتي په نهمه په یوه رپوټ کي ولیکل، چي د افغانستان په علومو اکادمي کي د ایران حکومت نفوذ کړي او په زیاترو برخو کي مداخله کوي.

د افغانستان د علومو اکادمي، چي د ۱۳۵۷ کال دکمونستانو په وخت کي د پښتو ټولني او د تاریخ ټولني آریانا دایرت المعارف او د پښتو د پراختیا او تقویي دریاستونو د یو ځاي کیدوله امله رامنځته شوه.

د علومو اکادمي په اډانه کي د ټولنیز ژوند علمي څانګي وجود لري، چي څلور علمي رتبي ورته په پام کي نیول شویدي.

د علومو اکادمي بشپړي دندي د هیواد د ملي اقتصاد دځواکمن کیدو د فرهنګي پرمختیا او رغاوني د علمي څیړنوپه لاراچول، د اوبود سرچینو، خاوري، د هوا د ګرموالي ، انرژي، منرالي توکو او دطبعي نور موادو په اړوند دعلمي تحقیقاتو په لاره اچول یي نوري دندي جوړوي.

یوه تن هیواد وال چي ونه یي غوښتل چي خپل نوم واخلي، د پژواک خبري آژآنس ته وویل : په تیر کال کي کله چي استاد رباني دسولي د عالي شورا پخواني رئیس د(اخوت اسلامي) کنفرانس کي د ګډون په موخه ایران ته تللي و،نوموړي سره په سفرکي سرمحقق عبدالباري راشد ملتیا کوله، خپلي فرهنګي اړیکي یي د ایران له کلتوري اتحاد یو سره ټینګي کړي او وروسته له هغه د ایران مداخله په علومو اکادمي کي زور واخیست.

هغه زیاته کړه ،چي اوس د ایران حکومت د علومو اکادمي یو زیات شمیر غړوته ځانګړي معاشونه ټاکلي او سربیره پرهغي کله ناکله نغدي مرستي هم ورسره کوي.

دغي سرچیني وویل: چي د تیر کال دزمري په میاشت کي د(سهم ایثار وجانفشاني در استقلال) تر نامه لاندي سمینار کي چي د ایران په مالي مرسته د علومو اکادمي د ځینو غړو له خوا په لاره اچول شوي و، د (در سهاي از تاریخ) په نوم کتاب په کي وویل شو، چي په ټولنیزه توګه د افغانستان له هویت او تاریخ پر ضد لیکل شویدي.

دغه راز یو زیات شمیر تلویزیونونه او راډیوګاني هم د پردوپه مالي مرسته چلیږي .

امریکا او انګلستان هم معاش خوړونکي لري او یو ناماهم ځیني کسانو ته لکه ګلاب زوی، احمد سعیدی، یونس فکور، سلیمان لایق، وغیر..... مستمري معاش ورکوي.

ځیني ورځپاڼي او جریدي د خمیني عکسونه او ایراني خپروني کوي.

د علومو اکادمي نو موړي غړي زیاته کړه، چي په یاد سمینار کي د خامنه یي عکسونه نمایش ته ایښودل شوي و، چي زموږ په هیواد کي د ایران د مداخلي ښکاره بیلګي دي.

د تیر کال په جریان کي دري سمینارونه د ایران په مالي مرسته جوړ شوي ، چي یوه یي هم قانوني صبغه نه درلودل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړي وويل د قانون له مخې هيڅ يوه اداره صلاحيت نه لري، چې د بهرنيو چارو وزارت له لاري پرته بهرني ډيلوماتان دعوت کړي او يا له هغوي څخه مرستي تر لاسته کړي.

نوموړي داهم وويل (درسهاي از تاريخ) ، چي په نوموړي سمينار کي وويشل شو، د افغانستان تاريخ په کي مسخ شوي او د افغانستان پنځه زره کلن تاريخ يي جعلي بللي دي او افغانستان يي د ايران د خاوري يوه برخه بللي ده.

د علومو د اکادمي دغه غړي وړانديز کوي ، چي د علومو اکادمي مشر تابه پلاوي بايد بدل شي او هغه اشخاص يي په ځاي وګمارل شي ، چي وطن دوست او د بهرنيو له کړيو څخه آزادوي، که چيري داکار ونشي، لري نه ده، چي د هيواد د اصيل تاريخ کتابونه ورک او ياوسوځول شي او پرځاي يي د ايران کتابونه په علمي مرکزونو او پوهنتونونوکي د استفادي وړوګرزي.

د اکادمي يوه بل غړي چي خپل نوم يي ونه ښود پژواک آژانس ته وويل : چي د ايران فرهنګي اتشه په او ونی کي دري ځلور ځله اکادمي ته راځي او له مشرانو سره خبري کوي او په سمينارونوکي يي د امريکا پرضد شعارونه ورکول.

او احمدي نژاد ايراني جمهور رئيس هم ددوډي خوړلو د ميز پرسر په ډيري بي حيايي سره زموږ هيواد اشغال شوي هيواد وباله. خو افغان ولسمشر په خپل بزرګواري او افغاني کلتور پربنا له زغم څخه کارو اخيست .د علومو اکادمي د نوموړي غړي له وينا سره سم په ؛ کتاب درسهاي از تاريخ ؛ نومي کتاب کي هڅه شوي، چي افغانستان د ايران يوه برخه معرفي کړي او د آريانا او خراسان نومونه يي دروغ او يوه افسانه بللي ده.

ددغه کتاب يوجلد د پژواک نماينده ته هم ورغلي ، چي داسي ليکني په کي شته چي د هيواد د ملي يووالي ته زيان اړوي.

ددغه کتاب له موضوعاتو څخه يوه يي هم د نوموړي کتاب ۴۱ مه پاڼه ده ، چي په کي ليکل شوي(نام افغانستان براي نفوس بخش اين کشور قابل قبول نيست و يک گروه مردم به خاطر زمامداري قومي خود انرا برديگران تحميل ميکند که اينکار هويت ملي افغانستان را مغشوش نموده است).

نوموړي زياته کړه ، چي په علومو اکادمي کي د افغانستان د هويت د مسخ کيدو په کار کي په چټکه توګه هلي ځلي کيږي، چي په دغه اړوند غونډي او دسيسي رواني دي.

نوموړي زياته کړي، چي څومياشتي د مخه د اهل تشيع يو ملا د يوه کال په ترڅ کي ورته دماستري فوق العاده سند ورکړل شو، چي د ايران سفارت له خوا علومو اکادمي ته ورپيژندل شوي و، چي اوس د علومو اکادمي د څيړنو په برخه کي غړيتوب لري .

په دي ډول د ايران کلتور واردات لغتونه لکه دانشگاه ، دانشکده، دادگاه ، دادستان دوام لري او آن دا چي مياشتي لکه خرداد، اردي ،بهشت او نور کرار کرار را رواج کيږي، خو عبدالباري راشد دغه ډول څرګندولي ردوي.

کوم مهاجر افغانان چي په ايران کي ميشته دي، يوازی اهل تشيع افغانانو سره دتعليم په برخه کي مرسته کيږي، اونور افغانان دتحصيل چانس نلری. او وخت چي دضرورت شي، افغانان دعراق جګړي ته استوي. حتی زموږ په سياسي تصميم ګيری کي ددوی (پيرسوخته) سفير ظهره وند مداخله کوی، لکه څه وخت مخکي دمشرانو جرګي مسلميار مشر ته دامريکا دستراتيژي قرارداد په هکله په ډير بي حيايي سپارش کاوه.

دطالبانو په وخت کي هم ددوی ۱۲ تنه جاسوسان دديپلوماتو تر نامه لاندي بلخ کي فعاليت کاوه، چي طالب يی په داد ورسيدل. دهغو په نامه استاد عطانور غوښتل چي يو واټ ددوی په نامه ونموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکابل په جنوب کي د (توانمندي) په نامه يو کلينيک د دولتي امنيتي ادارو د اجازي پرته جوړ کړي ؤ، چي دايران سفير به يي ليدو ته په منظم ډول تګ او راتګ کاوه، چي ديو (لانه جاسوسي) ډول يي کاوه. دهغه د منځ په وړلو کي دايران سفير ډير ممانعت کاوه.

دافغان ولس دپاره ډير دقت او احتياط په کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۹)

انور ډنګر :

محمد انور دنګر دشمالي دشګر دري يو شجاع او دلاور جهادي قومندان ؤ، چي دهيواد استقلال او جهاد كي مخ كش قومندانيکړيده.

کله چي دکورني او بهرني کمونستان او ملحدينو ماتي وخوړل، قومندانانو دخود خواهي، جاه طلبي او شخصي اغراضو او شخصي ګټو پر بنا يو دبل سره ومښتل او يو پر بل يي هيڅ ډول ترحم نه درلود . د ولس په قضاوت د بدبختی په راوړلو كي دڅور اتمه ، دڅور داومي چندان کمي نه درلوده. په زرو کسان بي عزته او ووژل شول، ډير خرابي او ناخوالي راغلل ، او عمده علت په کي همدا دقومندانانو بي علمي او پر پردو مينتوب ؤ، جهاد بي ارزش او سپک شو .

قومندان محمد انور ډنګر ، هم لکه نور قومندانان دجهاد په وخت کي به هم ممکن مخالفت کړي وي او يا دخپلو قومندانانو سره په مخالفت کي مخامخ ؤ. دامخالفتونو چي دجهاد په ختم کي داستاد برهان الدين رباني په دوران کي اوج ته ورسيدل ، چي عمده علت داستاد بي کفايتي،حرص او خودخواهي ؤ ، چي د ليکني تفصيل يي دلته دحوصلي نه وتلي کار دي، کتابونه په ډک شول . که طالبان نه واي هغه حالت به تر اوسه دوام درلود، طالبانو دا دور (شر او فساد) وباله، او افغانستان يي دتجزيي نه وژغوري او هر يو يي پرځاي کښينوي، عزت او ناموس داراى يي اعاده کړه، البته چي طالبانو بيا نوري ستونزي لرلي.

ما چي کوم څه اوريدلي دي ، محمد انور ډنګر به ګرم وي او يا نه ، دهغه سره دناروا کارو ته دلوستونکو پام را اړوم .

دافغان قوم بيچاره پوښتنه هم بيله هغه څوک نکوي، البته افغانان په خپل منځ کي يو پر بل باندي دريغ نه کوي، چي پدي لړي کي ډنګر هم په پيشاور کي ترور شو، او تر شا يي شتمني او مراث (کور، باغونه) پاته شول.

درژيم لومړي ورځي وي چي امان الله ګذر دشمالي تلوالي قومندان په حق او نا حق بيله سنده دقرض دعوا وکړه، چي دمارشال فهيم ددولت موقت مرستيال لخوا تائيد او دټولو ملي او بين المللي او نورنمونو خلاف ۳۶۰ ـــ نيټه ۸۱/۲/۱۵ د ډنګر دټوله دارايي او جايداد دصادري او ضبط فرمان دمحکمي پرعنوان صادر کړ. د ډنګر اوه قلمه ملکيت په جمله کي د دشهرارا دباغ زنانه څنګ ته تعمير او پارتمان هم شامل ؤ، محکمي خپل استقلاليت دنظر وغورځول او دحق او عدالت نه پرته فرمان ديو قرار قضايي په ترڅ کي ومانه او حکم صادر کړ. دقضاوت پوهانو سراج الدين، عبدالرحيم ګلبهاري او مولوي عبدالبصير فيضي لاندي لاسليک کړ. دارايي او جايداد امان الله ته تسليم ورکړه شو.

مارشال صاحب دقانون ، شرعيت ، عدالت، او بشريت خيال نساتي. ډنګر ممکن ددي ميراث دپاره وژل شوي وي. مګر اصلي اوازي دادي، چي ډنګر د طالبانو خوا ونيول. او امان الله ګذر ورور يي دخبرو پلمه دعوت او طالبانو ته په لاس ورکړ. دده ترور او دجايداد ضبتيدل دګذر د ورور دپيښي سره تړاو ورکول شوي وي، البته چي داعمل يو نامردانه عمل ؤ.

اما دولت او حقوقي نظام او د قانوني تګ لاري له نظره غورځيدلي ده.هرڅه چي کيدل، بايد د قانون په چوکاټ کي عملي شوی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴۰)

د پردو دمبایلو دنمبرو ځخه ناوړه ګټه

عبدالقیوم په ارباب سره مشهور ، اختر محمد، عبدالرحمن دسیم بکس په نصبولو سره دابرار الله مراد دننگرهار د ولایتي شورا د وکیل په شخصي کور کي متهیم شول، چي د پردو دمبایلونو ځخه ناوړه ګټه پورته کوي .

لومړي دري کسان دکابل دښار دلمړي حوزي له محکمي په ۲۸ ـــ لمبر او ۹۱/۲/۳ نیټه په پنځه، پنځه میاشتي حبس محکوم شول ، ولي چي غریب ؤ.

مګر د ولایتي شورا وکیل ښاغلي اربرار الله مراد له دي کبله چي نفوذ درلود چا بازخواست ونکړاي شواي. او تر اوسه دپولیسو لخوا مراعتآ دستګیر نه شؤ. دکورنیو چارو وزارت هم پدي هکله کوم علاقه ښکاره نکړه، البته پدي پوه یوو، چي دقانون تطبیق یوازی د غریبانو دپاره دي.

ناوړه ګټه په بله ګټه بدله شي. دځینو کسانو جلب دپولیسو دپاره یو دوامداره ګټه ده، چي په هر مراجعه کي پیسي اخلي او اداري ته پلمه کوي، چي پیدا یي نکړ. که یي راولي او که یي نیسي، اوامر اجراکړي. ځرګنده ده ، چي دعایداتو چینه په ټپه و دریږي.

حاجی ابرار د حاجی ظاهر قدیر ملګری دي. په ۱۳۸۹ کال کي د کابل په خوشحال مینه کي همداسي دمبایل قضیه ؤ، چي انجنیر یي پاکستاني ؤ، دکانادا ځخه راغوښتل شوي ؤ، دي قضیه کي هم حاجي ظاهر قدیر علاقه ښکاره کول. دا دحاجي ابرار دجلال اباد قضیه هم ممکن د کابل دقضیي دوام وي، ولي چي مجرمین هم په هغه یو جرم کي تخصص او تجربه لري او تل هغه تکتیک عملي کوي.

مثلاً کیسه بر هیڅ وخت قطاع العریق نه وي او یا برعکس قطاع العریق کیسه بري زده نه وي.

غریبان زندانیان شول، معتبره او واسطه لرونکي ازاد ګرځي.

زموږ هیواد د هر ډول جرم ابتکار ته زمینه برابره ده او نوي، نوي جرمونه منځ ته راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۱)

گندم نما جو فروش

شریکه او ګډه ګټه سرې سره نژدې کوي او يو پر بل يي اعتماد هم ډیریږي ، تکراري موضوعات نور هم باور را ډیره وي.

دروغتیا وزارت په ۱۳۹۱ کال کي د ۱۲۷۱۹۶۴ افغانی په بيه ۱۳ قلمه کالي داحسان عمران خيل سره درانیولو قرارداد وکړ. مامورين يو خاص مهارت لري، هرڅه ته لار موندلای شي . مثال

درابعه بلخي او استقلال روغتونونو ډاکټران د مواد دبي کیفيتي نه شکايت کوي، اما څوک دي چي دبيچاره داکترانو عرض او شکايت ته غوږ ونيسي .

دفساد دپاره دګمرګ او د کرسي دسر قلفي په څنګ کي تر ټولو مهم دفساد سرچینه قرار دادونه ؤ، چي کشف او ثبوت به يي مشکل ؤ ، دهر قرارداد شاته په لوي لاسونه متنفذان او زورګويان او لوړ پوړي چارواکي ه ولاړؤ، البته چي ګټه به سره شریکه وه ، مثلاً : دکابل ښاروالي دښار د څلور دروازو قرارداد دحاجي کاتب سره ، چي بايد ښاروالی ته ۴۰ په سلو کي ورکړي . دعايداتو يي ۴۰ په سلو کي د حاجي کاتب په لاس کي ؤ ، البته ديو سلو عايداتو ۴۰ په سلو کي يو مبلغ دي او د دوه سو، پنځه سوه ، ۴۰ په سلو کي بل مبلغ دي.

دا دوامداره عايد ؤ ، حاجي کاتب پنجشيري د مارشال فهيم دترور زوی او يا کوم بله خپلوي لري.

حاجي کاتب حساب او کتاب چا ونشوای کولای، چي برسی کړي ، يا داچي پنجشيری دي، کافي بلل کيږی، ولي هر پنجشيری شورای نظار دي ، او هر شورای نظار مجاهد او دمقاومت غړی او دامرصاحب شهيد اوتوماتيک دوست دی، څوک تر سترګو پورته ورته نشي کتلای.

طالبانو به داکسان (شر او فساد) بلل، همدا کسان دجهاد له برکته هم قدرت وموند او هم ثروت.

کوم مارکیټونه چي حاجي کاتب ښاروالی سره د قرارداد پر بنا پخپل مصرف جوړکړي او بيا د هغه مارکيت څخه ښاروالئ ته هغه ۴۰ سلنه ګټه ورکوي، بي حسابه او بي کتابه د عايداتو چينه ده، چي څوک پوښتنه نشي کولای.

حاجي کاتب هغه کس دي چي هم زور لري او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۲)

دجهاد اعلان

عبدالجبار ثابت د رايو اخيستلو په منظوري دفساد پر ضد د جهاد اعلان وکړ، بيله دي چي وخت ضايع کړي د ګټي وټي منظور د وحشت او دهشت فضا رامنځ ته کړه . تر ټولو د عزت په کسانو پسي ګرځيدي .

همدا وجه وه چي دعزت دساتلو په خاطر نور ماله رشوت څو چنده لوړ پورته شو، دده ژوند هم ژر تغير وموند ، د دريم مکرويان د ۶ منزلي پارتمان کرايه د ۳۰۰ دالرو کرايه په وزير اکبرخان شنه سيمه کي په مجلل کور بدل شو.

د کابل ښاروال روح الله امان ورته چاره سازي وکړه ، نوموړي ثابت په خپل کار کي ډير ماهر بي لحاظه و سور سترګي ؤ، ولاياتو ته يي لشکر کشي طرحي کړي، هر ولايت کي يي کارنامي جوړي کړي ، دهغه زمري کيسه يي کوله ، لومړي به يي وژي او بيا به يي حساب کاوه ، ده به لومړی زندان ته اچول او بيا يي تصفيه حساب او تحقيق کاوه او هرات ولايت ته به د ۳۰ يا ۴۰ کسيزه لشکر په سرکي حرکت وکړ او مطبوعات د پاره به يي مواد تهيه کول، ولس دفساد په مقابل کي د اجراتو تنده لري، مګر تر يو وخت پوري باور راتلو. دده مرستيال نادر په چور مشهوره ؤ، چي دده ملګري به يي کول.

د مثال په توګه دنوموړي لشکر کشي دده مرستيال جنرال نادر کيسه را اخلم ، چه دده دلشکر کي مخ پر جلال اباد وخوځيد . جنرال نادر چور د سروبي نه تر تور خم پوري ټوله د تيلو پمپونه پدي پلمه چي اوبه يي د نفتو سره ګډ کړيدي مهرولاک کړل ، نه ثبوت شته او نه بازخواست ، په ښار او ولايت کي يوه لويه غوغا پورته شوه، خلک په تنګ شول، عاجل اجراتو ته اړه ليدل کيږي . ثابت خپل داجراتو مرکز او قرارګاه د حاجي ظاهر قدير په کور کي ونيول . تر څو چنده ټوله او پيسي د دالرو په حساب راجمع شوي، هر پمپ والا خپله برخه ادا کړه ، وساطت وشول، پيسي تاوبالا شوي، موضوع په خير او خيرت سره حل شول ، مګر دا پيسي دجنرال نادر چور سر وخوړ. په فيصدو کي بي اتفاقي رامنځته شوله، نادر باندي بي اعتمادي راغلل او برطرفه شو، چور پوره ۵۰ فيصده غوښتل، مګر ثابت صاحب ودي ته چمتووالی نه درلود.

ثابت صاحب دخپلو اهدافو دپاره يو معتبره مافيايي ګروپ چي ده غوندي شخصيتونه پکي وه جوړ کړ، چي عبارت وه د داکتر عبدالله لغماني دامنيت ملي مرستيال، دکابل د قومنداني جنايي مدير جنرال عليشاه پکتيا وال، محمد حليم حليمي دستري محکمي دتفتيش رئيس، د اداره امور مرستيال رويدار، داکبر بای هلک او ښکلي زوی ، ندا کيان ، د لسمي حوزي امر ډګروال محمد قسيم، وکيل بيدار ځاځي ، پدي کړئ کي هر يوه خپله دنده درلوده. ثابت صاحب دکندهار دوالي اسدالله خالد، کله چي هلته په لشکر کشي ولاړ، څلور سوه زره دالره، د صرافانو راجمع شوي پيسي جيب ته کړی، ليکل شوي سوالونه بيرته واخيستل، داؤ جهاد.

دا مصيبت تر څو مياشتو دوام وکړ، تر څو نوموړي ايشتيا نور هم چاغه شول او جمهوري رياست ته کانديد شو او دحقاني دګروپ لخوا اختطاف شو، مګر دي هلته څه مات شو چي جناب جرئت تر ګندو لاندي کړ، تر څو څه اصلاح سو. په لړ وخت کي د ډيرو پيسو خاوند شو. دامريکايانو کانديد ؤ. ډيري نکاحوي يي کړيدي، يو د بربريت دوره يي راوستل، چي څه نشوای ورته ويلای، قانون ده پخپله تر پښو لاندي کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۳)

ابتکار په خیانت کي

دحاجي ذبیح الله شرکت دنور اغا دریور پواسطه د ۹۲/ ۲/ ۸ نیټه (۲۸) ټنه تیل دکابل نه بار او دکندهار پر لور حرکت کوي.

بالاخره په یوه پلمه او بله پلمه ، کله په میدان وردګ کي او کله په غزني کي ځان د محافطت عامه د قطار شاته کوي، ترڅو په یو مناسب فرصت خپل دتیلو ټانکر د چسپکي ماین پواسطه اور ور اچوي.

کوم تیل چي یي لا پخوا د میدان وردګ په تور بازار کي په خرڅ رسولي دي.

کله غواړي چي جوړجاړي وکړي، کله دشرکت مالک دموضوع د تصفیي نه ځان پټ کړي.

اجراات معلوم ندي، چي مسؤل کسان مجازات شي او دریور ځان ګوښه کړیدي.

داسي پیښی او یا توطیي ډیري اوریدل کیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۴)

غصب په ۱۱ راکت لواکي

غصب یوه سراسري پدیده ده، چي تر اوسه یي مخنیوی ندي شوي.

غصب د زورواکانو (بدماشانو) لخوا په انفرادي ډول د فرد شخصي مځکو، دولتي مځکو، کله ، کله دولت هم دخلګو دمځکوپه غصب اقدام کوي، چي شمیر یي میلونو هکتارو ته رسیږي.

دلته زه د ۱۱ راکتي لوا د مځکو د غصب جریان عرض کوم. ددي لوا مځکي څرنګه چي دود دي، دافسرانو او دافسرانو دخپلوانو لخوا ددي لوا مځکي تالا شویدي.

دا کسان یا غاصبین پیژندل شویدي. او پدي هکله د ریاست جمهوري دمقام ۵۷۰۵ ـــ ۸۵/ ۴/ ۶ لمبر فرمان هم صادر شویدي.

څوک دي چي دا افسران دحق او یا بازخواست دپاره را حاضر کړي. آن دریاست جمهوري مقام ته مجدداً شکایت هم شویدي، د چا زور برابر ندي، چي دحق پوښتنه وکړي.

جرم ثابت دی او مجرم معلوم دی، مګر افسران به د قطعي نه څوک راکش کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۵)

په بریښنا ریاست کي فساد

د وږي په ۲۸ نېټه کال ۹۳ ، دخاصي خبرونو بولتن د څارني او ارزوني ګډه کمیټه ، چي سیګار هم نومیږي د مشر ښاغلي (دراګوکاش) دخولي داسي لیکي : زورواکان په اندازه د (۹،۱) ملیارده افغانی د بریښنا له درکه پوره وړي دي، چی تراوسه دېور ورکولو ته چمتو ندي او په ډېره سپین سترګي مقامت کوي.

ددي د پاره چي دلست له مخي د زور واکانو نومونه مالوم شي، دبریښنا شرکت اداره وډاریدل، دمهمو چارواکو نومونه یي دلست نه وایستل، چي پدي ډول لست ناقص شو، چي ددي عمل نه ددي موسسي د ګډ هیأت مشر ښاغلی ترابي نور هم خپه شو.

د ۲۰۰۹ ــ ۲۰۱۲ پوري ۳۴ میلونه دالره په هوا کي پاتي دي، ولي چي زورواکان سپین سترګي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۶)

دولتي بي عدالتي

دعبدالروف مقصودي او محمد یوسف یعقوب مځکه په بګرامي ولسوالۍ کي د اوبو او برېښنا وزارت لخوا غصب او په اجاره ورکړه شویده، چي دمځکي اجاره دار تسلیمی او مستردي ته حاضر ندي. د وزارت دمامورینو هم څه ګټه او وټه پکي شته او خپل د اجاري قرار داد پلمه کوي .

موضوع ستري محکمي ته ورسیدل، چي ستري محکمي عالی شورا د لمبر ۱۴۴۹ نیټه ۹۰ / ۹/ ۸ داسي تصویب وکړ، « چي لومړی مځکه دسند لرونکي وخاوند ته مسترد او مقابل خوا کولای شي دعوا وکړي »، مګر ددي لوړ مقام مصوبه چا عملي نه کړه، ولي چي داوبو او برېښنا وزیر جنرال محمد اسمعیل خان یي شاته ولاړ ؤ . همدا متل دی ، چي وایي دایي قباله په چا یی مني، ولي چي اسمعیل خان هم شخصي زور لري او هم دولتي. او دوزارت مامورینو به دا مځکه ارومرو دیو بډو په مقابل کي اجاره کړي وي او دا اجاره باید بشپړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۷)

په نفتو کی درغلي

بي پروايي، بي تفاوتي، بي بازخواستي د هيواد د بربادی او دبد شهرت سبب وګرځيدي، چي دلته په لنډ ډول يوه نمونه رانقل کيږي.

1) د تجارت وزير داکتر امين فرهنګ لخوا په نيټه ۸۶/ ۵/ ۲۱ ، د (۵۱۹۱۶) ټنه تيل قرارداد د ۸۶۹۳۷۰۰۰ دالرو په مقابل کی، بيله دي چي نرخګيري او دعواطلبي وشي، ۴ ميلونه دالره تحويل ، مګر تيل تراوسه رانغلل، ولي چي دکمپنی ادرس معلوم نه ؤ، څلور ميلونه ډالرو هوا وکړه.

2) دجنرال ترنګ د ازبکستان کمپنی سره في ټن ۵۴۰ دالره قرارداد شويدی، مګر په عين نيټه قرارداد ۶۲۰ دالر او ۸۳۸ دالر امضا شويدی.

3) د ۵۰۰۰ ټنه تيل د Active petroleum سره په نيټه ۲۳/ ۴/۲۰۰۸ قرارداد وشو، قرارداد ارزش پيدانکړ، چي کمپنی قيمت لوړ کړ او دي نه دولت (۶۶۶۶۶۶) دالره متضرر شو.

4) د تجارت وزير داکتر فرهنګ د ۳۰۰۰ ټنو پيچنو تيل د جمهوري رياست نه منظوري اخلي، مګر (۵۰۰۰) ټنه واردوي. پدي هکله محکمه په خپل لمبر ۵۳ ــ نيټه ۹۳/ ۴/ ۷ حکم د هيأت په مسؤليت حکم کوي او د وزير امين فرهنګ د تحقيق او تعقيب عدلي حکم صادروي، مګر څوک دی، چي وزيرصاحب د دومره درندي ضرر په مقابل کي وکولای شي چي حاضر يي کړي ؟ نوموړی فقط خپل سياسي نظرونه او تحليلونه کوي.

دمحکمي په ۵۳ لمبر، نيټه ۹۳/ ۴/ ۷ قرار د امين فرهنګ د تحقيق او تعقيب حکم صادر کړ.

ښاغلي محمد امين فرهنګ چي ځان ته اقتصاددان او درسنيو په ګردي ميزونو کي ښکاره کيږي او په اقتصادي ټولنيزو او سياسي برخو کي ددولت مهم منقتد بلل کيږي ، ددولتي ادارو په کړو وړو نيوکي کوي ، يو متل دي چي وايي " خپل عيب د ولو منځ او د بل چا عيب د کلي منځي " نو ددغه ښاغلي برخه کي پوره صدق کوي.

وګوري چي نوموړی ښاغلي نورو ته د قانون پر لار دتللو سپارښتنه کوي، خو خپله له قانون څخه سرغړونه کوي او په کارونو کي دخپلي ذاتي ګټي له پاره له قانون څخه پښه اړوي، چي د خبرو او عمل واټن يي څومره دي، موږ يي داختلاس يوه قضيه يي راسپړو.

کله چي نوموړی دسوداګری او صنايعو وزيرو، نو د ۱۹ مليونو ډالرو په اختلاس چي سلو زرو ټنو تيلو تړون په اړوند پرته له دي چي دتدارکاتو دقانون حکم په پام کي ونيسي قرار داد لاسليک کړي .

په رپوټ کي راغلي دي کله چي د وزيرانو شورا د نفتي توکو د بيو د زياتوالي د مخنيوي له پاره د سوداګري وزارت ته دنده وسپارله ترڅو چي د نفتي توکو په پيرودنه اقدام وکړي.

د همدي حکم له مخي خپل ۱۷۵ ـــ ۱۹/۵/۱۳۸۶ شميره وړانديز د وزيرانو شورا ته وړندي کوي او حکم تر لاسه کوي.

د همدي حکم له مخي د سلو زرو ټنو نفتي توکو د نرخګيری له پاره يو پلاوي د اسيا ميانه هيوادو نو ته استوي او پلاوي له راتګ وروسته د ۱۹ مليونو ډالرو په ارزښت له بهرنيو کمپنيو او شرکتونو سره لاسليکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه قراردادنه د تدارکاتو د قانون ۳۰ او ۳۴ مادو پر خلاف په بیلا بیلو بیو د بناغلي فرهنګ او اداري رئیس عزیز الله روزي له خوا داسي قرار داد کیږي، چي پیسي یي باید پیشکي ورکړل شي.

او سربیره پردي پرته له دي چي کمپنو اعتبار په پام کي ونیسي، مخکي له مخکي بیه ورکړل کیږي او هغه هم یوازي د بناغلي فرهنګ له خوا دغه کار شویدي .

او دریم داچي نوموړی پرته له دي چي د نورم او ستندرد یعني لیتر اف کردیت په نظر کي ونیسي او هغه دا چي کله واګونو نه بارګیري شي نو باید وروسته پیسي ورکړل شي ، خو د بناغلي فرهنګ له خوا پیشکي پیسي ورکړل شوي دي .

دهیواد پیسي ولاړي او نفت راو نه رسیدل، او قراردادي کمپنی ورکي او ادرسونه یي بدل شول.

کمپنی چا پیدا نکړي، ځوک دي چي فرهنګ سره حساب وکړي.

دده منتخب رئیس عزیزالله روزي فرار وکړ ، پنځه کاله حبس ، مګر پر تطبیق نشو، وایي چي په بل نامه پاسپورت په لاس کي لري، په ازبکي پوهیږي ، ازبکستان او ترکمنستان ته تګ راتګ کوي .

پولیس ضرورت نه ویني، چي شخصي دښمني پرغاړه واخلي او روزي ونیسي، او کوم میاشتني حق چي ورکول کیږي، دهغه په نیولو کي به دمنځه لاړشي .

قراردادونه:

په قراردادونو کي فساد هغه موضوع ده، چي د هر افغان ذهن ځوروي.

دیوي باوري سرچیني په رپوټ کي راغلي دي، چي دنفتي او اوبلن ګاز ریاست د ۲۰۰۷ کال دلومړي میاشتي د ۳ ګڼه قرارداد له مخي، چي ایروپارتي کمپنی سره د ۲۰۰۰ ټنو ګاز چي بیه یي (۱۴۰۰۰۰۰) دالرو ته رسیده تړون کړي و.

نوموړي شرکت ۶۵۰/۱۰۲۹ ټنه د هرات دنفتو او ګاز ریاست ته سپارلي ، داپه داسي حال کي چي یو کیلو ګاز یي په ۴۸ افغانیو رانیولي ؤ ، خو نوموړي ریاست یوه کیلو په ۱۷ افغانیو پلورلی دي.

دقانون دتنفیذ دارګانونو له څیړنو وروسته مالومه شوه، چي هر یو فیض احمد، عبدالغفار، جلیل او عبدالشکور دنوموړي اداري کارکوونکي مسوولیت لري او اتهام نامه یي ذیصلاح محکمي ته راجع شوه ددي له پاره، چي په څیړونو کي نیمګړتیاوي پلمه راوړي، نو دا د تورنانو حمایه لار ده . قضیه په (نخود سیاه) پسي ولاړه شي.

وروسته مالومه شوه چي دنوموړو اشخاصو ترڅنګ عزیز الله روزي دنفتي موادو رئیس، دوکتور میر محمد امین فرهنګ دسوداګرۍ او صنایعو پخوانی وزیر یکي مسؤول و ګڼل شول. خو زموږ هیواد کي معافیت دود دي. با الخصوص لوړ پوړي لکه بناغلي فرهنګ ته به هیڅوک څه ونه وایي .

ناوړه ګټه په هره برخه کي لیدل کیږي. نو د خدای دکور په اجرااتو کي هم ناوړه ګټه تر ټولو ناوړه ده.

د سوداګري وزارت د تفتیش ریاست په خپل(۱۳۸۷) کال د وړي د میاشتي په څلورمه نیټه د ۶۳۱ ګڼه لیک په ترځ کي، چي د نفتو او ګاز د تصدي په نامه یي استولي او د نوموړي ریاست قراردادونه یي څیړلي دي، داسي لیکي هغه ۱۵ قراردادونه چي د نفتو او ګاز د تصدي له خوا شویدي، ټول یو جانبه او دبین المللي حقوقي معاهداتو او دنړیوال سوداګرۍ، نورمونو پرخلاف لاسلیک شوید. چي دتصدي دمسوولینو داهمال او وظیفوي غفلت ثابتوي، چي هیواد ته دزیات زیان لامل ګرزیدلي دي.

1. داوي ګروپ ۱۱۹۰۰۰ دالره، ۱۷۱۰۰ دالره او نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کمپنی انترپرایس ۲۵۰۰۰ دالره
3. تخار متصریان
4. عبدالرؤوف متصدي
5. او نوري، نوري کمپنۍ

دتجارت وزارت ديو سازش له مخي دخپلو پيسو دتحصيل علاقه نه ښکاره کوي.

او دسيد قاسم خزانه دار يو مليون افغانۍ قرضداري هم څرگنده شويده.

تفتيش په خپل گزارش کي داهم علاوه کوي، چي دقراردادیانو سره قرارداد بیله دي چي مالیه واخیستل شي، قرارداد شویدي. دي ليک کي ډير ظالمانه او ناوړه اجرا ت په گوته شويدي، چي دهغي جملی نه يو هم دانترپرايس سره پنځه زورو ټنو ډيزل، في ټن ۹۰۰ دالره قرارداد شويدي، چي په اخير کي کمپنۍ في ټن نرخ د (۹۰۰) دالرو نه (۱۲۰۰) دالرو ته جگ کړي او خلاف د قرار دتجارت وزارت ۶۶۶۶۶ دالره تاوان ورسره ومانه ،چي دټولو نورونو خلاف عمل دي. همدا ډول چي دافغان د سر قيمت نلري، مال يي هم مباح دي.

هرڅه چي به کمپنۍ غوښتل، د تجارت وزارت بي زړه سوی ورسره منل، د ولس دزيان پروا يي نه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۸)

په فساد کي تخصص

په حيواناتو کي باز يو ډول حمله دلوري ځخه خپل ښکار کوي، زمری بل ډول، شغال بل ډول او موږک بل ډول دي. مامور همدا ډول خپل ورته حاضر امکاناتو نه ګټه اخلي. دګمرګ مامورين دمحصول ځخه ګټه پورته کوي، په نرخ او محصول کي پوره بلد دي، دقرارداد څانګي بل ډول ، د ترافيک مامورين بل ډول، ښوونکي او سرښوونکي سه پارچه او نمرو ورکول هم دخپلي تجربي نه کار اخلي، ښکار کوي او پيسي په لاس راوړي.

دلته د يوي اطلاع او راپور چي دهلمند د ولايت نه دی بحث کوو:

دلشکرګاه ښاروال محمد داؤد د والي ګلاب منګل په مرسته مځکه نمره کوي او هره مځکه د خپل جلا قيمت له مخي په تور بازار کي خرڅيږي، چي پيسي يي خپل جيب ته لويږي، مثلأ د بست دتصدي حق نمري د انجنير حبيب الله پواسطه په تور بازار کي فروش لري او د ښاروال ورور سميع الله او پلار يي نور الله دجلات زوی او د تره زوی ته علايده علايده نمري رسيږي. او پر عبدالصبور هم لس نمري خرڅيږي.

ښاروال د BU په برخه کي په ۸ ميلونه کلدارو کور رانيولي دی. او يو بلاک د CU په برخه کي په دری لکه ډالره وکيل عبدالله بارکزي خرڅ کړ.

همدا ډول پر حاجي طاوس اسحق زی دری لکه دالره ، دناوي پر ملاشريف او پر حاجي شراف الدين ۲۰ جريبه مځکه په بدل کي ۴۵ نمري ورکړی.

دغنمو مرسته چي دمامورينو دپاره ؤ، خپل مصرف ورسولي. د۵۵۱ پلان کي ۲۷۵ نمري خپل ځان ته په شخصي ډول مصرف کړي. ښاروال د قدرت الله شرافت نه د ناقيليونو په نامه تري رشوت واخيست او دښاروالی دوه عرادي کاماز موټران پخپله ګټه خرڅ کړل. دمامورينو داضافه کاري نه هم خپل حق اخلي.

داسي تور اوسور فساد په څرګند ډول نه يوازي په هلمند کي ، بلکي په هرات، بلخ، ننګرهار، بغلان او نورو سيمو کي ليدل کيږي. ولس ناتوانه ؤ، د زورګويانو مخ چا نشوای نيولای. ناوړي ګټي پورته کول دود شوي او چا يي بازخواست نه کاوه. ډول ، ډول زورګويانو او چارواکو لاس سره ورکړي او دفساد او شر سبب ګرځيدلي دی.

ټولنه دومره فاسده شويده، چی هيڅ شی عيب نه بلل کيږي. رشوت او قاچاق په څرګند ډول دی او دخلګو نه پټ نه وي، هرڅوک ، هرڅوک پيژني، چی داشتمني او لوکس ژوند يي د کومي خوا پيداکړ، آن ورسره تګ او راتګ کوي، آن جاسوسي او دبهرنيو غلامي عيب ندي، ډير بي وسي ده، اکثريت خاموش د خائين قدرت ته په رونو سترګو ګوري.

همدا ډول دهرات دښاروالی د ناوړو اجرااتو او چور او چپاول د ۸ صبح ورځپانی د وړي پر څلورم کال ۱۳۹۳ يو ډير لوی مضمون د (پارک صنعتي هرات درچنګ زمين خواران) خپورشويدی، چی د ښاغلی اکبر رستمي په قلم دي، دا مضمون داسي ليکي:

دري زره جريبه مځکه د هوايي ميدان ته ورڅيرمه د ملي تجارانو تر عنوان لاندي د صنعتي پارک په منظور تجارانو ته ورکړه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر متاسفانه هغه ټوله یا تعمیرونه شول او یا باغونه،۸ صبح لیکي چي دا تجاران ، چي ټوله زورمندان ، وکیلان او یا جهادي قوماندانانوته تړلي ؤ.

د جنرال محمد اسمعیل خان زوی محمد یاسر نومي هم ۸ نمري تر لاسه کړیدي. محمد سلیم تره کی ښاروال څلور نمري، ښاغلو فهیم، غلام صدیق، الیاس، سید ګل اغا، میراعظم ، عزیز احمد احمدي، حفیظ الله ، محمد علي او نورو ته نمري رسیدلي دي.

د شورای ولایتي رئیس پدي هکله ډیر سرټکوی او دموضوع کنترول او یا مراقبت په برخه کي هر والي ناکامه شو. محمد داؤد صبا والي هم څه دلاسه پوره نشول، محمد ظاهر عنبر دفساد دمبارزي رئیس په غټو ، غټو سترګو ورته ګوري، ښاغلي جامي د ولایت مرستیال هم لاس تر زنه ناست ، یوازي دا وایي چي مځکی د مځکو مافیا وخوړل او نور یي څه دلاسه نه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۹)

د Anham کمپنۍ

د Anham امریکایي کمپنۍ لکه سپریم په امریکایي لوړپوړو چاراواکو پوري تړلي او دناتو او ایساف سره جوخت ، د لوژیستیکي احتیاجاتو د پوره کولو د پاره زموږ هیواد ته تر ځینو شرایطو لاندي راننوتل. دا دواړي کمپنۍ چي نړیوال شهرت لري په هر ډول فساد ککړ دي.

کورنۍ کمیشن کار هم پدي برخه کي بي برخي پاته ندي او لاس يي ورسره یو دي. د ډیرو افغانانو سره یي ناروا هم وکړل، پیسي يي تري وګرځولي او فریب او چل او ول يي ورسره وکړ، چي په بدحالت کي په ادارو کي سرګردانه ګرځی.

کوم احترام چي افغان د میلمه پالني تر کلتور لاندي لري مرعات او باور وکړ، مګر ددي کمپنیانو مشران او چاراواکي پوره مفسدان دي او غلط قراردادونه يي په کار اچولي دي.

زه دلته د انهم کمپنۍ یو ګزارش دمثال په توګه را اخلم. انهم ۵۱۵ زره موتران پدي پلمه چي دناتو او ایساف د پاره دي او د ګمرګ او محصول نه يي ډډه وکړه، د MTN قرارداد يي پلمه کړ. کیسه داسي ده ، چي ټوله واریدات باید محصول شي، مګر کوم ضروریات چي دایساف او ناټو د پاره دي، منطقأ باید معاف شي. مګر ښه منطق او دلسوزي په چوکاټ کي باید تفکیک وشي، نه داچي شخصي شرکتونه ، چي ددوي د پاره کارکوي او خپله ګټه د ځان د پاره کوي، هم باید معاف شي.

د مالیي وزارت د ګمرکاتو د عایدو ریاست په ۳۲۹۶ لمبر نیټه ۳/۱۲/۹۲ لیک کي د عراده جاتو لید لیکي، مګر محصول او مالیه پدي (شهر بي پرسان) کي ونشوای کولای چي تحصیل کړي او د مامورینو هم چندان علاقه نشته. ځیني افغانان هم ددوي په یوه لب خند هرڅه ته حاضر دي. بهرنیان هم پوهیږي چي څنګه افغانان د افغانانو په مقابل کي استعمال کړي.

نو لدي کبله د بهرنیو چاروپخوانی مرستیال جاوید لودین، په کانادا کي افغاني سفیر ښاغلی برنا او د واشنګتن پخواني سفیر طیب جواد په لوړ معاش استخدام کړل، چي ددوي داړیکو او نفوذ نه ګټه پورته کړي.

سپریم هم عین تکتیک لري، په ظاهره د هیڅ دپاره او دهیڅ په مقابل کي پخوانی وزیر محمد حنیف اتمر دي، چي د سپریم لخوا د میاشتي ۲۴ زره دالر مفت ورته ورکول کیږي، البته چي مفت به نه وي، یو څه خوبه ورته کوي، یا داسي پیښي نه وي، چي نه غواړي وپیژندل شي.

محمد حنیف اتمر چي په هر وزارت کي وي، د میاشتي ۴۰ زره دالره فوق العاده د انګریزانو لخوا ورته حواله وي، چي دهغو پواسطه خپل نفوذ ډیر کړي، تر څو شهرت وموومي. هغه به ځینو کسانو ته داپیسي ورویشلي، چي دده به خوښه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۰)

د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه

دکابل دقمبر د څلور لاري د رحمت اباد په پروژه کي په ۱۳۷۲ کال کي ۲۹ نمري رهايشي کورنونه بناري پلان شوه او پدي ترڅ کي عامه النفعه تاسيسات لکه مسجد، کلينيک، پارک، وړکتون هم په نظر کي نيول شويوه، مګر دا عام النفعه ځمکه بالاخره دعام النفعه تاسيساتو پر ځای د ملي دفاع د وزارت د تاسيساتو د رياست لخوا نمره بندي او خط اندازي او په توزيع يي پيل شوه، چي بالاخره د سيمي خلګو ددي عام النفعه ځمکي دنمره بندي په مقابل کي مظاهره وکړه، چي دا مظاهره د ۵ حوزي د پوليسو لخوا تر کنترول او مراقبت لاندي ؤ، مګر (۱۱۱) فرقي مداخله وکړه، پوليس يي دقانوني مظاهري له کتاره ليري او نظامي بريد وکړ، دفرقي د قومندان بناغلی قدم شاه او دتاسيساتو رئيس جنرال عبدالمنان په قومنده مظاهره وټکول، ګلداد نومي زخمي او محمد صديق نومي يي په قتل ورساوه، آن محل واقعه يي تر څو ساعتو پوري محاصره نيولي. او زخمي او مړي ته يي څوک نه ورپريښول. بالاخره مړي يي په غلط نامه (امام علي) د سردار داؤد خان روغتون ته تسليم کړ. دپيښي دنيټي د ۹۳/ ۴/ ۵ راهيسي جنرالان تحقيق ته حاضر نشول، نه دزخمي بازخواست چا وکړ او نه دمړي. دقانون څرګنده سرکشي او دقدرت ننداره ده او يو دبل شا ته دريدل دي او زورواکي حاکمه ده، چي کله،کله صلح اميزه مظاهره هم سرکوبه کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۱)

دفوايد عامي د وزارت بي كفايتي

پدي بي خاونده وطن په تيره چي بي كفايتي ، بي مسؤليتي او ناوړه ګټه چي سره يوځای شي دا غريب وطن به په تدريجي ډول كرار،كرار د بدبختی په لور نورهم ورټيل باسي، داسي ډير مثالو نه لرو، چي زموږ دهيواد وينه نه يوازي كورني خائينان څيښي، بلكي بهرنيان هم تر دوي كومه كمي نلري او دخيانت په تطبيق كي لايو څه نور هم وړاندي دي، مثال يي دادي:

په ۲۰۱۱ كال ۳۱ دسمبر مياشتي كي دفوايد عامي وزارت د ECCI امريكايي او بيا شريكي كمپنی (METAG JV) سره دقيصار ـــ لامان سرک د جوړولو قرارداد ۳۲۷ ميلونو دالرو په مقابل كي لاس ليک كړ، چي سرک ۲۳۳ كيلو متره اوږدوالی لري. ددي جملي نه دا لاندي مبالغ اجراشوي:

1. ۱۴۹,۴ ميلونه دالره تحويل وركړه شول
2. ۱۰۷ ميلونه پيش پرداخت
3. ۵۰ ميلونه دالر دامنيت په خاطر دكورنيو چارو وزارت ته.

قرار دادي بهرني شركتونه ، چي يو انچ سرک ته اقدام ونكړ.

په تيښته برياڵي شول، ولي چي ضامن او تضمين تري اخيستل شوي نه ؤ، ممكن ادرس يي هم پوره څرګند نه وي.

كومي ۴۲ ميلونه دالره دتجهيزاتو او ماشين الاتو دخريداري په خاطر مخ كي وركړه شويدي. او داخريداري نده شوي، بايد لومړی الات راغلي او يا د چک په مقابل كي پخپله د فوايد عامي وزارت د رسيدو وروسته وركړي وای.

اوس ټوله حكومت او دولت لاس تر زنه ناست دي. اوسنی وزير ښاغلی اوژن دا پر پخواني وزير عبدالقدوس وراړوي، ګټه يي څه ده ؟ افغان ولس ګرچه يو دالر ته حيران پاته شي. دا دومره پيسي په هوا شوي. ستا پر حال بايد زار، زار وژاړم. كه دا په بل هيواد كي وای، مسؤل كسان بايد اقلاً بنديان وای او يا په اعدام محكوم. كه په كوريا شمالي كي وای، نو به يي دبداغ وحش دليوانو شومه تري جوړه كړيوای.

زار- زار ، بايد ګريست.

بي پروايي هم اندازه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۲)

استاد او فساد

پخوا په فرهنګي او روزنيزو موسسو کي دفساد هيڅ څرک نه لګيده ، له بده مرغه اوس دا فساد هلته هم رواج موندلي.
ماندګار ورځپاڼي د ۱۳۷۸ کال دلړم دمياشتي په يوه ګڼه کي د " بازداشت استادان دانشگاه" مشتي بردهان ازادي بيان تر نامه لاندي خپور کړي چي په کي ويل شويدي، چي مضمون ممکن دالبيروني د پوهنتون د استاد وي.
د البيروني دپوهنتون استاد محب الله بارش چي په بيګناه ډول زنداني شويدي مطلب ؤ، مګر حقيقت بل ډول ؤ، چي دپوهنتون دا مبارک استاد په څو ډولونو فساد او تقلب ککړ ؤ، چي دهغي جملي څخه دمحمد زبير محصل نه ۱۵۰۰ دالره دلندن بورس دورکولو او دلندن دسيتي کالج ته ليږلو په مقابل کي اخيستي اوپه خپل خط او کتابت يي رسيد ورکړيدي، چي دمحصلينو بهر ته ليږل دده د وسه نده پوره.
چي بالاخره په ۳ کاله بند محکوم مګر دواسطي په زور دا حکم تطبيق نشو.
ښاغلی بارش چي دالبيروني د پوهنتون رئيس ؤ، هرڅه چي ورته رسيدل، هغه يي کول. دپوهنتون د تعمير د قراردادي نه يي هم د قرارداد په مقابل کي څو زره دالره واخيستل. پدي هريو پوهيږي، چي دمحصلينو بورسونه او قرارداد پده پوري اړه نلري، بلکي دتحصيلاتو د وزارت دمقام صلاحيت دی، چي ځان ته جلا طرزالعمل لري، چي د تدارکاتو دقانون په چوکات کي دي، اجراکيږي، مګر استاد د ډير ټګي او کلا برداري نه کاروخيست ، پيسي يي په لاس راوړي.
دپوهنتون د مرستي په نامه دښاغلی محمد يونس قانوني نه هم پنځه زره ډالره جيب ته کړه. شاګرد نه يوازی داستاد نه څه زده کړه کوي، بلکي پر ده هم زده کړه کوي، چي څه کرکتر او اخلاق لري.
ای افغانه ! حال دي زور وينم ، چي استاد دا ډول ککړ وي د توپکسالارانو به څه حال وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۳)

قدم په قدم مفسد اجراات

سید جان د هلمند اوسیدونکي دیو ملګری سره دننګرهار څخه په کال ۱۳۸۵ ۵۰ کیلو هیروئین هلمند ته د نقلولو له پاره بار بندي کړه، چي هدف ته نارسیده د کابل او جلال اباد په لویه لار کي تلاشي او ونیول شو. بالاخره د محکمو لخوا په ۱۶ کاله بند دواړه ملګري محکوم او دکابل په پلچرخي کي زندانیان شول.

دځو مودي د تیریدو نه وروسته د عدلي وزارت مقام وطن ته د تبدیلیدو عرضه وکړه. معمولاً قاچاقبران له دي کبله چي خپل وطن کي نفوذ لري او یا نور شرایط ورته مهیا دي. خپل وطن غواړي او یا اکثراً د جرمي ډله د لاعلاجه او یا صعب العلاجه ناروغي پلمه راوړي.

په هر صورت سید جان هم د وزارت د مقام نه (د قانون سره سم د اجرااتو حکم په لاس راوړ)، نو دسید جان تبدیلي دیو نفر محافظ سره د هلمند په لوري حرکت وشو. په ده افغانانو کي مسؤل مامور سره ملاقات او په رستورانت کي کباب وخوړل شو او مسؤل مامور ۸۰ زره دالره نقدي واخیستي. دهلمند په لوري حرکت شو. کله چي هلمند ته ورسیدل، څرنګه چي ناوخته ؤ، محبس ته تسلیم نشوه . څارنوال عبدالستار په یو کمزوري ضامن په اخیستلو دا ۱۶ کلن زنداني ته تر سبا رخصت ورکړ،دمحبس مدیر ته چا څه ونه ویل، چي ددي لسو کالو راپدي خوا یی تر اوسه رخصت لا پای ته نه دي رسیدلي. نوموړي زنداني د خپل ضامن سره وتښتید،ګرچه عبدالستار څارنوال دري کاله بندي شوو.

دا ډول کړنی زموږ په هیواد کي ډیري شوي وي، چي ممکن څوک یي پوښتنه نکوي او عیب یي نه بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵۴)

شیر پور چورشو

دشیرپور تاریخي کلا چي اوس دشیرچور نوم یي ځانته غوره کړ او دافغانانو ویاړلي تاریخي کارنامي قهره مانی، شهکاریو او شهادتونو تاریخ په کي پروت وو، له بده مرغه چي دځان غوښتنکو کړیو له خوا ویجاړ او دنابودۍ کندي ته وسپارل شو.

ددي پرځاي چي ددغي تاریخي کلا، چي دانګلیسانو او یرغلګرو دماتي او دافغانانو دغزا اوبریاوودسمبول په نامه پاتي او په هغي کي داسي بناوي جوړي شوي واي، چي یي هم ددغي کلا تاریخي عظمت په کي ساتل شوي واي او هم دملي مبارزو کارنامي په کي ثبت او ضبط شوي واي.

وایي چي میګناتن همدلته دځوان سردار غازي محمد اکبر خان په چاړه ووژل شو. او دمیګناتن پر را ایستلي تفنګچه یي تري واخیستله. وایي چي هغه تفنګچه بیا جناب حضرت صاحب مجددي دخپل جمهوري ریاست په وخت کي پاکستاني جنرال حمید ګل ته سوغات کړل.

خو دریغه چي هغه د اجانبو په اشاره دملي دفاع وزارت چارواکو له لاري داسي خلکو ته داوسیدلو دکورنو دجوړولو له پاره وویشل شوي، چي حاکمه او زورواکو کړیو پوري یي تړاو درلود .

دغه تاریخي سیمه چي اوس دافغانانو له خوا د شیرچور په نامه یادیږي، ددي پرځاي چي د کابل ښاروالی له خوا چي یوازني دنده یي خلګو ته دکورنو او استو ګنو نومري ویشلي دي . یو معقول تصمیم نیول شوي واي برعکس د مارشال محمد قسیم فهیم له خوا، چي هغه وخت دملي دفاع وزیراو دجمهوري رئیس مرستیال ؤ خپلو خپلوانو او غیرمستحقو لاندي کسانو ته وویشل شوه ، ولي چي دشیرپور کلا په ملي دفاع وزارت پوري تړلي وه.

نوموړی سیمه چي زیات ارزښت درلودونکي ده په دومره پیسو ووشل شوه، چي دهغي سیمي لس سلنه ارزښت لري،چي موږ یي نوم لړ دګرانو لوستونکو د خبرولو او داچي دغه تاریخي موضوع دتاریخ له حافظي څخه بهر پاتي نشي خپروو یي. او په پایله کي هغه نوم لړ هم خبروو چي تراوسه یي ددغه جایداد قیمت هم نه دي ورکړي .

د ښاروال محمدانور جګدلک لخوا نمره بندي په خلګو ، بسوه په ۱۰۰۰ دالره پداسي حال کي چي همدلته بسوه دسلوزرو په شاوخوا کي قیمت لري خرڅه شول . بالاخره دشکایاتو په صورت کي دوزیرانو لخوا چي همدا وزیرانو ته هم په حق رسیدلي ؤ، بالاخره بسوه ۱۱ زرو دالرو ته پورته شول ، چي بیا هم همدا قیمت هم تحویل نکړ.

زورواکان خپلي حرامي پیسي په ډیر بي پروایي مصرف کړي. څرنګه چي اوس اینجوګاني هم ولاړي ،خارجیان هم لړ شول ، هغه ټوله مصرف عبث ؤ او کورنه بیکاره پاته دي . هغه کسان چي مخکي وررسیدلي دي دلته په لست کي دوي یوازي له دي کبله چي ونه پیژندل شي دتخلص نه صرف نظر کړیدي، یوازي علي احمد جلالي اتمر او استاد حاجي محمد محقق خپل تخلص ورکړیدي او ځینو کسانو نمره د زوی او یا ښځي په نامه اخیستي ده، چي ونه پیژندل شي.

شیرپور هم لکه د ۸ فرقي مځکي چي د اردو افسرانو لخوا غصب او کورونه پکي جوړشول، چي دهغي جملي نه یوازي یوسف احمد نورستاني دملي دفاع دوزارت مرستیال ۴ نمري واخیستي .

دشیر چور د ناحیي د نمرو د اخیستونکو نمونه دادي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لست افراد و اشخاص در رابطه به نمرات توزیع شده ساحه شیرپور

شماره	شهرت		نمبر زمین	واقع	قیمت فی بسوه زمین
	اسم	ولد			
1	عبدالمومن	عطا محمد	1108	پروژه شیر پور	11250 دالرامریکائی
2	حاجی قیوم	باشی حکیم	1180	//	//
3	کرام الدین	محمد کریم	1150	//	//
4	محمد شعیب	محمد یونس	1044	//	//
5	محمد کریم	سرفراز	1180	//	//
6	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
7	محمد سعید	فیض محمد	1100		
8	عبدالمحمود	عبدالرازق	4610	//	//
9	محمد مهدی	محمد اکرم	1046A	//	//
10	عتیق الله	محمد عثمالن	1050	//	//
10	صدیق الله	عبدالمعروف	1140	//	//
21	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
31	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
41	احمد جمشید	محد ایوب	1015	//	//
51	محمد واصل	محمد حسین	1003	//	//
61	سلطان محمد	عبدالودو	1135	//	//
71	انجنیر علی "عاصم"	محمد حیم	1142	//	//
18	عبدالرحیم	ولد عبدالغنی	1147	//	//
19	دین محمد	رجب علی	1250	//	//
20	اقیر	عبدالحفیظ	1166	//	//
21	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
22	احمد صابر	محمد نعیم	1057	//	//
23	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
24	محمد عیسی	محمد واصل	1241	//	//
25	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
26	تاج محمد	شمشیر خان	1089	//	//
27	امان الله	مومن خان	1164	//	//
28	حاجی محمد الماس	حاجی محمد اکبر	1088	//	//
29	نجیم	دین محمد	1010	//	//
30	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

31	داکتر حسام الدین		1275	//	//
32	خالد ا حمد	دکتور محمد حسین	866	//	//
33	نجیبه	خدا بخش	1277	//	//
34	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866	//	//
35	سمیع الله	امین الله	1133	//	//
36	محمد شریف	محمد یوسف	1048	//	//
37	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
38	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
39	عبدالواحد	عبدالرزاق		//	//
40	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
41	خانم گل	غلام سخی	1065	//	//
42	سید مصطفی "کاظمی"	حاجی ملکی	1082	//	//
43	قره بیک	محمد هاشم	859	//	//
44	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
45	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
46	محمد قسیم	قلعه داد	1085	//	//
47	سمیع الله	عبدالطیف	1219	//	//
48	حاجی قدیر	محد عثمان	1097	//	//
49	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//
50	زلمی "هیواد وال"	محد امین	858	//	//
51	گلستان	حاجی محمود	1069	//	//
52	محمد امرار	خیر محمد	1279	//	//
53	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
54	بصیر "سالنگی"		1272	//	//
55	نجیب ا لله	محمد یعقوب	1136	//	//
56	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
57	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
58	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
59	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
60	میر حیدر	میر اکبر	1228	//	//
61	عبدالصمد	محمد نادر	858	//	//
62	محمد ایوب	محمد اسمائیل	1263	//	//
63	عبدالمالک	عبدالعلی	1116	//	//
64	محمد فاضل	محمد طاهر	1174	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

65	محمد آصف	سربندل	1235	//	//
66	هدایت الله	بسم الله	1091	//	//
67	محمد نعیم	عبدالغیاث	1262	//	//
68	عنایت الله	بسم الله	1092	//	//
69	محمد عثمان	عبدالمجید	1115	//	//
70	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	//	//
71	موجود	عظیم الله	1035	//	//
72	محمد اکبر	محد انور	1017	//	//
73	مقبول	عظیم الله	1031	//	//
74	قاری محمد علم	حاجی بیدل	1144	//	//
75	محمد طیب	قطب الدین	1148	//	//
76	شاه علم	میر محمد علم	1056	//	//
77	عبدالشفیق	عبدالطیف	1165	//	//
78	احمد ولی	عبدالاحد	859	//	//
79	حمید صدیق	حاجی عبدالطیف	1041	//	//
80	غلام یحیی	محمد ابراهیم	1049	//	//
81	محمد سرور	صالح محمد		//	//
82	گل زرگ	گل ملک	1175	//	//
83	دولت میر	رئیس میر	1142	//	//
84	محمد قسیم	محمد حکیم	1106	//	//
85	سید فضل اکبر	سید علی اکبر	166A1	//	//
86	سید محمد حسن	سید احمد شاه	1161A	//	//
87	سید ظاهر	سید حکیم شاه	1168	//	//
88	عظیم الدین	فضل الدین	1102	//	//
90	عبدالحیمد	امیر محمد	1227	//	//
91	بسم الله	غوث الدین	1093	//	//
92	محمد رفیق	عبدالطیف	1125	//	//
93	محد امین	غلام بهاوالدین	1121	//	//
94	عبدالحدود	عبدالحکیم	1120	//	//
95	عبدالله" توحیدی	نصر الله	1234	//	//
96	ذبیح الله	مومن خان	1086	//	//
97	احمد صابر	محمد نعیم	1075	//	//
98	محب الله	رحمت الله	1058	//	//
99	داکتر احمد مشاهد	محمد ایوب	1059	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

100	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
101	حاجی خالق	عبدالرازق	1045	//	//
102	محمد سرور	کاکو خان	1322	//	//
103	څارنوال میرجان	توره میر	1149	//	//
104	مولوی فضل هادی"شینواری"	سید جمال	1163A	//	//
105	جاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
106	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1021A	//	//
107	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
108	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
109	اسد الله	غلام محبت الله	1099	//	//
110	باز محمد "احمدی"	احمد جان	1052	//	//
111	حبیب الله	عباد الله	1083	//	//
112	عتیق الله	رحمت الله	1019	//	//
113	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
114	سید مخدم"رحین"	میر محمد شریف	1161	//	//
115	حکیم الله	مومن خان	1145	//	//
116	محمد جلیل	محمد حکیم	1143	//	//
117	عبدالقدیم	قلعه داد	1030	//	//
118	محمد ابراهیم	ناصر علی	1220	//	//
119	محمد آصف	دلاور خان	1110	//	//
120	عبدالخالق	فضل احمد	1113	//	//
121	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
122	عبدامعروف	پروان خان	1177	//	//
123	عدالواسع	محمد غوث	866YC	//	//
124	محمدعیسی	محمد غنی	1051A	//	//
125	عبدالعلیم	محمد عظیم	1060	//	//
126	هلال الدین	محمد علی	1271	//	//
127	عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
128	عنایت الله	نظر محمد	1265	//	//
129	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
130	افضل امان	عبدالامان	1166B	//	//
131	محمد هارون"رسولی"	محمد اشرف	1274	//	//
132	حاجی قربان	شاه افغان	1269	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

133	عبدالله	گلدين	1263	//	//
134	حنيف الله	نظر محمد	1204	//	//
135	گلبا الدين	محمد عالم	1072	//	//
136	عبدالمتين	محمد يعقوب	1090	//	//
137	سلطان محمد	عبدالودود	1135	//	//
138	عتيق الله "حبيبى"	عبدالروف	1165	//	//
139	عبدالسميع	عبدالقدير	1139	//	//
140	محمد نعيم	عبدالعنايت	1162	//	//
141	حاجى عبدالولى	عبدالحفيظ	1182	//	//
142	جاجى عبدالقيوم	باشى حكيم	1180	//	//
143	محمد كريم	مير نواز	1180	//	//
144	صالح محمد	حاجى قياد	1182A	//	//
145	محمد شاكر	عبدالرسول	1141	//	//
146	حاجى كاتب	حاجى شمشير	1130	//	//
147	عبدالمعروف	پروان خان	1177	//	//
148	احمد جمشيد	محمد ايوب	1177	//	//
149	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
150	احمد نجيب	تاج محمد	1163	//	//
151	محمد شفيق	عبدالطيف	1165	//	//
152	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//
153	عبدالبصير	عبدالحبيب	1129	//	//
154	محمد امين	غلام موالدين	1121	//	//
155	حاجى شمشير خان	تاج محمد	1132	//	//
156	نجيب الله	محمد....	1135	//	//
157	سيد ممتاز	حاجى محمد خان	1109	//	//
158	محمد آصف	دلاور خان	1115	//	//
159	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
160	مرزا رحيم	مرزا محمد	1103	//	//
161	سيد ظاهر	سيد حكيم شاه	1168	//	//
162	عبدالمالک	عبدالحليم	1112	//	//
163	محمد عيسى	محمد على	1115	//	//
164	محمد شفيق	عبدالطيف	1113	//	//
165	عبالودود	عبدالحيكم	1125	//	//
166	انجنير على عالم	محمد رحيم	1142	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

//	//	1166	محمد عثمان	نجیب الله	167
//	//	1144A	حاجی بدل	قاری محمد علم	168
//	//	1146	مومن خان	امان الله	169
//	//	1145	مومن خان	حکیم	170
//	//	1149	محمد ابراهیم	غلام یحیی	171
//	//	1148	قطب الدین	محمد طیب	172
//	//	1166	عبالحفیظ	رقیه	173
//	//	1105	محمد کریم	کرام الدین	174
//	//	1088	محمد اکبر	حاجی محمد الماس	175
//	//	1065	غلام سخی	خانم گل	176
//	//	1102	فضل الدین	عظیم الدین	177
//	//	1147	توره میر	څارنوال میرجان	178
//	//	1163A	سید جمال	مولوی فضل هادی شینواری	179
//	//	1166B	حاجی تاج الدین	دکتور حسام الدین	180
//	//	1019	رحمت الله	عتیق الله	181
//	//	1025	صالح محمد	محمد سرور	182
//	//	1166A	سید علی اکبر	سید فضل اکبر	183
//	//	1003	محمد حسن	محمد واصل	184
//	//	1011	غلام سرور	غلام اکبر	185
//	//	1010	دین محمد	نجیم	186
//	//	1058	رحمت الله	محب الله	187
//	//	1044	عبدالروف	قدم شاه	188
//	//	1092	بسم الله	عنایت الله	189
//	//	1086	بسم الله	هدایت الله	190
//	//	1041	غوث الدین	بسم الله	191
//	//	1043	حاجی شمشیر خان	تاج محمد	192
//	//	1089	حاجی عبدالرزاق	حاجی خالد	193
//	//	1045	عظیم الله	مقبول	194
//	//	1031	قلعه داد	عبدالقدیم	195
//	//	1030	محمد نادر	عبدالصمد	196
//	//	1051	محمد امین	عبدالکریم	197
//	//	1016	تاج محمد	فضل الدین	198
//	//	1017	محمد انور	محمد اکبر	199

(c) ketabton.com: The Digital Library

//	//	1013	میر عبدالله	میر امان الله	200
//	//	1004	محمد موسی	فضل احمد	201
//	//	1049	محمد یوسف	محمد یونس	202
//	//	1048	محمدیوسف	محمد شریف	203
//	//	1047	محمد قل	نور محمد	204
//	//	1046	عبدالرازق	عبدالمحمود	205
//	//	1052	احمدجان	باز محمد احمدی	206
//	//	1050	محمد عثمان	عتیق الله	207
//	//	1035	عظیم الله	موجود	208
//	//	1041	حاجی عبدالطیف	حمید صدیق	209
//	//	1046A	محمد اکرم	محمد مجیدی	210
//	//	1084	قلعه داد	عبدالقدیم	211
//	//	1072	محمد عالم	شهاب الدین	212
//	//	1073	محمد صالح	محمد هابیل	213
//	//	1061	محمد عظیم	عبدالعلیم	214
//	//	1083	عبدالله	حبیب الله	215
//	//	1056A	میر محمد علم	شاه علم	216
//	//	1062	جمعه خان	محمد شریف	217
//	//	1047	محمد عثمان	حاجی قدیر	218
//	//	1099	غلام جمت الله	اسد الله	219
//	//	1075	محمد نعیم	احمد صابر	220
//	//	1217	عبدالرحیم	عبدالرشید	221
//	//	1239	محمد دین	بی بی سلطنت	222
//	//	866G	حاجی محمد غوث	عبدالواسیع	223
//	//	866K	حاجی عبدالرزاق	عبدالواجد	224
//	//	1142	وقیش میر	دولت میر	225
//	//	1068	عبدالباقی	جان محمد	226
//	//	1064	حاجی محمود	گلستان	227
//	//	1082	حاجی ملک سید گل	سید مصطفی کاظمی	228
//	//	1106	محمد حکیم	محمد قسیم	229
//	//	1084	عبدالمقیم	عبدالادیب	230
//	//	1222	کاکو خان	محمد سرور	231
//	//	1214	عبدالطیف	سمیع الله	232
//	//	1220	محمد علی	محمد ابراهیم	233

(c) ketabton.com: The Digital Library

234	عبدالله توحیدی	نصر الله	1234	//	//
235	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
236	مسیح الله	امین الله	1233	//	//
237	عبدالحمید	امیر محمد	1227	//	//
238	عبدالخالق	فضل محمد	1216	//	//
239	باطور	عبدالرشید	1215	//	//
240	فیض الله	محمد ابراهیم	1216A	//	//
241	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
242	عبدالکریم	حاجی محمد امیر	1236	//	//
243	سید نور الله	سید برهان الدین	1215	//	//
244	محمد عیسی	محمد وصال	1241	//	//
245	داد محمد	میر محمد عثمان	1251	//	//
246	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
247	عبدالله	گلدین	1243	//	//
248	میر حیدر	میر اکبر	1231	//	//
249	عبدالطیف	عبد العزیز	1228	//	//
250	سید ا حمد	میر عالم	1229	//	//
251	صفت الله	نظر محمد	858	//	//
252	عبدالولی	عبدالاحد	859B	//	//
253	گل محمد	عبدالقیوم	1150	//	//
254	افضل امان	عبدالامان	1154	//	//
255	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
256	سید حسین	سید آقا	1155	//	//
257	سید محد حسین	سید احمد شاه	1161	//	//
258	دین محمد		1241	//	//
259	داکتر حسام الدین		1275	//	//
260	محمد نعیم	عبدالغیاث	1262	//	//
261	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
262	نقیب الله	نظر محمد	1276	//	//
263	محمد حرار	خیر محمد	1274	//	//
264	سید مخدوم رحین	میر محمد شریف	1161	//	//
265	حاجی قربان	شاه افغان	1262	//	//
266	زلمی هیواد مل	محمد امین	758A	//	//
267	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866C	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

268	محمد معصوم	مقصود خان	866F	//	//
269	احمد صدیق	عبدالطیف	1120	//	//
270	سید ابراهیم	سید نور الله	1199	//	//
271	محمد عظیم	محمد غوث	1128	//	//
272	محمد قسیم	محمد حکیم	1166	//	//
273	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
274	نورمحمد	محمد قل	1047	//	//
275	شاه علم	میر محمد علم	1056	//	//
276	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
277	محمد اکبر	محمد انور	1017	//	//
278	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
279	محمد ایوب	محمد اسمعیل	1263	//	//
280	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	//	//
281	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
282	قاری محمد علم	حاجی بدل	1144B	//	//
283	محمد معصوم	مقصود خان	F866	//	//
284	محمد عثمان	عبدالمجید	1115	//	//
285	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
286	هدایت الله	بسم الله	1043	//	//
287	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند.

شماره	شهرت		نمبر زمین	مبلغ تحصیل شده قسط اول
	اسم	ولد		
1	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	928125
2	حبیب الله	عبدالله	1083	1278482
3	محمد کریم	سرفراز	1180	436324
4	افضل امان	عبدالامان	1154	619882
5	خانم گل	غلام سخی	1065	695819

(c) ketabton.com: The Digital Library

6	ذبیع الله	مومن خان	1086	1362826
7	عتیق الله	مومن خان	1019	767879
8	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1230	504883
9	زینب انوری	محمد علی	A1021	103850
10	داکتر احمد مشاهر	محمد ایوب	1081	675221
11	احمد جمشید	محمد ایوب	1177	876227
12	عبدالصمد	محمد نادر	1015	662313
13	سید احمد	میر عالم	858	671041
14	محمد شاکر کارگر	عبدالرسول	1005	1426597
15	باطور	عبدالرشید	1170	554625
16	سید نور الله	سید برهان الدین	1215	554625
17	عبدالرشید	عبدالرحیم	1217	582806
18	عبدالخالق	فضل محمد	1216	840823
19	محمد عیسی	محمد علی	1113	336593
20	عزیز الله شفق	خادم حسین	1022	874641
21	نور احمد	همت خان	1247	507314
22	محمد هارون رسولی	محمد اشرف	180/42	1092792
23	عبدالعلیم	محمد عظیم	122/3	970017

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند

شماره	شهرت		نمبر زمین	مساحت	موقعیت	قیمت متفاوت زمین های شیر پور
	اسم	ولد				
1	شیر احمد	نصر الله	1223	230	شیر پور	1817651
2	محمد امین	ناصر خان	1053	484	شیر پور	2629802
3	انور الحق	عبدالحق	1153	440	شیر پور	2436687
4	لطف الله	مومن خان	1253	375	شیر پور	2076422
5	محمد ابراهیم	عبدالحکیم	1021	621	شیر پور	3435649
6	حلیمه	عبدالغفور	1249	344	شیر پور	1902853
7	ابراهیم	عبدالرحمن	1178	319	شیر پور	1688601
8	دین محمد	محمدرمان	1172	315	شیر پور	1603442
9	بابه جان	قلندر	1152	440	شیر پور	2439687

(c) ketabton.com: The Digital Library

2068022	شیر پور	480	1234	نور محمد	عطامحمد	10
2680357	شیر پور	484	1056	عبدالروف	ماهره	11
5182888	شیر پور	936	1029	محمداسلم	محمد کریم	12
2730911	شیر پور	393	1052	محمدطوره	محمدامین	13
1909823	شیر پور	340	1016	سیداقاگل	سیدیحی	14
1661138	شیر پور	300	1014	محمدکبیر	عبدالحمید	15
3991478	شیر پور	630	1026	عبدالحسین	نورالله	16
2436335	شیر پور	440	1064	سیدقربان	سیدنجیب الله	17
2027170	شیر پور	600	1156	محمدیعقوب	محمدیونس	18
3475283	شیر پور	628	1032	محمدعثمان	بی بی سنبل	19
34191112	شیر پور	618	1038	محمدعثمان	بی بی ثریا	20
1992165	شیر پور	360	1240	ملاعصیت الله	بی بی زیاده	21
2581498	شیر پور	464	10514	عبدالرسول	نورحبیب	22
3006091	شیر پور	543	A1143	محمدعثمان	محمدیحی معروفی	23
3006748	شیر پور	484	1066	محمد عارف	عمر	24
3542688	شیر پور	640	1047	محمد اسماعیل	احمد کمال	25
2928298	شیر پور	471	1061	امیر محمد	عبدالرحیم	26
3986666	شیر پور	643	1034	قلعه دار	عبدالامین	27
3911172	شیر پور	630	1039	قعله دار	عبدالحسین	28
3006269	شیر پور	484	1009	حاجی محمد	حاجی شیر علم	29
3665816	شیر پور	591	1037	قعله دار	عبدالمقیم	30
2236025	شیر پور	360	1031A	مولوی متین	حاجی مبین	31
2165914	شیر پور	350	1224	خواجه شیر احمد	خواجه نبی	32
6215399	شیر پور	990	1087	محمد موسی	محمد یاسین	33
1920171	شیر پور	310	1179	عبدالکریم	محمد سعید	34
3997410	شیر پور	650	1148	قطب الدین	محمد طیب	35
1719440	شیر پور	402،46	1177A	عبدالقیوم	گل محمد	36
6817411	شیر پور	1096	1070	محمد یوسف	احمد عبیر	37
3278539	شیر پور	522	1040	محمد خان	جلال	38
4345740	شیر پور	700	1018	محمد موسی	محمد امان	39
3014591	شیر پور	485	1075	محمد قسیم	فاطمه	40
310868	شیر پور		1012	محمد حسین	محمد داود	41
5862512	شیر پور	880	8866	غلام جیلانی	علی احمد جلالی	42

(c) ketabton.com: The Digital Library

43	کبرا نامه	محمد امین	1151	300	شیر پور	2487120
44	محمد یوسف واعظی	محمد اسحق	1024		شیر پور	3910877
45	محمد حنیف اتمر	محمد اصف	A 1172	360	شیر پور	1932869
46	محمد معصوم	محمود خان	866F	461	شیر پور	2863292
47	حیات الله	حمایت الله	A1036		شیر پور	4097412
48	تمیز خان	محمود خان	1111		شیر پور	4096884
49	جلال الدین	امرالدین	1036A		شیر پور	2283476
50	امرالدین	حاجت میر	1125	728	شیر پور	4050918
51	فضل عظیم	غلام صحبت الله	1055		شیر پور	1030867
52	بی بی شکریه	محمد حضرت	1098		شیر پور	3048667
53	حاجی محمد محقق	محمد سرور	1028	672	شیر پور	3735288
54	نصیر احمد	شمشیر خان	1095	500	شیر پور	2782605
55	نعمت الله شهرانی	عیار الله	1043	640	شیر پور	3987792
56	می الدین	نور محمد	1220	1029	شیر پور	1750194
57	مقصود	عظیم الله	1038		شیر پور	3374175
58	عبدالاحد	محمد سرور			شیر پور	5562011

دهغي ډلي نه چي د خپل تخلص نه يي په لست کي مخ اړولی دی، يو هم استاد محمد کريم خليلی دی، چي د (خليلي) د نامه يي مخ اړولي او ۱۰۲۹ نمبر دده ته ورکړه شويدي، که دا کار عادلانه او انصاف ندي ، نو ولي تخلص نه ليکي؟ او که بد دي، بايد نه يي وای کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۵)

چور لمان

د ولس قضاوت، هغه اصلي او حقيقي قضاوت وي، گرچه ولس ډير ناتوانه هم وي ، يو (اکثريت خاموش) جوړه وي او ديو اقليت خائين دزورواکي په لاس برمته شوی وي.

دا اقليت معمولاً د قاچاق، غصب، بډي او اختطاف د لاري د قدرت او ثروت خاوندان شوي وي.

يوه مافيايي کړۍ يي جوړه کړي وي، ددي خائين کړي شاته يو دولتي چارواکي ولاړ او خپل حق اخلي، دی حمايه او روزي او دقانون دتطبيق مخنيوي ورباندي کوي.

ولي کله چي موږ زورواکي وايو، دهغو د (زور) سرچينه دري منبع دي، يا دولتي چارواکي لکه حکومتي لوړ پوړي او يا پارلمانست او دکام په نامه يو مشر وي.

د زورواکانو يوه مهمه ډله ، دپارلمان غړي دي، چي ولس پارلمان ته (چورلمان) وايي، چي ددوي زورواکي ، لوچکي حکومت پر گنډو کړي او د حکومت د مشروع اجرااتو مخ نيسي.

بحث او يا اعتراض چي پر وکړي، يو هم ځان ته گوته نه نيسي، وايي زه نه وم، پداسي حال کي چي تر ټولو هغه لوی خائين به (دی) وي.

دنارينو په څنگ ښځي وکيلاني لکه (.......) دوپښته (دوسره) کار کوي، هم يي کميشن کاري او هم يي فزيکي فروشات درلودل او پردو ته د خوند د پاره ځان په اختيار کي ورکاوه، اداره په اداره ، ديره په ديره به گرځيدل او په ډيره بي عزتي په هره دروازي کي ولاړول.

يو امتياز يي داؤ، چي په لږ يي قناعت درلود. ننگ دي وي پردي ملي نهاد او مرگ دي وي پردي نهاد.

که دا پوښتنه وشي، چي ولي ولس رايه ورکول ؟؟ ، يا په درغلي راغلي او يا په زور، آن پر ډيرو د وطن فروشي شک راتلي، چي د پردو لخوا اجاره او استخدام شويدي.

که ملي (گټه) په پام کي ونيول شي همدا سمه ده، چي هيڅ پارلمان ونلرو، ولي چي پارلمان ته هغه کسان راغلي ؤ ، چي سرمايه تر لاسه کړي. او هغه کسان چي سرمايه لري هغه وساتل شي. داخلاقو دسرحد سره ليکه دوی نه پيژندل، تل يي هڅه داوه ، چي حکومت کمزوری کړي، وزيران او واليان تابع کړي. او په غير دهغه ستونزي ورته جوړي کړي. کومه شخصي موضوع او يا لويه ملي موضوع به وي، چي ددي لړلي نهاد څو کسان پکي چنگاو نه وي.

داهم بايد ووايم، چي دافغان نجيب او مجاهد ولس ټيټ کسان په پارلمان کي انتخاب شوي وه، لکه گارگان د ولس پر غوښو اخته ؤ، شيخ پلمه يي درلوده، (دولس استازی) چي دي جملي هيڅ حقيقت نه درلود. هرڅه د ځان دپاره ؤ، که به يي لنډه او شيخه گټه په موقتي ډول نه ليدل کيده، دکريديت او راتلونکي اعتبار به يي په پام کي ؤ. په علمي سويه کي د حکومت تر غړو او پارلمان تر منځ ډير تفاوت ؤ.

په هره ټولنه کي ښه او بد شته. دپارلمان غړو دبډو اخيستونکو، قاچاقبر،غله او وژونکي استازيتوب کاوه، دهغه په دفاع به يي هر ډول ذلت ته ځان ورکاوه او چني به يي وهلي(مرگ پر چورلمان او اعضاو باندي).

اساسي قانون کي بايد تغير او تبديل راشي، متهم يي عدالت ته وسپارل شي او دانحلال د پاره يي هم پام وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کومه مقرري به وي ، چي د وکيل صاحب لاس په کي نه وي؟ او په ډيرو اداروکي سم خپل سهم لري. هغه قران (مجيد) دي دوي ووهي ، چي دوی لاس پر ايښي دي.

که زندانونه وکتل شي، هلته يو غل ،يو قاچاقبر او بل قاتل دي. او داکسان طبعآ کله ، کله شريک د جرم هم لري. قاچاقبر غل نه وي او کيسه بر قاتل نه وي، مګر زموږ وکيلان دهرجاني شريک او شاته ولاړ وي، که قاچاق بر وي او که بدي خوړونکي.

پدي بايد اعتراف وکړو، چي کمزوري حکومت او قوي پارلمان مو په دواړو دورو (۱۵-۱۶) دوره کي درلود. قوي پارلمان پدي مانا ، چي خودسره،سرکښه ، بداخلاقه او قانون شکفه ؤ. کوم څوک چي لار نه نيول لکه ، داکتر رنګين دادفراسپنتا، مجتبی پتنګ، عبدالرحيم وردګ، بسم الله محمدي، محمد اسحق الکو او داسي نور. کوم وزير چي به چمتووالی درلود، دپيژندني په لومړی ورځ به تسليم او خپل جيب ته لاس او په ټوله ماموريت دوره کي به يي خپل تعهدات پر ځای کوله. او که کوم څوک چي ناتوان او د عزت خاوند به ؤ، هغه به يي د کمپاين په لومړي ورځ کورته رخصت کړ.

ددوي يو صفت داؤ، چي نه يي عزت درلود اونه شرم.

ددوي په هکله تشخيص ؤ، مګر دارو او درمل يي چا اقدام ونکړ.

تر هر چا ولسمشر د چورلمان لخوا فوچوق ؤ، آن هغه ورسره مدا درکول، بي بندو باره کسان پکي راغلي ؤ. حاجي ظاهر قدير، حاجي لالی حميدزي، احمد بيهزاد، داکتر مهدي، اقبال صافی، ميرا داد نجرابي، الله ګل مجاهد، ديو خوا به يي هر حق او ناحقه خوله خلاصول، په بودجه کي يي ستونزي رامنځ ته کولي، قراردادونه او پرتوکولونه يي نه منل او وزيرانو په ډير مسؤوليته د رايو په وخت کي برخورد کاوه.

په پارلمان کي هر چا چي ډير نفوذ او شهرت درلود، لکه عبدالرسول سياف، برهان الدين رباني، او حاجي محمد محقق ډير ناوړي ګټي اخيستي. ګرچه حاجي محقق د رباني او سياف په کچه په ناوړو ګټو کي ډير لاس نه درلود، يوازي د عبدالعلي مزاري دلاري لاروی ؤ. مزاري هغه څوک ؤ ، چي (رقص مرګ) يي اختراع کړ او دخلکو په سرو کي يی ميخونه وهل او دښځو سيني يي ورپري کړي. ګرچه په حقيقت کي به يي ويل ، چي د تاجکانو مي بد راځي، مګر داستاد عطا نور ائتلاف يي خپله ګټه باله.

حامد کرزی ولي ونشوای کولای، چي عدالت تآمين او قانوني حاکميت راولي ؟ او يا نه يي غوښتل او که يي نشوای کولای؟ ستر دليل يي داؤ، چي دامريکا حمايه د شمالي ټلوالو سره ديو تعهد پر بنا د طالبانو په ټکولو کي لوی رول درلود او دهمدي حالت نه شمالي ټالوال او يا په بل عبارت د طالبانو ټکول شمالي تالوال په ځان پوري تړلي ؤ، بالخصوص د شورای نظار غړو، شورای نظار اصلآ د پنجشير بل نوم ؤ.

هردم د بي امنيتي د خطر احساس کيدي. کرزي به هم ويل ، چي (ماته کاسه) يي په لاس کي نيولي ده، که وکولای شي چی دا بدماشان، سياسي مبارزي ته راسوق کړي ، نه جنګي مبارزه ، حالت نازک ؤ، بهرني دوښمنان هم کمين کي ناست ؤ.

هيواد يوازي د کرزی نه ؤ، بلکي هر وګړی دا ملي احساس ولري، چي قانون تطبيق شي.

په ورستيو کي د کرزي ملي احساس او ملي غوښتني او بالاخره د ولس دفاع د امريکائيانو نه وغوښته ، دي نور هم په يو نامناسبه حالت کي قرار ونيوي، همداؤ ، چي قانون حاکم نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزی ونشوای کولای او یا چا نه پرینبودي ، چي یو قوي او سپېڅلي کاري ټیم جوړ کړي. هر یو شاته بل موازي ځواک موجود ؤ، چي د کرزی د هغه لیري کیدو او یا مجازات توان نه درلود. مثلاً محمد سلیم تره کی دهرات ښاروال، چي دمحمد اسمعیل استازیتوب کاوه او دګټو حمایه یي کوله، څو تنه والیان ددندي ترک ته مجبور کړل. څرګنده ده چي د کرزی په محمد اسمعیل زور نه رسیدي، اسمعیل خان پرسونل جهادي درلود او زور او زر ورسره ؤ، خلک داهم وایي چي ایران یي هم شاته ولاړؤ.

استاد عطامحمد نور هم همدا ډول، لکه چي وایي، خرسکي دموړي په زور غورځي . استاد عطاهم د روسانو حمایه اوهم د پنچشیرانو حمایه ورسره وه. کرزی دحالت درک درلود. نور هم ؤ ، مګر تر ټولو شورای نظار ،چی مطلب د پنچشیرانو څخه دي، هر اړخیزه فعالیت درلود او مافیایي ډول حرکت کاوه او همدا ډول تشکیلات یي درلودل، چي یو بل سره تړلي ، اقتصادي مافیا، غصب، قراردادونه، نامشروع تجارت، قاچاق او وغیره. دغله ، قطاع الطریق، اختطاف چیان او دولتي لوړپوړي، همدا ډلي یو دبل په خدمت کي ولاړ ؤ.

په دولت کي دمقاوت په نامه د پنچشیرانو نفوذ تر دي اندازي پوري ؤ، چي آن استاد تري ډار درلود.

کله چي د شهید د اونی تر نامه لاندي ځیني مراسم تر سره کیږي، اما په اصل کي د احمدشاه مسعود د تجلیل نه مطلب دي او دا نور یو ضمني یاد دیږي.

په بسم تجلیل کي استاد په ډیر صراحت دا وویل، چي بي پلاره (بي پدره شوی یم ، یو چي اصلي پلار مي مړ شو او بل چي امر صاحب شهید شو).

ممکن داهم کومه اخفا وي، چي پرده دهغو دو عربانو سره ، چي احمد شامسعود یي ترور کړي، دده راهنمایي ورسره ؤ، چي افشاګیري، دانجنیر عارف سروري لخوا کله کله پټه او کله ښکاره ډول ویل کیږي.

جمعیت اسلامي او استاد رباني هم په نامه ؤ، چي په اصل کي د پنچشیرانو په انحصار کي قرار لري.

زموږ دا هیوادوال لکه د یهودانو غوندي، هرڅه خپل منځي مخالفت چي ولري ، سور، زرغون، او توریي د شپي د خوا د پنجشیر په نامه د قانوني او مارشال په کور کي سره یو وي، پرچم او مجاهد پر دسترخوان ناست وي.

ګټه دهر چا خوښه ده، داستادانو ډیره خوښه وه، مګر په لږ تفاوت. استاد رباني سیاسي نفوذ خوښ ؤ، چی مالي ګټه په لاس راوړي، تر سیاست یي ګټي، مالي منفعت ډیر خوښ ؤ او دا هدف ته هم ورسید، مګر د استاد سیاف برعکس ګټه خوښه وه ، چی سیاسي نفوذ ته ورسیږي. په هرصورت ولس ته بي تفاوته ده، ولي چي جهاد په خاورو ګډ او په اوبو کي لاهو شو، خواري د در پدر ولس په برخه شول.

ددي غلا او اختطاف قطاع الطریقي په هکله کوم وخت کي عبدالبصیر سالنکي د کابل امنیتي قوماندان ؤ، ولسمشر تري پوښتنه وکړه، چي په کابل کي غلا څوک کوي؟ ده في البدیعه وویل، چي د خوست او کنړ خلک نه راځي، دغه یوه طبقه ده چي دشمالي نه چي په راس کي یي پنچشیران دي ، دا کار کوي. د همدي غلو شاته د پنجشیر لوړپوړي شاته ولاړ دي. دا باید ووایم چي دلته نود (لوی ملا) ځای دي، چي احمدشا مسعود کولاک ته، جنرال اسمعیل خان مشهد، جنرال عبدالرشید دوستم استانبول ته او حاجي قدیر پیښاور ته ځانونه په سلامتي ورسول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد مخنيوي

دفساد دمخنيوي د پاره لومړی سياسي اداره او توان پکار دی.

د شتنمي تپوس وشي ، د کومه راغلي او چيرته ځي؟

ددي دپاره:

1. مستند اطلاعات د استخباراتي ادارو لخوا.
2. دقيق تفتيش او تحقيق د ځارنوالی لخوا.
3. عادلانه قضاوت د محکمي لخوا.
4. بشپړ تنفيذ حکم د حکومت لخوا.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library